

Stjórnartíðindi

1922 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. 104 og 142.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRÍÐ 1922

A-DEILD

REYKJAVÍK 1922
ÍSAFOLDARPRENTSMÍÐJA H.F.

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1922.

A.

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
1.	2. febr.	Auglýsing um breyting á reglugjörð fyrir Háskóla Íslands 9. okt. 1912	1—2
2.	13. febr.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konuags	2—3
3.	16. febr.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	3
4.	2. apríl	Opið brjef um að Hans konunglega tign Haraldur, prins af Danmörku, sje settur ríkisstjóri	4
5.	4. apríl	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	5
6.	22. apríl	Konungsbrjef um þingsuppsögn	6
7.	4. maí	Lög um breyting á og viðauka við lög nr. 6, 31. maí 1921 (Seðlaútgáfa Íslandsbanka)	7—8
8.	5. maí	Lög um lækun á aðflutningsgjaldi af kolum og salti	8
9.	31. maí	Lög um heimild til undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóv. 1917, um aðflutningsbann á áfengi	9
10.	S. d.	Tilskipun um undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóvbr. 1917, um aðflutningsbann á áfengi	10
11.	19. júní	Lög um sjerstakar dómþinghár í Viðvíkur- og Hólahreppum í Skagafjarðarsýslu, Blönduós- og Torfalækjarhreppum í Húnavatnssýslu og Ljósavatns- og Bárðdælahreppum í Þingeyjarsýslu	11
12.	S. d.	Lög um verslunarskýrslur	12—14
13.	S. d.	Lög um prestsmötu af Grund í Eyjafirði	14—15
14.	S. d.	Lög um skattmat fasteigna	15—16
15.	S. d.	Lög um ákvörðun verslunarlóðarinnar í Bolungarvík í Hóls-hreppi	17
16.	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaðar að Kaldrananesi við Bjarnarfjörð	18
17.	S. d.	Lög um skifting Húnavatnssýslna í tvö kjördæmi	19
18.	S. d.	Lög um fiskimat	20—22
19.	S. d.	Lög um breyting á tilskipun um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík 20. apríl 1872	23

IV

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal.
20.	S. d.	Lög um stækkun verslunarlóðarinnar í Hnífsdal í Norður-Ísafjarðarsýslu	24
21.	S. d.	Lög um að veita ríkinu einkarjett til þess að selja alt silfurberg, sem unnið verður á Íslandi	25
22.	S. d.	Lög um skatt til sveitarsjóðs af lóðum og lendum í Húsa-víkurbreppi	26—27
23.	S. d.	Lög um sönnun fyrir dauða manna, sem ætla má að farist hafi af slysum	27—29
24.	S. d.	Lög um kenslu heyrnar- og málleysingja	30—31
25.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði	32
26.	S. d.	Lög um að leggja jörðina Bakka með Tröllakoti í Tjörnes-hreppi í Suður-Þingeyjarsýslu undir sveitarfjelag Húsa-víkurbrepps	33
27.	S. d.	Lög um breytingu á almennum viðskiftalögum, nr. 31, 11. júlí 1911	34—38
28.	S. d.	Lög um breytingar á lögum nr. 42, 3. nóv. 1915, um atvinnu við siglingar	39—42
29.	S. d.	Lög um breyting á sveitarstjórnarlögum frá 10. nóv. 1905 ..	43—44
30.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 34, 22. nóv. 1918, um skemt-anaskatt	44—45
31.	S. d.	Lög um breyting á lögum um dýraverndun, 3. nóv. 1915	45
32.	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga um útflutningsgjald	46
33.	S. d.	Lög um rjett til fiskiveiða í landhelgi	46—49
34.	S. d.	Hafnarlög fyrir Ísafjörð	50—53
35.	S. d.	Lög um breytingu á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um útflutn-ingsgjald af síld o. fl.	53—54
36.	S. d.	Lög um breyting á lögum um fræðslu barna, frá 22. nóv. 1907	54—55
37.	S. d.	Lög um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra . . .	56—62
38.	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1923	63—106
39.	S. d.	Lög um lausafjárkaup	107—122
40.	S. d.	Lög um atvinnu við siglingar	123—129
41.	1. apríl	Tilskipun um breyting á og viðauka við tilskipun 30. nóv. 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík	130
42.	7. sept.	Samningar milli póststjórnarinnar á Íslandi og póststjórnar- innar í Noregi	131
43.	20. nóv.	Tilskipun um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra	132—206
44.	13. des.	Konungsbrjef um setning Alþingis	207
44.	S. d.	Opið brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar 15. febrúar 1923	208
45.	2. okt.	Bráðabirgðalög um skiftimynt úr einrikkel	209—210
46.	28. des.	Auglýsing um samning milli Danmerkur og Íslands, um að hvort ríkjanna skuli veita nauðstöddum sjómönnum hins hjálp í einstökum tilfellum	210—212

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal.
Aðflutningsbann.			
9.	31. maí	Lög um heimild til undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóvbr. 1917, um aðflutningsbann á áfengi	9
10.	S. d.	Tilskipun um undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóvbr. 1917, um aðflutningsbann á áfengi	10
Aðflutningsgjald sjá skattar og tollar.			
Áfengi sjá aðflutningsbann.			
Alþingi.			
6.	22. apríl	Konungsbrjef um þingsuppsögn	6
44.	13. des.	Konungsbrjef um setning Alþingis	207
44.	S. d.	Opið brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar 15. febrúar 1923	208
Bankar.			
7.	4. maí	Lög um breyting á og viðauka við lög nr. 6, 31. maí 1921 (Seðlaútgáfa Íslandsbanka)	7—8
Barnafræðsla sjá kenslumál.			
Bæjarstjórnir.			
19.	19. júní	Lög um breyting á tilskipun um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 20. apríl 1872	23
25.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði	32
Dánarsönnun.			
23.	S. d.	Lög um sönnun fyrir dauða manna, sem ætla má að farist hafi af slysum	27—29

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðatal.
		Dómpinghár.	
11.	19. júní	Lög um sjerstakar dómpinghár í Viðvíkur- og Hólahreppum í Skagafjarðarsýslu, Blönduós- og Torfalækjarhreppum í Húnavatnssýslu og Ljósavatns- og Bárðdælahreppum í Þingeyjarsýslu	11
		Dýraverndun.	
31.	S. d.	Lög um breyting á lögum um dýraverndun, 3. nóv. 1915	45
		Eignarskattur sjá tekjuskattur.	
		Einkarjettur.	
21.	S. d.	Lög um að veita ríkinu einkarjett til þess að selja alt silfurberg, sem unnið verður á Íslandi	25
		Fasteignir.	
14.	S. d.	Lög um skattmat fasteigna	15—16
		Fjárlög.	
38.	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1923	63—106
		Fiskimat.	
18.	S. d.	Lög um fiskimat	20—22
		Fiskiveiðar.	
33.	S. d.	Lög um rjett til fiskiveiða í landhelgi	46—49
		Fræðslumál.	
36.	S. d.	Lög um breyting á lögum, um fræðslu barna, frá 22. nóv. 1907	54—55
		Hafnarfjörður.	
25.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði	32
		Hafnarlög.	
34.	S. d.	Hafnarlög fyrir Ísafjörð	50—53
		Háskóli Íslands.	
1.	2. febr.	Auglýsing um breyting á reglugjöf fyrir Háskóla Íslands 9. okt. 1912	1—2

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal.
		Ísafjörður.	
34.	19. júní	Hafnarlög fyrir Ísafjörð	50—53
		Kaup.	
39.	S. d.	Lög um lausafjárkaup	107—122
		Kaupstaðir.	
19.	S. d.	Lög um breyting á tilskipun um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 20. apríl 1872	23
25.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði	32
		Kauptún og sjávarþorp.	
15.	S. d.	Lög um ákvörðun verslunarlóðarinnar í Bolungarvík í Hóls- hreppi	17
16.	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaðar að Kaldrananesi við Bjarn- arfjörð	18
20.	S. d.	Lög um stækkun verslunarlóðarinnar í Hnífsdal í Norður- Ísafjarðarsýslu	24
22.	S. d.	Lög um skatt til sveitarsjóðs af lóðum og lendum í Húsa- víkurhreppi	26—27
		Kenslumál.	
24.	S. d.	Lög um kenslu heyrnar- og málleysingja	30—31
36.	S. d.	Lög um breyting á lögum, um fræðslu barna, frá 22. nóv. 1907	54—55
		Kjördæmaskifting.	
17.	S. d.	Lög um skifting Húnavatnssýslna í tvö kjördæmi	19
		Landhelgi.	
33.	S. d.	Lög um rjett til fiskiveiða í landhelgi	46—49
		Lausafjárkaup.	
39.	S. d.	Lög um lausafjárkaup	107—122
		Mynt.	
45.	2. okt.	Bráðabirgðalög um skiftimynt úr einrikkel	209—210
		Póstmál.	
42.	7. sept.	Samningur milli pósthjónnarinnar á Íslandi og pósthjón- arinnar í Noregi	131

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal.
Prestsmata.			
13.	19. júní	Lög um prestsmötu af Grund í Eyjafirði	14—15
Reykjavík.			
19.	S. d.	Lög um breyting á tilskipun um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík, 20. apríl 1872	23
Ríkisstjórn.			
2.	13. febr.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin í hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	2—3
3.	16. febr.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heima aftur og tekinn við ríkisstjórn	3
4.	2. apríl	Opið brjef um að Hans konunglega tign Haraldur, prins af Danmörku, sje settur ríkisstjóri	4
5.	4. apríl	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	5
Siglingar, skip.			
28.	19. júní	Lög um breytingar á lögum nr. 42, 3. nóv. 1915, um atvinnu við siglingar	39—42
37.	S. d.	Lög um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra	56—62
40.	S. d.	Lög um atvinnu við siglingar	123—129
43.	20. nóv.	Tilskipun um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra	132—206
Silfurberg.			
21.	19. júní	Lög um að veita ríkinu einkarjett til þess að setja alt silfurberg, sem unnið verður á Íslandi	25
Sjómenn.			
46.	28. des.	Auglýsing um samning milli Danmerkur og Íslands um að hvort ríkjanna skuli veita nauðstöddum sjómönnum hins hjálp í einstökum tilfellum	210—212
Skattar og tollar.			
8.	5. maí	Lög um lækkun á aðflutningsgjaldi af kolum og salti	8
14.	19. júní	Lög um skattmat fasteigna	15—16
30.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 34, 22. nóv. 1918, um skemtana-skatt	44—45
32.	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga um útflutningsgjald	46
35.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um útflutningsgjald af síld o. fl.	53—54

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal.
41.	1. apríl	Tilskipun um breyting á og viðauka við tilskipun 30. nóv. 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík.	130
Skemtanskattur.			
30.	19. júní	Lög um breyting á lögum nr. 34, 22. nóv. 1918, um skemtanskatt	44—45
Skiftimynt sjá mynt.			
Sveitarmálefni.			
22.	S. d.	Lög um skatt af lóðum og lendum í Húsavíkurbreppi	26—27
26.	S. d.	Lög um að leggja jörðina Bakka með Tröllakoti í Tjörnesbreppi í Suður-Þingeyjarsýslu, undir sveitarfjelag Húsavíkurbrepps	33
29.	S. d.	Lög um breyting á sveitarstjórnarlögum frá 10. nóv. 1905 ..	43—44
Tekjuskattur.			
41.	1. apríl	Tilskipun um breyting á og viðauka við tilskipun 30. nóv. 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík	130
Útflutningur.			
32.	19. júní	Lög um framlenging á gildi laga um útflutningsgjald	46
35.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um útflutningsgjald af síld o. fl.	53—54
Verslun, verslunarstaðir.			
12.	S. d.	Lög um verslunarskýrslur	12—14
15.	S. d.	Lög um ákvörðun verslunarlóðarinnar í Bolungarvík í Hólsbreppi	17
16.	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaðar að Kaldrananesi við Bjarnarfjörð	18
20.	S. d.	Lög um stækkun verslunarlóðarinnar í Hnífsdal í Norður-Ísafjarðarsýslu	24
27.	S. d.	Lög um breytingu á almennum viðskiftalögum nr. 31, 11. júlí 1911	34—38
Viðskiftalög.			
37.	S. d.	Lög um breytingu á almennum viðskiftalögum nr. 31, 11. júlí 1911	34—38

Auglýsing

1
2. febr.

um

breyting á reglugjörð fyrir Háskóla Íslands 9. okt. 1912.

Samkvæmt þegnlegum tillögum dóms- og kirkjumálaráðherrans hefir Hans hátign konunginum þann 28. desember 1921 allramildilegast þóknast að staðfesta eftirfylgjandi breyting á reglugjörð fyrir Háskóla Íslands 9. okt. 1912.

Fyrri hluti 49. gr. orðist svo: Embættisprófin í læknisfræði.

Embættisprófinu skal skift í þrennt, fyrsta, annan og þriðja hluta.

Áður en kandídatinn segir sig til fyrsta hluta prófsins skal hann hafa lokið undirbúningsprófi í efnafræði.

Prófið í efnafræði er bæði munnlegt og verklegt. Skal taka meðaltal af einkunum fyrir báðar úrlausnirnar og telja sem eina einkunn, sem telst til aðaleinkunnar við embættispróf.

Prófgreinar í fyrsta hluta embættisprófs eru þessar:

I. Líffærafræði (anatomia).

II. Lífeðlisfræði (physiologia).

Prófið er að eins munnlegt.

Prófgreinar í öðrum hluta embættisprófs eru þessar:

I. Sjúkdómsfræði (pathologia).

Prófið er munnlegt og verklegt.

II. Lyfjafræði (pharmacologia).

Prófið er aðeins munnlegt.

Prófgreinar í þriðja hluta embættisprófs eru þessar:

a. Skriflegar prófgreinar:

I. Handlæknisfræði (chirurgia).

II. Lyflæknisfræði (medicina).

III. Rjettarlæknisfræði (medicina forensis).

b. Munnlegar prófgreinar:

I. Handlæknisfræði.

- 1
2. febr.
- II. Lyflæknisfræði.
 - III. Yfirsetufræði (ars obstetricia).
 - IV. Heilbrigðisfræði (hygienica).
 - c. Verklegar prófgreinar:
 - I. Handlæknisaðgerð (operatio chirurgica).
 - II. Handlæknisvitjun (Clinica chirurgica).
 - III. Lyflæknisvitjun (clinica medicinalis).

Þetta birtist hjer með til leiðbeiningar öllum þeim, er hlut eiga að máli.

í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 2. febr. 1922.

Jón Magnússon.

G. Sveinbjörnsson

2
13. febr.

Konungleg auglýsing

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þareð Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn, þegar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í fjarvist Vorri sje falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kærú og trúú þegnum, að sonur Vor elskulegur, hans konunglega tign krónprins Christian Frederik Franz Michael

Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi **2**
þangað til Vjer komum heim aftur. 13. febr.

Gefið á Amaliuborg, 13. febrúar 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

Konungleg auglýsing

3
16. febr.

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð Vorri
til Svíaríkis, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kærú og trúu þegnum,
að Vjer höfum sjálfur í dag tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 13. þ. m.
samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra
sambandslaga 30. nóv. 1918, höfðum falið á hendur í fjarvist Vorri syni
Vorú elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik
Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið á Amaliuborg, 16. febrúar 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

4
2. apríl

Opið brjef

um

að hans konunglega tign Haraldur, prins af Danmörku, sje settur
ríkisstjóri.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þarð Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda og
með því að hans konunglega tign ríkisarfi þá um leið dvelur erlendis,
setjum Vjer ríkisstjóra, samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, um
ríkisstjórn, er svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er
sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, bróður
Vorn elskulegan, hans konunglegu tign prins Harald Christian Frederik,
og hefir hann ríkisstjórn á hendi í Voru nafni frá þessum degi, þangað
til Vjer komum heim aftur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 2. apríl 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

Konungleg auglýsing

5
4. apríl

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vjer höfum sjálfur í dag tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 2. þ. m., samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, höfðum falið bróður Vorum elskulegum, hans konunglegu tign prins Harald Christian Frederik að hafa á hendi í fjarvist Vorri.

Gefið á Amalíuborg, 4. apríl 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

6
22. apríl

Konungsbrjef

um

Þingsuppsögn.

Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem Vorum forsætis-
ráðherra fyrir Ísland umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi slitið
þá er þingið hefir lokið störfum sínum um 25. þessa mánaðar.

Ritað á Amaliuborg, 22. apríl 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

L ö g

7
4. maí

um

breyting á og viðauka við lög nr. 6, 31. maí 1921.
(Seðlaútgáfa Íslandsbanka).

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað „1922“ í 3. málsg. 2. gr. laga nr. 6, 31. maí 1921, um seðlaútgáfu-
rjett Íslandsbanka, hlutafjárauka o. fl. komi: 1923.

Ef frekari seðlaútgáfa en sú, er ræðir um í þeim lögum, sem í 1. málsg.
getur, er óhjákvæmileg vegna viðskifta innanlands, skal ríkisstjórnin hlutast
til um, að Landsbankinn setji í umferð þá seðla, er nauðsyn krefur. Af þeim
seðlum, er Landsbankinn á þennan hátt gefur út, umfram þá $\frac{3}{4}$ miljónar, er hann
nú hefir frá ríkissjóði, skal hann greiða gjald, sem er 2% undir forvöxtum
hans. Af þeim hluta aukaseðlanna, er málmtrygðir kynnu að verða, greiðist
ekkert gjald.

2. gr.

4. gr. áðurnefndra laga orðist svo:

Bankinn skal greiða gjald í ríkissjóð eins og hjer segir:

- a. Ef seðlaútgáfan fer eigi fram úr 6 miljónum króna, greiðist það gjald, sem
ákveðið er í lögum nr. 66, 10. nóv. 1905.
- b. Ef seðlaútgáfan er yfir 6 og alt að 7 miljónum, greiðist 2% aukagjald af
þeim hluta 7. miljónarinnar, sem ekki er málmtrygður eftir ákvæðum laga
nr. 66, 10. nóv. 1905.
- c. Ef útgáfan er yfir 7 miljónir króna, greiðir bankinn af því, sem fram yfir
er, gjald, sem er 2% undir forvöxtum hans, þó að eins af þeim hluta, sem
ekki er málmtrygður. Gjald það, er ræðir um í b.- og c.-lið, telst eftir seðlum,
sem í umferð eru í lok hvers mánaðar, og greiðist gjaldið í ríkissjóð í
hvers mánaðar lok.

7

4. maí

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. dag þess almanaksmánaðar, sem næstur fer á eftir staðfestingu þeirra.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 31. maí 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

8

5. maí

L ö g

um

lækkun á aðflutningsgjaldi af kolum og salti.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aðflutningsgjald af kolum skal vera 5 krónur af smálest til ársloka 1922, en úr því greiðist aðflutningsgjald af kolum samkvæmt vörutollslögunum. Aðflutningsgjald af salti skal vera 3 krónur af smálest til 31. mars 1922, en frá þeim degi greiðist aðflutningsgjald af salti samkvæmt vörutollslögunum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 5. maí 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

L ö g9
31. maí

um

um heimild til undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóv. 1917, um
aðflutningsbann á áfengi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Með konunglegri tilskipun má ákveða, að vín, sem ekki er í meira en 21% af vínanda (alkohol) að rúmmáli, skulu um eitt ár undanþegin ákvæðum laga 14. nóv. 1917, um aðflutningsbann á áfengi, um bann gegn innflutningi, veitingu, sölu og flutning, um landið. Ennfremur má í sömu tilskipun ákveða, að með reglugerð skuli sett ákvæði til varnar misbrúkun við sölu og veitingar þessara vína. Þó mega ákvæði þessi ekki ganga svo langt, að þau geri að engu undanþágu vína þessara frá ákvæðum aðflutningsbannlaganna. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot á ákvæðum hennar. Í tilskipuninni má og einnig setja ákvæði um eftirlit með innflutningi þessara vína og annað þar að lútandi.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 31. maí 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

10
31. maí

Tilskipun

um

undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóvbr. 1917, um aðflutningsbann á áfengi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt lögum 31. maí 1922, um heimild til undanþágu frá lögum nr. 91, 14. nóv. 1917, um aðflutningsbann á áfengi, höfum Vjer skipað svo fyrir sem nú segir:

1. gr.

Vín, sem ekki er í meira en 21% af vínanda (alkohol) að rúmmáli, skulu til loka Alþingis 1923 undanþegin ákvæðum laga 14. nóvbr. 1917, um aðflutningsbann á áfengi, um bann gegn innflutningi, veitingu, sölu og flutningi um landið. Undanþága þessi um aðflutning vína nær þó eingöngu til vína, sem eiga uppruna í löndum, sem veita bestu kjör fyrir íslenskan saltfisk.

2. gr.

Ráðherra getur með reglugerð sett ákvæði til varnar misbrúkun við sölu og veitingar þessara vína, þó mega ákvæði þessi ekki ganga svo langt, að þau geri að engu undanþágu vínanna frá ákvæðum aðflutningsbannlaganna.

3. gr.

Vegna eftirlits með óheimiluðum áfengisinnflutningi haldast óbreytt ákvæðin í lögum 14. nóvbr. 1917, um skyldu skipstjóra að tilkynna lögreglustjóra hve mikið áfengi og hvaða áfengi skipið hafi meðferðis, og um innsigln þess áfengis, sem ekki á að fara hjer í land.

Tilskipun þessi gengur í gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 31. maí 1922.

Undir vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz,

L ö g

um

11
19. júní.

sjerstakar dómþinghár í Viðvíkur- og Hólahreppum í Skagafjarðarsýslu, Blönduós- og Torfalækjarhreppum í Húnavatnssýslu og Ljósavatns- og Bárðdælahreppum í Þingeyjarsýslu.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Viðvíkur- og Hólahreppur í Skagafjarðarsýslu, Blönduós- og Torfalækjarhreppur í Húnavatnssýslu og Ljósavatns- og Bárðdælahreppur í Þingeyjarsýslu skulu vera sjerstakar dómþinghár, og skulu þingstaðirnir vera að Viðvík, Hólum, Blönduósi, Torfalæk, Ystafelli og Sigurðarstöðum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

12
19. júní.

L ö g

um

verslunarskýrslur.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Um allar innfluttar og útfluttar vörur skulu viðtakendur eða sendendur varanna vera skyldir til, um leið og þeir taka við vörunum eða senda þær, að láta lögreglustjórum eða þeim, sem koma í þeirra stað, í tje skýrslur um tegund og magn varanna, löndin, sem þær eru keyptar frá eða seldar til, svo og innkaupsverð innfluttra vara, að viðbættum flutningskostnaði til landsins, og söluverð útfluttra vara á útflutningshöfn hjer á landi, alt eftir því sem eyðublöð þau greina og reglugerðir, sem landsstjórnin gefur út.

Í lögum þessum telst handhafi farmskírteinis móttakandi innfluttrar vöru og sendandi útfluttrar vöru sá, er samkvæmt farmskírteini því, sem fylgja á vörunum til útlanda, er sendandi vörunnar. En sje sendandi fjarverandi, þá hvílir skyldan til að gefa verslunarskýrslu á þeim, sem annast afgreiðsluna á vörunni fyrir hann á burtfararstað útflutningsskips. Útflutningshöfn telst sú höfn, þar sem vara er látin í skip og farmskírteini gefið út yfir hana beint til útlanda, hvort sem hún er flutt alla leið með sama skipi eða umhlaðin síðar í önnur skip.

Á sama hátt skal gefa skýrslur um böggla, sem koma til landsins eða sendir eru úr landi í bögglaþósti, en pósthjórnin heimtir inn skýrslur um þá, en eigi lögreglustjóri.

2. gr.

Eigi má án samþykkis lögreglustjóra eða umboðsmanns hans afhenda viðtakendum innfluttar vörur nje afgreiða vörur til útflutnings fyr en verslunarskýrslur hafa verið gefnar um þær. Brot gegn þessum fyrirmælum varðar sektum, alt að 200 kr., á hendur skipstjóra eða afgreiðslumanns skipsins, ef hann er þar á staðnum.

3. gr.

12

Ef viðtakandi vöru eða sendandi veit eigi um verð vörunnar, þegar 19. júní. skýrslu skal gefa, en býst við að fá vitneskju um það innan skamms tíma, má veita honum stuttan frest til skýrslugjafar um verðið, gegn því, að hann skuldbindi sig til að skýra frá verðinu sjerstaklega að frestinum liðnum. Ef búast má við, að ekki fáiast vitneskja um verðið fyr en eftir langan tíma, þá skal gefa skýrslu strax um verðið, sem þá skal setja eftir áætlun.

4. gr.

Auk þess útdráttar úr farmskrá skips um þær vörur, er fara eiga á hverja einstaka höfn, sem samkvæmt lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll, ber að afhenda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans á hverri höfn, þar sem vörunar eiga að affermast, skal einnig afhenda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans á hverri höfn annað samhljóða eintak af farmskránni um vörur til þeirrar hafnar. Skal það síðan sent hagstofunni ásamt verslunarskýrslunum um þær vörur, er í farmskránni standa.

Nú er innflutt vara tilfarð á farmskrá skips til annars staðar en þess, sem innflytjandi samkvæmt farmskírteini á að fá hana afhenta, og skal þá sá, er annast um umhleðsluna, eða ef um skipa-afgreiðslumenn er að ræða, afgreiðslumaður sá, sem veitti vörunum móttöku frá útlöndum, senda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans, þar sem móttakandi er, farmskrá yfir vörur þær, sem sendar eru, og annað eintak af þeirri farmskrá ber honum að afhenda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans á þeim stað, sem varan er send frá, og varðar sömu sektum og getur í 2. gr., ef út af er brugðið. Skal lögreglustjóri eða umboðsmaður hans á þeim stað, sem varan er send frá, bera farmskrá þessa saman við hina erlendu farmskrá og skrifa þarað lútandi vottorð á hana. Um innheimtu og skil innflutningsskýrslna fyrir slíkum vörum fer svo á sömu leið og þær hefðu verið innfluttar beint frá útlöndum til viðtakanda.

Fyrir hvert skip, er tekur vörur til útflutnings á einhverri höfn, skal skipstjóri eða afgreiðslumaður þess afhenda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans þar samrit af farmskrá um faru skipsins frá þeirri höfn, þar sem taldar sjeu upp allar vörur, sem skipið hefir tekið þar við til útflutnings, þar með einnig þær vörur, sem umhlaðnar hafa verið þar úr öðrum skipum, og tilgreint vörumagn hverrar vöru, er komi heim við hleðsluskírteini, og sje skráin undirrituð af skipstjóra. Farmskráin sendist svo hagstofunni ásamt verslunarskýrslunum um vörur þær, sem á henni standa.

5. gr.

Gefi nokkur vísvitandi ranga skýrslu, varðar það sektum, frá 10—1000 kr. Tregðist nokkur við að láta í tje skýrslu, sem hann hefir fengið frest til að gefa, má þröngva honum til þess, að frestinum liðnum, með dagsektum, 2—10 kr. á dag, og getur lögreglustjóri tiltekið sektina í brjefi til hlutaðeiganda.

12

19. júní.

6. gr.

Mál útaf brotum gegn lögum þessum skal farið með sem almenn lögreglumál.

7. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 16, 9. júlí 1909, um breytingu og viðauka við lög um hagfræðisskýrslur, nr. 29, 8. nóv. 1895.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og er sendendum og viðtakendum vara skylt að gefa þegar skýrslur þær, sem hjer eru heimtaðar, fyrir þann hluta ársins 1922, sem liðinn er.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

13

19. júní.

L ö g

um

prestsmötu af Grund í Eyjafirði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Þá er eigandi kirkjunnar á Grund í Eyjafirði gefur henni upp skuld þá, er kirkjan nú er í við hann, skal prestsmata sú, sem goldin hefir verið af Grund,

2 hundruð á landsvísu, og greidd hefir verið til prestanna í Grundarprestakalli og Akureyri, leggjast til Grundarkirkju, henni til viðhalds framvegis. 13
19. júní.

2. gr.

Prestunum í Grundarprestakalli og Akureyri sje bættur úr prestlauna-sjóði sá tekjumissir, er þeir bíða samkv. 1. gr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

L ö g

14
19. júní.

um

skattmat fasteigna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fasteignir allar, sem meta þarf til skatts þangað til allsherjarskattmat fer fram, skulu metnar af úttektarmönnum, þar sem þeir eru, en annars af 2 mönnum, sem sýslumaður eða bæjarfógeti nefnir til, hvort sem ástæðan til matsins er sú, að eignin er ekki tekin í gildandi fasteignamat, eða að endurmat fer fram.

14

19. júní.

2. gr.

Öllum lögreglustjórum er skylt að rannsaka, hverjum í sínu umdæmi, hvaða eignir það eru, sem ekki eru metnar til skatts, og sjá um skattvirðingu á þeim.

3. gr.

Nú óskar einhver endurmats á fasteign sinni, og skal hann þá senda stjórnarráðinu rökstudda umsókn um það, og fer þá endurmat fram, ef leyfi er veitt til þess.

4. gr.

Virðingarmenn fá borgun fyrir starf sitt eftir ákvæðum 6. gr. laga nr. 64, 14. nóv. 1917, um laun hreppstjóra og aukatekjur m. m., og greiðist hún úr ríkissjóði. Virðingargjörðina afhenda þeir hlutaðeigandi lögreglustjóra, og fylgir hún fasteignaskattsreikningi hans það ár, sem fyrst er heimtur skattur af eigninni.

5. gr.

Virðing fasteigna eftir lögum þessum skal byggð á reglum þeim, sem allsherjarfasteignamat er byggt á, og skal verð lóða og lendna tilgreint sjerstaklega og húsa og annara mannvirkja sjerstaklega.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

L ö g

um

15

19. júní.

ákvörðun verslunarlóðarinnar í Bolungarvík í Hólshreppi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Takmörk verslunarlóðarinnar í Bolungarvík eru: Að sunnanverðu bein
lína frá Hvalhaus á Sandinum að Hólsá, við landamerki Hóls og Grundarhóls,
og þaðan árfarvegurinn að landamerkjum Traðar og Ytribúða. Að vestanverðu
merkjalínan milli Traðar og Ytribúða, frá ánni að Traðarbæ hinum forna. Að
norðanverðu bein lína frá Traðarbæ í stekkjartóttina í svo nefndum „Bólum“,
og bein sjónhending þaðan til sjávar, í stefnu á Bjarnarnúp.

2. gr.

Hjermeð eru úr gildi feld lög nr. 17, 27. júní 1921.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

16
19. júní.

L ö g

um

löggilding verslunarstaðar að Kaldrananesi við Bjarnarfjörð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Að Kaldrananesi við Bjarnarfjörð í Kaldrananeshreppi í Strandasýslu
skal vera löggiltur verslunarstaður.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarráðið hefir ákveðið takmörk verslun-
arlóðarinnar, samkvæmt lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birt í B-deild Stjórnar-
tíðindanna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g**17**
19. júní.

um

skifting Húnavatnssýslna í tvö kjördæmi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Austur-Húnavatnssýsla og Vestur-Húnavatnssýsla skulu vera kjördæmi
hvor út af fyrir sig og kjósa 1 þingmann hvor.

2. gr.

Lög þessi koma til framkvæmda næst þegar almennar óhlutbundnar
kosningar til Alþingis fara fram.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

18
19. júní.

L ö g

um

fiskimat.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Allur verkaður saltfiskur, sem út er fluttur hjeðan af landi, skal metinn
og flokkaður eftir gæðum af fiskimatsmönnum, undir umsjón yfirmatsmanna.

Sama skal gilda um allan óverkaðan, fullsaltaðan fisk, sem á að fara til
Spánar, Portúgals, Ítalíu eða annara Miðjarðarhafslanda.

Ef fiskur er fluttur til þessara landa um önnur lönd, skal hann vera bund-
inn í bagga og í hæfilegum umbúðum öðrum.

Áður en verkaður eða óverkaður saltfiskur gengur kaupum og sölum inn-
anlands, skal meta hann og flokka eftir gæðum, ef hann er ætlaður til útflutn-
ings. Matsmenn skera úr, hvenær óverkaður saltfiskur er matshæfur.

Yfirmatsmennirnir skulu einnig hafa umsjón með útskipun, hleðslu og
meðferð fiskjarins í útflutningsskipunum og gefa fyrirskipanir hjer að lútandi,
sem þeim er skylt að hlýða, sem hlut eiga að máli.

Hverri matsskyldri fisksendingu til útlanda skal fylgja vottorð yfirmats-
manns, ritað aftan á farmskírteinið.

Nánari reglur um matið og meðferð vörunnar, bæði við útflutning og í
útflutningsskipunum, skulu settar í erindisbrjefum yfirmatsmanna, sem stjórn-
arráðið gefur út.

2. gr.

Ráðherra skipar yfirmatsmennina, og skulu þeir hafa aflað sjer þekking-
ar á fiskimati, verkun og meðferð fiskjar, annaðhvort með því að hafa starfað
sem fiskimatsmenn eða á annan hátt.

Þeir skulu rita undir eiðstaf, um að þeir vilji hlýða ákvæðum þeim, sem
sett eru viðvíkjandi starfi þeirra, og með alúð og kostgæfni rækja skyldur þær,
sem á þeim hvíla í stöðu þeirra.

3. gr.

Yfirfiskimatsmenn eru launaðir úr ríkissjóði samkv. lögum nr. 71, 28. 19. júní
nóv. 1919, um laun embættismanna, og skulu vera þessir:

1. Yfirmatsmaðurinn í Reykjavík. Umdæmi hans skal ná yfir svæðið austan frá Þjórsá vestur að Öndverðunesi. Hann er jafnframt ráðunautur stjórnarráðsins í þeim málum, sem viðkoma fiskimati og fiskverkun.

2. Yfirfiskimatsmaðurinn á Ísafirði. Umdæmi hans skal ná yfir svæðið frá Öndverðunesi norður til Reykjarfjarðar í Strandasýslu.

3. Yfirfiskimatsmaðurinn á Akureyri. Umdæmi hans skal ná yfir svæðið frá og með Reykjarfirði austur að Langanesi.

4. Yfirfiskimatsmaðurinn á Seyðisfirði. Umdæmi hans skal ná norðan frá Langanesi suður að Hornafirði, að þeim firði meðtöldum.

5. Yfirfiskimatsmaðurinn í Vestmannaeyjum. Umdæmi hans er Vestmannaeyjar og Vík í Mýrdal.

Tölu yfirmatsmanna má auka með fjárveitingu í fjárlögunum, og verður þá gerð nauðsynleg breyting á umdæmum þeirra með konungsúrskurði.

4. gr.

Fiskimatsmenn skipar lögreglustjóri á hverjum fiskútflutningsstað, svo marga sem yfirfiskimatsmaðurinn telur þurfa og eftir tillögum hans. Þeir skulu, áður en þeir taka til starfa, rita undir eiðstaf, sem stjórnarráðið fyrirskipar.

5. gr.

Þegar yfirfiskimatsmaður tekst ferð á hendur út fyrir lögsagnarumdæmi það, sem hann er búsettur í, til þess að annast fiskimatsstörf í þarfir einhvers útflytjanda, skal útflytjandi greiða honum ferðakostnað og fæðispeninga fyrir þann tíma, sem hann nauðsynlega þarf að vera að heiman í þeim erindum, hvorttveggja eftir reikningi, sem stjórnarráðið úrskurðar, ef hlutaðeigendur geta ekki komið sjer saman.

Kaup fiskimatsmanna fyrir starf þeirra við fiskimat greiði eigendur saltfiskjarins þeim, eftir því sem nánar verður ákveðið í erindisbrjefum fiskimatsmanna.

6. gr.

Yfirfiskimatsmenn og fiskimatsmenn mega ekki taka á móti nokkurri þóknun, hverju nafni sem nefnist, frá þeim, sem metið er fyrir, frá skipstjórum á útflutningsskipum eða öðrum, sem við skipin eru riðnir, annari en borgun þeirri, sem ákveðin er í lögum þessum eða erindisbrjefi þeirra.

Þeir mega ekki heldur vera í þjónustu kaupmanna eða annara, sem láta meta fisk til útflutnings.

18

19. júní.

7. gr.

Yfirfiskimatsmennirnir skulu skyldir að ferðast um í umdæmi sínu og utan þess, til þess að leiðbeina í fiskimeðferð og fiskimati, líta eftir hvoru-
tveggja og kynnast því sem best. Á þessum ferðum fá þeir ferðakostnað greiddan
úr ríkissjóði, eftir reikningi, sem stjórnarráðið úrskurðar.

Þeir fá einnig greiddan úr ríkissjóði nauðsynlegan símakostnað vegna
fiskimatsstarfa.

8. gr.

Sá, sem flytur eða lætur flytja út matsskyldan saltfisk, án þess að láta
meta hann eða fá matsvottorð um hann, sæti 500 til 10000 króna sektum í
ríkissjóð.

Um mál útaf brotum þessum fer sem um almenn lögreglumál.

9. gr.

Um hegningu fyrir brot yfirfiskimatsmanna og fiskimatsmanna gegn
ákvæðum þessara laga fer eftir hinum almennu hegningarlögum.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

11. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 21, 9. júlí 1909, og lög
nr. 58, 27. júní 1921, um fiskimat.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g**19**

19. júní.

um

breyting á tilskipun um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík
20. apríl 1872.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Á eftir orðinu „hlutkesti“ í 11. gr. í tilskipun um bæjarstjórn í kaup-
staðnum Reykjavík, 20. apríl 1872, komi:

Hlutfallskosningu skal viðhafa við kosningu nefnda, ef að minsta kosti 4
bæjarfulltrúar krefjast þess.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

20
19. júní.

L ö g

um

stækkun verslunarlóðarinnar í Hnífsdal í
Norður-Ísafjarðarsýslu.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Takmörk verslunarlóðarinnar í Hnífsdal eru að innan landamerki Hnífs-
dals og Ísafjarðarkaupstaðar, að ofan lína yfir þveran Hnífsdal, um svo nefnd-
an Einarshrygg, og að utan bein lína á land upp frá svo nefndu Skarfaskeri.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g

um

21

19. júní.

að veita ríkinu einkarjett til þess að selja alt silfurberg, sem unnið verður á Íslandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur.
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkið skal eitt hafa einkarjett til þess að selja alt það silfurberg, sem unnið er eða unnið verður á Íslandi.

2. gr.

Stjórnarráðið gerir allar ráðstafanir, sem lúta að því að neyta þessa einkarjettar og varðveita hann. Skal það semja og birta fyrirsögn um vinslu og sölu silfurbergs, með aðstoð sjerfræðings eða sjerfræðinga, og ákveða sektir og aðrar refsingar fyrir brot og óhlýðni.

3. gr.

Lög þessi ganga þegar í gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson,

L ö g

um

skatt til sveitarsjóðs af lóðum og lendum í Húsavíkurhreppi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Af öllum útmældum eða afmörkuðum lóðum og lendum í Húsavíkurhreppi, sem ekki eru eign hins opinbera, skal greiða árlegt gjald í hreppssjóð, sem nefnist lóðargjald.

Hreppsnefndin ákveður upphæð lóðargjaldsins til eins eða fleiri ára í senn. Þó má ekki ákveða gjaldið lægra en 1% og ekki hærra en 2% af virðingarverði bygðra og óbygðra lóða, og ekki lægra en ½% nje hærra en 1% af virðingarverði túna, erfðafestulanda og matjurtagarða. Gjaldið má aldrei vera minna en 2 — tvær — krónur.

Lóðargjaldið greiðist af verði því, sem lóðir eða lendum eru metnar af lögskipaðri fasteignamatnefnd, sbr. lög nr. 22, 3. nóv. 1915, án tillits til mannvirkja, sem á þeim eru gerð. — Ef lóðirnar eru mældar út af nýju, milli þess sem reglulegt fasteignamat fer fram, skal verð þeirra ákveðið til bráðabirgða af jarðeignanefnd Húsavíkurhrepps, samkvæmt gildandi lögum um fasteignamat. — Þar sem lóðir, lendum og mannvirki eru metin saman, ákveður byggingarnefnd, og jarðeignanefnd, hve mikið af verðinu er í mannvirkjum og hve mikils virði lóð eða lenda er talin út af fyrir sig, en gerðir nefndanna skulu samþykta af hreppsnefnd.

2. gr.

Lóðargjald eftir lögum þessum greiðir eigandi, ef það er einstakur maður eða fjelag, en sje um leigðar lóðir eða lendum að ræða, þá greiðist lóðargjaldið af eiganda leigurjettindanna.

3. gr.

Gjalddagi lóðargjalda er sá sami og gjalddagi annara hreppsgjalda. Lóðargjöldin má taka lögtaki.

4. gr.

22

Jarðeignanefnd Húsavíkurhrepps skal skipuð þremur mönnum, sem^{19. júní.} hreppsnefnd kys til þriggja ára í senn, í fyrsta skifti strax eftir að lög þessi öðlast gildi. Skal nefndin hafa umsjón og eftirlit með jarðeignum hreppsins, eftir nánari fyrirmælum hreppsnefndar.

Heimilt er að skipa í jarðeignanefnd menn utan hreppsnefndar, og getur enginn hreppsbúi skorast undan að taka sæti í nefndinni og gegna störfum í henni eitt kjörtímabil.

Ef sæti losnar í nefndinni áður en kjörtímabil er á enda, kys hreppsnefnd mann í hið auða sæti fyrir það, sem eftir er af kjörtímabilinu.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g

23

19. júní.

um

sönnun fyrir dauða manna, sem ætla má að farist hafi af slysum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Nú hefir ekkert spurst til skips, sem stundaði fiskveiðar eða var í innanlandssiglingum, svo lengi, að það hefði, að öllu forfallalaus, getað lokið ferð

23 sinni á helmingi styttri tíma, og má þá fá úrskurð um, að þeir menn, sem á skip-
 19. júní. inu voru, skulu taldir dauðir, þó eigi fyrr en liðnir eru 6 mánuðir frá því, er spurðist til skipsins síðast.

2. gr.

Nú hverfur maður af skipi í hafi, og mönnum er ókunnugt, hversu það bar að eða hvað olli, og má þá fá úrskurð um, að hann skuli talinn dauður, þá er liðnir eru að minsta kosti 6 mánuðir frá hvarfi hans og ekkert hefir til hans spurst.

3. gr.

Nú hverfur maður hjer á landi og vita menn til þess, að hann hefir komist í lífsháska, svo sem hrept illviðri á ferðalagi eða lent í öðrum þeim hættum, er allar líkur þykja til að honum hafi grandað, og má þá fá úrskurð um, að hann skuli talinn dauður, ef ekkert hefir til hans spurst í 6 mánuði frá því, er hann komst í lífsháskann.

4. gr.

Úrskurðar um, að maður skuli talinn dauður, getur hver sá krafist, sem hefir löglegra hagsmuna að gæta við andlát hans.

5. gr.

Úrskurður um, hvort horfinn maður skuli talinn dauður, á undir hjer-aðsdómara, þar sem maðurinn átti síðast heimilisvarnarþing. — Nú hverfur maður af skipi, sem gert var út í öðru lögsagnarumdæmi, og á þá málið undir úrskurð þess hjeraðsdómara.

Þeim, sem leita vill úrskurðar, ber að snúa sjer til dómara með skriflega beiðni, og sje þar nákvæmlega tiltekið nafn og aldur þess, sem horfinn er, og sem nákvæmastar upplýsingar um hann, nánustu ættingja hans, tildrögin að hvarfi hans, þau er menn vita, hvenær síðast spurðist til hans o. s. frv.

Dómara ber af sjálfsdáðum að rannsaka málið og afla þeirra gagna, sem nauðsynleg þykja til að geta lagt úrskurð á það. Getur hann kvatt úrskurðar-beiðanda fyrir rjett, til þess að skýra málavexti og vinna eið að skýrslu sinni. Rjettargjöld skulu einnig greidd í hjeraði, og fer um meðferð málsins eftir regl-unum um meðferð opinberra mála, að því leyti sem þær eiga við.

Pegar dómari hefir athugað alla málavexti og honum þykir sýnt, að sá, sem horfinn er, muni ekki vera á lífi, úrskurðar hann, að hann skuli talinn dauður.

6. gr.

Ef svo er ástatt, sem getur í 1. gr., skal álitid, að dauðann hafi að hönd-um borið þá liðinn var helmingur þess tíma, sem skipið hafði að forfallalaus- þurft til ferðar sinnar þangað, sem ætlað var, frá þeim stað, þar sem síðast spurðist til þess, þyki ekki annar dagur sennilegri.

Sje svo ástatt, sem getur í 2. gr., skal dánardagurinn talinn dagur sá, er **23**
mannsins var saknað af skipinu. 19. júní.

Ef svo er ástatt, sem getur í 3. gr., skal telja dauðann hafa borið að hönd-
um á þeim tíma, er maðurinn rataði í lífsháskann.

7. gr.

Nú hafa fleiri menn saman ratað í lífsháska, og svo verður álitid, að þeir
hafi farist, og skal þá telja, að þeir hafi látist samtímis.

8. gr.

Úrskurði hjeradsdómara má áfrýja til æðri rjettar innan 6 mánaða frá
útgáfudegi hans, og hafa sömu menn rjett til þess að krefjast áfrýjunar sem
þeir, er kröfu hefðu átt um úrskurð, svo og dómsmálaráðherra, enda skal hjer-
adsdómari ávalt senda honum tafarlaust afrit af úrskurði og málskjölum.

Um meðferð málsins í æðra rjetti fer eftir reglum um meðferð opinberra
mála, að því leyti sem þær eiga við.

Nú er úrskurður staðfestur í æðra rjetti, og skal þá sá, sem krafðist
áfrýjunar á honum til breytingar, bera áfrýjunarkostnaðinn, en ella greiðist
hann af almannafje.

9. gr.

Nú er úrskurður um, að maður skuli talinn dauður, fenginn fyrir vísvit-
andi rangar skýrslur, og á þá, að undangenginni löglegri málsókn, að dæma
þann eða þá, sem reynast sekir um þetta, til þess að greiða að skaðlausu allan
þann kostnað og tjón, sem af úrskurðinum leiddi.

10. gr.

Ákvæði þessara laga koma þá aðeins til framkvæmda, er lát horfins
manns verður ekki sannað á annan hátt, og kemur úrskurður eftir lögum þess-
um að öllu leyti í stað löglegs dánarvottorðs.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Sig. Eggerz.

L ö g

um

kenslu heyrnar- og málleysingja.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Foreldrum og forráðamönnum dauðdumbra barna skal skylt að senda þau til uppfræðslu í Dauðdumbraskóla landsins það haust, sem þau eru 8 ára, nema sönnur sjeu færðar á það fyrir yfirstjórn fræðslumála, að þeim verði veitt jafngóð kensla og uppeldi á annan hátt, og skulu börnin vera í skólanum til 17 ára aldurs, nema þau hafi lokið námi fyrir eða yfirstjórn fræðslumálanna þyki af öðrum ástæðum rjett að láta þau fara fyrir frá skólanum, en það skal að jafnaði gert, ef barnið reynist óhæft til náms eða hæft til að njóta kenslu í öðrum skóla.

Ef sjerstakar ástæður eru fyrir hendi, getur yfirstjórn fræðslumála veitt undanþágu frá framangreindu ákvæði um aldur heyrnar- og málleysingja, er þeim skuli komið til kenslu.

2. gr.

Foreldrar barns eða barnið sjálft greiða kostnað við ferð þess til skólans og frá honum að afloknu námi, svo og fatnað þann, er barnið á að hafa með sjer í skólann. Geti þau það ekki fyrir fátæktar sakir, greiðir hreppur sá, sem barnið á lögheimili í, kostnaðinn sem önnur útgjöld til barnafræðslu.

Borgun fyrir fæði barnsins og föt, meðan það dvelur í skólanum, greiðist af foreldrum eða barninu sjálfu, að svo miklu leyti sem efnahagur þeirra leyfir, að dómi yfirstjórnar fræðslumála, þó aldrei meira en $\frac{2}{3}$ kostnaðar. Allur annar kostnaður við skólahaldið greiðist úr ríkissjóði.

3. gr.

Börn þau, er eiga að góðu heimili að hverfa, fara þangað í sumarleyfinu,

og greiðir ríkissjóður hálfan ferðakostnað. Öðrum börnum útvegur skólinn hent- **24**
 ugan verustað til sumardvalar eða hefir þau sjálfur, og greiðist þá kostnaður. 19. júní.
 inn af framfæranda, eftir sömu reglum og segir í síðari lið 2. gr.

4. gr.

Þegar daufdumbt barn hefir lokið námi og foreldrar þess eða aðrir vanda-
 menn eru dánir eða eru ekki færir um að annast það sem skyldi, skal presti og
 oddvita í þeim hreppi, sem barnið á heimili í, vera skylt að sjá um, að því verði
 komið fyrir á góðu heimili, þar sem það getur haft sem best not þess, er það
 hefir numið.

5. gr.

Yfirstjórn fræðslumála getur sett reglugerð um tilhögun kenslunnar í
 Daufdumbraskólanum og önnur atriði, er skólann varða. Í reglgerðinni
 má ákveða, að taka megi til kenslu í skólanum, um lengri eða skemri tíma, mál-
 hölt og heyrnarsljó börn, sem geta ekki notið kenslu í öðrum skólum, blind börn
 og vitsljó börn, að svo miklu leyti sem fjárveiting til þess er fyrir hendi.

6. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numin tilskipun 26. febr. 1872, um kenslu
 heyrnar- og málleysingja.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
 (L. S.)

Sig. Eggerz.

25
19. júní

L ö g

um

breyting á lögum nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í Hafnarfirði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

20. gr. laga nr. 75, 22. nóv. 1907, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Hafnar-
firði orðist þannig:

Niðurfjöfnun eftir efnum og ástæðum nær til allra, sem hafa fast aðsetur
í kaupstaðnum eigi skemur en þrjá mánuði. Þeir skulu greiða þar fult gjald
eftir öllum efnahag sínum, nema þeir á gjaldárinu hafi líka haft fast aðsetur
annarsstaðar og goldið þar útsvar. Þá skal draga frá útsvarinu tiltölulega við
þann tíma, er þeir dvöldu annarsstaðar, þó ekki meira en þeir guldu þar.

Ef rekin er í kaupstaðnum atvinna, sem talin er sjerstaklega arðsöm,
svo sem verslun eða einhver kaupskapur eða þilbátaútgerð, þá má leggja auka-
útsvar á þá atvinnu, þó ekki sje rekin nema átta vikur og atvinnurekandi hafi
heimili annarsstaðar.

Á síldveiði, síldar kaup og síldarsölu, alls konar bræðslu og verksmiðju-
iðnað, á atvinnu útlendra og innlendra skipa við síldarverkun á höfninni, á
ábúð á jörð eða jarðarhluta, á leiguliða-afnot af jörð, þótt engin ábúð fylgi,
og á lóðarafnot, ef lóðarafnotin gefa einhvern arð, má leggja útsvar, þótt sú
atvinna sje rekin enn styttri tíma. Á kaupfjelög og pöntunarfelög má leggja
útsvar, ef þau hafa leyst borgarabryf og hafa sölubúð og vörur til sölu, svo
sem hæfa þykir eftir árlegri veltu og arði í söludeild fjelagsins, þó svo, að eigi
komi í bága við lög nr. 36, 27. júlí 1921, um samvinnufjelög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g26
19. júní.

um

að leggja jörðina Bakka með Tröllakoti í Tjörneshreppi í Suður-
Þingeyjarsýslu undir sveitarfjelag Húsavíkurhrepps.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Jörðin Bakki með Tröllakoti í Tjörneshreppi skal lögð undir sveitarfjelag
Húsavíkurhrepps frá 1. júní 1922.

2. gr.

Á sama tíma skal Húsavíkurhreppur greiða Tjörneshreppi í eitt skifti
fyrir öll sextán hundruð krónur og hafa lokið á tólf árum að gera akfæran veg
að landamerkjum Bakka og Hjeðinshöfða.

3. gr.

Að öðru leyti eru skyldur og kvaðir, þar með talið þurfamannaframfæri,
á þessum tveimur hreppum óbreyttar frá því, sem ákveðið er í stjórnarráðsbrjefi
nr. 72, 4. júní 1912.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

27
19. júní

L ö g

um

breytingu á almennum viðskiftalögum, nr. 31, 11. júlí 1911.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á efti orðunum „annað er um samið“ í 1. gr. laganna komi: berum orðum.

2. gr.

2. 1. 2. gr. laganna orðist þannig:

Ákvæði laga þessara um kaup gilda einnig, eftir því sem við á, um skifti.

3. gr.

3. gr. laganna orðist þannig:

Þegar í lögum þessum er talað um kaup á hlutum, sem tilteknir eru eftir tegund, þá er ekki aðeins átt við kaup á tiltekinni mergð, þyngd eða stærð hluta af tilgreindri tegund, heldur og við kaup á tiltekinni mergð, þyngd eða stærð úr ákveðnum hóp eða magni hluta.

4. gr.

4. gr. laganna orðist þannig:

Þá er talað er í lögum þessum um verslunarkaup, er átt við kaup, sem gerast milli kaupmanna í verslunarrekstri þeirra eða í þágu hans.

Kaupmaður er í lögum þessum hver sá talinn, sem rekur það starf, að selja vörur, sem hann hefir í því skyni keypt, er rekur víxlarastarf eða banka-starf, váttryggingarstarf, umboðsverslun eða forlagsverslun, lyfsölu, veitingar, handið, verksmiðjuíðnað eða námugróft, mannvirkjagerð eða flutning fólks, muna eða orðsendinga. Þó er sá maður ekki talinn kaupmaður, er rekur veitingar, handið eða flutninga, svo framarlega sem eigi vinna aðrir að því starfi með honum en konan með manni sínum, maðurinn með konu sinni, börn hans innan 16 ára aldurs og vinnuhjú hans.

5. gr.

27

Í stað orðanna „í kaupmannaviðskiftum“ í 6. gr. laganna komi: í versl. 19. júní.
unarkaupum.

6. gr.

Í stað orðsins „farmflytjanda“ í 10. gr. laganna komi: flutningsmanns.

7. gr.

11. gr. laganna orðist þannig:

Nú eiga seljandi og kaupandi báðir heima í sama bæ, kauptúni eða þorpi, og á seljandi að sjá um sendingu selds hlutar til kaupanda, og skal þá hlutnum eigi talið skilað fyr en hann er kominn í vörslur kaupanda.

8. gr.

12. gr. laganna orðist þannig:

Ef ekkert hefir verið ákveðið um það, hvenær kaupverð skuli greitt eða seldum hlut skilað, og atvik liggja eigi svo til, að af þeim megi ráða, að þetta skuli gera svo fljótt sem unt er, skal líta svo á, að kaupverð beri að greiða og hlut að afhenda, hvenær sem krafist er.

9. gr.

16. gr. laganna orðist þannig:

Nú er um verslunarkaup að tefla, og er við sendingu hlutarins frá afhendingarstað til ákvörðunarstaðar notað farmskírteini eða farmbrjef, er svo er lagað, að seljandi missir umráð yfir hlutnum þá er farmskírteinið eða farmbrjefið er afhent kaupanda, og skal þá kaupverðið greitt um leið og farmskírteinið eða farmbrjefið er afhent, samkvæmt reglum þeim, er settar eru í 71. gr. hjer á eftir

10. gr.

Í stað orðanna „í kaupmanna-viðskiftum“ í 3. l. 21. gr. laganna komi:
Í verslunarkaupum.

11. gr.

25. gr. laganna orðist þannig:

Nú hefir kaup verið rift og svara ber skaðabótum samkvæmt 23. eða 24. gr., og skulu þá skaðabæturnar nema því, sem verð hluta af sömu tegund og gæðum sem hinir seldu hlutir er herra, þá er afhending átti fram að fara, heldur en kaupverðinu nemur, nema sannað sje, að meira tjón eða minna hafi af hlotist.

27

19. júní.

12. gr.

Á eftir orðunum „Sama er og“ í 26. gr. laganna komi: í verslunarkaupum.

13. gr.

27. gr. laganna orðist þannig:

Nú hefir seldur hlutur verið afhentur eftir að afhendingarfrestur var liðinn, og verður kaupandi þess vís þá er hluturinn kemur honum í hendur, eða af því að seljandi skýrir honum frá því, að hluturinn hefir verið afhentur síðar en um var samið, og verður hann þá að skýra seljanda frá því þegar í stað, ef um verslunarkaup er að tefla, en ella án óþarfrar tafar, að hann ætli sjer að neyta rjettar síns út af drættinum. Geri hann það ekki, missir hann rjett sinn til að bera fyrir sig dráttinn. Ætli kaupandi sjer að neyta rjettar síns til að rifta kaupið, þá verður hann að skýra seljanda frá því án óþarfrar tafar, ella missir hann þann rjett sinn.

14. gr.

Í stað orðanna „Í kaupmanna-viðskiftum“ í 1. l. 28. gr. laganna komi: Í verslunarkaupum.

15. gr.

30. gr. laganna orðist þannig:

Nú riftir seljandi kaup samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 28. eða 29. gr., og á hann þá rjett til skaðabóta samkvæmt reglunum í 24. gr. Bæturnar skal svo meta, að þær svari mismuninum á því, hve miklu kaupverðið er hærra heldur en verð hins selda á þeim tíma, er drátturinn varð, nema sannað verði, að seljandi hafi meira tjón eða minna af hlotið.

16. gr.

31. gr. laganna orðist þannig:

Nú er kaupverð ekki greitt, þó að eindagi sje liðinn, eða kaupandi hefir látið hjá líða að gera slíka ráðstöfun, sem um er getið í 28. gr., en hinn seldi hlutur er enn ekki afhentur kaupanda, þá verður seljandi, ef hann vill halda kaupinu upp á kaupanda, að svara án ástæðulausrar tafar fyrirspurn frá kaupanda um þetta. Sje um verslunarkaup að ræða, skal seljandi, ef hann vill halda kaupinu upp á kaupanda, tilkynna honum það innan hæfilegs tíma, enda þótt kaupandi hafi enga fyrirspurn gert um það.

17. gr.

Í stað orðanna „kaupmanna-viðskifti“ í 32. gr. laganna komi: verslunarkaup.

18. gr.

27

Orðin „löggiltur brakún fyrir þá vöru eða“ í 34. gr. laganna falli 19. júní burtu.

19. gr.

Orðin „Sje eigi auðið best verður“ í niðurlagi 35. gr. laganna falli burtu.

20. gr.

1. og 2. l. 38. gr. laganna orðist þannig:

Ef tiltekinn eindagi er ákveðinn á greiðslu kaupverðs í verslunarkaupum og kaupverðið eigi greitt á rjettum tíma, þá á kaupandi að svara 6% ársvöxtum af kaupverðinu frá þeim tíma. Hafi tiltekinn eindagi á greiðslu kaupverðs eigi verið ákveðinn, þá á kaupandi að svara þessum vöxtum frá þeim degi, er afhending fór fram, eða hafi kaupandi verið þess valdur, að dráttur varð á afhendingunni, þá frá þeim degi, er sá dráttur hófst.

Í öðrum kaupum á kaupandi að svara 5% ársvöxtum af kaupverðinu frá eindaga þess, hvort sem tiltekinn eindagi er ákveðinn eða eigi. Nú fær kaupandi reikning frá seljanda á þeim tíma, er kaupverðið var gjaldkræft orðið, og falla þá vextir á frá viðtöku reikningsins, án þess frekari kröfu þurfi um að gera.

21. gr.

Í stað orðanna „kaupmanna-viðskifti“ í 51. gr. og 1. l. 52. gr. laganna komi: verslunarkaup.

22. gr.

Í stað orðanna „langan tíma“ í 54. gr. laganna komi: lengri tíma.

23. gr.

Í stað „hleðsluskírteinis“ í 2. lið 56. gr. laganna komi: farmskírteinis.

24. gr.

1. og 2. l. 62. gr. laganna orðist þannig:

Ef varningur er seldur „frítt á skipsfjöl“ (fob.) á tilteknum stað, verður kaupandi að útvega skip eða rúm í skipi til að flytja varninginn þaðan.

Seljandi á að annast um og kosta flutning varningsins til hleðslustaðarins og gera þær ráðstafanir um flutning varningsins á skip, er farmsendanda er skylt að gera, eftir því sem lög áskilja á þeim stað eða venja er til.

Í stað „hleðsluskírteinis“ í 6. l. gr. komi: farmskírteinis.

27

19. júní.

25. gr.

Í stað „farmflytjanda“ í 2. l. 63. gr. laganna komi: flutningsmanni.

Í stað „hleðsluskírteinis“ í 4. l. gr. komi: farmskírteinis

Í stað orðanna „til kaupanda“ í 5. l. gr. komi: til viðtökustaðarins.

26. gr.

Á eftir orðunum „næsta virkan dag“ í 2. l. 68. gr. laganna komi: á eftir.

27. gr.

Í stað orðanna „á þeim tíma“ í 1. l. 69. gr. laganna komi: áður en sá frestur er liðinn.

Orðið „hleðsluskírteini“ í 2. l. gr. verði: farmskírteini.

28. gr.

Orðið „hleðsluskírteini (hleðsluskírteinis)“ í 1. og 2. l. 71. gr. verði: farmskírteini (farmskírteinis).

Í stað „hleðsluskírteinis“ í 3. l. gr. komi: farmbrjefs.

29. gr.

Þá er lög þessi hafa öðlast staðfestingu konungs, skal fella þau inn í texta laga nr. 31, 11. júlí 1911, og getur konungur þá gefið þau lög út, þannig breytt, sem lög um lausafjárkaup.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g28
19. júní.

um

breytingar á lögum nr. 42, 3. nóv. 1915, um atvinnu við siglingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrirsögn II. kafla hljóði svo:

Um rjett til skipstjórnar og stýrimensku á skipum alt að 60 rúmlestir.

2. gr.

Í stað orðanna í 3. gr. „30 lestir“ komi:

60 rúmlestir.

Orðið „rúmlest“ komi alstaðar í lögum þessum fyrir orðið „lest“ (tonn).

3. gr.

4. gr. hljóði þannig:

Sá einn getur fengið skipstjóraskírteini fyrir smáskip, er:

- a. staðist hefir smáskipapróf eða önnur æðri íslensk siglingapróf,
- b. hefir verið stýrimaður minst 8 mánuði á skipi eigi undir 12 rúmlestir,
- c. er fullveðja,
- d. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, sem svívirðiegt er að almenningssáliti.
- e. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.

4. gr.

5. gr., sem er ný grein, hljóði þannig:

Rjett til að vera stýrimaður á íslensku skipi alt að 60 rúmlesta í innanlandssiglingum hefir sá einn, sem fengið hefir stýrimannsskírteini á smáskipi.

5. gr.

6. gr., sem er ný grein, hljóði þannig:

Sá einn getur fengið stýrimannsskírteini á smáskipi, er:

- a. staðist hefir smáskipapróf eða önnur æðri íslensk siglingapróf,

- 28 b. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, sem svívirðilegt er að al-
 19. júní. menningsáliti,
 c. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.

6. gr.

7. gr., sem er ný grein, hljóðar svo:

Sá einn getur staðist smáskipapróf, er:

- a. kann að marka stað skips á sjávarupprátt og hefir nægilega þekkingu á sjávaruppráttum og notkun þeirra yfir höfuð,
- b. kann að nota kompás og ber skyn á segulskekkju og misvísan,
- c. kann að nota skriðmæli og vegmæli,
- d. þekkir björgunartækin, hin alþjóðlegu neyðarmerki og alþjóðareglur til að forðast ásigling,
- e. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn,
- f. ritar íslensku stórlýtalaust,
- g. hefir verið háseti eftir 16 ára aldur að minsta kosti 24 mánuði á skipum ekki minni en 12 rúmlestir, eða verið formaður á vjelbát ekki minni en 10 rúmlestir í 24 mánuði.

7 gr.

8. gr., sem er ný grein, hljóði svo:

Eftir að 2 ár eru liðin frá því að lög þessi öðlast gildi, skal próf það, er um getur í 7. gr., fara aðeins fram í Reykjavík. Þangað til skulu prófin haldin í Reykjavík, Vestmannaeyjum, á Seyðisfirði, Akureyri og Ísafirði.

Í Reykjavík eru prófdómendur þeir sömu og við stýrimannaskólaprófin, og skal forstöðumaður skólans vera formaður prófnefndarinnar. Próf þetta skal halda tvisvar á ári, í apríl—maí á vorin og nóvember—janúar að vetri. Í hinum kaupstöðunum, sem ofan eru greindir, skulu prófdómendur vera 3 skipstjórar, og skal stjórnarráðið skipa formann prófnefndarinnar eftir tillögum forstöðumanns og kennara stýrimannaskólans í Reykjavík, en hina tvo eftir tillögu lög-reglustjóra; próf þessi skulu haldin einu sinni á ári, á þeim tímum árs, sem stjórnarráðið ákveður eftir tillögum bæjarstjórnar.

Stjórnarráðið semur reglur um prófið og fyrirmynd fyrir prófvottorðum. Hver sá, er staðist hefir prófið, fær vottorð um það þegar að afloknu prófi.

Kostnaður við prófið greiðist úr ríkissjóði.

8. gr.

Yfirskrift III. kafla hljóði þannig:

Um rjett til skipstjórnar og stýrimensku í utan- og innanlandssiglingum á íslensku fiskiskipi og rjett til skipstjórnar og stýrimensku á íslensku verslunar-skipi í innanlandssiglingum eigi yfir 300 rúmlestir.

9. gr.

5. gr. verður 9. gr.

28
19. júní.

10. gr.

a-liður í 6. gr., sem verður 10. gr., hljóði svo:

Staðist hefir fiskimannapróf eða farmannapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík.

b-liður í sömu gr. hljóði svo:

hefir verið stýrimaður í 18 mánuði á fiskiskipi, sem er stærra en 60 rúmlestir, eða verið skipstjóri (formaður) á skipi yfir 20 rúmlestir, og af þeim tíma minst 12 mánuði stýrimaður á gufuskipi, ef um gufuskip er að ræða.

11. gr.

7. gr. verður 11. grein.

12. gr.

a-liður 8. gr., sem verður 12. gr., hljóði svo:

hefir staðist fiskimannapróf eða farmannapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík.

b-liður sömu greinar hljóði svo:

hefir verið háseti minst 36 mánuði eftir 16 ára aldur, og af þeim tíma annaðhvort 18 mánuði háseti á fiskiskipi stærra en 60 rúmlestir eða 12 mánuði skipstjóri á skipi stærra en 20 rúmlestir og 6 mánuði háseti á fiskiskipi stærra en 60 rúmlestir.

13. gr.

9., 10., 11. og 12. gr. verða 13., 14., 15. og 16. gr.

14. gr.

c-liður 13. gr., sem verður 17. gr. hljóði svo:

hefir staðist farmannapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík.

d-liður sömu greinar hljóði þannig:

hefir verið háseti eftir 16 ára aldur minst 36 mánuði; af þeim tíma annaðhvort 18 mánuði fullgildur háseti á verslunarskipi í utanlandssiglingum eða 12 mánuði fullgildur háseti á fiskveiðaskipi í utan- og innanlandssiglingum og 12 mánuði fullgildur háseti á verslunarskipi í utanlandssiglingum.

Fullgildur háseti telst sá, er fær vottorð skipstjóra um að hann kunni til allra algengra verka á skipi.

15. gr.

14. og 15. gr. verða 18. og 19. gr.

16. gr. fellur burtu.

17. og 18. gr. verða 20. og 21. gr.

28

19. júní.

19. gr. verður 22. gr.

Úr henni falla önnur, þriðja og fjórða málsg.

Fimta málsg., sem verður önnur málsg., hljóði svo :

Lög þessi ná eigi til þeirra, sem fengið hafa skipstjóra- eða stýrimanns-skírteini í utanlandssiglingum ; heldur eigi til þeirra, sem fengið hafa skipstjóra- eða stýrimanns-skírteini á fiskiskipi áður en lög þessi öðlast gildi.

17. gr.

23. gr. verður ný grein, svo hljóðandi :

Þeir, sem próf hafa tekið samkvæmt 2. gr. laga nr. 50, 10. nóv. 1905, eða samkv. 4. gr. laga nr. 42, 3. nóv. 1915, eiga kost á að fá skipstjóraskírteini fyrir smáskip eftir lögum þessum, ef þeir fullnægja liðunum c.—e. í 4. gr. og leggja fram vottorð um, að þeir hafi verið skipstjórar minst 1 ár á 12—30 rúm-lesta skipi og farist skipstjórn vel úr hendi að öllu leyti, og skulu vottorðsgefendur mælast til þess, að hið umbeðna skírteini verði veitt. Skal vottorð þetta gefið af útgerðarmanni (eiganda) skips þess eða skipa þeirra, sem skipstjórinn hefir stjórnað.

Nú fær skipstjórinn eigi ótvíræð meðmæli, og skal þá skírteinið eigi veitt. Heldur skipstjórinn þá sömu rjettindum og hann áður hafði, en rjett hefir hann þó til að fá stýrimannsskírteini samkvæmt 6. gr. í lögum þessum, enda fullnægi hann b- og c-liðum í þeirri grein.

18. gr.

20. og 21. gr. verða 24. og 25. gr.

19. gr.

22. gr., sem verður 26. gr., hljóði svo :

Þá er lög þessi öðlast staðfestingu konungs, skal fara þau inn í meginmál laga nr. 42, 3. nóv. 1915, og gefa þau út svo breytt.

20. gr.

23. gr., sem verður 27. gr., hljóði svo :

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1923.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g

um

29

19. júní.

breyting á sveitarstjórnarlögum frá 10. nóv. 1905.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

36. gr. og fyrri málsgrein 37. gr. sveitarstjórnarlaganna orðist svo:

Hreppsnefnd skal á ári hverju í októbermánuði gera áætlun um allar tekjur og útgjöld hreppsins yfirstandandi fardagaár, og að því leyti sem aðrar tekjur hreppsins hrökkva eigi fyrir útgjöldum, jafna niður eftir efnum og ástæðum sem aukaútsvari því, sem vantar, á alla þá, sem eiga lögheimili eða hafa fast aðsetur í hreppnum eigi skemur en 3 mánuði. Þeir skulu greiða þar fult gjald eftir öllum efnahag sínum, nema þeir á gjaldárinu hafi líka haft fast aðsetur annarsstaðar og goldið þar útsvar; þá skal frá ársútsvarinu draga til-
tölulega við þann tíma, er þeir dvöldu annarsstaðar, þó ekki meira en þeir guldu þar.

Ef rekin er í hreppnum atvinna, sem talin er sjerstaklega arðsöm, svo sem verslun, kaupskapur, þilbátaútgerð eða bátfiski, þá má leggja á þá atvinnu aukaútsvar, þótt ekki sje rekin nema 4 vikur og atvinnurekandinn eigi heimili annarsstaðar.

Ef bú, verslun eða annað arðsamt fyrirtæki er rekið alt gjaldárið í einum hreppi, sem eigandi ekki á lögheimili í, hefir hreppsnefndin í hreppnum, þar sem fyrirtækið er rekið, rjett til að leggja fult útsvar á arðinn af því og eignina, sem notuð er til að reka fyrirtækið með, eins og eigandinn ætti lögheimili í hreppnum, en hreppsnefndin, þar sem eigandi fyrirtækisins á lögheimili, hefir þá engan álögurjett á þær eignir eða arðinn af þeim.

Einnig má leggja útsvar á hvalveiði, síldveiði með nót, á atvinnu útlendra skipa við verkun á síld á höfnum inni eða í landhelgi, laxveiðiafnot, hvort sem laxveiðin er rekin sem atvinna eða aðeins til skemtunar, og á hvern hátt sem veiðin er stunduð, ábúð á jörð eða jarðarhluta, leiguliðaaafnot af jörð, svo sem slægjuafnot, þótt engin ábúð fylgi, og lóðarafnot, sem einhvern arð gefa, þótt sú atvinna sje rekin enn styttri tíma. Útsvör þessi skulu vera hæfileg eftir tíma-
lengd og í samanburði við innsveitarmenn, og skal formaður hafa greitt útsvar fyrir skip sitt áður en hann fer á brott.

Ekki er heimilt að leggja aukaútsvar á útvegsmenn úr öðrum hreppi í

- 29 sama sýslufjelagi eða við sama fjörð eða flóa, sem útræðið er í, ef á þá er lagt
19. júní. útsvar í sveitarfjelagi þeirra.

2. gr.

Sýslunefnd getur enga ályktun gert, nema meira en helmingur allra nefndarmanna (að oddvita meðtöldum) sje viðstaddur. Á nefndarfundum ræður afl atkvæða.

3. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 50, 28. nóv. 1919, og öll önnur ákvæði, sem koma í bág við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

30
19. júní.

L ö g

um

breyting á lögum nr. 34, 22. nóv. 1918, um skemtanaskatt.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Aftan við 1. gr. laganna bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Kappleikar og íþróttasýningar, sem áhugamenn einir taka þátt í, teljast **30**
eigi til skemtana samkvæmt þessari grein, þótt aðganga sje seld. 19. júní.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Sig. Eggerz.

L ö g

um

31
19. júní.

breyting á lögum um dýraverndun, 3. nóv. 1915.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

3. gr. laga nr. 34, 3. nóv. 1915, orðist svo:

Ráðuneytið setur reglur um aflifun allra húsdýra, slátrun búpenings og
um fuglaveiðar, svo og um rekstur og annan flutning innanlands á sauðfje til
slátrunar og á sauðfje og hrossum til útflutnings, og um meðferð á hrossum
í brúkun. Skal það gert með reglugerð, sem jafnframt ákveður sektir fyrir brot
á slíkum reglum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Sig. Eggerz.

32
19. júní.

L ö g

um

framlenging á gildi laga um útflutningsgjald.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Lög nr. 70, 27. júní 1921, skulu vera í gildi til ársloka 1923.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Jónsson.

33
19. júní

L ö g

um

riett til fiskiveiða í landhelgi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Fiskiveiðar í landhelgi við Ísland mega íslenskir ríkisborgarar einir reka,
og má aðeins hafa íslenska báta eða skip til veiðanna.

2. gr.

33

Það er í lögum þessum kallað íslenskir bátar og skip, er íslenskir ríkisborg- 19. júní.
arar einir eiga.

3. gr.

Erlendir fiskimenn, er reka kynnu fiskiveiðar utan landhelgi, mega leita skjóls við strendurnar til þess að bjarga sjer undan stormi og óveðri. Annars er bannað útlendingum að hafast við við land eða í höfn, til þess að reka þaðan fiskiveiðar utan landhelgi.

Það er og bannað erlendum skipum að verka veiði í landhelgi eða á höfn-um inni; enn er bannað öllum öðrum en íslenskum ríkisborgurum að flytja veiði sína í landhelgi eða á land, til þess þar að verka hana.

4. gr.

Hvenær sem erlent fiskiskip leitar hafnar á Íslandi, skal skipstjóri þegar í stað, eða svo fljótt sem unt er, og í síðasta lagi innan 24 klukkustunda eftir að skipið hefir hafnað sig, gefa viðkomandi lögreglustjóra eða hreppstjóra eða umboðsmanni þeirra það til vitundar, en valdsmaður skal athuga skipsskjölin og hafa nánar gætur á því, að ekki sjeu brotin lög landsins um fiskiveiðar, verslun, tolla eða sóttvarnir, eða skipin fari í kringum þau lög, enda hefja rannsókn um þau efni, ef þörf gerist.

Fyrir skoðun skipsskjalanna skal greiða lögreglustjóra eða hreppstjóra gjald það, er ákveðið er í aukatekjulögunum. Síðan skal rita á skipshafnarskrá skipsins vottorð um skoðunina og greiðslu lögskipaðs gjalds.

Er hreppstjóri framkvæmir skoðunina vegna lögreglustjóra, skal skifta gjaldinu jafnt milli þeirra.

5. gr.

Er erlend síldarskip eru í landhelgi, skulu þau hafa bátana á þilfari á venjulegum stað og vörpur eða nætur innanborðs, þó ekki í bátunum.

6. gr.

Atvinnumálaráðherra getur um eitt ár í senn veitt eiganda íslensks fiskiskips leyfi til að hafa erlenda veiðimenn við fiskiveiðarnar eða á annan hátt til aðstoðar. Þó þannig, að helmingur skipshafnar að minsta kosti sje íslenskur.

Er íslenskur bátur eða skip einungis er notað við síldveiðar, má alt að helmingi áhafnar, án sjerstaks leyfis, vera útlendingar.

7 gr.

Bæði útgerðarmaður og skipstjóri bera ábyrgð á því, að skipshöfn fullnægi skilyrðunum til þess að reka fiskiveiðar samkvæmt 1. gr., sbr. 6. gr.

19. júní.

Sama rjett sem íslenskir ríkisborgarar og með sömu skilyrðum hafa þeir ríkisborgarar annara ríkja, sem með vottorði frá valdsmanni færa sönnur á, að þeir hafi haft fast aðsetur hjer í landi í 12 mánuði áður en lög þessi komu í gildi. Ennfremur getur atvinnumálaráðherra, um 3 ára bil frá því er lög þessi komu í gildi, veitt þeim útlendingum, sem eiga fiskverkunarstöðvar hjer á landi, leyfi til að verka fisk á stöðvum þessum, þrátt fyrir bannið í síðari málsgrein 3. greinar. Leyfið veitir ekki heimild til fiskiveiða í landhelgi eða til þess að nota erlend skip í bága við lög þessi.

9. gr.

Atvinnumálaráðherra getur veitt leyfi til þess, að eigendur síldarolíu- eða síldarmjölssmiðju, eða slíkra verksmiðja, megi nota erlend skip til þess að fiska fyrir verksmiðjur þessar til eiginna nota, þrátt fyrir bannið í annari málsgrein 3. greinar. Í leyfinu, sem veita má fyrir 2 ár í senn, ber að taka fram, að það veiti ekki erlendum skipum heimild til fiskiveiða eða fiskverkunar í landhelgi, og ennfremur skal tekið fram, að leyfið falli burtu, ef skilyrði þess sjeu eigi haldin í öllum greinum.

10. gr.

Pegar afli er jafnframt verkaður í skipi, sem rjett hefir til fiskiveiða í landhelgi, skal það fyrirfram setja lögreglustjóra trygging, er hann ákvæður, fyrir afgangi, sem skipið kann að eiga að greiða. Skipstjóri skal fá vottorð um, að tryggingin sje sett, og sýna ef krafist er.

11. gr.

Hlutfajlæg hafa því aðeins rjett til að reka fiskiveiðar og fiskverkun í landhelgi, að alt hlutfajlæð sje eign íslenskra ríkisborgara. Þó mega hlutfajlæg, er ríkisborgarar annara ríkja eiga hlut í, reka fiskiveiðar í landhelgi, ef meira en helmingur hlutfajjárins er eign íslenskra ríkisborgara, fjelagið á heimili á Íslandi, stjórñ þess skipuð íslenskum ríkisborgurum og sje helmingur þeirra búsettur þar.

Áður en hlutfajlag byrjar starfsemi sína skulu samþykktir þess sýndar lögreglustjóra á þeim stað, þar er fjelagið á heima, eða eigi fjelagið ekki heimilisfang á Íslandi, þá á þeim stað, þar er fiskiveiðarnar byrja. Breyting á samþykktum skal á sama hátt sýna lögreglustjóra. Þessi tilkynning og sýning leysir ekki viðkomanda frá tilkynningarskyldu samkvæmt hlutfajlagslögunum. Samþykktirnar skulu meðal annars hafa inni að halda það ákvæði, að allir hlutir skuli skráðir á nafn, og að engin afhending eða afsal á hlutum sje gild, nema hún sje skriflega tilkynnt fjelagsstjórñ, er jafnóðum skal rita og ávalt hafa skrá yfir alla hluthafa, þar er þess er getið, hve mikið hver eigi af hlutfajjenu. Lögreglustjóri skal gæta þess, að samþykktirnar sjeu samkvæmar löggjöfinni,

12. gr.

33

Með lögum þessum eru ekki skert á neinn hátt rjettindi þau, er samkvæmt sambandslögum eru veitt dönskum ríkisborgurum, eða þau rjettindi, sem samkvæmt ríkjasamningum kynnu að vera veitt öðrum.

13. gr.

Ólöglegar fiskiveiðar eða fiskverkun á íslenskum höfnum, á landi eða í landhelgi, varða sektum, frá 100—5000 kr.

Ef fleiri eru útlendir sjómenn á íslensku fiskiskipi en lög þessi heimila, varðar það 50—1000 kr. sektum. Brot gegn 4. gr. laganna varða sektum, 50—500 krónum.

Brot gegn 5. og 10. gr. laganna varða 100—2000 kr. sektum.

Að öðru leyti varða ólöglegar fiskiveiðar í landhelgi, aðrar en botnvörpuveiðar, 200—10000 kr. sektum. Auk þess skulu upptæk öll veiðarfæri og hin ólöglega eða óverkaða veiði skipsins, og andvirðið renna í ríkissjóð. Ef miklar sakir eru, má ákveða að öll veiði, sem í skipinu er, sje upptæk, svo og umbúðir, ef veiðin er síld, sem söltuð er í tunnur.

Til greiðslu á sektum og kostnaði samkvæmt lögum þessum, má leggja hald á viðkomandi skip, ef með þarf, og selja að undangenginni aðför.

Mál eftir lögum þessum skal með fara sem almenn lögreglumál. Sektir renna í ríkissjóð.

14. gr.

Lög þessi ganga í gildi 1. júlí 1922. Með lögum þessum eru feld úr gildi tilskipun 12. febr. 1872, lög nr. 28, 17. des. 1875, um breyting á þessari tilskipun, lög nr. 35, 27. sept. 1901, um fiskiveiðar hlutafjelaga í landhelgi við Ísland, lög nr. 10, 31. júlí 1907, um breyting á framannefndum lögum, lög nr. 27, 11. júlí 1911, um breyting á sömu lögum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Kl. Jónsson.

Hafnarlög

Fyrir Ísafjörð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til hafnargerðar og hafnarumbóta á Ísafirði veitist úr ríkissjóði einn fjórði hluti kostnaðar, eftir áætlun, sem ríkisstjórnin hefir samþykkt, þegar fje er veitt til þess í fjárlögum, þó ekki yfir 150000 — eitt hundrað og fimmtíu þúsund — krónur, gegn þreföldu fjárframlagi úr hafnarsjóði Ísafjarðar. Fje þetta greiðist bæjarstjórn Ísafjarðar hlutfallslega við framlag hafnarsjóðs til fyrirtækisins árlega.

2. gr.

Meðfram strandlengjunni umhverfis höfnina, svo langt sem lögsagnarumdæmi Ísafjarðar nær, má ekki gera í sjó fram neina bryggju eða önnur mannvirki, nje heldur breyta þeim mannvirkjum, sem nú eru, og ekki fylla upp nje dýpka út frá landi, nema samþykki bæjarstjórnar komi til.

Sá, sem gera vill eitthvert slíkt mannvirki, skal senda hafnarnefndinni beiðni um það, og skal beiðninni fylgja lýsing á því, svo og uppdráttur, ef með þykir þurfa, í tvennu lagi, og heldur hafnarnefndin öðru eintakinu af hvoru þeirra eftir. Hafnarnefndin afgreiðir síðan málið til bæjarstjórnar, er ákveður, hvort leyfið skuli veitt. Skjóta má þó þeirri ákvörðun undir úrskurð stjórnarráðsins.

Sá, sem fengið hefir leyfi til að gera slíkt mannvirki, skal skyldur að halda því svo við, að engin hætta stafi af því.

Brot gegn þessari grein varða sektum, frá 10—200 kr., og hafnarnefndin getur látið nema burt mannvirkið á kostnað eiganda.

Nú hefir bryggja eða annað mannvirki í sjó fram legið ónotað í 5 ár samfleytt, og er þá hafnarnefnd heimilt að láta taka það burt án endurgjalds til eiganda.

3. gr.

Bæjarstjórn Ísafjarðar hefir á hendi stjórn hafnarmálefna undir yfirmumsjón stjórnarráðs Íslands,

4. gr.

Frankvæmd hafnarmála og eftirlit með höfninni skal fela hafnarnefnd, 19. júní. er bæjarstjórn kýs á sama hátt og aðrar nefndir samkvæmt bæjarstjórnarlögum kaupstaðarins.

Í hafnarnefnd sitja 5 menn, og sjeu tveir þeirra utan bæjarstjórnarinnar. Formaður bæjarstjórnarinnar er einnig formaður hafnarnefndarinnar. Enginn getur skorast undan endurkosningu í hafnarnefnd, fyr en hann hefir setið 6 ár samfleytt í nefndinni.

Nefndin sjer um viðhald og umbætur á bryggjum og mannvirkjum hafnarinnar, stýrir öllum framkvæmdum, er þar að lúta, og annast fjárhald hafnarinnar og reikningsskil fyrir hönd bæjarstjórnarinnar.

5. gr.

Bæjarstjórnin skipar starfsmenn hafnarinnar, eftir tillögu hafnarnefndar.

6. gr.

Eigum hafnarsjóðs má aðeins verja í þarfir hafnarinnar. Bæjarsjóður ábyrgist skuldir hafnarsjóðsins, og bæjarstjórnin hefir ábyrgð á eigum og fje hafnarinnar.

7. gr.

Bæjarstjórnin má ekki, án samþykkis stjórnarráðsins, selja eða veðsetja fasteignir hafnarsjóðsins eða kaupa nokkra nýja fasteign, taka stærri lán eða lán til lengri tíma en að þau verði borguð aftur af tekjum þess árs, sem fer í hönd, nje endurnýja slík lán eða fresta borgunartímanum, og ekki heldur gera nein þau mannvirki við höfnia, sem eru svo stórvaxin, að árstekjurnar hrökkvi eigi til að koma þeim í framkvæmd.

8. gr.

Til þess að standa straum af kostnaði við byggingu og viðhald mannvirkja hafnarinnar og til árlegs rekstrarkostnaðar hafnarinnar, er heimilt að innheimta gjöld þau, er hjer segir, af skipum og bátum, er hafna sig á hinni lög-giltu höfn Ísafjarðar, eins og takmörk hennar eru eða verða ákveðin með reglu-gerð, og farmi þeirra:

1. Lestagjald.
2. Ljógsgjald.
3. Vörugjald. Undanskildar skulu þó vörur þær, er samkvæmt farmskrá skipsins eiga að fara til annara hafna á landinu, ef þær eru ekki settar á land.
4. Bryggjugjald af skipum, er leggjast við bryggju í lögsagnarumdæminu, innan takmarka hafnarinnar.

Af bryggjum einstakra manna má gjaldið þó aldrei vera hærri en helmu-

34
19. júní.

ingur af gjaldi því, er skip greiða fyrir að liggja við bryggjur hafnarsjóðsins. Þó greiða bryggjueigendur ekkert gjald af sínum eigin fiskiskipum.

5. Festargjald af skipum, er nota festar eða legufæri hafnarinnar.

Gjöld þessi, sem og gjald fyrir afnot af öðrum eignum hafnarinnar, skal ákveða með reglugjörð, er bæjarstjórn Ísafjarðar semur og stjórnarráð Íslands staðfestir, og skal í henni ákveða, hver skuli greiða þau.

Herskip og skemtiskip skulu vera undanþegin lestargjaldi og ljósgjaldi.

Öll gjöld til hafnarsjóðsins og tekjur hans má taka lögtaki.

9. gr.

Reikningsár hafnarsjóðsins er almanaksárið.

10. gr.

Fyrir 1. nóvember ár hvert ber hafnarnefnd að leggja fyrir bæjarstjórn frumvarp til áætlunar um tekjur og gjöld hafnarsjóðsins á komandi ári. Áætlun þessa skal ræða á tveimur fundum, á sama hátt og fjárhagsáætlun bæjarsjóðsins, og skal hún fullsamin fyrir lok nóvembermánaðar.

11. gr.

Nú hefir bæjarstjórn í hyggju einhverjar meiriháttar aðgerðir við höfnina, eða hún vill gera einhverjar þær ráðstafanir, er samþykki stjórnarráðsins þarf til, og skal hún þá senda stjórnarráðinu tillögur um það efni. Skal það gert svo tímanlega, ef kostur er, að samþykki stjórnarráðsins geti komið til, áður en fjárhagsáætlun hafnarsjóðsins er samín.

12. gr.

Komi það í ljós, þegar fram á árið líður, að óumflýjanlegt sje að sinna einhverjum aðgerðum utan áætlunar, eða fara fram úr áætluðum fjárupphæðum, ber hafnarnefnd að tilkynna það bæjarstjórn í tæka tíð. Fallist hún á tillögur hafnarnefndarinnar, skal þegar leita samþykkis stjórnarráðsins til þess, að víkja megi frá áætluninni. Fyr má ekki framkvæma verkið nje stofna til tekjuhallans.

13. gr.

Við lok hvers reikningsárs, og ekki síðar en fyrir lok febrúarmánaðar, skal gera reikning yfir tekjur og gjöld hafnarsjóðs á hinu liðna ári og efnahagsreikning hans.

Reikningana skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og bæjarsjóðsreikningana.

Samrit af reikningnum, eins og hann hefir verið úrskurðaður af bæjarstjórninni, skal síðan senda stjórnarráðinu.

14. gr.

34

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er bæjarstjórnin semur og 19. júní.
stjórnarráðið staðfestir, alt það, er lýtur að greiðri og hættulausri umferð um
höfnina, góðri reglu og öðru höfninni viðvíkjandi, er við þykir eiga.

Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot á henni, 10—500 kr.

Sektir samkvæmt lögum þessum og hafnarreglugjörðum renna í
hafnarsjóð.

15. gr.

Sem almenn lögreglumál skal með þau mál farið, sem rísa út af brotum
gegn 2. gr. laga þessara og reglugjörðum þeim, er settar verða samkvæmt 14.
gr. þeirra.

Með lögum þessum eru úr gildi numin öll eldri lagaákvæði viðvíkjandi
Ísafjarðarhöfn, er fara í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g

um

35

19. júní

breytingu á lögum nr. 60, 27. júní 1921, um útflutningsgjald
af síld o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

1. gr. laganna orðist svo:

Af hverri síldartunnu (108—120 ltr.) skal greiða í ríkissjóð 1 kr. 50

35 aura, af hverjum 100 kg. af fóðurmjöli og fóðurkökum 1 kr. og af hverjum 100 kg.
19. júní. af áburðarefnum 25 aura.

2. gr.

2 síðari málsgreinar 2. gr. laganna eru úr gildi feldar.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Jónsson.

36

19. júní

L ö g

um

breyting á lögum um fræðslu barna, frá 22. nóv. 1907.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Í þeim skólahjeruðum, utan kaupstaða, þar sem eru heimangönguskólar
eða settir verða á stofn heimavistarskólar og reglugjörð þeirra og hollustuhættir
samþykkt af yfirstjórn fræðslumála, skulu öll börn skólahjæraðsins á skólaskyldu-
aldri njóta þar kenslu að minsta kosti 12 vikur á ári, nema skólanefnd veiti und-
anþágu. Heimilt er þó að ákveða í reglugjörð skólans, að þessi skólaskylda skuli
einungis ná til 12—14 ára barna, enda sje þá yngri börnum sjeð fyrir lögskip-
aðri fræðslu á annan hátt,

2. gr.

36

Geti fræðslunefnd sjeð öllum börnum fræðsluhjaraðs á aldrinum 10—14¹⁹. júní.
 ára fyrir fullnægjandi fræðslu farskólalaust, með eftirlitskennara eða með eftirliti sóknarprests eða á annan hátt, er henni það heimilt.

3. gr.

Sóknarprestum skal skylt að hafa eftirlit með barnafræðslu, hverjum í sínu prestakalli, í samráði við skólanefndir og fræðslunefndir, eftir því sem önnur embættisstörf þeirra leyfa. Þeir skulu vera prófdómendur við barnapróf, hver í sínu prestakalli, en þó skipar yfirstjórn fræðslumála sjerstaka prófdómendur, auk prestanna, við barnapróf í kaupstöðum og annarsstaðar þar sem fjölment er, svo og þar sem prestslaust er eða prestaköll mjög víðlend, eftir því sem henni þykir þörf.

Sóknarprestum ber engin sjerstök borgun fyrir störf samkvæmt þessari grein.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
 (L. S.)

Sig. Eggerz.

L ö g

um

eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Skip skal telja óhaffært, ef bol þess, búnaði, vjel eða vjelartækjum eða skipshöfn er svo áfátt, eða það er svo ofhlaðið mönnum eða munum eða vanhlaðið, eða illa birgt að vistum eða vatni, að kolum eða öðrum vjelanauðsynjum, ef það er gufuskip eða vjelskip, eða það af öðrum ástæðum er svo á sig komið, að telja verður, vegna sjóferða þeirra, er skipið skal fara, að hættulegra sje að vera í förum með því en venjulegt er við siglingar.

2. gr.

Setja skal með konunglegri tilskipun nánari ákvæði um, hverjar kröfur gjöra skuli til þess, að skip verði talið haffært, eftir því hvert skipið er og hvaða ferðir því eru ætlaðar, og um það, hvers gætt skuli við skipaskoðanir, sem gjörðar eru samkvæmt lögum þessum.

Í sömu tilskipun skulu sett ákvæði um rúmstærð og gólfstærð í herbergjum skipverja, svo og annan útbúnað þeirra, að því er snertir birtu, loftrás og aðra hollustuhætti.

3. gr.

Eiganda skips eða útgerðarmanni, svo og skipstjóra, er skylt að sjá um, að skip sje haffært, er það leggur úr höfn. Skylt er skipstjóra að gjöra alt það, er hann má, til að halda skipi haffæru á ferð. Nú tekur skip grunn, verður fyrir árekstri eða það annað ber til, er ætla má, að af muni hljótaast að skipið verði óhaffært, og er skipstjóra þá skylt að láta rannsaka það með skoðunargjörð, þar sem því verður fyrst við komið.

4. gr.

Ef líkur eru á, að skip eða bátur, hverrar þjóðar sem er, sem ferðbúið er frá íslenskri höfn, sje óhaffært, skal lögreglustóri hefta burtförina til bráða-

birgða og skipa fyrir um, að skoðun skuli gerð á skipinu. Nú reynist það við skoðunina, að skipið sje óhaffært, og má skipið þá eigi leggja úr höfn fyrir en 19 júní. úr þeim göllum er bætt og það sannað með nýrri skoðunargerð. 37

5. gr.

Þar sem ekki er annars getið, taka ákvæði laga þessara, um eftirlit með öryggi skipa, til allra skipa, sem stærri eru en 12 rúmlestir og gerð eru út hjer á landi, svo og til vjelbáta og róðrabáta fjórróinna eða stærri, er stunda fiskveiðar hjer við land eina vertíð á ári eða lengur.

Atvinnumálaráðuneytið getur ákveðið með reglugerð, að eftirlit skuli haft með öryggi annara fljótandi fara og hvernig því eftirliti skuli hagað.

6. gr.

Eftirlit með öryggi skipa er undir yfirstjórn atvinnumálaráðuneytisins. Ráðuneytið skiftir landinu í skipaskoðunarumdæmi og skipar, til framkvæmdar eftirlitinu, í hverju umdæmi svo marga skipaskoðunarmenn, sem þurfa þykir. Skulu þeir vera skipaðir til 4 ára í senn. Þeir skulu vera valinkunnir og óvilhallir menn og að öðru leyti svo vel til starfsins fallnir sem frekast eru föng á. Áður en þeir taka til starfa skulu þeir undirrita drengskaparheit um, að þeir skuli vinna starf sitt samviskusamlega.

Skipaskoðunarmenn skulu gera allar skoðanir, þær er ræðir um í lögum þessum eða í tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim, og gerðar skulu innan umdæmis þeirra, hvort sem skipið er skrásett þar eða eigi. Ef þess er þörf getur atvinnumálaráðuneytið kvatt skipaskoðunarmann til skoðunargerða utan umdæmis síns.

Við skoðunargerðir er skipaskoðunarmönnum skylt að gæta þess, að fullnægt sje kröfum þeim, er gerðar eru í lögum þessum eða í tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim, um öryggi skipa, þeirrar tegundar, er það skip er, sem þeir skoða, og í þeim ferðum, er því eru ætlaðar. Þeim er og skylt endranær að hafa eftir föngum vakandi auga með því, að hlýtt sje fyrir-mælum þeim, sem sett eru um öryggi skipa, og skulu þeir tafarlaust tilkynna lög-reglustjóra, ef þeir verða þess vísari, að misbrestur sje á því.

Skipaskoðunarmenn eiga rjett á þóknun fyrir starfa sinn, samkvæmt gjaldskrá, er atvinnumálaráðuneytið setur. Þóknunina greiðir eigandi skips, og má taka hana lögtaki. Þurfi skipaskoðunarmenn að takast ferð á hendur vegna skoðunar á skipi, skal ferðakostnaður þeirra greiddur úr ríkissjóði.

7. gr.

Skoðunargerðir á skipum eru tvennskonar, aðalskoðun og aukaskoðun.

8. gr.

Aðalskoðun skal gerð á skipum í þessum tilfellum:

- 37 a. Áður en skip leggur úr höfn hjer á landi í fyrsta sinn, er smíðað hefir verið
 19 júní hjer á landi eða breytt hefir verið svo mjög, að mæla þurfi það af nýju, eða fengið er frá öðrum löndum, hvort heldur nýsmíðað eða notað, til skrásetninga undir íslenskan fána eða til útgerðar hjer á landi.
- b. Á öllum farþegaskipum einu sinni á ári. Í tilskipun þeirri, er ræðir um í 2. gr. þessara laga, skal ákveðið, hver skip teljist farþegaskip.
- c. Á öllum öðrum skipum annað hvert ár.

9. gr.

Við aðalskoðun skal athuga vandlega allt öryggi skipsins, bæði sjálfs bols skipsins, þilfara og skilrúma, siglu og reiða, vjela og vjelartækja, búnaðar alls og áhalda, svo og alt annað, er lýtur að öryggi skipsins.

10. gr.

Að lokinni aðalskoðun skips skulu skipaskoðunarmenn senda lögreglustjóra skýrslu um öryggi skipsins, gerða eftir fyrirmynd, er atvinnumálaráðuneytið setur, svo og tillögur sínar um það, hvort skipinu skuli gefið haffæris-skírteini eða eigi. Komi það í ljós við skoðunina, að skipið sje haffært, skal lögreglustjóri gefa skipinu haffæris-skírteini. Í haffæris-skírteini skal tilgreina nafn skips og heimili, skrásetningarbókstafi þess, númer þess á fiskiskipaskrá og umdæmisbókstafi, ef um fiskiskip er að ræða, smálestatal, hvort skipið sje seglskip eða vjelskip, róðrabátur eða vjelbátur, til hvaða ferða skipið sje ætlað, tölu farþega, er það má flytja, sje um farþegaskip að ræða, svo og að skipið fullnægi þeim kröfum um öryggi skipa, er gerðar eru í lögum þessum eða tilskipunum eða reglugerðum, settum samkvæmt þeim.

Haffæris-skírteini gildir um farþegaskip í eitt ár frá dagsetningardegi þess, en um önnur skip í tvö ár frá sama tíma. Nú er skip statt í útlöndum á þeim tíma, er haffæris-skírteini þess gengur úr gildi, og getur þá atvinnumálaráðuneytið framlengt gildi skírteinisins til ákveðins tíma, þó aldrei lengur en til þess er skipið næst tekur höfn hjer við land, enda sjeu færðar líkur fyrir því, að skipið enn sje haffært. Ef sjerstaklega stendur á í öðrum tilfellum, getur lögreglustjóri framlengt gildi skírteinisins alt að einum mánuði.

Haffæris-skírteini skal fylgja skipsskjölunum, og skal það ávalt sýnt bæði við tollafgreiðslu og þegar þess er krafist af yfirvöldunum. Nú er sá tími, er skírteinið gildir, á enda, eða skoðun, er gerð skyldi á skipinu á þeim tíma samkvæmt lögum þessum, er vanrækt, hvort sem er aðalskoðun eða aukaskoðun, eða það kemur í ljós við slíka skoðun, að skipið er óhaffært, og skal lögreglustjóri þá afturkalla skírteinið.

11. gr.

Aukaskoðanir á skipum eru tvennskónar, almennar og sjerstakar.

12. gr.

Almenn aukaskoðun skal gerð einu sinni á ári á skipum þeim, er ræðir um í 8. gr. c í lögum þessum, það ár er aðalskoðun eigi er gerð á þeim. 19. júní

13. gr.

Við almenna aukaskoðun skal sjerstaklega athuga allan búnað skipsins og áhöld, botn skipsins og stýrisbúnað.

14. gr.

Sjerstök aukaskoðun skal gerð í þessum tilfellum:

- a. Þegar skip hefir sætt meiri háttar viðgerð, hvort heldur er á bol eða vjel, eða ný aðalvjel hefir verið í það sett, en eigi kveður samt svo mikið að viðgerðinni, að aðalskoðun skyldi ger samkvæmt 8. gr. a. í lögum þessum.
- b. Þegar annars þykir ástæða til að rannsaka öryggi ákveðinna hluta skips eða búnaðar þess.

15. gr.

Við sjerstaka aukaskoðun skal athuga þá hluta skips eða skipsbúnaðar, er ástæða þykir til vegna atvika þeirra, er skoðuninni valda.

16. gr.

Að lokinni aukaskoðun skips skulu skipaskoðunarmenn senda lögreglustjóra skýrslu um öryggi skipsins samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 10. gr. þessara laga. Sje skipið talið haffært, ritar lögreglustjóri á haffærissskírteini þess athugasemd um, að aukaskoðun hafi verið gerð og að hún hafi eigi leitt neitt það í ljós, er geri skipið óhaffært.

17. gr.

Nú er skoðun gerð samkvæmt 3. eða 4. gr. laga þessara eða samkvæmt 92. gr. siglingalaga 30. nóvember 1914, og ákveður þá lögreglustjóri, hvort skoðunin skuli vera aðalskoðun eða aukaskoðun.

18. gr.

Aðalskoðun og aukaskoðun á farþegaskipum og skipum, sem knúð eru af vjel og stærri eru en 60 rúmllestir, gera 3 menn. Skal einn þeirra vera vjelfróður, einn siglingafróður og einn fróður um skipasmíði.

Önnur skip, er knúð eru af vjel, skulu skoðuð af 2 mönnum, öðrum vjelfróðum en öðrum fróðum um skipasmíði.

Seglskip skulu 2 menn skoða, annar siglingafróður en annar fróður um skipasmíði.

Róðrarbáta skal einn maður skoða, sá er fróður sje um skipasmíði.

37

19. júní

19. gr.

Eiganda skips eða útgerðarmanni eða skipstjóra er skylt að sjá um, að lögskipaðar skoðanir sjeu gerðar á skipi.

20. gr.

Skipaskoðunarmenn skulu gera skoðun á skipi tafarlaust er þess er óskað, eða svo fljótt sem því verður við komið. Skoðun skal jafnan, ef þess er kostur, hagað svo, að sem minst tölfræði verði á ferðum skipsins eða vinnu á því.

Skipaskoðunarmönnum skal frjálts aðgangur að skipinu og öllum rúmum í því. Þeir skulu eiga rjett á að athuga öll áhöld skips og búnað. Þeim skal heimilt að krefjast þess, að farmur sje tekinn úr skipi, skip sett á land eða vjelar hreyfðar, sje það nauðsynlegt vegna skoðunarinnar.

Eiganda skips, útgerðarmanni, skipstjóra og skipshöfn er skylt að láta skipaskoðunarmönnum í tje nauðsynlega aðstoð við skoðunina og að gefa þeim þær upplýsingar um skipið og öryggi þess, er þeir krefjast.

21. gr.

Lögreglustjóri, eigandi skips eða útgerðarmaður, skipstjóri eða, í tilfellum þeim, er ræðir um í 92. gr. siglingalaga 30. nóvember 1914, meiri hluti skips-hafnar eða vjelstjóri, geta krafist yfirskoðunar á skipi. Yfirskoðun gera helmingi fleiri menn en áður skoðuðu skipið, samkvæmt 19. gr. í lögum þessum, og með þeirri sjerþekkingu, er þar segir, og tilnefnir lögreglustjóri þá úr tölu hinna skipuðu skipaskoðunarmanna. Skal úrskurður þeirra um ástand skips eða búnað vera fullnaðarúrskurður.

22. gr.

Þeir menn, er samkvæmt 21. gr. í lögum þessum geta krafist yfirskoðunar á skipi, geta og krafist þess, að skipaskoðunarmenn staðfesti skoðun sína með eiði. Eiðurinn skal tekinn af þeim í sjóðómi.

23. gr.

Kostnað allan við skipaskoðanir greiðir skipseigandi. Ákvæði 2. liðs 92. gr. í siglingalögum 30. nóvember 1914 skulu þó enn vera í gildi.

Nú hefir skip reynst óhaffært við skoðun, en yfirskoðun, sem gerð er samkvæmt kröfu eiganda skips, útgerðarmanns eða skipstjóra, telur skipið haffært, og greiðir þá ríkissjóður kostnað við yfirskoðunina.

24. gr.

Eftir 1. janúar 1923 skulu skip, sem eiga að vera í förum milli landa, vera með hleðslumerki, er sýni hvað skipið má liggja dýpst í sljettum sjó. Þegar sjerstaklega stendur á, getur atvinnumálaráðuneytið veitt undanþágu frá þessu ákvæði.

Með konunglegri tilskipun skal setja nánari reglur um hleðslumerki og um mælingar og skoðanir, er gerðar skuli á skipum til ákvörðunar hleðslumerkja. 37 19. júní
Kostnaður allur við ákvörðun hleðslumerkis greiðist af skipseiganda.

25. gr.

Pegar hleðslumerki hefir verið ákveðið, skal atvinnumálaráðuneytið gefa skipinu hleðslumerkisskirtini. Skal það fylgja skipsskjölunum og ávalt sýnt bæði við tollafgreiðslu og þegar þess er krafist af yfirvöldunum.

Hafi skip hleðslumerkisskírteini, útgefið af þar til bærnum erlendum stjórnarvöldum eða skipaflokkunarfjelagi, getur atvinnumálaráðuneytið gefið því íslenskt hleðslumerkisskírteini í þess stað, án þess að láta mælingu þá eða skoðun, er með þarf til ákvörðunar hleðslumerkis, fara fram.

Nú er skip flokkað í skipaflokkunarfjelagi, er atvinnumálaráðuneytið tekur gilt, og skal þá hleðslumerkisskírteini þess gilda meðan það er í sama flokki. Endranær ákveður ráðuneytið gildistíma skírteinisins, og skal hans þá getið í skírteininu.

Nú er skipi breytt þannig, að ætla má, að farmborð skipsins breytist, og er þá hleðslumerkisskírteini þess úr gildi fallið.

26. gr.

Skip telst óhaffært, sje það svo hlaðið, að það liggi dýpra en hleðslumerki þess leyfir.

27. gr.

Marka skal á fram- og afturstafni allra þilskipa, er stærri eru en 30 rúmlestir, mælikvarða í desimetrum, er sýni hve djúpt skipið liggi í sjó. Kostnað við þetta greiðir skipseigandi.

28. gr.

Stjórnarráðið getur falið skipaflokkunarfjelögum, gegn þeirri ábyrgð, er það telur nægilega, að gera mælingar eða rannsóknir, er gera þarf vegna skoðunar skips eða ákvörðun hleðslumerkis.

29. gr.

Nú er skipi lagt úr höfn óskoðuðu, enda þótt skylt hefði verið að skoða það samkvæmt lögum þessum, og ferst það, og er þá eigandi skaðabótaskyldur þeim, er fyrir tjóni verða við skiptapann, hvort heldur fyrir missi fyrirvinnu eða eigna, nema sannað sje, að slysið hafi eigi hlotist af óforsvaranlegu ástandi skips eða útbúnaði.

37

19. júní

30. gr.

Nú vanrækir skipstjóri að láta gera skoðun á skipi, er skylt var að gera samkvæmt lögum þessum, og varðar það hann sektum, frá 100 kr. alt að 5000 kr. Sömu refsingu sætir skipseigandi eða útgerðarmaður, eigi þeir sök á vanrækslunni.

Önnur brot gegn lögum þessum, eða gegn tilskipunum eða reglugerðum, er settar eru samkvæmt þeim, varða sektum, alt að 5000 kr., nema þyngri hegning liggi við að lögum.

31. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum, eða gegn tilskipunum eða reglugerðum, sem settar eru samkvæmt þeim, skal farið sem almenn lögreglumál.

32. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi feld lög nr. 29, 22. okt. 1912, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

Fjárlög

fyrir árið 1923.

38
19. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Tekjur.

1. gr.

Árið 1923 er ætlast til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í 2.—5.
gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Þessir skattar og tollar er ætlast til að nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur	210000	1110000
2. Tekjuskattur og eignarskattur	900000	
3. Aukatekjur	250000	
4. Erfðafjárskattur	55000	465000 600000
5. Vitagjald	150000	
6. Leyfisbrjefagjöld	10000	
7. Útflutningsgjald		
8. Áfengistollur (þar með óáfengt öl, áfengis- laust vín, ávaxtasafi og límonade)	250000	
9. Tóbakstollur	500000	
10. Kaffi- og sykurtollur	800000	
11. Vörutollur	1000000	
Flyt	2550000	2175000

38

19. júní

	kr.	kr.
Flutt	2550000	2175000
12. Annað aðflutningsgjald	60000	
		2610000
13. Gjald af konfekt og brjóstsykursgerð		20000
14. Stimpilgald		500000
15. Lestagjald af skipum		40000
16. Pósttekjur	400000	
17. Símatekjur	1075000	
		1475000
18. Tóbakseinkasala		200000
19. Skólagjöld		5000
Samtals		7025000

3. gr.

Tekjur af fasteignum ríkissjóðs og af skipum eru taldar:

	kr.	kr.
1. Eftirgjald eftir jarðeignir ríkissjóðs		30000
2. Tekjur af kirkjum		50
3. Tekjur af silfurbergsnámunum í Helgustaðafjalli		10000
4. Tekjur af skipum		150000
Samtals		190050

4. gr.

Tekjur af bönkum, Ræktunarsjóði, verðbrjefum o. fl. er áætlað:

	kr.	kr.
1. Tekjur af bönkum		250000
2. Tekjur af Ræktunarsjóði		20000
Flyt		270000

		38
		19. júní.
	kr.	kr.
Flutt		270000
3. Vextir af bankavaxtabrjefum, keyptum samkvæmt lögum nr. 14, 9. júlí 1909		40000
4. Vætanlega útdregið af þeim brjefum		15000
5. Arður af hlutafje (100000 kr.) í Eimskipafjelagi Íslands		6000
6. Vextir af innstæðum í bönkum		5000
7. Greiðsla frá Landsversluninni		240000
Samtals		576000

5. gr.

Óvissar tekjur, ýmislegar greiðslur og endurgjöld er talið:

	kr.	kr.
1. Óvissar tekjur		20000
2. Endurgreidd skyndilán til embættismanna . .		400
3. Endurgreiddar aðrar fyrirframgreiðslur . .		2000
Samtals		22400

II. KAFLI.

Gjöld.

6. gr.

Árið 1923 eru veittar til gjalda upphæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—19. gr.

Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans er talið:

I. Vextir:

	kr.	kr.
1. 4% lán úr ríkissjóði Danmerkur, 500000 kr., tekið 1908 til 15 ára til símalagninga	2333	33
2. 4½% lán, tekið 1909 hjá dönskum bönkum, 1500000 kr., til 30 ára, til að kaupa III. flokks bankavxtabrjef Landsbankans	36562	50
3. 4½% lán hjá lífsábyrgðarstofnuninni í Kaupmannahöfn, 250000 kr., tekið 1912 til 30 ára, til að kaupa III. flokks bankavxtabrjef Landsbankans	7593	76
4. 4½% lán hjá dönskum bönkum, 500000 kr., tekið 1912 til 15 ára vegna sjerstakra útgjalda (Reykjavíkurhöfn o. fl.)	7500	00
5. Ritsímalánið 1913, 4% og endurborgun á 30 árum, tekið hjá mikla norræna ritsímafjelaginu	16246	30
6. Lán til ritsíma, tekið 20. okt 1916 til 25 ára, með bankavöxtum hjá Landsbankanum, að upphæð 100000 kr.	5320	00
7. 5% lán, tekið til símalagninga 1917 hjá mikla norræna ritsímafjelaginu, til 30 ára, 500000 kr.	22584	52
8. Lán hjá Handelsbanken, gegn veði í skipum, 2 milj. kr., tekið 1917 til 10 ára, vextir ½% hærri en forvextir Þjóðbankans danska	66500	00
9. Lán til ritsíma, tekið í Landsbankanum 20. jan. 1918 til 25 ára með bankavöxtum, 85000 kr.	4760	00
10. Lán til Landsverslunarinnar, tekið 2. jan. 1918 með útlánsvöxtum hjá Íslandsbanka, að upphæð 1 milj. kr.	35000	00
11. Lán hjá ríkissjóði Dana, tekið 1. des. 1918, með 5% vöxtum, 2½ milj. kr. . .	40000	00
Flyt	244400	41

	kr.	kr.
Flutt	244400 41	
12. Lán hjá Háskóla Íslands, tekið 10. jan. 1919 með 5% vöxtum, afborgunarlaust, að upphæð 1 milj. kr.	50000 00	
13. Lán hjá dönskum bönkum, tekið 1. júlí 1919 með 5% vöxtum til 20 ára, 4½ milj. kr.	185625 00	
14. Innlent lán 1. júlí 1920 með 5½% vöxtum til 20 ára, 3 milj. kr.	144375 00	
15. Enskt lán 1. sept. 1921 með 7% vöxtum til 30 ára, 1½ milj. kr.	105000 00	
		729400 41
II. Afborganir:		
1. Af láninu frá 1908	33333 33	
2. — — — 1909	50000 00	
3. — — — 1912	8333 33	
4. — — — 1912	33333 34	
5. — — — 1913	12744 72	
6. — — — 1916	4000 00	
7. — ritsímaláni 1917	9768 82	
8. — skipakaupaláni	200000 00	
9. — ritsímaláni Landsbankans	3400 00	
10. — Íslandsbankaláni 1918	100000 00	
11. — láni danskra banka 1919	225000 00	
12. — innlenda láninu 1920	150000 00	
13. — enska láninu 1921	50000 00	
		879913 54
III. Framlag til Landsbankans, 10. greiðsla ..		100000 00
Samtals		1709313 95

Borðfje Hans Hátignar konungsins

	kr.	kr.
..		60000

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar landsreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar	220000	
2. Til yfirskoðunar landsreikninga	3000	
		223000
Samtals		223000

Til ráðuneytisins, hagstofunnar, sendiherra, utanríkismála og ríkisráðs-
kostnaðar er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Ráðuneytið, ríkisfjehirðir o. fl.		
1. Til ráðherra :		
a. Laun	30000	
b. Til risnu	4000	
		34000
2. Til utanferða ráðherra		8000
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins		95940
4. Annar kostnaður		22000
5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum		19340
Flyt		179280

		kr.	kr.	38 19. júní.
Flutt		179280		
6. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum		3000	182280	
B.				
Hagstofan.				
1. Laun hagstofustjóra		9500		
2. Laun aðstoðarmanns		6300		
3. Pappír, prentun og hefting hagskýrslna . .		10000		
4. Prentun eyðublaða		3000		
5. Húsaleiga, hiti og ljós m. m.		4000		
6. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður		15000	47800	
C.				
Sendiherra, utanríkismál og ríkisráðskostnaður.				
1. Til sendiherra í Kaupmannahöfn:				
a. Laun	20000			
b. Til húsaleigu	3000			
c. — risnu	5000			
d. — skrifstofuhalds	16000			
		44000		
2. Fyrir meðferð utanríkismála		12000		
3. Ríkisráðskostnaður		4000		
4. Kostnaður við sambandslaganefnd		7500	67500	
Samtals			297580	

38
19 júní

11. gr.

Til dómgæslu og lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

		kr.	kr.
A.			
Dómgæsla og lögreglustjórn.			
1. Hæstirjettur:			
a. Laun dómara	52500		
b. Laun ritara	6300		
c. Annar kostnaður	2500		
		61300	
2. Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra		176220	
3. Laun hreppstjóra		32400	
4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík:			
a. Laun	23260		
b. Húsaleiga	3000		
c. Hiti, ljós og ræsting	2200		
d. Ýms gjöld	1940		
		30400	
5. Skrifst.kostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:			
a. Laun fulltrúa, 3 skrifara og innheimtumanns	24300		
b. Laun 3 tollvarða	16200		
c. Húsaleiga	6500		
d. Hiti og ljós	1500		
e. Ýms gjöld	10000		
		58500	
Fastir starfsmenn á skrifstofum bæjarfógeta og lögreglustjóra í Reykjavík njóta dýrtíðaruppbótar eftir reglum launalaganna.			
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og annara bæjarfógeta		50000	
7. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangelsa		15000	
8. Annar sakamála- og lögreglumálam, m.		12000	
Flyt		435820	

	kr.	kr.
Flutt	435820	
9. Borgun til sjóðómsmanna	1000	
10. Borgun til setu- og varadómara	3000	
		439820
B.		
Ýmisleg gjöld.		
1. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:		
a. Þóknun fyrir útgáfu tíðindanna		
m. fl.	900	
b. Til pappírs og prentunar	12000	
c. Til kostnaðar við sendingar með		
póstum	1200	
	14100	
2. Burðareyrir og embættisskeyti:		
a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir		
burðareyri undir embættisbrjef	25000	
b. Fyrir embættisskeyti	60000	
	85000	
3. Brunaábyrgðar- og sótaragjald o. fl. fyrir		
nokkrar opinberar byggingar	8000	
4. Til embættiseftirlitsferða	6000	
5. Þóknun fyrir aðstoð verkfróðs manns við		
endurskoðun á skipamælingum	500	
6. Til landhelgisgæslu	30000	
7. Gjöld til yfirskattanefnda og fyrir skattvirð-		
ingar	20000	
		163600
Samtals		603420

	kr.	kr.
1. Laun		327240
2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi, alt að		2000
3. a. Styrkur til læknisvitjana handa hreppum, sem eiga sjerstaklega erfiða læknissókn, alt að	6900	
Styrkur þessi greiðist hreppsnefndum og er því skilyrði bundinn, að þær sendi með umsókn sinni skilagrein um, hvernig verja á styrknum. Stjórnarráðið úthlutar honum aðeins til þeirra hreppa, sem um ræðir í 12. gr. 3—16 fjárl. 1922, að viðbætttri Eyrarsveit í Snæfellsnessýslu, er fær 200 kr.		
b. Viðbótarstyrkur til Jökuldals-, Hlíðar-, Tungu-, Hjaltastaðar- og Eiðahreppa, ef þessir hreppar ráða sjererstakan lækni	1500	7500
4. Til núverandi aðstoðarlæknis á Ísafirði, enda nýtur hann eigi annara launa úr ríkissjóði		2500
5. Til augnlækninga:		
a. Styrkur til augnlæknis Andrjesar Fjeldsteds í Reykjavík	2000	
b. Styrkur til augnlæknis, til lækningaferða kringum landið á helstu viðkomustaði strandskipa, með því skilyrði, að hann hafi á hverri hringferð að minsta kosti hálfsmánaðar dvöl samtals á tveim hinum fjölmennustu viðkomustöðum, eftir samráði við stjórnarráðið, eftir reikningi, alt að	700	
6. Styrkur til tannlæknis Vilh. Bernhöfts í Reykjavík		2700
7. Styrkur til háls- og neflæknis Ólafs Þorsteinssonar í Reykjavík		1500
		1500
Flyt		344940

	kr.	kr.
Flutt		344940
Styrkurinn til lækna Andriesar Fjeldsteds, Vilh. Bernhöfts og Ólafs Þorsteinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hver um sig, segi stúdentunum í læknadeild háskólans til í sinni sjerfræði og veiti fátæku fólki ókeypis læknishjálp á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 3 sinnum á mánuði.		
8. Til geislalækningastofu ríkisins		12000
9. Til Radiumsjóðs Íslands, styrkur til að reka radíumlækningar		2500
10. Holdsveikraspítalinn		91556
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis	9000	
B. Annar kostnaður:		
1. Laun starfsmanna 14000		
2. Viðurværi 59 manna (ca. 160 a. á dag) 34456		
3. Klæðnaður 3000		
4. Meðul og sáraumbúðir 1800		
5. Eldsneyti 13000		
6. Ljósmeti 2000		
7. Húsbúnaður og áhöld 2500		
8. Viðhald á húsum 3000		
9. Þvottur og ræsting 3000		
10. Greftrunarkostnaður 500		
11. Skemtánir 800		
12. Skattar o. fl. 2500		
13. Ýmisleg gjöld 2000		
	82556	
	91556	
11. Geðveikrahælið á Kleppi		55340
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis	9000	
B. Önnur gjöld:		
Flyt	9000	506336

38
19. júní.

	kr.	kr.
Flutt	9000	506336
1. Kaup starfsmanna 10000		
2. Viðurværi 90 manna (ca. 160 a. á dag) 52560		
3. Klæðnaður 60 sjúklinga á 100 kr. handa hverjum .. 6000		
4. Meðul og umbúðir 600		
5. Ljós og hiti 10400		
6. Viðhald og áhöld 10000		
7. Þvottur og ræsting 2000		
8. Skemtanir 1000		
9. Skattar m. m. 1000		
10. Óviss gjöld 1500		
	95060	
Þar frá dragast þessar tekjur:	104060	
Meðgjöf með 64 sjúklingum, 200 a. á dag 46720		
Tekjur af búinu 2000		
	48720	
Mismunur	55340	
12. Heilsuhælið á Vífilstöðum		52120
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun lækni	9000	
B. Önnur gjöld:		
1. Kaup starfsmanna 30000		
2. Viðurværi 125000		
3. Lyf og hjúkrunargögn 8000		
4. Ljós og hiti 26000		
5. Þvottur og ræsting 6000		
6. Viðhald húsa 8000		
7. Viðhald vjela 5000		
8. Húsbúnaður og áhöld 8000		
	9000	558456

	kr.	kr.
Flutt	9000	558456
9. Flutningskostnaður	9000	
10. Óviss gjöld	5000	
	230000	
Þar frá dragast þessar tekjur:	239000	
Meðgjöf með 80 sjúklingum, 5 krónur á dag	146000	
Meðgjöf með 5 sjúklingum, 8 kr. á dag	14600	
Meðgjöf með 18 börnum, 4 kr. á dag	26280	
	186880	
Mismunur	52120	
13. Önnur gjöld:		
a. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla, alt að	20000	
Styrkurinn veitist eftir fjölda legudaga, 70 aurar fyrir hvern dag, gegn því, að hjerað það, sem sjúkrahúsið á, leggi fram eins mikið og styrknum nemur.		
b. Bólusetningarkostnaður	1500	
c. Gjöld samkv. 13. gr. í lögum 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	4000	
d. Gjöld samkv. 25. gr. í lögum 6. nóv. 1902, um varnir gegn því, að næmir sjúkdómar berist til Íslands	1000	
e. Gjöld samkv. lögum nr. 61, 1921, um breytingu á fátækralögunum, 77. og 78. gr.	70000	
f. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	1500	
Flyt	98000	558456

38
19. júní.

	kr.	kr.
Flutt	98000	558456
g. Styrkur til hjeraðslækna til utanferða, í því skyni að afla sjer nýrrar læknispekk- ingar	3000	
Pennan styrk veitir stjórnarráðið, eftir tillögum landlæknis, og má hann ekki fara fram úr 250 kr. fyrir hverja mánaðardvöl erlendis.		
h. Styrkur til sjúkrasamlaga	6500	
Af þessum styrk greiðist sjúkrasamlagi hins íslenska prentarafjelags alt að 200 kr. Styrkur þessi má þó ekki fara fram úr þeim styrk, er almenn sjúkrasamlög fá að lögum.		
i. Til berklahjúkrunarfelagsins Líknar, gegn að minsta kosti jafnmiklu frá bæjar- sjóði Reykjavíkur	3000	
j. Utanfararkostnaður ungra yfirsetukvenna, til framhaldsnáms í Kristjáníu eða Kaupmannahöfn	800	
k. Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gegn jafnmikilli launabót annarsstaðar frá	300	
l. Til Gísla Sigurðssonar í Krossgerði, til þess að kaupa sjer umbúðir	500	
		112100
14. Hluti ríkissjóðs af launum yfirsetukvenna		25000
Samtals		695556

Til samgöngumála er veitt:

19. júní.

	kr.	kr.
A.		
Póstmál.		
1. Laun:		
a. Eftir launalögum	86400	
b. Póstafgreiðslumenn utan Reykja- víkur	66000	
c. Brjefhirðingamenn	18000	
	170400	
2. Póstflutningur	170000	
3. Annar kostnaður:		
a. Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðal- póstmeistara og póstmeistara, eftir reikn- ingi	8500	
b. Skrifstofukostnaður og aðstoð utan Reykjavíkur hjá póstmeisturum og á stærri póstafræðslum	20000	
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur á stærri póststofum og póstafræðslum . .	11000	
d. Önnur gjöld	43000	
	82500	
		422900
B.		
Vegabætur.		
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:		
1. Laun vegamálastjóra	9500	
2. Laun aðstoðarverkfræðings . .	6840	
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðis- peningar, eftir reikningi, alt að	3500	
4. Til aðstoðarmanna og mælinga, alt að	7500	
5. Skrifstofukostnaður	7300	
	34640	
Flyt	34640	422900

38
19. júní

	kr.	kr.
Flutt	34640	422900
II. Flutningabrautir:		
1. Húnvetningabraut	5000	
2. Skagfirðingabraut	20000	
3. Biskupstungnabraut	25000	
4. Hvammstangabraut	8000	
5. Viðhald flutningabrauta	52000	
6. Til aðgerðar og endurbyggingar Holtavegarins, gegn því, að Rangárvallasýsla leggi fram þriðjung kostnaðar	20000	
	130000	
III. Þjóðvegir:		
1. Stykkishólmsvegur	20000	
2. Langadalsvegur í Húnavatns- sýslu	15000	
3. Öxnadalsvegur	10000	
4. Hróarstunguvegur	15000	
5. Aðrar vegabætur og viðhald . .	40000	
	100000	
IV. Fjallvegir	10000	
V. 1. Til áhalda	15000	
2. Til bókasafns verkamanna . .	300	
	15300	
VI. Tillög til akfærra sýsluvega, alt að	40000	
gegn að minsta kosti jafnmiklu tillagi annarstaðar frá og öðrum þeim skilyrðum, sem sett eru í reglugerð nr. 3, 3. janúar 1916.		
VII. Til dragferjuhalds á Hjeraðsvötnum	500	
VIII. Til dragferjuhalds á Lagarfljóti	500	
		330940
Flyt		753840

Flutt

C.

Samgöngur á sjó.

1. Til strandferða
2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum,
alt að

200000

100000

753840

300000

D.

Hraðskeyta- og talsímasamband.

- I. Ritsímafjelaðið mikla norræna, umsamið
árgjald (til 1925)
- II. Til viðauka símakerfa, smærri efniskaupa
o. fl.
- III. Til starfrækslu landssímanna m. m.:
 1. Laun samkvæmt launalögum .. 290000
 2. Kostnaður af aðalskrifstofu
landssímanna 11000
 3. Ritsímastöðin í Reykjavík . . . 32000
 4. Þráðlausu stöðin í Reykjavík .. 7500
 5. Bæjarsíminn í Reykjavík .. 68000
 6. Áhaldahúsið 2500
 7. Ritsímastöðin á Akureyri ásamt
bæjarsímakerfinu 7300
 8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði ásamt
bæjarsímakerfinu 10400
 9. Ritsímastöðin á Ísafirði ásamt
bæjarsímakerfinu 5800
 10. Símastöðin á Borðeyri 5000
 11. Símastöðin í Hafnarfirði, alt að 13500
 12. Símastöðin í Vestmannaeyjum,
alt að 5000
 13. Símastöðin á Siglufirði 5500
 14. Til aukaritsímaþjónustu 2000
 15. Til loftskýtastöðvar í Flatey 2600
 16. Til loftskýtastöðvar á Hesteyri 3000
 17. Gjöld til eftirlitsstöðvar og aðr-
ar talsímastöðvar 60000

35000

20000

531100

Flyt

586100

1053840

38
19. júní.

	kr.	kr.
Flutt ..	586100	1053840
IV. Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.	48000	
V. Viðbót og viðhald stöðvanna	25000	
VI. Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunnar, eftir reikningi, alt að	6000	
VII. Viðhald landssímanna	100000	
VIII. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern ..	1000	
		766100
E.		
Vitamál.		
I. Stjórn og undirbúningur vitamála:		
1. Laun vitamálastjóra	9500	
Hann sje umsjónarmaður vitanna og einnig ókeypis til verkfræðilegrar aðstoðarlandsstjórn, hjeradsstjórnnum og bæjarstjórnun, eftir ákvæðum landsstjórnar.		
2. Til verkfróðra aðstoðar	6300	
3. Til skrifstofuhalds, eftir reikningi, alt að	4000	
4. Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	2000	
	21800	
II. Laun vitavarða	20800	
Par af 300 kr. persónuleg launaviðbót handa núverandi vitaverði Gróttuvitans.		
III. Rekstrarkostnaður vitanna	55000	
IV. Til Hvanneyjarvitans	4000	
V. Til Vatnsnesvita	3000	
VI. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa	6000	
VII. Ýmislegt	10000	
		120600
Samtals		1940540

Til kirkju- og kenslumála er veitt:

A.

Andlega stjettin.

a. Biskupsembættið:

1. Laun biskups 9500
2. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi 2000

11500

b. Önnur gjöld:

1. Til prestakalla samkvæmt lögum 27. febrúar 1880, 1. gr. 408,28
2. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir upp-
gjafaprestar og prestsekkjur njóta sam-
kvæmt lögum 8000
3. Framlag til prestlaunasjóðs 260000
4. Til útgáfu ársskýrslu fyrir hina íslensku
þjóðkirkju 400
5. Til húsabóta á prestssetrum 15000

283808,28

Skilyrði: Húsin verða jarðarhús; þeim er við ábúendaskifti skilað sem nýjum með fullu álagi; eftirgjald jarðarinnar hækkar um 4% af styrkuppþæðinni, endaerstyrkurinn ekki greiddur fyrir en verkinu er lokið og sannað, að það sje vel af hendi leyst og hafi kostað að minsta kosti eins mikið og styrkunum nemur.

B.

Kenslumál.

I. Háskólinn:

- a. Laun 125000
- b. Til kennara í sögu og málfræði ís-
lenskrar tungu að fornu og nýju 6300

Flyt

131300

295308,28

38
19. júní.

	kr.	kr.
Flutt	131300	295308,28
c. Styrktarfje:		
1. Námsstyrkur 12000		
2. Húsaleigustyrkur 6000	18000	
Húsaleigustyrk og námsstyrk má að eins veita reglusömum, efnalitlum stúdentum, 175 kr. mest um árið í húsaleigustyrk og 560 kr. mest í námsstyrk. Húsaleigustyrk má venjulega aðeins veita utanbæjarstúdentum.		
d. Til kensluáhalda læknadeildar	500	
e. Fyrir starf við gerlarannsókn og kenslu í efnafræði, 1000 kr. til hvors	2000	
f. Hiti, ljós, ræsting og vjelgæsla . . .	5000	
g. Önnur gjöld:		
1. Til ritara:		
a. Laun 1000		
b. Dýrtíðaruppbót . . . 700		
	1700	
2. Til dyravarðar:		
a. Laun, auk hlunninda, sem hann hefir áður notið 1600		
b. Dýrtíðaruppbót . . . 1000		
	2600	
3. Ýms gjöld 4000		
	8300	
II. Námsstyrkur til íslenskra stúdenta í erlendum skólum		165100
1200 kr. handa hverjum. Sækja mega þeir hvern viðurkendan háskóla á Norðurlöndum og í helstu menningarlöndum öðrum, en senda verða þeir stjórninni skilríki fyrir því, að þeir stundi með alúð eitthvert það háskólanám, sem þeir fá		8000
Flyt		468408,28

	kr.	kr.
Flutt		468408,28
eigi kenslu við Háskóla Íslands. Styrkurinn skal aðeins veittur stúdentunum fyrstu 4 námsárin.		
III. Mentaskólinn almenni:		
a. Laun	94140	
b. Önnur gjöld:		
1. Til bókasafns skólans 400		
2. — eldiviðar, ljósa og ræstingar 4000		
3. — skólahússins utan og innan 2000		
4. — tímakenslu og til prófdómenda, alt að 10000		
5. Húsaleigustyrkur handa 36-lærisveinum, 50 kr. handa hverjum 1800		
6. Námsstyrkur, 2000 kr., með verðstuðulsuppbót 3600		
7. Læknisþóknun 200		
8. Til vísindalegra áhalda við kensluna 600		
9. Ýmisleg gjöld 3000		
10. Til þess að gefa út kenslubækur handa Mentaskólanum . . 800		
11. Til áhalda við fimleikakenslu 100		
12. Til verðlaunabóka 100		
	26600	
		120740
Húsaleigustyrk og námsstyrk má aðeins veita efnilegum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsaleigustyrkur sje venjulega aðeins veittur utanbæjarmönnum, og að námsstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir innanbæjarmönnum, að öðru jöfnu.		
Flyt		589148,28

38
19 júní

	kr.	kr.
Flutt		589148,28
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:		
a. Laun	23580	
b. Önnur gjöld:		
1. Til þriggja aukakennara .. 9200		
2. Tímakensla 4000		
3. Til bóka og kensluáhalda .. 1000		
4. Til eldiviðar og ljósa .. . 5000		
5. Námsstyrkur 700		
Utanbæjarnemendur gangi		
að styrk fyrir innanbæjar-		
nemendum, að öðru jöfnu.		
6. Til dyravörslu:		
a. Laun 600		
b. Dýrtíðaruppbót .. . 300		
	900	
7. Til skólahússins utan og innan 2000		
8. Til ýmislegra gjalda 2000		
	24800	
		48380
V. Kennaraskólinn:		
a. Laun	24120	
b. Önnur gjöld:		
1. Tímakensla 2500		
2. Eldiviður og ljós 3500		
3. Bókakaup og áhöld 500		
4. Námsstyrkur 3000		
Utanbæjarnemendur gangi		
að styrk fyrir innanbæjar-		
nemendum, að öðru jöfnu.		
5. Til viðhalds 1000		
6. Ýmisleg gjöld 2500		
	13000	
		37120
VI. Stýrimannaskólinn:		
a. Laun	15480	
Flyt	15480	674648,28

	kr.	kr.
Flutt	15480	674648,28
b. Önnur gjöld:		
1. Til tímakenslu 4000		
2. Til eldiviðar og ljósa . . . 2500		
3. Ýmisleg gjöld 3500		
4. Til Sveinbjarnar Egilssonar til fyrirlestra 300		
	10300	25780
VII. Vjelstjóraskólinn:		
a. Laun	14400	
b. Önnur gjöld:		
1. Húsnæði m. m. 1800		
2. Ljós og hiti 1200		
3. Ýmiss kostnaður 1200		
4. Húsnæði, ljós og hiti skóla- stjóra 2800		
	7000	21400
Við skólana undir liðunum III.—VII., að undanskilinni lærdómsdeild menta- skólans, skal setja skólagjöld, að minsta kosti 100 kr. fyrir hvern innanbæjar- nemanda. Stjórnarráðið má þó, eftir til- lögum skólastjóra, veita undanþágu frá skólagjaldi, ef í hlut eiga efnalitlir, en einkar efnilegir nemendur.		
VIII. Bændakensla:		
1. Til bændaskólans á Hólum:		
a. Laun 10800		
b. Til smíða-, leikfimi- og drátt- listarkenslu 1600		
c. Önnur gjöld:		
1. Til verklegs náms, alt að 1000		
2. Til kensluáhalda . . 500		
	1500	
Flyt 13900		721828,28

19. júní.

	kr.	kr.
Flutt 13900		721828,28
3. Til eldiviðar og ljósa 3500		
4. Ýmisleg gjöld 2500		
_____ 6000		
_____	19900	
2. Til bændaskólans á Hvanneyri:		
a. Laun 11880		
b. Til smíða- og leikfimiskenslu 1300		
c. Önnur gjöld:		
1. Til verklegs náms,		
alt að 1000		
2. Til kensluáhalda .. 500		
3. Til eldiviðar og ljósa 3200		
4. Ýmisleg gjöld 2500		
_____ 7200		
_____	20380	
Styrkurinn til verklegs náms við bændaskólana á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verk-nám, samkvæmt samningi, eigi skemur en 6 vikur á ári og skila skólanum dag-bókum um vinnubrögðin yfir náms-tímann, og nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern nemanda en 12 kr. fyrir hverja viku námstímans. Styrkinn má aðeins greiða eftir á, samkvæmt skýrslu um námið, og sje í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.		
3. Til skólahalds á Eiðum:		
a. Laun 11880		
b. Til aðstoðarkenslu 600		
c. Önnur gjöld:		
1. Til búnaðarnáms .. 600		
2. — kensluáhalda .. 500		
_____ 1100		

Flyt 13580	40280	721828,28

	kr.	kr.
Flutt 13580	40280	721828,28
3. — eldiviðar og ljósa 4000		
4. Ýmisleg gjöld 2500		
6500	20080	60360
IX. Iðnfærðsla:		
a. Til Iðnaðarmannafjelagsins í Rvík, til þess að reka Iðnskóla í Reykjavík, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar	6000	
b. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Akureyri, til kvöldskólahalds	1000	
c. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Ísafirði, til kvöldskólahalds	1000	
d. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Seyðisfirði, til kvöldskólahalds	600	
Styrkurinn til þessara 4 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{4}{5}$ rekstrarkostnaðar.		
Skólar þessir skulu senda stjórnarráðinu skýrslu, enda samþykki það stundaskrá þeirra.		
		8600
X. Verslunarskólar:		
a. Til Kaupmannafjelagsins og Verslunarmannafjelagsins í Reykjavík, til þess að halda uppi skóla fyrir verslunarmenn, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6500	
b. Til Sambands samvinnufjelaganna, til þess að halda uppi verslunarskóla, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6500	
		13000
Flyt		803788,28

38
19. júní.

	kr.	kr.
Flutt		803788,28
XI. Yfirsetukvennaskólinn:		
1. Laun forstöðumanns	1500	
2. Til verklegrar kenslu:		
a. Laun þriggja yfirsetukvenna í Reykjavík	900	
b. Annar kostnaður, alt að . .	400	
	1300	
3. Styrkur til námskvenna	7000	
4. Húsaleiga og hiti, ljós og ræsting ..	1700	
5. Styrkur til að semja og gefa út kenslu- bók handa ljósmæðrum, alt að . . .	4000	
		15500
XII. Kvennaskólar:		
1. Til Kvennaskólans í Reykjavík:		
a. Rekstrarstyrkur, gegn að minsta kosti 1800 kr. framlögum annars- staðar að en úr ríkissjóði ..	19000	
b. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	4000	
c. Námsstyrkur til sveita- stúlkna	800	
	23800	
2. Til kvennaskólans á Blönduósi:		
a. Rekstrarstyrkur, gegn að minsta kosti 1000 kr. framlögum annars- staðar að en úr ríkissjóði ..	15000	
b. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	2000	
	17000	
Skólar þessir standa undir yfirum- sjón landsstjórnarinnar.		40800
XIII. Almenn barnafræðsla:		
1. Laun kennara og dýrtíðaruppbót ..	345000	
2. Til farskóla og eftirlits með heima-		
Flyt	345000	860088,28

	kr.	kr.
Flutt	345000	860088,28
fræðslu, með sömu skilyrðum sem verið hefir, alt að	10000	
3. Til prófdómara við barnapróf:	4200	
4. Umsjón fræðslumála:		
a. Laun fræðslumálastjóra	9000	
b. Skrifstofukostnaður hans	1000	
c. Til eftirlitsferða, eftir reikningi, alt að	1000	
	11000	370200
XIV. Unglinga- og alþýðuskólar:		
1. Til unglingaskóla (lýðskóla) utan Reykjavíkur, Akureyrar og Hafnarfjarðar	35000	
Styrkurinn er veittur með því skilyrði, að skólarnir fullnægi reglum, er stjórnarráðið setur, og að þeir njóti styrks annarsstaðar frá, er ekki sje minni en þriðjungur ríkissjóðsstyrksins. Unglingaskólar í kaupstöðum og fjölmönnum kauptúnum fá minni styrk en sveitaskólar, að öðru jöfnu. Kenslumálastjórnin úthlutar styrkunum og hefir eftirlit með skólunum.		
2. Til gagnfræða- og alþýðuskólans í Flensborg	15000	
3. Til lýðskólans í Bergsstaðastræti	800	50800
XV. Húsmæðrafræðsla:		
Til kvenfjelagsins Óskar í Ísafjarðar-kaupstað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. annarsstaðar að		1500
XVI. Styrkur til þess að semja og gefa út alþýðukenslubækur		1200
Flyt		1283788,28

19. júní.

	kr.	kr.
Flutt		1283788,28
XVII. a. Til kenslu heyrnar- og málleysingja m. m.	13000	
Stjórnin annast um, að aðstandendur nemendanna eða nemendurnir sjálfir greiði kostnað, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 28. febr. 1872, 2. gr.		
b. Utanfararstyrkurhanda forstöðukonu daufdumbraskólans, til þess að nema nýjar kensluaðferðir	1500	14500
XVIII. Til kenslu blindra barna, sem send eru utan til náms, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar frá		1000
XIX. Sundkensla og leikfimi:		
1. Til sundkenslu í Reykjavík	300	
Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kensla þessi fari fram að minsta kosti 2 mánuði að vorinu og 1 mánuð að haustinu, og að lærisveinar Mentaskólans, Kennaraskólans og Stýrimannaskólans njóti kenslunnar ókeypis.		
2. Laun Ólafs Pálssonar fyrirsundkenslu þá, sem getur í 1-lið, og til að kenna öðrum sundkennurum björgunarsund	1500	
3. Til sundkenslu o. fl. annarsstaðar ..	2000	
Styrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslunefndum með því skilyrði, að annarsstaðar frá sje lagt til sund- kenslunnar eigi minna en ríkissjóðs- styrknum nemur.		
4. Til Ingibjargar Guðbrandsdóttur, fyrir að veita utanbæjarstúlkum ókeypis kenslu í leikfimi	600	4400
Flyt		1303688,28

	kr.	kr.	38 19. júní
Flutt		1303688,28	
XX. Styrkur til Stefáns Eiríkssonar til þess að halda uppi kenslu í trjeskurði í Reykjavík		1500	
Samtals		1305188,28	

15. gr.

Til vísinda, bókmenta og lista er veitt:

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	23940	
b. Til aðstoðarmanns við safnið, og sje hann fastur ársmaður, 2000 kr., með verðstuð- ulsuppbót	3600	
c. Til að kaupa bækur og handrit og til bók- bands	12000	
d. Til þess að semja og gefa út handritaskrá safnsins	3000	
e. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
f. Húsaleiga	500	
g. Ýmisleg gjöld	1000	
		44400
2. Þjóðskjalasafnið:		
a. Laun	16200	
b. Til að binda inn og búa um skjöl og til að útvega og afrita merk skjöl og bækur handa safninu	2000	
c. Til að gefa út skrá yfir skjalasafnið o. fl.	250	
Flyt	18450	44400

19. júní.

	kr.	kr.
Flutt	18450	44400
d. Til að ljósmynda og afrita skjöl og heimildir, er varða Ísland, í erlendum söfnum	1000	19450
3. Þjóðmenjasafnið og verndun fornmenja:		
a. Laun þjóðmenjavarðar (fornmenjavarðar)	9500	
b. Til aðstoðar, eftir reikningi, alt að . . .	1200	
c. Til að útvega forngrípi, alt að	1500	
d. Til áhalda og aðgerða	600	
e. Til að kaupa íslensk listaverk og listiðnað	4000	
f. Ferðakostnaður til rannsókna og undirbúnings á skrásetningu fornmenja, alt að	1200	
Þjóðmenjasafnið sje opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.		18000
4. Náttúrufræðifjlagið		1500
Par af til umsjónar við náttúrugripasafnið 600 kr. á ári.		
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safnið sje til sýnis almenningi á ákveðnum tíma, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.		
5. Landsbókasafnshúsið:		
a. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	10000	
b. Til viðhalds og áhalda	2000	
		12000
6. Til kaupstaðabókasafna, gegn eigi minna tillagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði		3000
7. Til sýslubókasafna og lestrarsala í kaптún-um, gegn eigi minna tillagi úr sýslusjóði eða sveitarsjóði		1500
8. Til bókasafnsins Íþöku, til bókakaupa . . .		200
9. Til Hins íslenska bókmentafjlags		2000
10. Til Þjóðvinafjlagsins		1000
11. Til Fornleifafjlagsins		800
Flyt		103850

	kr.	kr.
Flutt		103850
Styrkurinn greiðist því að eins að Árbók komi út.		
12. Til Sögufjelagsins, til að gefa út heimildarrit að sögu Íslands, 100 kr. fyrir hverja örk, alt að		1000
13. Til að vinna að textaútgáfu á íslensku fornbrjefasafni		1600
Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að samskonar registur og við fyrsta bindi sje gefið út við hvert bindi af safninu.		
14. Til þess að gefa út hinar fornu Alþingisbækur frá 1570—1800 og að vinna að útgáfu þeirra		1000
15. Til þess að gefa út landsyfirdóma frá 1800—1873		800
16. Til Dansk-íslandsk Samfund		1000
17. Til Fræðafjelagsins, til að gefa út jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns . . .		800
18. Styrkur til að gefa út Flóru Íslands . . .		1000
19. Til leikfjlags Reykjavíkur, gegn að minsta kosti 1000 kr. framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur		4000
20. Til Listvinafjelagsins		1000
21. a. Styrkur til skálda og listamanna	15000	
b. Til Bjarna Jónssonar frá Vogu, til að þýða Goethes Faust	1200	
c. Til próf. Sveinbjarnar Sveinbjörnssonar, til að vinna að útbreiðslu sönglistar . . .	4000	
d. Til Páls Ísólfsóssonar orgelleikara, til þess að ljúka námi	2000	
		22200
22. a. Til síra Jóhannesar L. Lynge Jóhannssonar, til að safna til íslenskrar orðabókar með íslenskum þýðingum, enda sje safnið eign ríkisins	7000	
Flyt	7000	138250

19. júní.

	kr.	kr.
Flutt	7000	138250
b. Til Þórbergs Þórðarsonar, til þess að safna orðum úr alþýðumáli	1500	8500
23. Til Hannesar Þorsteinssonar, til að semja æfisögur lærðra manna íslenskra á síðari öldum, enda sje handritið eign landsins að honum látnum		2000
24. Til Bjarna Sæmundssonar skólaknara, til fiskirannsóknna		1200
25. Til dr. Helga Jónssonar, til að halda áfram rannsókn á gróðri landsins		1200
26. Til Guðm. G. Bárðarsonar, til jarðfræðirannsóknna		1200
27. Til dr. Helga Pjeturss, til jarðfræðirannsóknna		4000
28. Til Frímanns B. Arngrímssonar, til að safna steinum og jarðtegundum og rannsaka, að hverju sje nýtt		800
29. Til Páls Þorkelssonar, til að vinna að málsáttasafni sínu		500
30. Til Sighvats Borgfirðings, til þess að vinna að Prestaæfum sínum		500
31. Til Finns Jónssonar á Kjörseyri, til fræðisöðkna		500
32. Til Sigfúsar Sigfússonar frá Eyvindará, til þjóðsagnasöfnunar		500
33. Til Boga Th. Melsteds, til að rita Íslands sögu		800
34. Til landsskjalftarannsóknna		500
Greiðist því aðeins, að rannsókn verði við komið og skýrslur gefnar.		
35. Til veðurathugana og veðurskeyta		40000
36. Til alþýðufræðslu stúdentafjelaganna í Reykjavík og á Akureyri		1500
Af þessu fje skal greiða stúdentafjelaginu		
Flyt		201950

		38	
		kr.	19. júní.
	Flutt		201950
	á Akureyri 400 kr., til fyrirlestra í Norðlend- ingafjórðungi		
37.	Til Íþróttasambands Íslands	1500	
38.	Til listasafnshúss Einars Jónssonar	5000	
39.	Til Reykjavíkurdeildar Norræna stúdenta- sambandsins, styrkur til að senda fulltrúa á stjórnarfundum erlendis	500	
40.	Til Einars Jónssonar myndhöggvara, 2500 kr., með verðstuðulsuppbót	4500	
	enda hafi hann forstöðu og umsjón lista- safns síns.		
41.	Til J. C. Poestion í Wien, til þess að vinna áfram að ritverkum sínum um íslensk fræði	1500	
42.	Til Þórarins Guðmundssonar fiðluleikara .. Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að hann kenni alt að 6 mönnum á ári, sem heima eiga utan Reykjavíkur, ókeypis að leika á fiðlu.	1200	
43.	Til Goodtemplarafjelagsins, til bindindis- starfsemi	3000	
	Samtals		219150

16. gr.

Til verklegra fyrirtækja er veitt:

		kr.	kr.
1.	Til Búnaðarfelags Íslands		155000
2.	Til sandgræðslu		15000
	Styrkveitingar af lið þessum veitast þeim		
	Flyt		170000

38

19. júní

	kr.	kr.
Flutt		170000
einum, sem leggja fram helming kostnaðar eða meira.		
3. Til búnaðarfelaga		20000
Styrknum skal skift milli búnaðarfelaganna, eftir dagsverkatölu, og varið til verkfærakaupa og styrktar sameiginlegri starfsemi innan fjelaganna. Enda gefa þau skýrslu um það hvernig styrknum er varið.		
4. Til Garðyrkjufélags Íslands:		
Laun garðyrkjustjóra		5500
5. Til skógræktar:		
a. Laun	11520	
b. Til skóggræðslu	12000	
		23520
6. Til framhalds landmælinga		35000
7. Til dýralækninga:		
a. Laun handa 4 dýralæknum	21780	
b. Til Hólmgrís Jenssonar, til dýralækninga	500	
c. Til eins manns, til að læra dýralækningar erlendis	800	
Nemandanum ber að senda stjórnarráðinu tvisvar á ári vottorð frá kennurum sínum um iðni og ástundun.		
		23080
8. Til eftirlits með útflutningi á hrossum		600
9. Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:		
a. Laun forstöðumanns, auk 25% af öllum tekjum stofnunarinnar, 3500 kr. með dýrtíðaruppbót	6300	
b. Húsaleiga	1000	
c. Til ljósa, eldsneytis og ræstingar	1700	
		9000
10. Til þess að styrkja efnilega iðnaðarnema til náms erlendis		4000
11. Til Fiskveiðasjóðs Íslands		6000
12. Til Fiskifélagsins		45000
Flyt		341700

	kr.	kr.
Flutt		341700
Þar af 500 kr. til kenslu á Ísafirði skip- stjóraefna á smáskipum.		
13. Laun yfirmatsmanna o. fl.:		
a. 5 fiskiyfirmatsmanna	21600	
b. 4 síldarmatsmanna	11520	
c. 4 ullarmatsmanna	2880	
d. 5 kjötmatsmenn	6000	
e. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	10000	
		52000
14. Til þess að leitast fyrir um markað fyrir fiskiafurðir erlendis		10000
15. Til gerlarannsóknna		2000
16. Til Gísla Guðmundssonar, til kjötverkunar- rannsóknna		1600
17. Til umbúða og sölutilrauna á niðursoðnu kjöti, alt að		2000
18. Til bryggjugerðar á Eyrarbakka, alt að $\frac{1}{3}$ kostnaðar		10000
19. Til bryggjugerðar í Ólafsfirði, alt að $\frac{1}{3}$ kost- naðar		5000
20. Til Sambands íslenskra heimilisiðnaðarfje- laga		8000
Af þessum lið gangi 600 kr. til handa- vinnuskóla Halldóru Bjarnadóttur á Akur- eyri, verði honum haldið áfram.		
21. Til sambands norðlenskra kvenna		500
22. Þóknun til vörumerkjaskrásetjara		1000
23. Handa Ungmennafjelagi Íslands, til efling- ar íþróttu og skóggæðslu		1800
Fjelagið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fjenu er varið.		
24. Styrkur til ábúandans á Tvískerjum á Breiðamerkursandi, til að halda við bygð á sandinum og veita ferðamönnum húsaskjól, beina og fylgd		500
Flyt		436100

37
19. júní

	kr.	kr.
Flutt		436100
25. Styrkur til ábúandans í Fornahvammi, til að halda þar uppi bygð og gisting		700
26. Styrkur til ábúandans á Hrauntanga á Öxarfjarðarheiði, til þess að halda þar við bygð og veita ferðamönnum gisting og beina ..		200
27. Styrkur til ábúandans í Bakkaseli, til að halda þar uppi bygð og gisting		700
28. Laun námuverkfræðings og til forstöðu silfurbergsnámunnar í Helgustaðafjalli, 3500 kr. með dýrtíðaruppbót		6300
29. Til Bjargráðasjóðs		23000
30. Til landhelgissjóðs		20000
31. Til slysatryggingar sjómanna		20000
32. Til löggildingarstofu mælitækja og vogaráhalda:		
a. Laun forstöðumanns	6120	
b. Ferðakostnaður hans	500	
		6620
33. Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis		1000
34. Laun húsagerðarmeistara		9000
35. Til leiðbeiningar um húsagerð til sveita:		
a. Laun leiðbeinanda 3500 kr., með verðstuðulsuppbót	6300	
enda tekur hann enga borgun fyrir leiðbeiningu. En vinni hann auk þess við húsagerð einstakra manna, skal greiða fult dagkaup fyrir, er rennur í landssjóð.		
b. Ferðakostnaður, alt að	800	
		7100
36. Til útgerðar björgunarskipisins Þórs í Vestmannaeyjum		30000
37. Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli, að frádregnu eftirgjaldi af Staðarfelli, 1800 kr.		1200
Samtals		561920

17. gr.

38

Til skyndilána handa embættismönnum og lögboðinna fyrirframgreiðslna 19. júní.
eru veittar 4000 kr.

18. gr.

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

	kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:		
a. Embættismenn	33320,61	
b. Embættismannaækkjur og börn	15227,38	
c. Uppgjafaprestar	1321,66	
d. Prestsekkjur	5045,45	
		54915,10
II. Styrktarfje og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna:		
a. Embættismenn:		
1. Til Ásgeirs Blöndals læknis . . 250		
2. — Þorvalds Pálssonar læknis . . 300		
3. — Sigurðar Jónssonar fyrv. ráð- herra 1500		
	2050	
b. Embættismannaækkjur og börn:		
1. Til Elísabetar R. Jónsdóttur, lækn- isekkju 150		
2. — Magneu Ásgeirsson, læknis- ekku 200		
3. — Ólivu Guðmundsson 175		
4. — Sigríðar Hjaltadóttur 400		
5. — Ingileifar Snæbjarnardóttur . 400		
	1325	
c. Uppgjafaprestar:		
1. Til Stefáns M. Jónssonar 325		
	325	
Flyt 325	3375	54915,10

38
19. júní'

		kr.	kr.
	Flutt 325	3375	54915,10
2. — Bjarnar Jónssonar	475		
3. — Guðlaugs Guðmundssonar ..	500		
		1300	
d. Prestekkkjur :			
1. Til Ástu Þórarinsdóttur	130		
2. — Auðar Gísladóttur	300		
3. — Bjargar Einarsdóttur	500		
4. — Guðrúnar Björnsdóttur .. .	300		
5. — Guðrúnar J. Jóhannesdóttur	300		
6. — Guðrúnar Ólafsdóttur	100		
7. — Guðrúnar Pjetursdóttur .. .	300		
8. — Guðrúnar Torfadóttur	300		
9. — Ingunnar Loftsdóttur	300		
10. — Jóhönnu S. Jónsdóttur	300		
11. — Kristínar Pjetursdóttur .. .	300		
12. — Kristínar Sveinbjarnardóttur	300		
13. — Ragnheiðar Jónsdóttur .. .	106		
14. — Sigrúnar Kjartansdóttur, 100			
kr. með hverju barni hennar,			
sem er í ómegð	400		
15. — Hlífur Bogadóttur, 100 kr.			
með hverju barni hennar, sem			
er í ómegð	700		
16. — Þórunnar Stefánsdóttur .. .	400		
17. — Ingibjargar Sigurðardóttur	400		
18. — Steinunnar Pjetursdóttur .. .	300		
		5736	
e. Kennarar, kennaraekkkjur og börn :			
1. Til Önnu Ásmundsdóttur	300		
2. — 3 barna hennar	300		
3. — Bjargar Jónsdóttur	300		
4. — Guðlaugar Zakaríasdóttur .. .	360		
5. — Hjartar Snorrasonar	500		
6. — Jónasar Eiríkssonar	500		
	Flyt 2260	10411	54915,10

		38	
		kr.	kr 19. júní.
	Flutt 2260	10411	54915,10
7. —	Magnúsar Einarssonar 500		
8. —	Elínar Briem Jónsson 300		
9. —	Gyðríðar Þorvaldsdóttur . . . 300		
10. —	3 barna hennar 300		
11. —	Janusar Jónssonar præp.hon. 720		
12. —	Pjeturs Guðmundssonar . . . 500		
13. —	Steinunnar Frímannsdóttur 450		
		5330	
f. Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:			
1. Til	Árna Gíslasonar 300		
2. —	Guðm. Kristjánssonar 300		
3. —	Böðvars Jónssonar 200		
4. —	Hallgríms Krákssonar 200		
5. —	Jóhanns Jónssonar 200		
6. —	Þóru Matthíasdóttur 300		
7. —	Daníels Jónssonar 200		
8. —	Jens Þórðarsonar 100		
9. —	Friðriks Möllers 1200		
10. —	Kristínar Jóelsdóttur 200		
11. —	Eliesers Eiríkssonar 200		
12. —	Kristjáns Jóhannessonar, Jó- dísarstöðum 300		
13. —	Jóhannesar Þórðarsonar . . . 300		
		4000	
g. Rithöfundar:			
1. Til	Indriða skrifstofustjóra Ein- arssonar 3500		
2. —	Valdimars Briems 1200		
3. —	Ólafar Sigurðardóttur frá Hlöðum 300		
4. —	Önnu Thorlacius 300		
		5300	
h. Ekkjur og börn skálda og rithöfunda:			
1. Til	Helgu Eiríksdóttur Ólafsson 300		
2. —	Jakobínu Pjetursdóttur 200		
	Flyt 500	25041	54915,10

38
19. júní.

		kr.	kr.
	Flutt 500	25041	54915,10
3. — Guðrúnar Jónsdóttur 300 kr. og til sonar þeirra Þorsteins Erlingssoonar 300 kr.	600		
4. — Arnbjargar Einarsdóttur, 300 kr., og auk þess 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð	700		
5. — Guðrúnar Sigurðardóttur ..	300		
6. — Ólínu Þorsteinsdóttur	300		
7. — 3 barna hennar	300		
8. — Valgerðar Arnljótsdóttur ..	300		
9. — Guðrúnar Runólfssdóttur ekkju Matthíasar Jochumssonar . . .	1200		
		4200	
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1. Til Guðrúnar Jónsdóttur fyrv. spítalaforstöðukonu	400		
2. — Sigurðar Eiríkssonar, fyrv. regluboða	500		
3. — Petreu Jónsdóttur, 300 kr. og að auki 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð	500		
4. — Hólmfríðar Björnsdóttur, ekkjju Guðm. Hjaltasonar ..	300		
5. — Páls Erlingssonar	800		
6. — Erlends Zakaríassonar	300		
7. — Kristins Jónssonar, vega- vinnustjóra á Akureyri	300		
8. — Einars Guðmundssonar, fyrr- um vegavinnustjóra	300		
9. — Kristínar Gestsdóttur, ekkju Þorsteins fiskimatsm. Guð- mundssonar	400		
10. — Gests Guðmundssonar, fyr- verandi vitavarðar	400		
	Flyt 4200	29241	54915,10

		kr.	kr.	38 19. júní.
	Flutt 4200	29241	54915,10	
11. — Steinunnar Sigurðardóttur, ekku Magnúsar Vigfússonar 400		4600		
Á styrkveitingar í II. a.—i. greiðist dýrtíðaruppbót eftir reglum launalag- anna.				
j. Til Ingeborg Sigurjónsson		1800		
k. — Ólafs Rósenkranz, fyrv. leikfimikenn- ara		1200		
			36841	
III. Dýrtíðaruppbót á fjárhæðirnar í I. og II. a.—i.			70904,89	
IV. Tillag til ellistyrktarsjóða			40000,00	
Samtals			202660,99	

19. gr.

Til óvissra útgjalda eru veittar 100000 kr.

Af þessari upphæð skal greiða lögreglustjórum kostnað þann, er þeir kunna að hafa við lögreglueftirlit, þegar brýna nauðsyn ber til, svo sem við lögreglueftirlit með fiskiveiðum í landhelgi o. fl.

Stjórninni er heimilt að endurgreiða P. J. Thorsteinsson útgerðarstjóra alt að 10000 kr. af síldartunnutolli frá árinu 1919, ef ástæður reynast samskonar og voru fyrir geiðslunni til Ásgeirs Pjeturssonar í 19. gr. síðustu fjárlaga.

Ólafi J. Hvanndal myndamótara skal veittur tveggja ára greiðslufrestur á rentum og afborgunum af eftirstöðvum, að upphæð kr. 4334,00, af viðlaga-sjóðsláni.

38

19. júní

20. gr.

Til gjalda árið 1923 er veitt:

Samkvæmt	7. gr.	kr. 1709313.95
—	8. —	60000.00
—	9. —	223000.00
—	10. —	297580.00
—	11. —	603420.00
—	12. —	695556.00
—	13. —	1940540.00
—	14. —	1305188.28
—	15. —	219150.00
—	16. —	561920.00
—	17. —	4000.00
—	18. —	202660.99
—	19. —	100000.00
		kr. 7922329.22

En tekjur eru áætlaðar:

Samkvæmt	2. gr.	kr. 7025000.00
—	3. —	190050.00
—	4. —	576000.00
—	5. —	22400.00
		— 7813450.00

Tekjuhalli kr.: 108879.22

21. gr.

Heimilt er stjórninni að lána úr viðlagasjóði, ef fje er fyrir hendi í honum:

1. Alt að 10000 kr. til lánveitinga handa bændum og samgirðingafjelögum, eftir tillögum Búnaðarfelagsins, til að kaupa fyrir girðingarefni frá útlöndum, gegn ábyrgð sýslunefnda. Lán þessi veitast til 20 ára, gegn 6% vöxtum, sjeu afborgunarlaus 4 fyrstu árin, en greiðist síðan með jafnri afborgun á ári í 16 ár. Ábúendur á þjóðjörðum og kirkjujörðum greiði höfuðstól og vexti slíkra lána með 8% á ári í 28 ár.
2. Alt að 5000 kr. til lánveitinga handa þurrabúðarmönnum utan kaupstaða, til jarðræktar og húsabóta. Lánið veitist aðeins gegn ábyrgð sýslufjelaga, eftir tillögum hreppsnefnda, og eigi meira en 400 kr. á þurrabúðarmann hvern, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.

3. Alt að 5000 kr. til lánveitinga handa verkamönnum í kaupstöðum, til jarðræktar. Lánið veitist aðeins gegn ábyrgð bæjarfjelaga, og eigi meira en 400 kr. fyrir verkamann hvern, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
4. Til sýslufjelaga, sem leggja fram áskilið framlag til landsímalagningar, gegn 6% í ársvöxtu og endurgreiðslu á 18 árum. Til lána þessara má verja alt að 15000 kr.
5. Alt að 45000 kr. til Árnessýslu, til endurgreiðslu á skuld hennar við ríkissjóðs vegna vegalagninga. Lánið veitist gegn 6% ársvöxtum og endurgreiðslu á 20 árum.
6. Alt að 5000 kr. lán handa bændum í Hrunamannahreppi, til að koma upp smjörlíkisgerð við Áslækjarrjómabú. Lánið veitist gegn tryggingu, er stjórnin tekur gilda, og gegn 6% ársvöxtum og endurgreiðslu á 20 árum.
7. Til að koma á fót kjötniðursuðu við hver í Reykholtaldshreppi í Borgarfjarðarsýslu, gegn þeim tryggingum, er stjórnin tekur gildar, og gegn 6% í ársvöxtum og endurgreiðslu á 30 árum, 30000 kr.
8. Alt að 120 þús. kr. til Seyðisfjarðarkaupstaðar, til aukningar rafveitunni, með 6% ársvöxtum og gegn endurgreiðslu á 30 árum. Verði fje eigi fyrir hendi, er stjórninni heimilt að ábyrgjast lán, alt að jafnhárri upphæð, er bæjarstjórnin kann að taka í þessu skyni. (Endurveiting.)
9. Til Vestmannaeyjakaupstaðar, til aukningar rafveitunni, alt að 80 þús. kr. til 30 ára, gegn 6% vöxtum. Verði fje ekki fyrir hendi, er stjórninni heimilt að ábyrgjast lán, alt að jafnhárri upphæð, er kaupstaðurinn kann að taka í þessu skyni. (Endurveiting.)
10. Alt að 8000 kr. handa Reykhóla-, Geiradals- og Gufudals-hreppum, til að kaupa jörð til læknisseturs fyrir Reykhólahjærað. Lánið skal veitt gegn ábyrgð sýslunefndar Austur-Barðastrandarsýslu, eða annari tryggingu, er landsstjórnin tekur gilda. Lánið ávaxtast með 6% og endurgreiðist með jöfnum afborgunum á 30 árum.
11. Alt að 11000 kr. handa Árnessýslu, til að kaupa jörðina Laugarás fyrir læknissetur, með samskonar skilyrðum.
12. Alt að 20000 kr. til að koma upp ostagerðarþúum. Lánin eru veitt eftir tilögum Búnaðarfjelags Íslands, gegn tryggingum, er stjórnin tekur gildar. Lánin eru ávöxtuð með 6% og endurgreiðast á 20 árum.
13. Alt að 30000 kr. til Jóns Ísleifssonar verkfræðings, til að reisa hús með nýrri og ódýrari gerð en hjer hefir þekst. Lánið er veitt til 15 ára og með 6% ársvöxtum, gegn tryggingum, er stjórnin tekur gildar.
14. Alt að 20000 kr. til Jóns Kristjánssonar nuddlæknis, til að reisa hús með nuddlækningastofu. Lánið er veitt til 15 ára með 6% ársvöxtum og gegn tryggingu, er stjórnin tekur gilda.
15. Alt að 70000 kr. til ræktunarfjelags eða búnaðarsambands, til þess að kaupa

38
19. júní

sljettil (Fräsemaschine). Lánið skal veita eftir tillögum Búnaðarfélags Íslands, gegn þeim tryggingum, er stjórnin tekur gildar, 6% ársvöxtum og greiðslu á 16 árum.

16. Til stofnunar tveggja klæðaverksmiðja, annarar á Austurlandi (Reyðarfirði), hinnar á Suðurlandsundirlendinu, 100000 kr., 50000 kr. til hvorrar, þó eigi yfir $\frac{1}{3}$ stofnkostnaðar, og gegn tryggingum þeim og skilyrðumaðöðru leyti, er landsstjórnin metur gildar. Af láninu greiðist 6% vextir og endurborgist á 20 árum.

22. gr.

Stjórn Landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjánsdóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1923, svo og uppbót á þá fjárhæð, eftir sömu reglu og bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna, og að greiða Birni Kristjánssyni uppbót á eftirlaun hans eftir sömu reglu, og Birni Sigurðssyni 4000 kr. í eftirlaun með sömu uppbót, sem að ofan greinir, og enn Önnu ekkju Stefáns Stephensens, 1000 kr. án uppbótar.

23. gr.

Ef lög þau verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1922 og hafa í för með sjer tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en fjárlögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Jónsson.

L ö g**39**
19. júní

um

lausafjárkaup.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 29. gr. í lögum 19. júní 1922, um breytingu á almennum viðskiftalögum, nr. 31, 11. júlí 1911, höfum látið semja texta nefndra laga 11. júlí 1911 með þeim breytingum, sem ræðir um í tjeðum lögum 19. júní 1922, og gefum hann hjer með út sem lög um lausafjárkaup.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Ákvæðum laga þessara skal þá aðeins beita, er ekkert annað er um samið berum orðum eða verður álitid fólgið í samningi eða leiðir af verslunartísku eða annari venju.

Lög þessi gilda ekki um fasteignakaup.

2. gr.

Nú eru hlutir pantaðir, þeir er búa þarf til, og á sá að leggja efnið til, sem hlutinn býr til, þá skal pöntunin talin kaup. Þó gilda lög þessi ekki um húsgerð og önnur mannvirki á fasteign.

Ákvæði laga þessara um kaup gilda einnig, eftir því sem við á, um skifti.

3. gr.

Þegar í lögum þessum er talað um kaup á hlutum, sem tilteknir eru eftir tegund, þá er ekki aðeins átt við kaup á tiltekinni mergð, þyngd eða stærð hluta af tilgreindri tegund, heldur og við kaup á tiltekinni mergð, þyngd eða stærð úr ákveðnum hóp eða magni hluta.

4. gr.

Þá er talað er í lögum þessum um verslunarkaup, er átt við kaup, sem gerast milli kaupmanna í verslunarrekstri þeirra eða í þágu hans.

Kaupmaður er í lögum þessum hver sá talinn, sem rekur það starf, að selja vörur, sem hann hefir í því skyni keypt, er rekur víxlarastarf eða banka-starf, váttryggingarstarf, umboðsverslun eða forlagsverslun, lyfsölu, veitingar,

39 handiðn, verksmiðjuíðnað eða námugróft, mannvirkjagerð eða flutning fólks, 19. júní muna eða orðsendinga. Þó er sá maður ekki talinn kaupmaður, er rekur veitingar, handiðn eða flutninga, svo framarlega sem eigi vinna aðrir að því starfi með honum en konan með manni sínum, maðurinn með konu sinni, börn hans innan 16 ára aldurs og vinnuhjú hans.

Um ákvæði kaupverðs.

5. gr.

Nú eru kaup gerð, en ekkert fastákveðið um hæð kaupverðsins, og ber þá kaupanda að greiða það verð, sem seljandi heimtar, ef eigi verður að telja það ósanngjarnt.

6. gr.

Nú er í verslunarkaupum reikningur sendur kaupanda og hann mótmælir ekki verði því, sem tilgreint er í reikningnum, svo fljótt sem hann fær því við komið, og er hann þá skyldur að gjalda það verð, sem í reikningnum stendur, nema sannað verði, að um annað lægra verð hafi verið samið, eða reikningurinn er bersýnilega ósanngjarn.

7. gr.

Nú á að reikna kaupverð eftir tölu, máli eða þyngd, og skal þá leggja til grundvallar þá tölu, mál eða þyngd, sem varningurinn hafði á þeirri stund, er hættan við að varan farist, flyst yfir á kaupanda.

8. gr.

Ef kaupverð er miðað við þunga vöru, skal svo meta sem umbúðir beri frá að draga.

Um staðinn, þar sem skila ber seldum hlut (afhendingarstaðinn).

9. gr.

Seljandinn á að skila af sjer seldum hlut á þeim stað, þar sem hann átti heima þegar kaupin gerðust. Ef hann rak þá atvinnu og salan stóð í sambandi við hana, þá á hann að skila hlutnum af sjer á atvinnustöð sinni.

Ef hluturinn var á öðrum stað á þeim tíma, er kaupin gerðust, og vissu báðir samningsaðilar um það, eða áttu að vita, þá skal svo álíta, að hlutnum eigi þarf að skila, sem hann þá var.

10. gr.

39

19. júní

Ef seljandi á að senda seldan hlut frá einum stað til annars, til að skila honum þar í hendur kaupanda, þá er svo álitíð, að hann hafi skilað hlutnum, þá er hann hefir afhent hann í hendur flutningsmanns þess, er tekist hefir á hendur að flytja hlutinn þaðan, sem hann tekur við honum. Eigi að senda hlutinn á skipi, þá skal telja honum skilað, er hann er kominn á skipsfjöl.

11. gr.

Nú eiga seljandi og kaupandi báðir heima í sama bæ, kauptúni eða þorpi, og á seljandi að sjá um sendingu selds hlutar til kaupanda, og skal þá hlutnum eigi talið skilað fyr en hann er kominn í vörslur kaupanda.

Um eindaga samninga.

12. gr.

Ef ekkert hefir verið ákveðið um það, hvenær kaupverð skuli greitt eða seldum hlut skilað, og atvik liggja eigi svo til, að af þeim megi ráða, að þetta skuli gera svo fljótt sem unt er, skal líta svo á, að kaupverð beri að greiða og hlut að afhenda, hvenær sem krafist er.

13. gr.

Nú er frestur ákveðinn fyrir því, hvenær seldum hlut skuli skila, og er þá seljanda rjett að skila hlutnum á hverjum þeim tíma, er hann kys, innan þess frests nema atvik liggi svo til, að af þeim sjáist, að tímafresturinn var tiltekinn kaupanda í hag.

Um rjett til að krefjast, að hönd selji hendi á báðar hliðar.

14. gr.

Ef enginn frestur hefir veittur verið af hendi hvorugs aðila, þá er seljandi ekki skyldur að láta af hendi seldan hlut, nema kaupverðið sje samtímis greitt, enda er kaupandi ekki skyldur að greiða kaupverðið nema hann fái samstundis hlutinn til umráða.

15. gr.

Nú hefir svo verið um samið, að hlutinn skuli senda frá afhendingarstað, og heimila þá ummæli næstu greinar hjer á undan seljanda ekki að láta vera að senda hlutinn, en varna má hann því, að kaupandi fái hlutinn í sínar vörslur meðan kaupverðið er ógreitt.

39

19 júní

16. gr.

Nú er um verslunarkaup að tefla og er við sendingu hlutarins frá afhendingarstað til ákvörðunarstaðar notað farmskírteini eða farmbrjef, er svo er lagað, að seljandi missi umráð yfir hlutnum þá er farmskírteinið eða farmbrjefið er afhent kaupanda, og skal þá kaupverðið greitt um leið og farmskírteinið eða farmbrjefið er afhent, samkvæmt reglum þeim, er settar eru í 71. gr. hjer á eftir.

Um ábyrgð á hættu fyrir seldan hlut.

17. gr.

Hættan á því, að seldur hlutur farist af tilviljun, skemmist eða rýrni, er á ábyrgð seljanda, þar til hann hefir skilað hlutnum af sjer eða afhent hann (sbr. 9.—11. gr.).

Ef það er ákveðinn hlutur, sem seldur var, og kaupandi átti að sækja hann, enda kominn sá tími, er sækja mátti hlutinn, og hann er á reiðum höndum, þá ber kaupandi ábyrgð á hættunni og verður því að gjalda kaupverðið, þó að svo atvikist, að hluturinn farist eða skemmist af hendingu.

Um arð af seldum hlut.

18. gr.

Nú ber seldur hlutur arð áður en afhendingartími er kominn, og á þá seljandi þann ágóða, nema ástæða hafi verið til að ætla, að sá ágóði mundi ekki falla til fyr en síðar.

Þann ágóða, sem af seldum hlut fæst eftir að afhendingartími er kominn, eignast kaupandi, nema ástæða hafi verið að ætla, að sá ágóði mundi fyrri til falla.

19. gr.

Ef maður kaupir hlutabryef, þá er í kaupinu sá arður, sem ekki var í gjalddaga fallinn þega kaup gerðust.

Nú fylgir hlutabryefinu rjettur til að skrifa sig fyrir nýju hlutabryefi, eða hlutabryefið fær þann rjett síðar, þá nýtur kaupandi þeirra hagsmuna.

20. gr.

Ef maður kaupir skriflega skuldakröfu, sem ber vöxtu, þá eru í kaupinu vextir þeir, sem á voru fallnir, en ekki komnir í gjalddaga, þá er kaup gerðust, eða á afhendingardegi, ef afhending á síðar að fara fram en kaup. Ef það sjest ekki af atvikum, að krafan hafi verið seld sem óvís krafa, þá á kaupandi að greiða umfram kaupverðið og samtímis því svo mikið fje, sem vöxtunum svarar.

21. gr.

Nú afhendir seljandi ekki seldan hlut á rjettum tíma, enda sje þetta ekki kaupanda að kenna eða neinum ósjálfráðum atburði, sem kaupandi ber ábyrgð af hættunni við, og á þá kaupandi kost að kjósa, hvort hann vill heldur heimta hlutinn eða rifta kaupið.

Hafi drátturinn haft lítill áhrif eða óveruleg á hagsmuni kaupanda, eða seljandi hlaut að álíta að svo væri, þá getur kaupandi ekki rift kaupið, nema hann hafi áskilið sjer, að hluturinn yrði afhentur sjer á nákvæmlega tilteknum tíma.

Í verslunarkaupum er sjerhver dráttur metinn verulegur, nema það sje aðeins lítill hluti hins selda, sem afhending hefir dregist á.

22. gr.

Nú er svo um samið, að seljandi skuli afhenda smátt og smátt, og ber svo til, að ein sjerstök afhending dregist, þá á kaupandi samkvæmt næstu grein á undan aðeins rjett á að rifta kaupin að því er til þeirrar afhendingar kemur. Þó getur hann eigi riftað kaup að því er til síðari afhendinga kemur, ef vænta má, að drætti á afhendingum muni halda áfram, og hann getur jafnvel rift alt kaupið í heild sinni, ef það samband er í milli afhendinganna, að það veiti tilefni til þess.

23. gr.

Nú er kaup gert um ákveðinn hlut, en hann ekki afhentur á áskildum tíma, og á þá seljandi að svara skaðabótum, nema það sannist, að drátturinn var ekki honum að kenna.

24. gr.

Ef um þá hluti er að tefla, sem tilteknir eru eftir tegund, þá er seljandi skyldur að svara skaðabótum, enda þótt drátturinn sje ekki honum að kenna nema hann hafi áskilið sjer að vera undan þessari skyldu þeginn, eða telja verður að atvik, sem ekki voru þess eðlis, að seljandi hefði átt að hafa þau í huga, er kaupin gerðust, hafi valdið því, að honum var alls eigi auðið að efna það, sem hann hafði um samið, og má til slíkra atvika telja það, er svo ber undir, að allir hlutir af hinni tilteknu tegund eða þeim vöruhóp, er kaup er um gert, hafa af óviðráðanlegum orsökum farist; svo er og ef styrjöld tekur fyrir efndir, eða aðflutningsbann eða því um líkt.

25. gr.

Nú hefir kaup verið rift og svara ber skaðabótum samkvæmt 23. eða 24. gr., og skulu þá skaðabæturnar nema því sem verð hluta af sömu tegund

39 og gæðum sem hinir seldu hlutir er hærra, þá er afhending átti fram að fara,
19 júní heldur en kaupverðinu nemur, nema sannað sje, að meira tjón eða minna hafi af hlotist.

26. gr.

Nú er afhendingarfrestur út runninn, en hinn seldi hlutur hefir eigi verið afhentur, og verður kaupandi þá, ef hann vill halda fast á kaupinu og eigi rifta það, að svara án ástæðulausrar tafar fyrirspurn um þetta frá seljanda. Geri hann það ekki, missir hann rjett sinn til að heimta hlutinn sjer afhentan. Sama er og í verslunarkaupum þótt hann hafi enga fyrirspurn fengið, ef hann skýrir ekki frá því innan sennilegs tíma, að hann æski að kaupið haldist.

27. gr.

Nú hefir seldur hlutur verið afhentur eftir að afhendingarfrestur var liðinn, og verður kaupandi þess vís þá er hluturinn kemur honum í hendur, eða af því að seljandi skýrir honum frá því, að hluturinn hefir verið afhentur síðar en um var samið, og verður hann þá að skýra seljanda frá því þegar í stað, ef um verslunarkaup er að tefla, en ella án óþarfrar tafar, að hann ætli sjer að neyta rjettar síns út af drættinum. Geri hann það ekki, missir hann rjett sinn til að bera fyrir sig dráttinn. Ætli kaupandi sjer að neyta rjettar síns til að rifta kaupið, þá verður hann að skýra seljanda frá því án óþarfrar tafar, ella missir hann þann rjett sinn.

Um drátt af kaupanda hendi.

28. gr.

Ef kaupverð er ekki greitt í ákveðna tíð, eða kaupandi gerir ekki í tæka tíð þá ráðstöfun, sem greiðsla kaupverðsins er undir komin, þá má seljandi gera hvort er hann vill, halda upp á hann kaupinu eða rifta það. Sje drátturinn óverulegur, verður kaupið þó ekki rift. Í verslunarkaupum er sjerhver dráttur talinn verulegur.

Nú er það, sem selt var þegar komið í vörslur kaupanda, og getur seljandi þá ekki rift kaupið, nema annaðhvort sje, að álíta verður, að hann hafi áskilið sjer þenna rjett, eða þá kaupandi neitar að taka við hlutnum.

29. gr.

Sje svo um samið, að seljandi afhendi smátt og smátt, og andvirði skuli greitt við hverja afhendingu, en svo verður dráttur á greiðslu andvirðis, sá, er meta má verulegan eftir fyrri málsg. 28. greinar, þá á seljandi rjett á að rifta kaupin á öllu því, er síðar skyldi afhent, nema engin ástæða sje til að óttast, að

dráttur muni aftur að höndum bera. Þetta á sjer stað, þó að seljandi geti ekki samkvæmt síðari hluta 28. gr. rift kaupið er kemur til þeirrar sendingar, sem andvirði dróst fyrir. 39
19. júní

30. gr.

Nú riftir seljandi kaup samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 28. eða 29. gr., og á hann þá rjett til skaðabóta samkvæmt reglunum í 24. gr. Bæturnar skal svo meta að þær svari mismuninum á því, hve miklu kaupverðið er hærra heldur en verð hins selda á þeim tíma, er drátturinn varð, nema sannað verði, að seljandi hafi meira tjón eða minna af hlotið.

31. gr.

Nú er kaupverð ekki greitt, þó að eindagi sje liðinn, eða kaupandi hefir látið hjá líða að gera slíka ráðstöfun, sem um er getið í 28. gr., en hinn seldi hlutur er enn ekki afhentur kaupanda, þá verður seljandi, ef hann vill halda kaupinu upp á kaupanda, að svara án ástæðulausrar tafar fyrirspurn frá kaupanda um þetta. Sje um verslunarkaup að ræða, skal seljandi, ef hann vill halda kaupinu upp á kaupanda, tilkynna honum það innan hæfilegs tíma, enda þótt kaupandi hafi enga fyrirspurn gert um það.

32. gr.

Nú er kaupverðið greitt of seint eða ráðstöfun sú, sem um er getið í 28. gr., gerð of seint, og verður seljandi þá, ef hann vill rifta kaupið af þeirri ástæðu að skýra kaupanda frá því þegar í stað, ef um verslunarkaup er að tefla, en annars án óþarfs dráttar. Geri hann það ekki, missir hann rjett sinn til að rifta kaupin.

33. gr.

Nú lætur kaupandi hjá líða að vitja hins keypta hlutar eða veita honum viðtöku á rjettum tíma, eða hann er þess valdandi á annan hátt, að hluturinn er ekki afhentur í hans hendur í ákveðna tíð, og skal þá seljandi annast hlutinn á kaupanda kostnað þar til er drætti þessum lýkur, eða seljandi neytir þess rjettar, sem 28. gr. kann að veita honum til að rifta kaupið. Nú er hluturinn sendur og kominn á viðtökustað, og eiga þá fyrirmæli þessi því að eins við, að þar sje einhver, sem fyrir seljanda hönd getur tekið hlutinn til varðveislu, enda valdi það seljanda eigi verulegum kostnaði eða óþægindum.

34. gr.

Geti seljandi ekki haldið áfram að annast hlutinn, án verulegs kostnaðar eða óþæginda, eða ráðstafi kaupandi honum ekki innan sennilegs tíma eftir að hann hefir fengið áskorun um það, þá er seljanda rjett að selja hlutinn fyrir kaupanda reikning; en gera skal hann kaupanda viðvart áður í tæka tíð, ef auðið

39 19. júní er. Ef hluturinn er seldur á uppboði, sem auglýst er og haldið á viðunanlegan hátt, þá getur kaupandi ekki mótmælt því verði, sem við sölua fæst. Ef eigi er auðið að selja hlutinn, eða það er sýnilegt, að söluverðið muni eigi hrökkva fyrir sölukostnaði, þá er seljanda rjett að flytja hlutinn burt, ef hann vill.

35. gr.

Nú er hlutnum hætt við bráðum skemdum eða geymsla hans hefir í för með sjer ýkjumikinn kostnað tiltölulega, og er þá seljanda skylt að selja hann, þó með þeirri takmörkun, sem leiðir að niðurlagi 34. gr.

36. gr.

Nú hefir dráttur af kaupanda hálfu valdið seljanda útgjöldum til varðveislu hlutarins eða öðrum auknum kostnaði, og á seljandi þá rjett á skaðabótum, og getur hann haldið hlutnum til tryggingar fyrir þeim.

37. gr.

Ef seldur hlutur er í ábyrgð seljanda, en kaupandi hefir gerst þess valdur, að hluturinn verður ekki afhentur á rjettum tíma, þá flyst ábyrgðin yfir á kaupanda, ef um þá hluti er að tefla, sem ákveðnir eru eftir tegund, þó ekki fyr en ákveðnum hlutum hefir verið af skift og þeir til teknir handa kaupanda.

Um vöxtu af kaupverði.

38. gr.

Ef tiltekinn eindagi er ákveðinn á greiðslu kaupverðs í verslunarkaupum og kaupverðið eigi greitt á rjettum tíma, þá á kaupandi að svara 6% ársvöxtum af kaupverðinu frá þeim tíma. Hafi tiltekinn eindagi á greiðslu kaupverðs eigi verið ákveðinn, þá á kaupandi að svara þessum vöxtum frá þeim degi, er afhending fór fram, eða hafi kaupandi verið þess valdur, að dráttur varð á afhendingunni, þá frá þeim degi, er sá dráttur hófst.

Í öðrum kaupum á kaupandi að svara 5% ársvöxtum af kaupverðinu frá eindaga þess, hvort sem tiltekinn eindagi er ákveðinn eða eigi. Nú fær kaupandi reikning frá seljanda á þeim tíma, er kaupverðið var gjaldkræft orðið, og falla þá vextir á frá viðtöku reikningsins, án þess frekari kröfu þurfi um að gera.

Ákvæði 2. gr. í tilskipun 27. maí 1859 um vaxtahækkun frá þeim degi, er kröfuhafi leitar rjettar síns, skulu eigi gild vera framar, þá er vextir eru taldir samkvæmt þessari grein.

39. gr.

Nú verður kaupandi gjaldþrota eftir að kaup voru gerð, þá er seljanda rjett að halda hinum selda hlut, þó að gjaldfrestur hafi áskilinn verið, og sje hluturinn sendur frá afhendingarstaðnum, þá má seljandi varna því, að hann sje afhentur búinu, uns nægileg trygging er sett fyrir greiðslu kaupverðsins í gjalddaga. Ef afhendingartími er kominn og búið hefir ekki sett slíka tryggingu, þó að seljandi hafi á það skorað, þá má hann rifta kaup, ef hann vill.

Þessum fyrirmælum skal einnig beita, ef það kemur fram við fjárnám eftir að kaup eru gjörð, að kaupandi hefir eigi efni á að greiða skuld sína, eða fjárhagur hans að öðru leyti reynist slíkur, að ætla má, að hann geti eigi greitt kaupverðið, þá er það fellur í gjalddaga.

40. gr.

Ef bú kaupanda hefir verið tekið til gjaldþrotaskifta, en hvorki er kominn sá tími, er seldan hlut átti að afhenda, eða gjalddagi kaupverðsins, þá getur seljandi skorað á búið að lýsa yfir því, hvort það vil ganga í kaupin, og lýsi búið þá ekki yfir því svo fljótt sem auðið er og í síðasta lagi innan fjöggra vikna eða þá á afhendingardegi eða gjalddaga, ef það tímamark ber fyr að höndum, að það vilji í kaupið ganga, þá má seljandi rifta kaupið.

41. gr.

Hafi hinn seldi hlutur verið afhentur þrotabúinu eftir að búið var fram-selt til gjaldþrotameðferðar, en kaupverðið er eigi greitt, á seljandi rjett á að heimta hlut sinn aftur, nema búið lýsi yfir því, að það vilji í kaupið ganga, enda greiði þá kaupverðið eða setji tryggingu fyrir greiðslu þess í gjalddaga, ef krafist er. Hafi búið látið hlutinn af hendi eða á annan hátt ráðstafað honum þannig fyrir sinn reikning, að eigi er auðið að skila hlutnum aftur í verulega óbreyttu ástandi, þá er seljanda rjett að líta svo á, sem búið hafi gengið í kaupið.

Um það er seldum hlut er ófátt.

42. gr.

Nú er ákveðinn hlutur seldur og er honum áfátt eða galli á honum, þá má kaupandi rifta kaupin eða heimta afslátt af kaupverði að tiltölu. Ef gallinn verður að teljast óverulegur, getur kaupandi ekki riftað kaupið, nema seljandi hafi svik í frammi haft.

Nú skortir hluti, þá er kaup gerðust, einhverja þá kosti, er ætla má að

39 áskildir væru, eða það, sem hlutnum er áfátt, hefir gerst fyrir vanrækt seljanda
19. júní eftir að kaup voru gjörð, eða seljandi hefir haft svik í frammi, og getur þá kaupandi krafist skaðabóta.

43. gr.

Ef um þá hluti er að tefla, sem til teknir eru eftir tegund, og þeir reynast gallaðir þá er þeim er skilað, getur kaupandi rift kaupið eða heimtað aðra hluti ógallaða í hinna stað, eða heimtað tiltölulegan afslátt af kaupverði.

Ef telja verður það óverulegt, sem að hlutunum er, þá verður ekki kaup rift nje annara hluta krafist í staðinn, nema seljandi hafi haft svik í frammi eða vitað um það, sem áfátt var, svo tímanlega, að hann hefði getað útvegað aðra hluti ógallaða án ósanngjarns kostnaðar.

Enda þótt seljanda sje ekki um að kenna það, sem að söluhlutnum er, þá er hann þó skyldur að greiða skaðabætur, þó svo, að fara skal eftir fyrir-mælum 24. gr. eftir því sem við á.

44. gr.

Nú skal úr því skera, hvort söluhlut sje áfátt, og verður þá að miða við það tímamark, er hluturinn fluttist yfir í ábyrgð kaupanda, nema því aðeins, að vanhírðu seljanda sje um að kenna, það sem áfátt er.

45. gr.

Nú er kaup rift sakir þess, að söluhlut er áfátt, og skal þá einnig fara eftir fyrir-mælum 25. gr., er skaðabætur eru ákveðnar.

46. gr.

Hafi svo verið um samið, að seljandi afhendi hina seldu muni smátt og smátt, og reynist einni sjestakri afhendingu áfátt, þá getur kaupandi samkvæmt 42. og 43. gr. að eins rift kaup að því, er til þessarar afhendingar kemur. Þó getur hann einnig rift kaup á því, sem eftir er að afhenda, ef við má búast, að þeim muni einnig áfátt verða; og hann getur jafnvel rift alt kaupið, ef atvik liggja svo til í sambandi afhendinganna hverrar við aðra.

47. gr.

Hafi kaupandi raðnsakað söluhlutinn áður en kaup gerðust eða látið fyrirfarast án sennilegrar ástæðu að raðnsaka hlutinn, þó að seljandi skoraði á hann um það, eða honum var færi á gefið að raðnsaka sýnishorn af söluhlutnum áður en kaup gjörðust, getur hann ekki borið fyrir sig neina þá galla á söluhlutnum, sem hann hefði átt að sjá við þá raðnsókn, nema seljandi hafi haft svik í frammi.

48. gr.

Ef hlutur er seldur á uppboði, getur kaupandi ekki borið fyrir sig neinn

galla á hlutnum, nema hluturinn svari ekki til þess heitis, er hann var auðkend- **39**
ur með við sölu, eða seljandi hefi haft svik í frammi. Þessi ákvæði gilda þó 19. júní
ekki þá er kaupmaður selur varning sinn á uppboði.

49. gr.

Nú býðst seljandi til að bæta úr göllum, sem eru á seldum hlut, eða láta annan hlut ógallaðan koma í hans stað, og verður kaupandi þá að setta sig við það, ef það verður gjört áður en sá frestur er úti, sem hann var skyldur til að bíða afhendingar (sbr. 21. gr.), enda sje það augljóst, að hann hafi engan kostn- að eða óhagræði af þessu.

Þessi fyrirmæli hafa engin áhrif á rjett kaupanda til skaðabóta.

50. gr.

Fyrirmæli laga þessara um galla á söluhlut eiga einnig við að sínu leyti þá er mergð, stærð eða þungi þess, sem selt var, er minni en áskilið er, ef kaup- andi má ganga að því vísu, að ætlast sje til að það, sem afhent er, sjeu fullar efndir þess, sem um var samið. Þá er þannig stendur á, getur kaupandi ekki samkvæmt 43. gr. krafist annara hluta í stað þeirra, sem afhentir voru, en í stað þess getur hann heimtað, að sjer sje afhent það, sem upp á vantar, hvort sem þetta er meiri eða minni hluti þess, sem afhenda átti.

51. gr.

Sje um verslunarkaup að tefla, og sje söluhluturinn afhentur og kominn kaupanda í hendur eða sýnishorn, sem um var samið, er komið honum í hend- ur, þá er hann skyldur til að rannsaka hlutinn svo sem góð verslunar- tíska heimilar. Eigi að senda hlutinn úr einum stað í annan, er kaupandi þó ekki skyldur að rannsaka hann fyrri en hluturinn er þangað kominn, sem hann á að fara og kaupanda hefir verið gjörður kostur á að veita honum viðtöku á þann hátt, að honum hefði verið skylt að annast hlutinn samkvæmt 56. gr.

52. gr.

Komi það í ljós, að söluhlut er ábótavant og kaupandi vill bera það fyrir sig, þá skal hann skýra seljanda frá því þegar í stað, ef um verslunarkaup er að tefla, en ella án ástæðulauss dráttar. Nú hefir kaupandi orðið þess var að hlutn- um var áfátt, eða hann hefði átt að verða þess var, og skýrir hann eigi seljanda frá, svo sem hjer er fyrir mælt, þá getur hann eigi síðar borið það fyrir sig, að hlutnum hafi áfátt verið.

Ef kaupandi vill rifta kaup eða krefjast viðbótar eða nýrra hluta í stað þeirra, sem hann hefir fengið, skal hann skýra seljanda frá því án ástæðulauss dráttar; ella missi hann rjett sinn til þess að hafna hlutnum eða krefjast við- bótar.

39

19. júní.

53. gr.

Ákvæði 52. gr. um það, að kaupandi missi rjett sinn til þess að bera fyrir sig, að söluhlut hafi áfátt verið, gilda þó ekki, ef seljandi hefir haft svik í frammi eða sýnt af sjer vítaverða vanhirðu, sem hefir í för með sjer talsvert tjón fyrir kaupanda.

54. gr.

Nú er ár liðið frá því er seljandi fekk söluhlut í hendur og hann hefir ekki skýrt seljanda frá, að hann ætli að bera fyrir sig, að söluhlutnum hafi ábótavant verið, og getur hann þá eigi síðar komið fram með neina kröfu af því tilefni, nema seljandi hafi skuldbundið sig til að ábyrgjast hlutinn lengri tíma, eða haft svik í frammi.

Fyrirmæli um það, er sölumunum er neitað viðtöku, og um rifting kaupa.

55. gr.

Hafi kaupandi fengið hlut í hendur, þann er hann vill neita viðtöku, þá er hann skyldur að annast um hlutinn, en krafið getur hann seljanda endurgjalds á þeim kostnaði, er af þessu leiðir. Fyrirmæli 34. og 35. gr. eiga við um þetta eftir því sem á stendur.

56. gr.

Nú hefir hluturinn verið sendur svo, að kaupandi á kost á að taka hann til varðveislu á staðnum, sem hann átti til að fara, en hann vill synja honum viðtöku, og er hann þó skyldugur að taka við honum til varðveislu á kostnað seljanda.

Þetta á þó ekki við, ef seljandi er sjálfur á viðtökustaðnum eða þar er handhafi farmskírteinis eða annar, sá er fyrir seljanda hönd getur annast um hlutinn. Sama er og ef kaupandi getur ekki fengið hlutinn í sínar vörslur án þess að greiða andvirði hans eða baka sjer annan verulegan kostnað eða óþægindi.

Hafi kaupandi tekið hlutinn í sínar vörslur, eiga við fyrirmælin í næstu grein hjer á undan.

57. gr.

Sje kaup rift, á seljandi ekki rjett á að fá hlutinn aftur, nema hann skili aftur því, er hann hefir fengið af andvirði hans, og kaupandi á ekki rjett á að fá andvirði endurgreitt, nema hann skili aftur því, er hann hafði við tekið, í sama ástandi og mergð eða stærð að öllu verulegu, sem það var í, er hann tók við því.

Nú riftir kaupandi kaup eða krefst skifta á hlutum, og á hann þá rjett á að halda þeim hlut, er hann hefir fengið, þar til er seljandi svarar skaðabótum þeim, er honum ber, eða setur nægilega trygging fyrir þeim,

58. gr.

39

Jafnvel þótt hluturinn sje forgörðum farinn eða breyttur, getur kaupandi 19. júní. þó rift kaupið, þrátt fyrir ákvæðin í næstu grein hér á undan, ef það, að hluturinn fór forgörðum eða breyttist, er ósjálfráðri tilviljun að kenna eða ásigkomulagi hlutarins sjálfs eða ráðstöfunum, sem nauðsynlegar voru til að rannsaka hann, eða voru gerðar áður en það kom í ljós eða hefði átt að koma í ljós, að hlutnum var svo ábótavant, að af því leiddi rjett til að rifta kaupin.

Um vanheimild.

59. gr.

Nú kemur það fram, að söluhlutur var annars manns eign en seljanda, þá er kaupin gjörðust, og getur þá kaupandi krafist skaðabóta af seljanda, og það þótt seljandi hafi eigi betur vitað en að hann ætti hlutinn. Ef kaupandi hafði fullan grun eða vitneskju um vanheimild seljanda, þá er kaupin gerðust, þá á hann engan rjett til skaðabóta.

Um kaup til reynslu.

60. gr.

Ef hlutur er keyptur til reynslu eða með því skilyrði, að kaupandi megi skoða hlutinn áður en kaupið er fullgert, og hluturinn hefir verið afhentur, þá er kaupandi þó bundinn við kaupin, nema hann skýri seljanda frá innan tiltekins tíma, eða innan hæfilegs frests, ef enginn tími var fastákveðinn, að hann vilji eigi hlutinn hafa.

Meðan hluturinn er hjá kaupanda til reynslu eða skoðunar, er hann í ábyrgð kaupanda.

Um tilkynningar eftir lögum þessum.

61. gr.

Ef slík tilkynning frá kaupanda, sem um getur í 6., 26., 27., 52., og 54. gr., er afhent til flutnings með ritsíma eða pósti eða með öðrum þeim flutningstækjum, sem gilt þykir að nota, missir tilkynnandi engan rjett við það, að tilkynningunni seinkar eða að hún kemur eigi til skila.

Hið sama gildir um tilkynningar frá seljanda, sem um er rætt í 31. og 32. gr.

62. gr.

Ef varningur er seldur „frítt á skipsfjöl“ (fob.) á tilteknum stað, verður kaupandi að útvega skip eða rúm í skipi til að flytja varninginn þaðan.

Seljandi á að annast um og kosta flutning varningsins til hleðslustaðarins og gera þær ráðstafanir um flutning varningsins á skip, er farmsendanda er skylt að gera, eftir því sem lög áskilja á þeim stað eða venja er til.

Nú er varningur kominn á skipsfjöl, og er hann þá úr ábyrgð seljanda.

Þá er um það skal dæma, hvort varningi sje ábótavant, skal dæma eftir ástandi því, sem hann var í á þeirri stund, er hann fór úr ábyrgð seljanda. Sama er um mergð, þyngd og stærð þess varnings, er seldur er eftir tölu, þunga eða máli.

Þó kaupandi hafi skip til taks eða skiprúm til að taka við varningnum, leiðir ekki af því, að kaupandi sje skyldur til að rannsaka varninginn fyrri en hann er kominn á viðtökustað; ekki hamlar þetta heldur seljanda frá að neyta þess rjettar, sem honum er áskilinn í 15., 28. og 39. gr.

Kaupandi er skyldur að greiða andvirði gegn móttöku farmskírteinis samkvæmt því, sem ákveðið er í 71. gr., þó að ekki sje svo sjerstaklega um samið.

63. gr.

Ef varningur er seldur „flutnings-frítt“ (Cost and freight, c & f., c f) skal seljandi annast og kosta sending hans til viðtökustaðar.

Nú er varningur afhentur flutningsmanni eða honum komið á skipsfjöl samkvæmt fyrirmælum 10. gr., og er hann úr því í ábyrgð kaupanda.

Þá er um það skal dæma, hvort varningi sje ábótavant, skal dæma eftir ástandi því, er hann var í á þeirri stund, er hann fór úr ábyrgð seljanda. Sama er um mergð, þyngd eða stærð þess varnings, sem seldur er eftir tölu, þunga eða máli.

Þó að ekki sje sjerstaklega svo um samið, er kaupandi skyldur til að greiða andvirði gegn móttöku farmskírteinis samkvæmt því sem ákveðið er í 71. grein.

Þótt andvirði sje ekki í gjalddaga komið, þá er varningur kemur til viðtökustaðarins, er kaupandi þó skyldur til að greiða það flutningsgjald, er seljandi hefir eigi greitt, en draga má hann það frá kaupverðinu, án þess að reikna sjer þó vöxtu af því.

64. gr.

Nú er varningur seldur „cif“ (cost, insurance, freight) eða „caf“ (coút, assurance, fret), og gilda þá fyrirmælin í næstu grein hjer á undan.

Auk þess á seljandi að annast venjulega váttrygging fyrir kaupanda hönd fyrir þann hluta sendingar, sem hann ber ekki sjálfur ábyrgð á. Láti seljandi hjá

líða að vátryggja þannig varninginn, enda sje kaup eigi fyrir þá skuld rift, þá 39
getur kaupandi heimað batur fyrir það tjón, er hann kynni að hafa beðið af 19. júní
vanhírðu seljanda, eða hann getur sjálfur vátrygt varninginn og dregið þann
kostnað frá andvirði varningsins.

65. gr.

Nú er varningur seldur, „afhentur“ eða „frítt“ (franko) á tiltekinn stað, og telst hann þá ekki afhentur fyr en hann er á þann stað kominn. Seljandi á þá að annast um og kosta sending varnings þangað, og ber hann ábyrgð á honum meðan á sendingunni stendur.

Þá er um það skal dæma, hvort varningi sje ábótavant, skal dæma eftir ástandi því, er hann var í á þeirri stund, er hann kom til skila. Sama er um mergð, þyngd eða stærð þess varnings, er seldur er eftir tölu, þunga eða máli.

Sje orðið „afhent“ notað í sambandi við „flutningsfrítt“ „c og f“ „cf“, „cif“ eða „caf“, þá hefir merking orðsins „afhent“ engin áhrif á tjeð sölu-skilyrði.

66. gr.

Ef varningur er keyptur með þeim ákvæðum, er gefa nokkurt svigrúm um mergð hans, þyngd eða stærð, t. d. „cirka“, „frá — til“ eða því um líkt, þá veitir það seljanda frjálst um að kjósa innan þeirra takmarka, nema það sje ljóst af atvikum, að svigrúmið sje ætlað kaupanda til hagsmuna.

Ef orðið „cirka“ er notað eða „hjer um bil“, þá er svigrúmið 10% fyrir ofan eða neðan, ef um heilan farm er að tefla, en 5% ella.

67. gr.

Nú er seldur „farmur“, og má seljandi þá ekki senda annan varning með sama skipi. Geri hann það engu að síður og kaupandi hafi óhagræði af, getur kaupandi rift kaup. Hvort sem kaupandi riftir kaup eða ekki, á hann rjett á skaðabótum.

68. gr.

Ef svo er til skilið, að varning skuli afhenda eða við honum taka „í byrjun“ („primo“) í „miðju“ („medio“) eða „í lok“ („ultimo“) mánaðar, er það að skilja, eftir því sem á stendur, um fyrsta til tíunda, ellefta til tuttugasta, eða tuttugasta og fyrsta til síðasta dags í mánuðinum.

Þá er verðskjöl eru seld, merkir „primo“ fyrsta virkan dag í mánuði, „medio“ fimtánda dag í mánuði, eða næsta virkan dag á eftir, ef sá dagur er heilagur, „ultimo“ síðasta virkan dag í mánuði.

39

19. júní.

69. gr.

Hafi seljandi skuldbundið sig til að senda frá sjer varning á ákveðnum fresti, skal svo álíta, að varan hafi afhent verið á rjettum tíma, ef henni hefir verið komið á skipsfjöl eða önnur þau flutningstæki, er við henni skyldu taka, áður en sá frestur er liðinn.

Sje farmskírteini gert um sendinguna og beri það ekki með sjer, að varan hafi afhent verið á rjettum tíma, getur kaupandi hafnað vörunni.

70. gr.

Ef áskilin er „borgun út í hönd“, er kaupandi skyldur að greiða andvirðið jafnframt og söluhluturinn er boðinn honum til umráða (sbr. 14. og 15. gr.).

71. gr.

Hafi kaupandi skuldbundið sig til að greiða andvirði við meðtöku farmskírteinis, eða til að samþykkja víxil jafnframt og honum er afhent farmskírteini, má hann ekki neita greiðslu eða samþykki fyrir það, að varningurinn sje ekki enn til skila kominn eða að hann hafi ekki haft færi á að rannsaka hann.

Þá er greiðslu er krafist eða víxil-samþykkis gegn afhendingu farmskírteinis, verður kaupandi að hafa fengið í hendur reikning yfir varninginn, og hafi seljandi skuldbundið sig til að váttryggja varninginn, verður váttryggingarskírteini að fylgja farmskírteini.

Það, sem hjer er mælt, á einnig við, þegar kaupandi hefir skuldbundið sig til að greiða andvirðið við móttöku slíks farmbrjefs, sem um er getið í 16. gr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

L ö g40
19. júní.

um

atvinnu við siglingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi af Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 19. gr. í lögum 19. júní 1922, um breytingar á lögum nr. 42, 3. nóv. 1915, um atvinnu við siglingar, höfum látið semja texta nefndra laga 3. nóv. 1915 með þeim breytingum, sem ræðir um í tjeðum lögum 19. júní 1922, og gefum hann hjermeð út sem lög um atvinnu við siglingar.

1. gr.

Með takmörkunum þeim, sem settar eru í lögum þessum, skal öllum vera heimilt að leita sjer atvinnu við siglingar á íslenskum skipum.

I. KAFLI.

Um rjett til formensku á skipum 6—12 rúmlestir.

2. gr.

Rjett til að vera formaður á íslenskum vjelbát eða þilskipi, 6 til 12 rúmlesta að stærð, hefir sá einn, er leggur fram vottorð frá siglingafróðum manni, tilnefndum af yfirvaldi um það:

a. að hann þekki á áttavita;

b. að han þekki alþjóðlegar reglur til að forðast ásiglingu.

Svo skal hann og sanna með vottorði læknis, að sjón hans sje ekki sjerstaklega áfátt, samkvæmt reglum, er stjórnnarráðið setur.

Gegn þessum vottorðum fær hann skírteini frá yfirvaldi, er veitir honum rjett til að vera formaður á vjelbát eða þilskipi, 6 til 12 rúmlestir að stærð.

Fyrir skírteini þetta greiðist ein króna, er rennur í landssjóð.

II. KAFLI.

Um rjett til skipstjórnar og stýrimensku á skipum alt að 60 rúmlestir.

3. gr.

Rjett til að vera skipstjóri á íslensku skipi í innanlandssiglingum, ef að skipið er yfir 12 rúmlestir en ekki yfir 60 rúmlestir, að stærð, hefir sá einn, sem fengið hefir skipstjóraskírteini á smáskipum.

40

19. júní.

Sá einn getur fengið skipstjóraskírteini fyrir smáskip, er:

- a. staðist hefir smáskipapróf eða önnur æðri íslensk siglingapróf,
- b. hefir verið stýrimaður minnst 8 mánuði á skipi eigi undir 12 rúmlestir,
- c. er fullveðja,
- d. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, sem svívirðilegt er að almenningsáliti,
- e. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.

5. gr.

Rjett til að vera stýrimaður á íslensku skipi alt að 60 rúmlesta í innanlandssiglingum hefir sá einn, sem fengið hefir stýrimannsskírteini á smáskipi.

6. gr.

Sá einn getur fengið stýrimannsskírteini á smáskipi, er:

- a. staðist hefir smáskipapróf eða önnur æðri íslensk siglingapróf,
- b. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, sem svívirðilegt er að almenningsáliti.
- c. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin, sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.

7. gr.

Sá einn getur staðist smáskipapróf, er:

- a. kann að marka stað skips á sjávaruppdrátt og hefir nægilega þekkingu á sjávaruppdráttum og notkun þeirra yfir höfuð,
- b. kann að nota kompás og ber skyn á segulskekkju og misvísan,
- c. kann að nota skriðmæli og vegmæli,
- d. þekkir björgunartækin, hin alþjóðlegu neyðarmerki og alþjóðareglur til að forðast ásigling.
- e. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.
- f. ritar íslensku stórlýtalaust,
- g. hefir verið háseti eftir 16 ára aldur að minsta kosti 24 mánuði á skipum ekki minni en 12 rúmlestir, eða verið formaður á vjelbát ekki minni en 10 rúmlestir í 24 mánuði.

8. gr.

Eftir að 2 ár eru liðin frá því að lög þessi öðlast gildi, skal próf það, er um getur í 7. gr., fara að eins fram í Reykjavík. Þangað til skulu prófin haldin í Reykjavík, Vestmannaeyjum, á Seyðisfirði, Akureyri og Ísafirði.

Í Reykjavík eru prófdómendur þeir sömu og við stýrimannaskólaprófin, og skal forstöðumaður skólans vera formaður prófnefndarinnar. Próf

Þetta skal halda tvisvar á ári, í apríl—maí á vorin og nóvember—janúar að 40 vetri. Í hinum kaupstöðunum, sem ofan eru greindir, skulu prófdómendur 19. júní vera 3 skipstjórar, og skal stjórnarráðið skipa formann prófnefndarinnar eftir tillögum fóstöðumanns og kennara stýrimannaskólans í Reykjavík, en hina tvo eftir tillögu lögreglustjóra; próf þessi skulu haldin einu sinni á ári, á þeim tímum árs, sem stjórnarráðið ákveður eftir tillögum bæjarstjórnar.

Stjórnarráðið semur reglur um prófið og fyrirmynd fyrir prófvottorðum. Hver sá, er staðist hefir prófið, fær vottorð um það þegar að afloknu prófi.

Kostnaður við prófið greiðist úr ríkissjóði.

III. KAFLI.

Um rjett til skipstjórnar og stýrimensku í utan- og innanlandssiglingum á íslensku fiskiskipi og rjett til skipstjórnar og stýrimensku á íslensku verslunarskipi í innanlandssiglingum eigi yfir 300 rúmlestir.

9. gr.

Rjett til að vera skipstjóri í innan- og utanlandssiglingum á íslensku fiskiskipi og í innanlandssiglingum á íslensku verslunarskipi, eigi yfir 300 rúmlesta að stærð, hefir sá einn, sem fengið hefir skipstjóraskírteini á fiskiskipi.

10. gr.

Sá einn getur fengið skipstjóraskírteini á fiskiskipi, sem:

- staðist hefir fiskimannapróf eða farmannapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík;
- hefir verið stýrimaður í 18 mánuði á fiskiskipi, sem er stærra en 60 rúmlestir, eða verið skipstjóri (formaður) á skipi yfir 20 rúmlestir, og af þeim tíma minst 12 mánuði stýrimaður á gufuskipi, ef um gufuskip er að ræða;
- er fullveðja;
- hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, er svívirðilegt er að almenningsáliti;
- sannar, að sjón hans sje svo fullkomin, sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.

11. gr.

Rjett til að vera stýrimaður á íslensku fiskiskipi í innan- og utanlandssiglingum og stýrimaður á íslensku verslunarskipi í innanlandssiglingum eigi yfir 300 rúmlesta að stærð, hefir sá einn, sem fengið hefir stýrimannsskírteini á fiskiskipi.

12. gr.

Sá einn getur öðlast stýrimannsskírteini á fiskiskípi, er:

- a. hefir staðist fiskimannapróf eða farmannapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík;
- b. hefir verið háseti minst 36 mánuði eftir 16 ára aldur, og af þeim tíma annaðhvort 18 mánuði háseti á fiskiskípi stærra en 60 rúmlestir eða 12 mánuði skipstjóri á skipi stærra en 20 rúmlestir og 6 mánuði háseti á fiskiskípi stærra en 60 rúmlestir;
- c. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, sem svívirðilegt er að almenningsáliti;
- d. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin, sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn;

IV. KAFLI.

Um rjett til skipstjórnar og stýrimensku á verslunarskipum yfir 300 rúmlesta, í utanlandssiglingum.

13. gr.

Rjett til að vera skipstjóri í utanlandssiglingum á íslensku verslunarskipi og skipstjóri í innanlandssiglingum á íslensku verslunarskipi, sem er stærra en 300 rúmlesta, hefir sá einn, sem fengið hefir skipstjóraskírteini í utanlandssiglingum. Sje um gufuskip að ræða, hefir sá einn rjettinn, sem fengið hefir einnig skírteini það, er um getur í 15. grein.

14. gr.

Sá einn getur öðlast skipstjóraskírteini í utanlandssiglingum, er:

- a. er fullveðja;
- b. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, er svívirðilegt er að almenningsáliti;
- c. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin, sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn;
- d. hefir staðist hið almenna stýrimannspróf við stýrimannaskólann í Reykjavík;
- e. hefir verið stýrimaður eigi skemur en 24 mánuði á verslunarskipi í utanlandssiglingum, og af þeim tíma eigi skemur en 12 mánuði yfirstýrimaður, eða einn stýrimaður á verslunarskipi í utanlandssiglingum, eða hefir verið 12 mánuði skipstjóri á fiskiveiðaskípi í utan- og innanlandssiglingum og 12 mánuði stýrimaður á verslunarskipi í utanlandssiglingum.

15. gr.

40

Sá, er öðlast hefir skipstjóra- eða stýrimannsskírteini í utanlands-
siglingum, og auk þess sannar með vottorði, að hann hafi staðist próf í gufu-
vjelafræði fyrir skipstjóra og stýrimenn við stýrimannaskólann í Reykjavík,
á kost á að fá viðaukaskírteini þessu til sönnunar hjá stjórnarráði Íslands.

16. gr.

Rjett til að vera stýrimaður í utanlandssiglingum á íslensku verslun-
arskipi, eða í innanlandssiglingum á íslensku verslunarskipi, sem er stærra
en 300 rúmlesta, hefir sá einn, sem fengið hefir stýrimannsskírteini í utan-
landssiglingum. Sje um gufuskip að ræða, hefir sá einn rjettinn, sem fengið
hefir einnig skírteini það, er um getur í 15. grein.

17. gr.

Sá einn getur öðlast stýrimannsskírteini á verslunarskipi í utanlands-
siglingum, er:

- a. hefir eigi verið dæmdur fyrir nokkurt það verk, er svívirðilegt er að
almenningsáliti;
- b. sannar, að sjón hans sje svo fullkomin, sem nauðsynlegt er fyrir stýri-
menn;
- c. hefir staðist farmannapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík;
- d. hefir verið háseti eftir 16 ára aldur minst 36 mánuði; af þeim tíma
annaðhvort 18 mánuði fullgildur háseti á verslunarskipi í utanlands-
siglingum eða 12 mánuði fullgildur háseti á fiskveiðaskipi í utan- og
innanlandssiglingum og 12 mánuði fullgildur háseti á verslunarskipi í
utanlandssiglingum.

Fullgildur háseti telst sá, er fær vottorð skipstjóra um að hann kunni
til allra algengra verka á skipi.

V. KAFLI.

Ákvæði ýmislegs efnis.

18. gr.

Ekkert íslenskt skip, sem stærra er en 30 rúmlesta, má afgreiða frá
nokkurri höfn hjer á landi, til ferða milli Íslands og annara landa, eða í
innanlandssiglingar, nema því að eins, að á því sje til starfa að minsta kosti einn
stýrimaður auk skipstjóra, og sje um verslunargufuskip að ræða, sem er meira
en 300 rúmlesta, skulu stýrimenn vera minst tveir.

Peir, sem fullnægja skilyrðum þeim, er sett eru hjer að framan, í 7., 10., 14. og 17. gr., eiga heimtingu á að fá skírteini þau, sem þar eru talin.

Skírteini þessi skal rita eftir fyrirmynd, er ráðherra Íslands lætur semja, og skulu þau gefin út af lögreglustjóra.

Fyrir skipstjóraskírteini skal greiða 10 krónur, en stýrimannsskírteini 2 kr., og rennur hvorttveggja í landssjóð.

Nú vill einhver ekki hlíta úrskurði lögreglustjóra, um útgáfu skírteinis, og getur hann þá sent Stjórnarráði Íslands kæru sína, sem gerir út um málið, en þó hefir kærandi óskertan rjett til að leita dómsúrskurðar.

Frá þeim tíma að lög þessi hafa öðlast gildi, skulu skipverjar sanna siglingatíma sinn með sjóferðabók, sem stjórnarráðið lætur semja og hverjum skipverja er skylt að fá hjá lögskráningarstjóra, fyrsta sinn sem hann er lögskráður á íslenskt skip eftir greindan tíma. Skal sjóferðabókin jafnan lögð fram, þegar sanna á siglingatíma þann, er um ræðir í 7., 10., 14. og 17. grein.

Í sjóferðabókinni skal skýrt frá fullu nafni skipverjans, fæðingarstað, fæðingardegi og fæðingarári; svo skal þar og vera stutt lýsing á útliti hans og vexti og sjerkennum, ef einhver eru.

Í bókinni skal ennfremur skýrt frá stöðu skipverjans á skipinu, nafni, tegund og stærð skipsins, hvenær hann er skráður á skip og af því og af hvaða ástæðu hann fór af skipinu; svo skal þar og skýrt frá hegðun hans og framferði á því.

Skipstjóra ber að geyma sjóferðabækur skipverja, útfylla þær og undirskrifa. Skal sjóferðabók hvers skipverja stimpluð með embættisstimpli skrásetningarstjóra, í hvert skifti sem skipverji er skráður af skipi, og skal hún þá afhent skipverjanum.

Nú er maður, er fengið hefir skipstjóra- eða stýrimannsskírteini, dæmdur fyrir eitthvert verk, sem svívirðilegt er að almenningssáliti, og hefir hann þá fyrirgert skírteini sínu.

Skilyrði fyrir því, að mega vera skipstjóri eða stýrimaður á fiskiskipi í innanlandssiglingum, eða formaður á vjelabát, ná þó eigi til þeirra, er stundað hafa þessa atvinnu, án stýrimansprófs, að því er skipstjóra og stýrimenn snertir, eða vottorðs, að því er snertir vjelabátaformenn, áður en lög þessi öðlast gildi. Þó skulu skipstjórar og stýrimenn sanna, að sjón þeirra sje svo fullkomin, sem nauðsynlegt er fyrir stýrimenn.

Lög þessi ná eigi til þeirra, sem fengið hafa skipstjóra- eða stýri- **40**
mannsskírteini í utanlandssiglingum; heldur eigi til þeirra, sem fengið hafa **19. júní.**
skipstjóra- eða stýrimanns-skírteini á fiskiskipi áður en lög þessi öðlast gildi.

23. gr.

Þeir, sem próf hafa tekið samkvæmt 2. gr. laga nr. 50, 10. nóv. 1905, eða samkv. 4. gr. laga nr. 42, 3. nóv. 1915, eiga kost á að fá skipstjóraskírteini fyrir smáskip eftir lögum þessum, ef þeir fullnægja liðunum c.—e. í 4. gr. og leggja fram vottorð um, að þeir hafi verið skipstjórar minnst 1 ár á 12—30 rúmlesta skipi og farist skipstjórn vel úr hendi að öllu leyti, og skulu vottorðsgefendur mælast til þess, að hið umbeðna skírteini verði veitt. Skal vottorð þetta gefið af útgerðarmanni (eiganda) skips þess eða skipa þeirra, sem skipstjórinn hefir stjórnað.

Nú fær skipstjórinn eigi ótvíræð meðmæli, og skal þá skírteinið eigi veitt. Heldur skipstjórinn þá sömu rjettindum og hann áður hafði, en rjett hefir hann þó til að fá stýrimannsskírteini samkvæmt 6. gr. í lögum þessum, enda fullnægi hann b- og c-liðum í þeirri grein.

24. gr.

Hvarvetna í lögum þesum, þar sem talað er um stærð skipa, er átt við brúttóstærð. Orðið skip á jafnt við gufuskip og seglskip, nema annað sje tekið fram.

25. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum alt að 200 kr.; sje brotið ítrekað, geta sektirnar hækkað alt að 400 kr.

Sektirnar renna í landssjóð.

Brot þessi sæta opinberri rannsókn og skal farið með málin sem almenn lögreglumál.

26. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1923.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amáluborg, 19. júní 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

41
1. apríl

Tilskipun

um

breyting á og viðauka við tilskipun 30. nóv. 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi af Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer bjóðum hjer með og fyrirskipum, samkvæmt 23. gr. laga nr. 74, 27. júní 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík á þessa leið:

1. gr.

Í Reykjavík skal útsendingu eyðublaða undir framtal til tekjuskatts og eignarskatts vera lokið 15. janúar ár hvert, og skal þeim skilað útfylltum í síðasta lagi 15. febr. næstan á eftir. Þeir, sem reka atvinnu á fleirum stöðum en einum, þurfa þó ekki að skila framtalsskýrslum fyrir en 31. mars. Ennfremur er skattstjóra rjett að veita atvinnurekendum frest til framtals til 15. mars, ef sjerstaklega stendur á. Skattskrá skal gerð fyrir lok aprílmánaðar, og liggja skal hún frammi almenningi til sýnis frá 1. maímán. til 15. sama mánaðar, enda er kærufrestur til síðastnefnds dags. Kærur skal úrskurða fyrir 31. maí og kærufrestur til yfirskattanefndar skal vera til 15. júní, en úrskurðað skal hún hafa kærur fyrir júnímánaðarlok. Upphafsdagur og lokadagur hvers frests skal með talinn.

2. gr.

Í Reykjavík skal skora á alla þá, sem ekki hafa sent framtal sitt innan lögmæltis tíma, með auglýsingu í dagblöðum kaupstaðarins, að telja fram eignir sínar og tekjur lögum samkvæmt, innan hæfilegs tíma, sem tiltekinn sje í auglýsingu, enda skal eigi þurfa annarar áskorunar.

3. gr.

Tilskipun þessi kemur þegar til framkvæmdar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 1. apríl 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Jónsson.

Samningur

42
7. sept.

milli

póststjórnarinnar á Íslandi og póststjórnarinnar í Noregi.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Noregi hafa, að fengnu umboði, komið sjer saman um eftirfarandi sjerstök ákvæði, viðvíkjandi brjefum og spjaldbrjefum, sem flutt eru með beinum skipaferðum milli Íslands og Noregs, eða sem aðeins fara um Norðurlönd (Danmörk, Noreg og Svíaríki):

1. Burðargjald undir almenn brjef og verðbrjef, er vega 20 gr. eða minna er 20 aurar
ef þyngdin er yfir 20 gr. að 125 gr. 40 —
- — - — 125 — — 250 — 60 —
Brjef, sem vega yfir 250 gr., skal borgað undir að öllu leyti eftir ákvæðum alþjóða-póstsamningsins.
2. Burðargjald undir einfalt spjaldbrið er 15 aurar
og undir spjaldbriði með fyrirfram greiddu svari 30 —
3. Undir óborguð eða vanborguð brjef og spjaldbrið skal heimta burðargjald það, sem á vantar, og auk þess, með rjettri tilvísun, 20 aura og 15 aura fyrir hverja sendingu, þó ekki meira en tvöfalt burðargjald það, er á vantaði.
4. Meðmælingargjaldið er 30 aurar.

Samningur þessi öðlast gildi fyrsta september 1922 og gildir um óákveðinn tíma. Hvor samningsaðili getur sagt honum upp fyrir sitt leyti með árs fyrirvara.

Í Reykjavík 1. ágúst 1922, og í Kristjáníu 17. ágúst 1922.

Hin norska póststjórn.

S. Briem.
(L. S.)

Sommerschild.
(L. S.)

Klaus Helsing.

Þetta gjörist hjermeð öllum kunnugt.

Atvinnu- og samgöngumálaráðherrann, Reykjavík 7. sept. 1922.

Sig. Eggerz.

S. Briem.

Tilskipun

um

eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

Vjer Christian hinn Tíundi, af Guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi af Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt lögum nr. 37, 19. júní 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, viljum Vjer skipa svo fyrir um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, sem hjer segir:

Inngangur.

Skoðunarskyld eru öll íslensk skrásetningarskyld skip, svo og önnur skip, sem atvinnumálaráðuneytið kann að ákveða í reglugjörð.

Skoðunarskyldum skipum er skift í 4 aðalflokka:

1. Eimskip.
2. Seglskip með hjálparvjel.
3. Seglskip.
4. Opnir bátar;
en hverjum flokki er aftur skift í: Farþegaskip, vöruskip, fiskiskip og önnur skip.

Eimskip er hvert það skip, sem knúið er vjelum, og hefir ekki seglbúnað, sem nægi til siglinga.

Seglskip með hjálparvjel er hvert það skip, sem er svo seglum búíð, að sigla megi með þeim eingöngu, og hefir jafnframt vjel til að knýja skipið eða vindur þess, dælur eða því um líkt.

Seglskip er hvert það skip, sem aðeins hefir segl til siglingar.

Farþegaskip er hvert það skip, sem flytja má fleiri en 12 farþega.

Vöruskip er hvert það skip, sem aðallega flytur vörur.

Fiskiskip er hvert það skip, sem hefir fiskveiðaskírteini.

Opnir bátar eru bátar án þilfars.

Önnur skip eru þau skip, sem ekki eru talin í ofangreindum köflum.

Hafskip er hvert það skip, sem fer á milli Íslands og annara landa.

Strandaskip er hvert það skip, sem fer með ströndum fram.

Siglingar innanfjarða eru þær, er hjer segir:

Faxaflói fyrir innan línu „Grótta—Akranes“.

Breiðfjörður fyrir innan línu „Stykkishólmur—Flatey—Lambanes á 20. nóv.

Barðaströnd“.

Vestfirðir. Allir Vestfirðir hver fyrir sig út að annesjum þeirra.

Strandir. Allir firðir á Ströndum, hver fyrir sig, út að annesjum þeirra.

Húnaflói fyrir innan línu „Grímsey—Illugastaðir á Vatnsnesi“.

Skagafjörður fyrir innan línu „Selvík—Þórðarhöfði“.

Eyjafjörður fyrir innan línu „Gjögurtá—Torfavogur“.

Austfirðir. Allir Austfirðir hver fyrir sig út að annesjum þeirra.

Orðið „rúmlest“ á við verga stærð skipsins í rúmlestum.

Lengd skipsins er sú lengd, sem tilgreind er á skrásetningarskírteini þess í metrum.

Aðalvjarlar eru þeir eimkatlar eða vjarlar m. m., sem knýja skipið.

Aukavjarlar eru allar aðrar vjarlar skipsins eða búnaður þess, sem knúinn er vjarlaflí, svo sem vindur, rafalar, kælivjarlar m. m.

Eimkatlar með háþrýsting eru þeir katlar, þar sem ketilþrýstingurinn er 10,5 kg/cm² og þar yfir.

Hestöfl eimvjela eru „sýnd hestöfl“ s. h. ö. og hestöfl hreifla eru „virk hestöfl“ v. h. ö. Atvinnumálaráðuneytið setur ákvæði um það, á hvern hátt reikna skuli hestöfl eimvjela og hreifla.

Aðalviðgerð er:

- Meiri háttar viðgjörð, sem gjörð er eingöngu aldurs skipsins vegna, fram yfir venjulegt viðhald, og sem miðar að því að lengja aldur skipsins, en ekki viðgerð á skaða, sem skipið hefir orðið fyrir.
- Meiri háttar breytingar eða viðgerðir, svo að viðgerðarkostnaðurinn nemi miklum hluta af verði skipsins.
- Sjeu aðalvjarlar eða katlar settir í skipið, eða fari fram meiri háttar viðgerð á aðalkatli, t. d. að samtímis sje endurnýjað glóðhol og bálhol.

Geri erlend stjórnarvöld strangari kröfur til íslenskra hafskipa en gerðar eru í þessari tilskipun, setur atvinnumálaráðuneytið nánari reglur um þær, eftir því sem um semur.

Eigandi, útgerðarstjóri eða skipstjóri, skýri frá, til hvaða flokks þessarar tilskipunar skip hans heyri. Komi í ljós, þá er skoðun fer fram, að rangt sje skýrt frá, úrskurða skoðunarmenn til hvaða flokks skipið skuli talið.

43
20. nóv.

I. Eimskip.

A.

Farþegaskip.

1. gr.

Farþegaskip hvert skal fullnægja kröfum þeim, sem getur í 2. gr. Farþega-
25. gr. þessarar tilskipunar. skip.

2. gr.

Nú fer fram fyrsta skoðun á nýfengnu skipi, eða á skipi að lok- Fyrsta
inni aðalviðgerð á bolnum, og skal þá leggja fram miðbandsupp- skoðun.
drátt skipsins, ásamt nákvæmri greinargerð stærðar þess, efnis m. m.

3. gr.

Bolurinn skal vera vatnsheldur og fulltraustur, sbr. 161. gr. Traustleiki
Sje skipið úr jární eða stáli, skal í því vera stafnskilja og skilja bolsins.
hvorum megin framan og aftan við aðalvjeljar. Nú er skipið meira en Skiljur.
50 rúmlestir, og skal þá vera í því skutskilja, er í skrufuskipum liggi
að skutpípu skrúfuásanna.

Í hafskipum skulu ennfremur vera annaðhvort vatnsheld ás-
göng milli skutskilju og aftari vjelskilju, eða skilja skamt fyrir fram-
an skutskilju.

Þetta ákvæði nær þó eigi til skipa, þar sem aðalvjeljar eru rjett
fyrir framan skutskilju.

Sje skipið lengra en 85 metrar, skulu í því vera eigi færri en 5
skiljur, og sje það lengra en 100 m., þá eigi færri en 6 skiljur, með
hæfilegu millibili.

Skiljur skulu vatnsheldar vera og svo háar og traustar, sem lög-
un og stærð skipsins krefja; sbr. 161. gr. Nú eru mikil vandkvæði
á, að skutskilja nái efsta þilfari, og nægir þá í strandaskipum, að
hún sje feld við vatnshelt þilfar undir efsta þilfari.

Fyrsta sinn sem skoðun fer fram á nýfengnu skipi, eða að lok-
inni aðalviðgerð á bolnum, skal færa sönnur á það fyrir skoðunar-
mönnum, að skiljurnar hafi reynst vatnsheldar.

Á stafnskilju má ekkert op vera nje heldur lásar eða lokar til
að renna vatni beint úr stafnrúmi; þó mega pípur, til þess að dæla
vatni um úr stafnrúmi, liggja gegnum skiljuna, en vera skulu þær
rammgjörvar og vel um þær búið, og í þeim stíflur á skiljunni sjálfri.

Opum á öðrum skiljum skal vera auðlokað með lásum, lokun
eða hurðum, sem hreifa má frá aðgengu þilfari ofan við efstu

hleðslulínu. Á skiljum þessum þarf engar stíflur í pípum þeim, er gegnum þær liggja. 43
20. nóv.

Geti rúm fylst sjó, er ljóragler brotnar, skal vera unt að loka götunum með vatnsheldum ljórahlerum.

Um öll op á efsta þilfari skal svo búið, að þau megi rígbýrgja eða gjöra tryggilega vatnsheld, og á því skulu vera nægileg vatnsræsi. Ennfremur skulu reyksháfsskápur, loftræsi, hús, hettur og önnur virki á þilfari, ramlega fest og svo traust, að eigi bili í hafróti, sbr. 161. gr.

4. gr.

Umbúnaður til tryggingar hættulausri umferð m. m. Svo skal um búið, að fullkomlega hættulaust sje að fara um þilför og milli þeirra, og farþegar sjeu óhultir á efsta þilfari og undir því; þá skulu og stigar og landbrýr vera fulltraust.

Vistarverur farþega skulu vera vel loftræstar, jafnvel þótt lestarop sjeu rígbýrgð.

Allar vistarverur, ganga, stiga, landbrýr og því um líkt, sem ætlað er farþegum, skal lýsa nægilega.

Skipið skal búið skjólborði með öldustokk eða öldustokk á stoðum, eigi lægri en 90 cm. yfir þilfari; milli stoðanna skulu vera járnstengur eða keðjur, með hæfilegu millibili, eða að öðrum kosti traust net.

Stigar og plankar, sem farþegum er ætlað að ganga, skulu vera traustir og eigi mjórrir en 40 cm.; öðrum megin, að minsta kosti, skal vera handrið eða strengdur kaðall. Landbrýr sjeu hæfilega breiðar og örugg handrið báðum megin.

Um öll op á þilfari skal svo búið, að farþegum sje óhætt fyrir.

Sje háfermi svo mikið, að fast skjólborð eða öldustokkur veiti enga vörn, skal setja örugt handrið úr trje eða öðru efni.

Nú nær háfermi borða á milli, og ósljett að ofan, og skulu þá lagðar yfir það lausabrýr eða því um líkt, til umferðar, og vel um búið.

Opum, sem eigi hafa að minsta kosti 80 cm. háa karma og eigi eru ætluð til umferðar, skal loka með hlerum, þegar þau þurfa ekki að standa opin vegna vinnu á skipinu, nema handrið sje kringum þau, eða grindur yfir.

5. gr.

Stýritæki. Skipið skal svo úr garði gert, að það láti fljótt og vel að stjórn, sbr. 116. gr.

Stýrið skal vera traust og blaðið nægilega stórt, bæði til að halda skipinu í horfi og snúa því. Útsýn frá stýrishjóli má ekkert byrgja framundan nje til hliða.

43 Milli stjórnpalls og vjelarúms skal vera talsími eða hæfilega
20. nóv. við málþípa, og í skipum, sem stærri eru en 100 rúmlestir, þar að auki
vjelsími.

Hafskip skulu hafa til vara stjórnvöl eða stýritæki, er sje aftur
við stýri.

6. gr.

Á skipinu skulu vera dælur, er nægi til að ná austri úr stærri Austurdæl-
rúmunum; nú er skipið meira en 50 rúmlestir, og skulu þá dælur ur m. m.
þessar ganga fyrir eimi eða öðru vjelafli.

Sjeu í rúmunum með báðum hliðum skipsins rennur, er taka
eiga við austri, og beri þær eigi báðar að sama brunni, þá skal að
minsta kosti ein sográs liggja að hvorri þeirra.

Neðan á sográsunum skulu vera síur. Dýpípípur skulu liggja í
öll rúm frá efsta þilfari eða öðrum aðgengum stöðum.

Hægt skal vera að dæla burt austri þeim, er safnast kann á milli-
þilför, eða veita honum um austurop ofan í farmrúmið, en eigi mega
slík op vera á vatnsheldum skiljum, nje vatnsheldum pöllum.

7. gr.

Í skipum, sem stærri eru en 50 rúmlestir, skal vera slökkvidæla, Slökkvi-
knúin vjelafli (t. d. ein af ketildælum aðalvjelanna) og skulu henni tæki.
fylgja nauðsynlegar rásir, slöngur (úr leðri eða striga) og bunu-
pípur til að slökkva eld, hvar sem upp kynni að koma í skipinu. —
Dælan skal geta gengið fyrir eimi bæði frá aðalkötlunum og auka-
kötlum; stærð hennar og afkast skal samsvara stærð skipsins og
gerð. Í mótorskipum skal vera unt að knýja dæluna með sjálfstæðri
vjel, óháðri aðalvjelinni, og skal hún jafnan vera gangbúin.

Slöngurnar skulu vera fulltraustar og geymdar á svölum, að-
gengum stað, helst sem næst rásarstútunum.

Í klefum og annarsstaðar, þar sem eldfim efni eru, skulu vera
hentug slökkvitól, og jafnan til taks.

Á öllum skipum, sem eru meira en 50 rúmlestir, skulu vera 4—12
skjólur, og fer tala þeirra eftir stærð skipanna

8. gr.

Í skipum þeim, sem nota fljótandi eldsneyti, skal fara eftir regi- Fljótandi
um þeim, sem atvinnumálaráðuneytið gefur út, um varnir gegn elds- eldsneyti.
hættu eða gassprengingu.

9. gr.

Þær olíutegundir, sem ætlaðar eru til notkunar í skipinu og Olíuhylki.
hafa kveikimark undir 100 C., skulu geymdar í traustum brúsum

eða hylkjum. Hylkin skulu gerð úr plötum, negldum eða kveiktum saman, og halda vel; þau skulu hafa öryggisloka eða afræsi fyrir gastegundir. Sje oliunni rent beint úr sjálfum hylkjunum, skulu þau sett þar, sem ná má oliunni við dagsbirtu eða ljós frá föstum skipslömpum. 43
20. nów.

Nú eru olíuhylki undir þilfari, og skal vera á þeim fyllirás. Sje hæðarglas á þeim, skal það varið vera og hægt að loka milli þess og hylkisins.

10. gr.

Sprengiefni og ætandi vörur. Um legu og útbúnað rúma þeirra, sem flutt eru í sprengiefni, eldfimar eða ætandi vörur, skal fara eftir reglum, er settar eru um það.

Í eftirlitsbókinni skal geta þess, hvar þessi rúm eru í skipinu.

11. gr.

Þjappaðar lofttegundir. Ílát, sem þjappaðar lofttegundir eru í, má ekki hafa yfir vjela- eða ketilrúmum eða í minni lárjettri fjarlægð frá kötlunum en 2 m.; eigi má heldur hafa þau í rúmi, þar sem sólarhiti, ofnhiti, hiti frá eimpípum o. s. frv. nær til þeirra. Hægt skal vera að festa ílátin eða verja þau á annan hátt höggum eða árekstri í hafróti.

12. gr.

Sjálf- kveikju- efni. Sjeu sjálfkveikju efni í lestunum eða aðrar eldhættar vörur svo sem kol og baðmull, þá skulu frá hverri lest liggja að minsta kosti tvær hæfilega víðar og sterkar loftrásir og vel um búið; sje hvor sem næst sínum lestartenda.

13. gr.

Rár og reiði. Frá rá og reiða skal tryggilega gengið. Allar rár, brandar og því um líkt, skulu búnar traustum stigreipum, handreipum og hnokkareipum. Sjeu stigreipi úr stálvír, skulu þau varin vera.

Öll stigreipi og ráfestar skal ofan taka, að minsta kosti einu- sinni á ári hverju, og rannsaka gaumgæfilega. Frá rannsókninni og niðurstöðu hennar skal skýrt í eftirlitsbók þeirri, er getið er í 148. gr. Í sömu bók skal og skýra frá hverri rannsókn sem gerð er á fasta- reiða skipsins.

14. gr.

Bátar í skipum meir en 50 rúmlestir. Sje skipið meira en 50 rúmlestir, skal tala, burðarmagn og gerð báta þeirra, er því fylgja, sett eftir stærð skips og skipshafnar, hæstrar leyfilegrar farþegatölu og förum þeim, sem skipinu er ætlað í að vera.

43

Hafskip skulu hafa bjargtæki þau, er hjer segir:

20. nóv. 1. a. Bjargbáta, er hafi nægilegt burðarmagn fyrir skipshöfnina, og helming hæstrar leyfilegrar farþegatölu, er skipið má flytja.
- b. Aðrar fleytur, svo sem: báta, báta með hleypisúð, eða bjargfleka, nægilega stóra, svo að þær, ásamt bjargbátum þeim, sem um er getið í a, hafi nægilegt burðarmagn fyrir alla skipverja.
2. Einn bjarghring á hvern bát, sem fyrirskipaður er, þó eigi færri en 6.
3. Eitt bjargbelti handa hverjum skipverja.
- Fleytur þær, sem um er getið í b, skulu búnar fleytitækjum, og sje rúmtak þeirra eigi minna en $7\frac{1}{2}\%$ af rúmtaki fleytunnar.
- Bjargflekar skulu búnir fleytitækjum, sbr. 16. gr.
- Bjargbátar þeir, er um getur í a, skulu vera undir bátsuglum, og fleytur þær, er um getur í b, skulu, sje þess kostur, vera undir bátsuglum.

Strandaskip skulu hafa bjargtæki þau, er hjer segir:

1. a. Bjargbáta, er hafi nægilegt burðarmagn fyrir einn fimta hæstrar leyfilegrar farþegatölu, auk skipshafnar.
- b. Aðrar fleytur, svo sem: báta, báta með hleypisúð, eða bjargfleka, svo að þær, ásamt bjargbátum þeim, sem um er getið í a, hafi nægilegt burðarmagn fyrir tvo fimtu af skipverjum.
2. Einn bjarghring á hvern bát, sem fyrirskipaður er, þó eigi færri en 4.
3. Eitt bjargbelti handa hverjum skipverja.
- Fleytur þær, sem um er getið í b, skulu búnar fleytitækjum, og sje rúmtak þeirra eigi minna en $7\frac{1}{2}\%$ af rúmtaki fleytunnar.
- Bjargflekar skulu búnir fleytitækjum, sbr. 16. gr.
- Bjargbátar þeir, sem um er getið í a, skulu vera undir bátsuglum, og fleytur þær, sem um er getið í b, skulu, sje þess kostur, vera undir bátsuglum.

Strandaskip, sem fara stuttar ferðir, alt að 10 klst., skulu hafa bjargtæki þau er hjer segir:

1. a. Bjargbáta, er hafi nægilegt burðarmagn fyrir eigi minna en $\frac{1}{10}$ hæstrar leyfilegrar farþegatölu, auk skipshafnar.
- b. Aðrar fleytur, svo sem: báta, báta með hleypisúð eða bjargfleka, svo að þær ásamt bjargbátum þeim, sem um er getið í a, hafi nægilegt burðarmagn fyrir eigi minna en $\frac{1}{5}$ af skipverjum.

2. Einn bjarghring á hvern bát sem fyrirskipaður er, þó eigi færri en 4.

3. Eitt bjargbelti handa hverjum skipverja.

Fleyturnar skulu búnar fleytitækjum, og sje rúmtak þeirra eigi minna en $7\frac{1}{2}\%$ af rúmtaki fleyturnar.

Bjargflekar skulu búnir fleytitækjum sbr. 16. gr.

Bjargbátar þeir, sem um er getið í a, skulu vera undir bátsuglum, einnig fleyturnar, verði því við komið.

Bátar í skip-1. Sje skipið 20—50 rúmllestir skal það hafa bát er hafi nægilegt um 20—50 rúmllestir. burðarmagn fyrir alla skipshöfnina. Hann skal búinn árum og ræðum eða háum, stýri með stjórnsveli eða stýriár, neglum og skjólu eða austurtrogi. Báturinn má vera með hleypisúð, eða af einhverri þeirri gerð er atvinnumálaráðuneytið hefir viðurkennt.

2. Eigi færri en tvo bjarghringa.

3. Eitt bjargbelti handa hverjum skipverja.

Rúmtak báta m. m.

Ekkert skip, sem er meira en 100 rúmllestir, má hafa færri báta en tvo, og sje samanlagt rúmtak þeirra að minsta kosti $5,7 \text{ m}^3$. Sje skipið 50—100 rúmllestir skal það hafa að minsta kosti einn bát eigi minni en $2,83 \text{ m}^3$ að rúmtaki, og svo um búíð, ef kostur er á, að setja megi á flot frá hvoru borði er vill.

Á hafskipum skal hverjum manni ætlað $0,283 \text{ m}^3$ rúmtak í bá, en í strandaskipum $0,23 \text{ m}^3$.

Á hafskipum má enginn þeirra báta, sem hjer ræðir um, ve a minni en $2,83 \text{ m}^3$ og á strandaskipum eigi minni en 2 m^3 . Tölu manna, sem í bát mega vera, má á hafskipum finna með því að deila rúmtaki bátsins í teningsmetrum með $0,283$, en á strandaskipum með $0,23$. Þó mega ekki fleiri vera á báti en svo, að allir geti setið og rúnt sje um ræðara.

Nú er skipinu með skiljum skift í svo mörg vatnsheld rúm, að það megi fljóta þótt sjór kolblár falli inn í tvö grannrúm hvar sem vera skal, og þarf þá eigi að hafa meira en helming af fleytum þeim, sem áður er getið.

Rúmtak báta er talið jafnt $\frac{6}{10}$ af margfaldi lengdar, breiddar og dýptar hans, nema fundið sje með nákvæmari aðferð. Lengdin skal mæld stafna á milli í saumfarslínu á efsta umfari, breiddin þar sem báturinn er breiðastur og súðin meðtalin, dýptin miðskipa frá kili að beinni línu millum hástokka. Sjeu áráskörð í hástokka, skal dýptin mæld að línu milli botna þeirra.

Bjargbátur er hver sá bátur, sem smíðaður er úr trje, jární eða öðrum málni og sje flotmagn hans trygt á annanhvorn þann hátt, er hjer segir:

Bjarg-
bátur.

- a. Með vel festum vatnsheldum lofthylkjum og sje rúmtak þeirra eigi minna en 10% af rúmtaki bátsins.
- b. Með vel festum vatnsheldum lofthylkjum eða föstum fleytibeltum með sama fleytimagni og greinir í staflíð a. Í bátnum skulu annaðhvort vera lofthylki eða fleytibelti undir þóftum, og skal fleytimagn þeirra nema 7½% af því, er krafist er í staflíð a, á báts-hliðarnar skal þá festa fleytibeltum, er samsvara því, sem á vant-ar fyrirskipað fleytimagn.

Í bjargbátum er fengnir verða eftir að tilskipun þessi öðlast gildi, skulu lofthylki vera úr eir, gulmálmi eða öðru jafnendingar-góðu efni. Eigi má lofthylki lengra vera en 1,2 m. Varna skal galvansverkunum með einangrun.

Í nýfengnum bátum mega loftkassar eigi vera úr sinkuðu jární eða stáli.

Lofthylki úr sinki má alls ekki nota. Plöturnar í lofthylki úr eir eða gulmálmi mega eigi vera þynnri en 0,6 mm og berar, ósink-aðar plötur í lofthylki úr sinkuðu jární eða stáli ekki þynnri en 0,7 mm.

Sje þyktin á plötunum eins og nú var greint, má gera ráð fyrir meðaltölum þeim sem hjer segir:

1 m ² eirplötu 0,6 mm á þykt vegur	5,3 kg.
1 m ² sinkaðrar járnplötu (ber platan 0,7 mm á þykt) vegur	6 kg.
1 m ³ í lofthylkjum úr eir eða gulmálmi hefir fleytimagnið	950 kg.
1 m ³ í lofthylkjum úr sinkuðu jární eða stáli hefir fleyti- magnið	940 kg.

Fleytibelti skulu vera úr fullum korki eða kapoki, eða öðru jafnfleytu efni sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir, og varin máluðum, vatnsheldum segldúk.

Sjeu fleytibelti úr fullum korki höfð í stað lofthylkja, þá skal rúmtak þeirra vera 25% meira en lofthylkjanna. Sjeu fleytibelti úr kapoki höfð í stað lofthylkja, skal rúmtak þeirra vera að minsta kosti 15% meira en lofthylkjanna. Kapokið í beltunum skal vera vel þjappað. Um kork og kapok má gera ráð fyrir þessum meðal-tölum:

1 m ³ fleytibelta úr korki hefir fleytimagnið	760 kg.
1 m ³ fleytibelta úr þjöppuðu kapoki hefir fleytimagnið ..	840 kg.

Sje bjargbátur úr jární eða öðrum málni skal fleytimagn loft-

hylkjanna eða fleytibeltanna vera þeim mun meira, að báturinn hafi sama fleytimagn og þó hann væri úr trje.

43
20. nóv.

Bjargbátar skulu vera tvístöfnungar eða með litlum skutgaflí. Bátarnir skulu vera með fullum búnaði og skal hann jafnan til taks.

Búnaður
bjargbáta.

Þessi skal vera búnaður bjargbáta: Nægilega langar og gildar bátsfestar, árar í öll ræði, ræði bundin við bátinn (eðaháir), stýrimeð aktaumum og stjórnveli, tveir krókstjakar, neglur bundnar við neglugötin, skjóla eða austurtrog. Ennfremur: tvær varaárar, eitt vararæði fyrir hver tvö ræði (eða varahár fyrir hvern há), varaneglur bundnar við neglugötin, segl og sigla, varpakkeri með kaðli, öx, áttaviti, báruflýgur með 9 kg. af olíu, blysfæri eða skriðljós og vatnskvartil, er jafnan skal vera fult af góðu drykkjarvatni. Í bjargbátum hafskipa skal auk þess vera:

Dragald með 60 m. kaðli, brauðkassi, fullur af góðu, hörðu brauði, svo og bjargbelti handa bátsmanni hverjum. Utan á bjargbátana skulu festir bjargstrengir.

Aðrir skipsbátar skulu hafa nægilega langar og gildar bátsfestar, einn krókstjaka, árar í öll ræði, ræði bundin við bátinn (eða há), stýri með stjórnveli, neglur bundnar við neglugöt, og austurtrog.

Í hafskipabátum skal ennfremur vera: tvær varaárar, eitt vararæði bundið við bátinn fyrir hver tvö, (eða varahár fyrir hvern há), dragald, vatnskvartil eða vatnsílát fult af góðu drykkjarvatni, skjóla og varaneglur bundnar við neglugöt.

Bátarnir skulu vera sjófærir og eftir föngum svo fyrir komið að helming báta og bjargbáta megi setja út frá hvoru borði.

Bátar þeir, sem skipi er skylt að hafa, skulu hanga í bátsuglum, svo að greiðlegt sje að setja þá á flot. Hjólöld bátanna skulu vera hvert á sínum stað og svo um neðri hjólöldin búíð, að þau megi skjótlega losa úr bátunum. Þegar ástæður leyfa, skal skipið hafa bátana úti, búna til að síga á sjó.

Kaðallinn í hjólöldunum skal vera nægilega langur og gildur.

Sje farþegaskipi skylt að hafa fleiri bjargbáta en 4 og hangi hver þeirra í tveim bátsuglum, þá mega hinir bjargbátarnir vera með hleypisúð og hanga tveir eða fleiri í hverjum tveim bátsuglum, enda hafi slíkir bátar fyrirskipað fleytimagn, sæþol og búnað og sjeu af einhverri þeirri gerð, er atvinnumálaráðuneytið hefir viðurkennt.

16. gr.

Gerð bjarg-
fleka.

Bjargflekarnir skulu vera úr trje, járn eða öðru viðurkendu efni. Tryggja skal fleytimagn flekans annaðhvort með sjerstökum fleytigögnum eða með gerð flekans sjálfs.

- 43** 1. Sjeu fleytigögn höfð, þá skulu þau vera úr korki — í stykkjum
20. nív. um — kapoki eða öðru viðurkendu efni, eða lofthylki úr eir, gulf-
málmi eða sinkuðu járn, eða annað sem nægir.

Flekar, sem búnir eru slíkum fleytigögnum skulu vera nægilega traustir, en eigi þurfa þeir að vera vatnsheldir.

2. Flekar sem eigi eru búnir fleytigögnum skulu vera vatnsheldir.

Sjeu flekarnir úr trje, skulu þeir annaðhvort vera einfaldir og skaraðir, eða feldir úr tvöföldum borðum, negldum saman, og sje segldúkur og farfi á milli. Nú er súðin svo þykk og svo traustlega innviðum búin, að hempa megi tryggilega, og er þá einföld súð leyfileg. Á fleka hverjum skal vera dæla úr trje eða málmi.

Flekarnir skulu að ofan vera búnir handföngum, strengjum eða öðru sem hendur má á festa, og bjarggreip við brún.

Hverjum manni skal ætla eigi minna en 0,3 m² þiljuflöt og 75 kg. fleytimagn. Meiri hleðsla en sem svarar 90% af burðarmagni flekans, er ekki leyfð.

Höggva skal á flekann sjálfan eða marka á annan skýran hátt tölu þá, er greinir leyfilegt mannfermi flekans.

Bjargbeltin skulu vera korkbelti, bjargvesti eða önnur hentug **Bjargbelti.** bjargtæki og svo gerð, að fljótlegt sje að girðast þeim, enda sje skorið úr fyrir handvegum. Þau skulu jafnan albúin til notkunar, án þess þurfi að blása þau upp, og hverjum manni tiltæk. Geyma má þau í kistum eða klefum er á sje lettað: „Bjargtæki“. Þau má og geyma í klefum farþega, og skal þar þá auglýst hvar þau sjeu.

Bjargbeltin skulu geta flotið á sjó með 8 kg. járn í fullan sólarhring.

Bjarghringa má hafa í stað bjargbelta.

**Bjarg-
hringar.**

Bjarghringar skulu vera úr fullum korki eða öðru efni, er atvinnumálaráðuneytið viðurkennir, og geta flotið á sjó með 15 kg. járn í fullan sólarhring. Korkurinn skal vera í stykkjum; tappa, spæni, mylsnu og annað korksmælki má ekki nota.

Bjarghringum skal svo fyrirkomið á efsta þilfari, að auðvelt sje að ná til þeirra og kasta þeim útbyrðis. Strengur skal festur um hvern bjarghring.

Á skipum, sem eru meira en 100 rúmlestir, skal að minsta kosti við tvo bjarghringa festa dufl með veifu á stöng til dagnota, og blys, er sjálft tendrist í vatni, til náttnota.

Á skipum, sem eigi eru meira en 100 rúmlestir, skal að minsta kosti við einn bjarghring bundin hvell blístra.

Á hafskipum skulu tuttugu metra langir strengir bundnir við eigi færri en tvo bjarghringa.

17. gr.

43

Legufæri. Tala akkera og þyngd, tala, lengd og gildleiki keðjanna má ekki vera minni en eftirfarandi tafla segir: 20. nóv.

Rúml. skipsins	Akkari		Keðjur			Kaðlar	
	Tala	þyngd kg. Varp	Tala	Lengd	Gildl.	Lengd	Gildl.
5—10	1	50	1	82 m	13 mm		
10—15	2	50—75	2	56—82 m	13—14 mm		
15—20	2	75—100	2	56—82 m	14—16 mm		
20—30	2	100—125	2	56—82 m	16—17 mm		
30—40	2	125—150	2	82—110 m	17—19 mm		
40—60	3	150—175	50	2	82—110 m	19—22 mm	110 m 100 mm
60—80	3	175—250	80	2	110—136 m	22—25 mm	110 m 130 mm
80—100	3	200—250	100	2	110—136 m	22—25 mm	110 m 140 mm

Þyngd akkera er miðuð við stökkakkeri. Sjeu patentakkeri notuð, skal þyngdin vera 25% meiri en taflan segir.

Fyrir skip yfir 100 rúmllestir skal farið eftir reglum viðurkends flokkunarfjelags (sbr. 150. gr.), þó þannig, að þyngd akkera sje 20% meiri en reglur fjelagsins segja, og keðjur í hlutfalli við það.

Akkeri og keðjur eða stálstrengi á hafskipum skal reyna á prófstofu, og skal leggja fram skírteini um prófið.

Slík prófstofa verður að vera viðurkend af atvinnumálaráðuneytinu, Board of Trade, eða einhverju þeirra flokkunarfjelaga, sem talin eru í 150. gr.

18. gr.

Kompásar og athugun segulskekkju. Skipið skal að minsta kosti hafa einn kompás, auk aðalkompássins. Segulskekkju kompásanna skal iðulega athuga, og á hafskipum skal færa segulskekkju aðalkompássins inn í leiðarbókina (sbr. 40. gr. í siglingalögunum, 30. nóv. 1914), eða í sjerstaka segulskekkjubók, sbr. 146. gr., eða í dagbókina, sbr. 147. gr.

Aðalkompásinn skal setja þar í skipið, er hann verður fyrir sem ministri segultruflun, og skal því hafa hann svo langt frá öllu járni, sem ástæður leyfa; einkum því, sem hreifanlegt er eða flytjanlegt, sbr. 142. gr.

Allir kompásar skulu vera góðir og nákvæmir, sbr. 149. gr. Á nýjum eða nýfengnum járnskipum, sem eru meira en 20 rúmllestir, eða eftir meiri háttar breytingar eða viðgerðir á slíkum skipum, skal áreiðanlegur sjerfræðingur rannsaka segulskekkju kompásanna, og skal halda henni innan hæfilegra takmarka með jöfnunartækjum. — Rannsókn þessa skal endurtaka að minsta kosti einusinni ár hvert.

43. Nú er skipstjóri nægilega sjerfróður um þessi efni, og er hann
20. nóv. þá einhlítur um að gera rannsóknir þessar á skipi sínu.

Annars skal skipstjóri iðulega athuga segulskekku kompasanna, og þá einkum er skipið hefir tekið farin, er gæti truflað þá.

19. gr.

Á skipum skulu og vera önnur nauðsynleg leiðartæki, varahlutir **Leiðartæki.** og önnur áhöld, eftir stærð skipsins, tegund og förum þeim, sem því er ætlað að vera í.

Það skal hafa fyrirskipuð ljósmerki, hljóðmerki og háskamerki, **Ljós- hljóð- og háskamerki.** sbr. 149. gr. Þar á meðal að minsta kosti 12 eldflaugar, eða sprengjur, sem neistum strá. Ennfremur 12 púðurskessur, eða einu fallbyssu með nægum skottfærum til merkiskota, og sje alt þetta í góðu lagi. Strandaskip þurfa þó ekki að hafa meira en 12 eldflaugar, sprengjur eða púðurskessur.

Meðal nauðsynlegra leiðartækja teljast: Tæki til að marka með **Sjókort o. fl.** stefnu, vegmælir, skriðmælir, djúpsakka, grunnsakka, sjónauki, sextungur, loftvog, nauðsynleg sjókort, vitaskrá, sjómannaalmanak, þjóðfáni og leiðsöguveifa. Á hafskipum ennfremur: Alþjóðaskýrslur fyrir farmenn (t. d. Efterretninger for Søfarende), sjóúr, alþjóða merkjabók með merkiveifum þeim, er fylgja. Skipstjóra er skylt að gæta þess, eftir því sem farir skipsins krefjast, að sjókort og því um líkt sje eftir föngum í samræmi við nýjustu athuganir.

Hafskip, og öll raf- og gaslýst skip, skulu hafa til vara að minsta kosti tvö hliðarljósaker, og eitt sigluljósaker, sbr. 149. gr.

Alla ljóra og því um líkt, sem ljós getur skinið út um, skal vera unt að byrgja með gluggatjöldum, ljóshlífum, hlerum eða öðru slíku, er lögboðin ljós eru tendruð á skipinu.

20. gr.

Farþegaskip skulu hafa þau loftskæptatæki, er síðar verða ákveðin **Loftskæptatæki.** in með sjerstakri reglugjöf.

21. gr.

Skipið skal hafa eitt eintak af siglingareglunum og reglum um **Siglingareglur og aðrar tilskipanir.** háskamerki o. s. frv., ennfremur eitt eintak af lögum um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra og tilskipunum, sem að þeim **tilskipanir.** lúta; þá skal og festa á augljósan stað á skipinu prentaðar eða skrifaðar ákvarðanir þær, er skoðunarmenn hafa sett um farþegaflutning skipsins o. s. frv., sbr. 152. gr., svo og um skiftingu skipshafnar í bátana.

22. gr.

43

**Farþega-
fjöldi.** Mesta farþegafjöldi, sem farþegaskip má flytja, skal ákveða 20. nóv. sem hjer segir:

**Strand-
ferðir.** Á skipum, sem sigla á degi alt að 8 stundum, má flytja einn farþega á hverjum 0,55 m² auðum þilfarsfleti, ætluðum farþegum.

Á alt að sólarhringsferðum má flytja einn farþega á hverjum 0,75 m² auðum þilfarsfleti ætluðum farþegum, og skulu þeir allir hafa skjól í reisu eða millum þilfara, og ekki vera minna en 1,75 m³ rúm handa hverjum farþega.

Á lengri strandferðum en sólarhrings skal vera hvíla uppbúin handa hverjum farrýmisfarþega, og hverjum þiljufarþega má þá eigi ætla minna en 0,85 m² auðan þilfarsflöt í skjóli, og að frátöldu því rúmi, sem farrýmisfarþegum er ætlað, og auk þess að minsta kosti 2 m³ autt rúm í reisu eða milli þilfara.

Pegar eitt eða fleira af farmrúmunum skipsins eru auð, má hafa þau handa þiljufarþegum, og skulu skoðunarmenn ákveða, hve margir megi vera í hverju rúmi, en farþegi hver skal hafa að minsta kosti 0,85 m² þilfarsflöt og 2 m³ autt rúm milli þilfara. Farmrúmin skulu þá sæmilega lýst og búin loftrásum, auk lestaropanna.

Salerni. Auk nægilega margra salerna handa farrýmisfarþegum, skal hverjum 100 þiljufarþegum ætlað að minsta kosti eitt salerni, sje skipið á ferð um nætur, en annars skal vera eitt fyrir hverja 200 farþega; skip í strandferðum þurfa þó aldrei að hafa fleiri salerni en 6 handa þiljufarþegum. Salernin skulu vera hrein og vel lýst og loftræst.

Framanrituð ákvæði um farþegafjöldi eru miðuð við fullorðna; 2 börn á aldrinum 1—8 ára jafngilda einum fullorðnum farþega; börn á fyrsta ári eru ekki talin.

Meðalakista. Öll farþegaskip skulu hafa meðalakistu, samkvæmt gildandi reglum.

23. gr.

Fjöldi og Um hafskip eru þessar reglur:

vistarverur Uppbúin hvíla með nauðsynlegum gögnum skal vera handa hverj-
farþega í um farþega. — Hvíla hver skal vera að minsta kosti 1,83 m. á lengd
hafskipum. og 0,58 m. á breidd, hvorttveggja innanmál. Botn neðri hvílu má eigi vera nær gólfi en 30 cm.; milli botna efri og neðri hvílu skulu vera að minsta kosti 75 cm. svo og frá botni efri hvílu að þiljubita. Fyrir framan hverja hvílu skal vera að minsta kosti 60 cm. breiður gangur.

Vistarverur farþega skulu eigi vera lægri undir loft en 2 m., vel loftræstar, hvernig sem á stendur, og vel lýstar nótt sem dag, að næturlagi með fastalömpum. Hæfileg tæki skulu vera til hitunar þeim á köldum árstíðum, og uppgöngur þeirra svara þörfum.

43 Á efsta þilfari, í lyftingu eða á traustum reisnum skal hverjum 20. nív. farþega ætlað að minsta kosti 0,5 m² af auðum þiljufleti. Þeir hlutar af þiljum, þar sem farþegum er illa sætt eða stætt, skulu ekki reiknaðir með auðum þiljufleti.

Farþegum skulu auk þess búin herbergi, annaðhvort í fastri reisin, á efsta þilfari eða á neðri þilföllum. Þó má ekki ætla farþegum herbergi fyrir framan stafnskilju, nje á þilfari fyrir neðan það, er liggur rjett undir efstu hleðslulínu.

Í vistarverum skal farþegum ætla:

- a) Auðan gólfhlöt að minsta kosti 1,1 m² farþega hverjum.
- b) Loftrými í klefum, að meðtöldum söllum, snyrtingu o. s. frv., er þeim fylgja, að minsta kosti 3,5 m³ farrýmisfarþega hverjum.
- c) Loftrými í vistarverum þiljufarþega að minsta kosti 2,3 m³ handa hverjum. Þó skal ætla þiljufarþega hverjum, sem búinn er staður á neðsta milli-þilfari, að minsta kosti 2,75 m³ loftrými.

Þegar loftrými er reiknað, eru ekki frádregnar hvíkur, borð, handfarangur o. s. frv. Nú eru sjúkrahherbergi á skipinu, og má þá telja loftrými þeirra með, þegar reiknuð er tala þeirra þiljufarþega, er skipið má flytja.

Svefnrými þau, er ætluð eru þiljufarþegum að staðaldri eða til bráðabirgða, skal greina frá grannrúmum með skiljum. Skal þar og standa skýrum stöfum, hve margir farþegar þar megi vera.

Þegar farþegar eru eigi fleiri en 100, þurfa eigi að vera á skipinu nema tvö salerni eða sæti í þeim; sjeu farþegar fleiri en 100, skal ætla hverjum 50 þar fram yfir eitt salerni (sæti). Sum salernin skulu eingöngu ætluð konum. Salernin skulu vera sæmilega varin fyrir veðri og sjó, og búin nauðsynlegum skolataekjum. Sjeu sæti í salerni fleiri en eitt, skulu þau aðgreind með milligerð. Fyrir framan hvert salerni skal vera skýla.

Salerni.

Á skipinu skal vera snyrting handa farþegum.

Krefjast má þess, að skip hafi tvö herbergi handa farþegum með Sjúkraherbergi. næma sjúkdóma, þegar þess er þörf og því verður við komið. Aðrir farþegar mega þá ekki í sömu ferð nota þessi herbergi, nje önnur þau, sem höfð hafa verið til sömu þarfa. Að ferðinni lokinni skal sótthreinsa þau vandlega, og hafi hjeraðslæknir eftirlit með því; rúmföt og því um líkt skal og sótthreinsa, og varúðar gæta, að sóttkveikjur berist af þeim á annað.

Öll farþegaskip skulu hafa meðalakistu samkvæmt gildandi Meðalakista. reglum.

24. gr.

Rúm handa skepnum skal aðskilja frá vistarverum farþega og Skepnur. skipshafnar, og gæta þess, að góð loftrás og frárensl sje frá slíkum

rúmun. Hverjum stórgrip skal ætla 1,3 m² auðan þilfarsflöt, utan 43
þess, sem farþegum er ætlaður. Öðrum gripum skal ætla þilfarsflöt 20. Lóv.
að tiltölu við stærð þeirra.

Á lengri ferðum en tveggja eykta, skal koma skepnum svo fyrir,
að auðvelt sje að fara þeim fóður og vatn.

25. gr.

Vistarverur skipshafnar. Í öllum skipum skulu vera svefnklefar handa skipshöfninni.
Rúmmál og gólfhlötur hvers svefnklefa skal vera í samræmi við regl-
ur 23. gr. um klefa farrýmisfarþega.

Yfir dyrum hvers klefa skal letta greinilega hve mörgum mönn-
um hann er ætlaður. Ef mótuskáli er á skipinu, má rúmmál og gólf-
hlötur svefnklefa þeirra, sem eru í sambandi við hann, vera 25%
minna en annars er ákveðið. Hver skipverji skal hafa sjerstaka
hvílu, eigi minni en 1,83 m. á lengd og 0,58 m. á breidd. Enginn
hvílubotn má vera nær gólfi en 0,30 m. Milli hvílubotna og milli efsta
hvílubotns og þiljubita má eigi vera minna en 0,75 m. Hæð undir loft
má eigi vera minni en 2 m.

Nái eigi dagsbirta til klefanna, um ljóra eða aðra glugga, skulu
þeir raflýstir. Þar sem olíulampar eru hafðir, má olíubyðan ekki
vera brothætt. Klefarnir skulu annaðhvort sjálfir hafa loftrás eða
vera í sambandi við vel loftræst grannherbergi.

Að minsta kosti eitt salerni skal ætla skipverjum.

Fyrirmæli þessi ná eigi til skipa, sem smíðuð eru áður en til-
skipun þessi öðlast gildi, en sjeu svefnherbergin eigi talin viðunandi,
má þó krefjast þess, að þeim sje breytt til batnaðar, sbr. 177. gr.

Öll herbergi, svefnherbergi eða önnur, sem ætluð eru skipverjum,
skulu jafnan vera hrein og þokkaleg.

B.

Farþegabátar í siglingum innan fjarða.

26. gr.

Almenn ákvæði. Um farþegabáta í siglingum innan fjarða gilda ákvæðin í A.,
að svo miklu leyti, sem þeim verður þar við komið, þó með þeim
takmörkum er segir í 27.—29. gr.

Farþega- fjöldi. Þegar kveða skal á um leyfilega farþegatölu á fjarðabáti, skal
reikna svo, að til hvers farþega svari 0,55 m² af auðum lárjettum
varpfleti skipsins um hástokk.

43

20. nóv.

27. gr.

Ákvæðin um vatnsheldar skiljur, hæð skjólborðs eða öldustokks, **Ákvæði, sem**
 austurdælur knúðar vjelafli, ráðstafanir um farma, sem eittraðar **eigi ná til**
 lofttegundir geta myndast í, báta, vistarverur skipverja, lyf og tölu **fjarðabáta.**
 salerna, gilda eigi um fjarðabáta.

28. gr.

Fjarðabátar þurfa eigi að hafa nema einn kompás, enda sje **Kompás og**
 hann góður, og vel fyrir komið, sbr. 149. gr. **háskamerki.**
 Fjarðabátar þurfa ekki að hafa önnur háskamerki en þokulúður.

29. gr.

Í fjarðabátum skulu vera þessi bjargtæki: **Bjargtæki og**
 a) Bjargbelti eða önnur bjargtæki handa öllum skipverjum. **slökkvitæki.**
 b) Tveir bjarghringar.

Ennfremur verða bátarnir að hafa slökkvitól af viðurkendri
 gerð, með einni varahleðslu, sjeu ekki önnur fullnægjandi slökkvi-
 tæki á skipinu.

C.

Vöruskip.

30. gr.

Eimskip hvert, sem eingöngu er ætlað til vöruflutninga, skal **Vöruskip.**
 fullnægja skilyrðum þeim, sem tekin eru fram í 31.—41. gr.

31. gr.

Bolurinn skal vera vatnsheldur og fulltraustur, sbr. 161. gr. Um **Traustleiki**
 rár og reiða skal fara eftir 13. gr. **bolsins.**
Rár og reiði.

32. gr.

Um fyrstu skoðun, vatnsheldar skiljur, stýritæki, dælur og **Fyrsta skoð-**
 slökkvitæki, gilda sömu ákvæði og á farþegaskipum (sbr. 2.—3 gr. **un. Skiljur,**
 og 5.—9. gr.). Ákvæði 3. gr. um tölu skilja í skipum lengri en 85 m. **stýritæki**
 gilda þó ekki um vöruskip. **o. fl.**

33. gr.

Um flutning á eldfimum efnum gilda sömu reglur og á farþega-**Eldfim efni.**
 skipum, sbr. 10—12. gr.

34. gr.

Bátar.

Sje skipið meira en 50 rúmlestir, skal rúmtak báta þeirra, er því fylgja, vera nægilegt til þess að þeir geti borið alla skipverja. Sje það meira en 100 rúmlestir, skal það eigi hafa færri báta en tvo, og sje það meira en 200 rúmlestir, skal að minsta kosti annar þeirra vera bjargbátur; sje það meira en 500 rúmlestir skulu bátarnir eigi vera færri en þrír, og að minsta kosti tveir þeirra þá bjargbátar.

Bátarnir skulu hanga í bátsuglum, svo að greiðlegt sje að setja þá á flot.

Ef skip, sem er minna en 200 rúmlestir, getur eigi haft tvo báta, þá skal það hafa einn bjargbát, sem geti borið alla skipverja, og skal honum þá svo fyrir komið, að auðvelt sje að setja hann á flot frá hvoru borði sem er.

Bátarnir skulu vera með fullum búnaði. Um rúmtak bátsins, tölu þeirra, er hann má flytja, gerð hans, stærð og búnað, gilda sömu reglur og teknar eru fram í 14. gr. um báta á farþegaskipum. Hafi skip 2 bjargbáta, þarf eigi nema annar þeirra að hafa fleytitæki, er samsvari 7½% af rúmtaki hans.

Sje skipið minna en 50 rúmlestir, skal það hafa bát eða pramma með fullum búnaði, hæfilega stóran, að álitu skoðunarmanna.

35. gr.

Bjargbelti
og bjarg-
hringar.

Strandaskip skal hafa bjargbelti handa hverjum manni á skipinu og eigi minna en tvo bjarghringa. Á hafskipum skal vera bjargbelti handa hverjum manni á skipinu, og eigi minna en fjórir bjarghringar. Skoðunarmönnum er heimilt að heimta fleiri bjarghringa, ef þörf þykir.

Bjargtækin skulu vera þar, sem auðvelt er að grípa til þeirra, ef slys ber að höndum.

Um bjargbelti, bjarghringa, efni þeirra og burðarmagn gilda sömu ákvæði og tekin eru fram í 16. gr. um farþegaskip. Við tvo bjarghringa skal festa dufl með veifu á stöng, til dagnota, og blys, er sjálft tendrist í vatni, til náttnota.

Á hafskipum skulu 27,5 m. langir strengir vera bundnir við eigi færri en tvo bjarghringa.

36. gr.

Legufæri
og
kompásar.

Um akkeri og kompása gilda sömu ákvæði og tekin eru fram um farþegaskip í 17. og 18. gr., sbr. 149. gr. og 161. gr.

37. gr.

Leiðartæki.

Skipið skal hafa öll nauðsynleg leiðartæki, varahluti og annað

43 í hæfi við stærð þess, tegund og farir þær, sem því er ætlað í að 20. nóv. vera.

Skipið skal hafa fyrirskipuð ljósmerki, hljóðmerki og háskamerki, sbr. 149. gr., þar á meðal að minsta kosti 12 eldflaugar eða sprengjur, sem neistum strá; ennfremur 12 púðurskessur, eða eina fallbyssu með nægum skotfærum til merkiskota, og sje alt þetta í góðu lagi. **Ljós- hljóð- og háskamerki.**

Strandaskip þurfa þó eigi að hafa nema eitt háskamerki til dagnota, auk þokulúðursins, og tylft af einhverjum þeim háskamerkjum til náttnota, er að framan eru nefnd.

Meðal nauðsynlegra leiðartækja, auk þeirra, sem áður eru greind, teljast vegmælir, skriðmælir, djúpsakka, grunnsakka, sjónauki, sextungur, loftvog, nauðsynleg sjókort, vitaskrá, sjómannaalmanak, þjóðfáni og leiðsöguveifa. Á hafskipum ennfremur: alþjóða skýrslur fyrir farmenn (t. d. Efterretninger for Søfarende), sjóúr, alþjóðamerkjabók með merkiveifum þeim, er fylgja eiga, hliðarljósker og sigluljósker til vara, sbr. 149. gr. Sjókortin skulu jafnan vera í samræmi við nýjustu skýrslur. **Sjókort o. fl.**

38. gr.

Hafskip til vöruflutninga skulu hafa þau loftskýttatæki, er síðar verða ákveðin með sjerstakri reglugjörð. **Loftskýttatæki.**

39. gr.

Skipið skal hafa eitt eintak af siglingareglunum og reglum um háskamerki o. s. frv., og ennfremur eitt eintak af lögunum um eftirlit með öryggi skipa og báta og tilskipunum, sem að þeim lúta. Þá skal og festa á augljósan stað í skipinu ákvarðanir um skiftingu skipshafnar í bátana. **Siglingareglur o. fl.**

40. gr.

Um skepnur gilda sömu ákvæði og tekin eru fram í 24. gr., að því leyti, sem við á. **Skepnur.**

41. gr.

Ákvæði þau, sem tekin eru fram í 25. gr. um hvílu skipshafnar, salerni o. fl., gilda einnig um vöruflutningaskip. **Vistarverur skipshafnar.**

Vöruskipum skal heimilt, þegar sjerstaklega stendur á, t. d. við flutning verkafólks, að flytja nokkra farþega milli hafna innanlands, þó aldrei fleiri en 22. gr. segir; bjargtæki og bátsrúm skal vera eins og segir í 16. gr. Þó skal tala bjargbáta miðuð við skipshöfnina eingöngu. **Fólksflutningur.**

Hvert skip, sem er stærra en 20 rúmllestir, skal hafa meðala-Meðalakista. kistu, samkvæmt gildandi reglum.

D.

43
20. nóv.*Vörubátar í siglingum innan fjarða.*

42. gr.

- Almenn ákvæði.** Um vörubáta í siglingum innan fjarða gilda ákvæðin í C., að svo miklu leyti, sem þeim verður við komið, þó með þeim takmörkunum, er nú skal greina:
- Ákvæði, sem eigi ná til fjarðabáta.** Ákvæðin um vatnsheldar skiljur, austurdælur knúðar vjelafli, slökkvidælur og önnur slökkvitæki, báta, akkeri með því, sem þeim fylgir, vistarverur skipverja og lyf, gilda eigi um þessa báta.
- Bjargtæki.** Hver bátur þarf eigi að hafa nema einn bjarghring, og bjargbelti handa hverjum manni á bátnum.
- Kompás og háskamerki.** Bátarnir þurfa eigi að hafa nema einn kompás, enda sje hann góður og vel fyrir komið. Eigi þurfa þeir að hafa önnur háskamerki en þokulúður.

E.

Fiskiskip.

43. gr.

- Fiskiskip.** Eimskip hvert, sem ætlað er til fiskjar, skal fullnægja kröfum þeim, sem um getur í 44. gr. til 51. gr.

44. gr.

- Traust-leiki bols, rár og reiði.** Bolurinn skal vera vatnsheldur og fulltraustur, sbr. 161. gr. Um leiki bols, rá og reiða skal fara eftir 13. gr.

45. gr.

- Fyrsta skoðun, skiljur.** Um fyrstu skoðun, vatnsheldar skiljur, stýritæki, dælur og slökkvitæki gilda sömu reglur og um farþegaskip, sbr. 2., 3., 5. til 9. gr. Ákvæði 3. gr. um tölu skilja í skipum lengri en 85 m. gilda þó ekki um fiskiskip.

46. gr.

- Bátar. o. fl.** Fiskiskipi hverju skulu fylgja nægir bátar til að bera alla skipshöfnina. Þeir skulu eigi minni vera en fjórrónir og hafa hver fjögur ræði, bundin við bátinn, fjórar árar, siglutrje og segl, tvær neglur, festar við neglugatið, og nægilega langa og gilda bátsfesti. Ennfremur til vara tvö ræði, bundin við bátinn, og tvær árar. Þá skal og vera í hverjum bát dragald, austurtrog og vatnshvartil, fult af

- 43 góðu drykkjarvatni. Sje skipið meira en 200 rúmlestir, skal það eigi
20. nóv. hafa færri báta en tvo, og sje annar þeirra bjargbátur.

Fari skipið milli landa, gilda sömu reglur um bátana og á farþegaskipum. Bátarnir skulu vera traustir og hanga í bátsuglum, þar sem því verður við komið. Annars skal bátunum svo fyrir komið, að greiðlegt sje að setja þá á flot.

Stærð bátanna skal reikna eftir reglunum í 14. gr.

47. gr.

Skipið skal hafa bjargbelti handa hverjum manni á skipinu og **Bjargbelti**
eigi færri en fjóra bjarghringa. Bjargtækin skulu höfð þar, sem **og bjarg-**
auðvelt er að grípa til þeirra, ef slys ber að höndum. Um bjargbelti **hringar.**
og bjarghringa, efni þeirra, búnað og burðarmagn, gilda þær reglur, sem teknar eru fram í 16. gr. Við einn bjarghringinn skal festa dufl með veifu á stöng, til dagnota, og blys, er sjálft tendrist í sjó, til náttnota.

Fari skipið milli landa, skulu bundnir 27,5 m. langir strengir við eigi færri en tvo bjarghringa.

48. gr.

Um akkeri og keðjur gilda sömu reglur og á farþegaskipum, sbr. **Legufæri.**
17. og 161. gr.

49. gr.

Skipið skal að minsta kosti hafa einn kompás auk aðalkomp- **Kompásar**
ássins.

Kompásarnir skulu vera góðir og nákvæmir, sbr. 149. gr. Segulskekkja þeirra skal rannsökuð eigi sjaldnar en einusinni ár hvert, og auk þess skal skipstjóri iðulega athuga hana. Segulskekkjunni skal haldið innan hæfilegra takmarka með jöfnunartækjum.

50. gr.

Á skipinu skulu vera öll nauðsynleg leiðartæki, sbr. 37. gr. Þó **Leiðar-**
verður þess eigi krafist, að það hafi sjóúr. Siglingareglur m. m. **tæki og**
skulu á skipinu vera, sbr. 39. gr. **siglinga-**
reglur.

51. gr.

Öll herbergi, sem skipshöfninni eru ætluð, skulu jafnan vera **Vistarverur**
hrein og þökkaleg. Á þeim skulu vera hágluggar eða ljóragler svo **skips-**
mörg, að dagsbirta verði næg. Ljósferi skulu vera í þeim; sjeu það **hafnar.**
steinolíulampar, má olíubyðan ekki vera brothætt.

Loftræsingunni skal svo hagað, að nóg aðstreymi sje af hreinu lofti og frástreymi af óhreinu, og það þótt ljórum, hágluggum og dyrum sje lokað. Að klefum undir þiljum skulu liggja að minsta kosti tvö loftræsi upp úr þilfari, annað fyrir aðstreymi af hreinu lofti, hitt fyrir frárensi af óhreinu. Sje gangur fyrir framan klefana, mega loftræsi þessi liggja að ganginum, ef í klefahurðunum eru stillispeldi, annað uppi og hitt niðri.

Á klefum á þiljum uppi skulu vera að minsta kosti tvö loftop með stillispeldum, á hurð eða vegg, annað uppi og hitt niðri — eða önnur jafntryggileg loftræsing. Ef gangur er fyrir framan klefana, skal loftræsi ganga upp úr honum til þess að viðra hvorttveggja.

Í skipum, sem eru meira en 50 rúmlestir, skal vera sjerstakt rúm, nálægt svefnklefunum, til þess að geyma í vinnuföt o. fl.

Alla klefa skal vera unt að hita nægilega; þó má eigi nota steinolíuofna.

Í hásetaklefum skal ætla hverjum manni, sem þar á vist, 1,6 m² flatarmáls í miðja hæð, og eigi minna rúmmál en 3,4 m³. Sje borðað annarsstaðar en í klefunum, má minka mál þessi um 25% (1,2 m² og 2,55 m³).

Sje skipið minna en 200 rúmlestir, skal ætla hverjum manni eigi minna en 1,2 m² flatarmáls í miðja hæð og 2,1 m³ rúmmáls. Gólfhlöturinn má eigi vera minni en 0,6 m² á mann. Lægsta deild sem út kemur við deilinguna ræður tölu þeirra manna, sem í klefunum mega vera. Sje fyrsti tugstafur deildarinnar 8 eða 9, þá skal hann jafngilda heilli einingu.

Hæð undir loft má eigi vera minni en 2 m. Hver skipverji skal hafa sjerstaka hvílu, eigi minni en 1,83 m. á lengd og 0,58 m. á breidd.

Enginn hvílubotn má vera nær gólfi en 0,3 m. Milli rúmbotna og milli efsta rúmbotns og þiljubita má eigi vera minna en 0,75 m.

Sje skipið meira en 50 rúmlestir, skal þar vera hreint, bjart og vel loftræst salerni.

Fólks-
flutningur.
Meðalakista.

Ákvæðin í 41. gr., annari málsgrein, gilda einnig um fiskiskip. Meðalakistu skal skipið hafa samkvæmt gildandi reglum.

F.

Önnur skip.

52. gr.

Almenn
ákvæði.

Um önnur skip skal fara eftir reglunum í þessum kafla (I) að svo miklu leyti sem við á eftir gerð skipsins og hlutverki, samkvæmt nánari fyrirmælum atvinnuáráðuneytisins.

II.

Seglskip með hjálparvjel.

A.

Farþegaskip í strandasiglingum.

53. gr.

Skipið skal fullnægja þeim skilyrðum, sem tekin eru fram í **Almenn ákvæði.**
2.—18., 20.—22., 24.—25., 54.—55. gr.

54. gr.

Á skipinu skulu vera nauðsynleg leiðartæki, skriðmælir og veg- **Leiðar-
tæki.**
mælir, sökkur, sjónauki, sjókort, loftvog og stefnutæki, sjómanna-
almanak, siglingareglur og vitaskrá, ennfremur hin fyrirskipuðu
ljósmerki, hljóðmerki og háskamerki, 12 eldflaugar eða púður-
skessur.

55. gr.

Siglur, reiði og segl skulu traust vera, og seglin hæfilega stór. **Siglur, reiði
og segl.**

B.

Farþegabátar í siglingum innan fjarða.

56. gr.

Skipið skal fullnægja þeim skilyrðum, sem tekin eru fram í
26.—29. gr. Sigla, reiði og segl skulu traust vera og seglin hæfilega
stór.

C.

Vöruskip og fiskiskip.

57. gr.

Seglskip með hjálparvjel og eingöngu ætlað til vöruflutninga
eða fiskjar, skal fullnægja skilyrðum þeim, sem tekin eru fram í
58.—72. gr.

58. gr.

Nú fer fram fyrsta skoðun á nýfengnu skipi, eða á skipi að lok- **Fyrsta
skoðun.**
inni aðalviðgerð á bolnum, og skal þá leggja fram miðbandsupp-
drátt skipsins, ásamt nákvæmri greinargerð stærðar þess, efnis m. m.

59. gr.

43

20. nív.

**Traustleiki
bolsins m.m.**

Bolurinn skal vera vatnsheldur og fulltraustur, sbr. 161. gr. Sje skipið úr jární eða stáli, skulu vera skiljur í því. Tala þeirra, hæð og styrkleiki, skal vera í samræmi við reglur þær, er gefnar eru af flokkunarfjelagi, er atvinnumálaráðuneytið hefir viðurkennt, sbr. 161. gr. Skiljurnar skulu vera vatnsheldar. Fyrsta sinn er skoðun fer fram á nýfengnu skipi eða að lokinni aðalviðgerð á bolnum, skal færa sönnur á það fyrir skoðunarmönnum, að skiljurnar hafi reynst vatnsheldar.

Á stafnskilju má ekkert op vera. Sje farmi svo varið, að þess þurfi við fermingu hans eða afferming, þá er þó leyfilegt að hafa gátt á skiljunni, sje henni tryggilega lokað, svo að vatnshelt sje, með plötu, festri með skrúfnöglum. Eigi mega heldur vera á skiljunni lásar eða lokar, til þess að renna vatni beint úr stafnrúmi; þó mega pípur til þess að dæla vatni um úr stafnrúmi, liggja gegnum skiljuna, en vera skulu þær rammgjörvar og vel um þær búið og í þeim stíflur á skiljunni sjálfri.

Opum á öðrum skiljum skal vera auðlokað, með lásum, lokum eða hurðum, sem hreifa má frá aðgengu þilfari ofan við efstu hleðslulínu. Á skiljum þessum þarf engar stíflur í pípum þeim, er gegnum þær liggja.

Geti rúm fylst sjó, er ljóragler brotnar, skal vera unt að loka götunum með vatnsheldum ljórahlerum.

60. gr.

Rár og reiði.

Frá siglum, seglum, rá og reiða skal tryggilega gengið. Allar rár, brandar og brandaukar og því um líkt, skulu vera búnar traustum stigreipum, handreipum og hnokkareipum. Sju stigreipin úr stálvír, skulu þau varin vera. Öll stigreipi og ráfestar skal ofan taka, að minsta kosti einu sinni ár hvert og rannsaka gaumgæfilega. Frá rannsókninni og niðurstöðu hennar skal skýrt í eftirlitsbók þeirri, er getið er í 148. gr. Í sömu bók skal og skýrt frá hverri rannsókn, sem gerð er á fastareiða skipsins.

61. gr.

**Austur-
dælur.**

Á skipinu skulu vera hæfilegar austurdælur. Í skipum aft að 200 rúmlesta, skulu dælur þessar ganga fyrir vjelafli eða handafli. Í nýjum skipum, sem eru meira en 200 rúmlestir, skal jafnan aðgengt að austurbrunninum.

Um skip, sem eru meira en 200 rúmlestir og hafa gangvjar, og um öll þau skip, sem eru meira en 400, gilda enn fremur þessar reglur:

43 Úr stærri rúmunum skal mega dæla öllum austri bæði með vjel-
20. nóv. afli og handafli.

Sjeu í rúmunum með báðum hliðum skipsins rennur, er taka eiga við austri, og beri þær eigi báðar að sama brunni, þá skal að minsta kosti ein sográs liggja að hvorri þeirra.

Neðan á sográsunum skulu vera síur.

62. gr.

Öll seglskip með hjálparvjel skulu hafa slökkvitól af viður-
kendri gerð. Í skipum, sem eru stærri en 100 rúmlestir en minni en 200 rúmlestir, skulu annaðhvort vera 2 slökkvitól af viðurkendri gerð eða eitt slökkvitól og dæla knúin með vjelafli öðru en aðalvjarinnar. Í skipum, sem eru meira en 200 rúmlestir, skal vera slökkvi-dæla knúin vjelafli öðru en aðalvjar og auk þess að minsta kosti tvö slökkvitól af viðurkendri gerð. Hverju slökkvitóli skulu fylgja tvö varahlöð. Slökkvitólin skulu jafnan vera tiltæk. Hverri slökkvi-dælu skulu fylgja nauðsynlegar rásir, slöngur og bunupípur til að slökkva með eld hvar sem er í skipinu. Stærð og magn dælnnar skal samsvara stærð og gerð skipsins.

**Slökkvi-
dælur og
slökkvitól.**

Slöngurnar skulu vera fulltraustar.

Á öllum skipum skulu vera 2—6 skjólur, og fer tala þeirra eftir stærð skipanna.

Þær olíutegundir, sem ætlaðar eru til notkunar í skipinu og hafa kveikimark undir 100° C., skulu geymdar í traustum brúsum eða hylkjum. Hylkin skulu gerð úr plötum, negldum eða kveiktum sam-an, og halda vel og vera tryggilega fest, þau skulu hafa öryggisloka eða afræsi fyrir gastegundir. Sje olíunni rent beint úr sjálfum hylkj-unum, skulu þau sett þar, sem ná má olíunni við dagsbirtu eða ljós frá föstum skipslömpum. Nú eru olíuhylkin undir þilfari, og skal þá vera á þeim fyllirás. Sje hæðarglas á þeim, skal það varið vera og hægt að loka milli þess og hylkisins.

Olíuhylki.

Um legu og búnað rúma þeirra, sem flutt eru í sprengiefni, eldfimar eða ætandi vörur, skal fara eftir reglum, sem settar eru um það.

**Sprengiefni,
og ætandi
vörur.**

Í eftirlitsbókinni skal geta þess, hvar þessi rúm sjeu í skipinu.

Ílát, sem þjappaðar lofttegundir eru í, má ekki hafa í rúmunum þar sem sólarhiti, ofnhiti o. s. frv. nær til þeirra.

**Þjappaðar
lofttegundir.**

Hægt skal vera að festa ílátin eða verja þau á annan hátt högg-um eða árekstri í hafróti.

63. gr.

Sje skipið meira en 50 rúmlestir, skal tala, burðarmagn og gerð báta þeirra, er því fylgja, sett eftir stærð skipsins og gerð, tölu

**Bátar í skip-
um yfir 50
rúmlestir.**

skipverja og þeim förum, sem skipinu er ætlað að vera í. Bátarnir skulu vera með öllum nauðsynlegum búnaði og vera svo fyrir komið, að þeir verði greiðlega settir á flöt. 43
20. nóv.

Á strandaskipum skal vera bátur (bátar), er rúmi alla skipverja.

Á hafskipum skal vera bjargbátur (bjargbátar), er rúmi alla skipverja. Nú getur skip, sem ekki er stærra en 100 rúmlestir, ekki haft bjargbát, og getur þá atvinnumálaráðuneytið leyft, að annar bátur komi í staðinn, enda sje hann búinn fleytitækjum, er samsvari 7½% af rúmtaki hans. Sje skipið meira en 200 rúmlestir, skal það þar að auki hafa venjulegan vikabát.

Bátarnir skulu, sje þess kostur, hanga í bátsuglum, enda sje þeim ekki sjóhætt.

Enginn hinna fyrirskipuðu báta á hafskipum skal vera minni að rúmtaki en 2,85 m³, þegar skipið er 150 rúmlestir eða meira. Vikabátar þurfa þó ekki að vera stærri en 2,5 m³. Sje skipið 100—150 rúmlestir, skal hver bátur vera að minsta kosti 2,5 m³ að rúmtaki, En að minsta kosti 2 m³, sje skipið minna en 100 rúmlestir, eða fari með ströndum fram.

Um það, hvernig reikna skuli rúmtak bátanna, tölu þeirra manna, er þeir mega flytja, og um gerð bjargbátanna gilda sömu reglur og um báta farþegaskipa, sbr. 14. og 15. gr.

Bátarnir skulu vera sjófærir og búnaður þeirra tiltækur.

Bjargbátar skulu hafa nægilega langar og gildar bátsfestar, tvo krókstjaka, árar í öll ræði og tvær varaárar, ræði bundin við bátinn, eitt vararæði fyrir hver tvö ræði (eða varahá fyrir hvern há), siglu og segl, stýri með aktaumum og stjórnveli, kompás, báruflæg með 4 kg. af olíu, blysfæri eða skriðljós, dragald eða stjóra með 60 m. stjóraferi, vatnshylki eða vatnshylki, er jafnan skal vera fult af góðu drykkjarvatni, brauðkassa fullan af góðu hörðu brauði, tvennar neglur bundnar við neglugöt, skjólu eða austurtrog, öxi og bjargbelti handa bátsmanni hverjum, sbr. 64. gr. Utan á bjargbátana skulu festir bjargstrengir.

Aðrir bátar í hafskipum skulu hafa nægilega langar og gildar bátsfestar, einn krókstjaka, árar í öll ræði og tvær varaárar, ræði bundin við bátinn og eitt vararæði fyrir hver tvö ræði, eða varahá fyrir hvern há, stýri með aktaumum og stjórnveli (eða stýriár), báruflæg með 3 kg. af olíu, tvennar neglur bundnar við neglugötin, skjólu eða austurtrog. Vikabátar á hafskipum, sjeu þau meira en 200 rúmlestir, skulu auk þess hafa dragald og hylki fyllt góðu drykkjarvatni.

Bátar á strandaskipum skulu hafa bátsfesti, árar í öll ræði og eina varaár, ræði (eða há), stýri með stjórnveli eða stýriár, neglur og skjólu eða austurtrog.

- 43** Nú er skipið 20—50 rúmlestir og gilda þá eigi framanskráðar **Bátar í skip-**
 20. nív. reglur. Þó skal skipið hafa bát, eða pramma, sem geti borið alla skip- **um 20—50**
 verja. Þessi bátur (prammi) skal hafa árar í öll ræði (eða hái), **rúmlestir.**
 stýri með stjórnveli eða stýriár, neglur og skjólu eða austurtrog.

64. gr.

Skipið skal hafa eitt bjargbelti á hvern skipverja og að minsta **Bjargbelti**
 kosti tvo bjarghringa. Þó mega bjarghringar aldrei vera færri en **og bjarg-**
 bátar. Strandaskip þurfa þó ekki að hafa nema einn bjarghring, sjeu **hringar.**
 skipverjar eigi fleiri en fjórir. Bjargtækjum skal svo fyrirkomið,
 að þau sjeu jafnan tiltæk. Um gerð bjargbelta og efni og fleytimagn
 bjarghringa gilda sömu reglur og gefnar eru í 16. gr. um farþegaskip.

Í hafskipum skal 27,5 m. löng lína bundin við ekki færri en tvo
 af bjarghringunum, auk þess skal festa við þá dufl með veifu á
 stöng til dagnota, og blys er sjálf tendrist í vatni til náttnota.

65. gr.

Tala akkera og þyngd, tala, lengd og gildleiki keðjanna má ekki **Legufæri.**
 vera minni en eftirfarandi tafla segir:

Rúml.	Akkeri		Keðjur			Kaðlar	
skipsins	Tala	Þyngd kg. Varp	Tala	Lengd	Gildl.	Lengd	Gildl.
5—10	1	50	1	82 m	13 mm		
10—15	2	50—75	2	56—82 m	13—14 mm		
15—20	2	75—100	2	56—82 m	14—16 mm		
20—30	2	100—125	2	56—82 m	16—17 mm		
30—40	2	125—150	2	82—110 m	17—19 mm		
40—60	3	150—175	50	2	82—110 m	19—22 mm	110 m 100 mm
60—80	3	175—250	60	2	110—136 m	22—25 mm	110 m 130 mm
80—100	3	200—250	100	2	110—136 m	22—25 mm	110 m 140 mm

Þyngd akkera er miðuð við stökkakkeri; sjeu patentakkeri not-
 uð, skal þyngdin vera 25% meiri en taflan segir.

Fyrir skip yfir 100 rúmlestir skal farið eftir reglum viðurkends
 flokkunarfjelags (sbr. 150. gr.), þó þannig, að þyngd akkera sje 20%
 meira en reglur fjelagsins segja og keðjur í hlutfalli við það.

Akkeri og keðjur eða stálstrengi á hafskipum skal reyna á próf-
 stofu, og skal leggja fram skírteini um prófið.

Slík prófstofa verður að vera viðurkend af Board of Trade eða
 einhverju þeirra flokkunarfjelaga sem talið er í 150. gr.

66. gr.

**Kompásar
og athugun
segul-
skekkju.**

Skip stærri en 12 rúmlestir skulu að minsta kosti hafa einn kompás auk aðalkompássins; minni skip þurfa eigi nema einn kompás.

Í öllum skipum skal við og við athuga segulskekkju kompásanna, þó minst einu sinni á ári, og á hafskipum skal færa segulskekkju aðalkompássins inn í dagbókina (sbr. 40. gr. í siglingalögunum 30. nóv. 1914) eða í sjerstaka segulskekkjubók, sbr. 146. og 147. gr.

Aðalkompásinn skal setja þar í skipið, er hann verður fyrir sem minstri segultruflun, og skal því hafa hann svo langt frá öllu jární, sem ástæður leyfa, einkum því sem hreifanlegt er eða flytjanlegt sbr. 142. gr.

Allir kompásar skulu vera góðir og nákvæmir, sbr. 149. gr. Á nýjum eða nýfengnum járnskipum, sem eru meira en 20 rúmlestir, eða eftir meiriháttar breytingu eða viðgerðir á slíkum skipum, skal áreiðanlegur sjerfræðingur rannsaka segulskekkju kompásanna og skal halda henni innan hæfilegra takmarka með jöfnunartækjum.

Nú er skipstjóri (eða stýrimaður) nægilega sjerfróður um þessi efni, og er hann þá einhlítur um að gera rannsóknir þessar á skipi sínu.

Annars skal skipstjóri við og við athuga segulskekkju kompásanna, og þó einkum er skipið hefir tekið farm, sem gæti truflað þá.

67. gr.

**Leiðartæki
o. fl.**

Á skipinu skulu og vera önnur nauðsynleg leiðartæki, varahlutir og önnur áhöld, eftir stærð skipsins, tegund og förum þeim, sem því er ætlað í að vera.

Meðal nauðsynlegra leiðartækja skulu strandaskip hafa þjóðfána, sökku og skriðmæli, og tæki til að marka stefnu, nauðsynleg sjókort, vitaskrá, sjómannaalmanak og þvíumlíkt. Skipstjóra er og skylt að gæta þess, eftir því sem farir skipsins krefja, að sjókort og þvíumlíkt sje eftir föngum í samræmi við nýustu athuganir.

Á skipum yfir 20 rúmlestir skal auk þess vera til vegmælir, djúpsakka, loftvog, sjónauki, klukka o. s. frv.

Á hafskipum skal enn fremur vera sjóúr, sextungur, alþjóða merkjabók með merkiveifum þeim, er fylgja eiga, alþjóðaskýrslur fyrir farmenn (t. d. Efterretninger för Söfarende) o. s. frv.

68. gr.

**Ljós- hljóð-
og háska-
merki.**

Skipið skal hafa fyrirskipuð ljósmerki, hljóðmerki og háskamerki, sbr. 149. gr.

Sje skipið meira en 20 rúmlestir skulu meðal háskamerkjanna vera að minsta kosti fjórar eldflaugar eða þrjár púðurskessur. Haf-

43 skip skulu þó hafa að minsta kosti tólf eldflaugar, eða tólf púður-
20. nív. skessur.

Í stað eldflauga mega vera sprengjur, sem neistum strá, og í staðinn fyrir púðurskessurnar ein fallbyss með nægum skotfærum til merkiskota, og sje alt þetta í góðu lagi.

Hafskip skulu hafa til vara að minsta kosti tvö hliðarljósker og eitt sigluljósker, sbr. 149. gr.

69. gr.

Skipið skal hafa eitt eintak af siglingareglum og reglum um háskamerki o. s. frv. ennfremur eitt eintak af lögunum um eftirlit með öryggi skipa og báta og tilskipunum, sem þar að lúta.

**Siglinga-
reglur
og aðrar
tilskipanir.**

Fari skipið milli landa, þá skal festa á augljósan stað spjald með leiðarvísi um skiftingu skipshafnar í bátana.

70. gr.

Í öllum skipum, sem eru meira en 25 rúmlestir, skulu vera svefn-
klefar handa skipshöfninni og skulu þeir fullnægja þessum fyrir-
mælum: Skipverja hverjum skal ætla 2,1 m³ loftrými, 0,5 m² gólf-
flatar og 0,9 m² flatar í miðja hæð. Hafa skal lægstu manntölu
sem út kemur.

**Vistarverur
Hvílur.**

Í fiskiskipum, sem eru 25—100 rúmlestir, og eru að veiðum hjer við land, er þó, á tímabilinu frá 15. maí til 15. september, leyfilegt að ætla hverjum manni aðeins 1,3 m³ loftrýmis, 0,4 m² gólfplatar og 0,7 m² flatar í miðja hæð.

Hæð undir loft má eigi minni vera en 2 m. Hvílu skal ætla hverjum skipverja, eigi styttri en 1,8 m., nje mjórri en 0,55 m., hvorttveggja innanmál. Breiddin skal mæld um miðja hvílu. Botn neðri hvílu má ekki vera nær gólfi en 30 cm. Milli botna efri og neðri hvílu skulu að minsta kosti vera 75 cm., svo og frá botni efri hvílu að þiljubita.

Nú eru tvær hvílu samhliða, og skal þá vera skilja á milli þeirra 30 cm. há.

Í gömlum skipum, þar sem rúm er mjög takmarkað, skulu hvílurnar vera eins stórar og þægilegar og ástæður leyfa, enda skal þar farið eftir álitni skoðunarmanna.

Sje skipið minna en 25 rúmlestir, skulu vistarverur hafðar svo stórar og góðar sem ástæður leyfa. Skal þar og farið eftir álitni skoðunarmanna.

Vöru- og fiskiskipum skal heimilt, þegar sjerstaklega stendur á, t. d. við flutning verkafólks, að flytja nokkra farþega milli hafna innan lands, þó aldrei fleiri en 22. gr. segir; bjargtækin og bátarnir

skulu vera sem segir í 16. gr. Þó skal tala bjargbáta miðuð við skips-
höfnina eingöngu.

43
20. nóv.

71. gr.

Ljós og loft-
rúm í vist-
arverum.

Öll herbergi, sem skipverjum eru ætluð, skulu jafnan vera hrein og þokkaleg. Á þeim skulu vera hágluggar eða ljóragler, svo að dags- birta verði þar næg. Ljósfæri skulu vera í þeim; sjeu það steinolíu- lampar, má olíubyðan ekki vera brothætt. Loftræsingunni skal svo hagað, að nóg aðstreymi sje af hreinu lofti og frástreymi af óhreinu, og það þótt ljórum, hágluggum og dyrum sje lokað. Að klefum undir þiljum skulu liggja að minsta kosti tvö loftræsi upp úr þilfari, annað fyrir aðstreymi af hreinu lofti, hitt fyrir frástreymi af óhreinu. Sje gangur fyrir framan klefana, mega loftræsi þessi liggja að ganginum, ef í klefahurðunum eru stillispeldi, annað uppi og hitt niðri.

Á klefum á þiljum uppi skulu vera að minsta kosti tvö op með stillispeldum, á hurð eða vegg, annað uppi og hitt niðri, eða önnur jafntryggileg loftræsing. Ef gangur er fyrir framan klefana, skal loftræsi ganga upp úr honum, til þess að viðra hvorttveggja.

Í skipum, sem eru meira en 50 rúmlestir, skal vera sjerstakt rúm nálægt svefnklefunum, til þess að geyma í vinnuföt og fleira. Alla klefa skal vera unt að hita nægilega; þó má eigi nota steinolíu- ofna.

Salerni.

Sje skipið meira en 50 rúmlestir, skal vera þar hreint, bjart og vel loftræst salerni.

72. gr.

Meðalakista.

Hvert skip, sem er stærra en 20 rúmlestir, skal hafa meðalakistu samkvæmt gildandi reglum.

III.

Seglskip.

73. gr.

Seglskip hvert skal fullnægja skilyrðum þeim, er getur í 74.—
90. gr.

74. gr.

Fyrsta
skoðun.

Nú fer fram fyrsta skoðun á nýfengnu skipi, eða á skipi að lok- inni aðalviðgerð á bolnum, og skal þá leggja fram miðbandsupp- drátt skipsins, ásamt nákvæmri greinargerð stærðar þess, efnis m. m.

43
20. nóv.

Bolurinn skal vera vatnsheldur og fulltraustur, sbr. 161. gr. Sje skipið úr járnri eða stáli, skulu vera í því skiljur, og skal fjöldi þeirra, hæð og styrkleiki, fullnægja kröfum einhvers viðurekends flokkunarfjelags, sbr. 161. gr.

**Traustleiki
bolsins og
skiljur.**

Skiljurnar skulu vatnsheldar vera. Fyrsta sinn er skoðun fer fram á nýfengnu skipi eða að lokinni aðalviðgerð á bolnum, skal færa sönnur á það fyrir skoðunarmönnum, að skiljurnar hafi reynst vatnsheldar.

Á stafnskiljum má ekkert op vera, nje heldur lásar eða lokar til að renna vatni beint úr stafnrúmi. Þó mega pípur, til þess að dæla vatni um úr stafnrúmi, liggja í gegnum skiljuna, en vera skulu þær rammgjörvar og vel um þær búið, og í þeim stíflur á skiljunni sjálfri.

Opum á öðrum skiljum skal vera auðlokað með lásum, lokum eða hurðum, sem hreifa má frá aðgengu þilfari ofan við efstu hleðslulínu. Á skiljum þessum þarf engar stíflur í pípum þeim, er gegnum þær liggja.

Geti rúm fylst sjó er ljóragler brotnar, skal vera unt að loka götunum með vatnsheldum ljórahlerum.

75. gr.

Frá siglum, rám, reiða og seglum skal tryggilega gengið, og skal það alt fulltraust. Allar rár, brandar eða þvíumlíkt, skulu búnar traustum stigreipum, handreipum og hnökkareipum. Sjeu stigreipin úr stáli, skulu þau varin vera. Öll stigreipi og ráfestar skal ofan taka að minsta kosti einusinni ár hvert, og rannsaka gaumgæfilega. Frá rannsókninni og niðurstöðu hennar skal skýrt í eftirlitsbók þeirri, er getið er í 148. gr. Í sömu bók skal og skýra frá hverri rannsókn, sem gerð er á fastareiða skipsins.

Rá og reiði.

76. gr.

Skipið skal hafa fullnægjandi austurdælur.

**Austur-
dælur.**

77. gr.

Skipið skal hafa nægileg slökkvitól samsvarandi stærð sinni; Slökkvitól. það skal hafa 2—6 skjólur, eftir þörfum.

78. gr.

Þær olíutegundir, sem ætlaðar eru til notkunar í skipinu og hafa Olíuhylki. kveikimark undir 100° C, skulu geymdar í traustum brúsum eða hylkjum. Hylkin skulu gerð úr plötum, negldum eða kveiktum saman og halda vel; þau skulu hafa öryggisloka eða afræsi fyrir gasteg-

undir. Sje olíunni rent beint úr sjálfum hylkjunum, skulu þau sett 43
þar sem ná má olíunni við dagsbirtu eða ljós frá föstum skipslömpum. 20. nív.

Nú eru olíuhylki undir þilfari, og skal þá vera á þeim fyllirás.
Sje hæðarglas á þeim, skal það varið, og vera hægt að loka á milli
þess og hylkisins.

79. gr.

Sprengiefni Um legu og búnað rúma þeirra, sem flutt eru í sprengiefni og eld-
og ætandi fimar eða ætandi vörur, skal fara eftir reglum, sem settar eru
vörur. um það.

Í eftirlitsbókinni skal geta þess, hvar þessi rúm sjeu í skipinu.

80. gr.

Þjappaðar Ílát, sem þjappaðar lofttegundir eru í, má eigi hafa í rúmum
loftteg- þar sem sólarhiti, ofnhiti o. s. frv. nær til þeirra.
undir. Hægt skal vera að festa ílátin eða verja þau á annan hátt högg-
um eða árekstri í hafróti.

81. gr.

Bátarískip- Sje skipið meira en 50 rúmlestir, skal tala bátanna, gerð og
um yfir 50 samanlagt burðarmagn ákveðið eftir tölu skipverja, stærð skipsins
rúmlestir. og förum þeim, sem því er ætlað í að vera. Bátarnir skulu vera full-
búnir og svo fyrirkomið, að greiðlegt sje að setja þá á flot. Stranda-
skip skulu hafa bát (báta), er geti borið alla skipverja.

Hafskip skulu hafa bjargbát (bjargbáta), er geti borið alla skip-
verja.

Geti skip, sem er minna en 100 rúmlestir, ekki haft bjargbát,
getur atvinnumálaráðuneytið leyft því að hafa í staðinn bát með
fleytitækjum, er samsvari 7½% af rúmmáli hans.

Sje skipið meira en 200 rúmlestir, skal það ennfremur hafa góð-
an og hentugan vikabát.

Ef unt er, skulu bátar þessir hanga í bátsuglum, enda sje þeim
ekki sjóhætt.

Ákvæði 14. gr. um mannfjölda á hverjum bát, reikning á rúm-
máli bátsins, kröfur um bjargbáta og búnað allra báta, gilda og um
seglskip.

Bátarískip- Framanskráð ákvæði gilda eigi, ef skipið er 20—50 rúmlestir,
um 20—50 en skipið skal þó hafa hæfilegan bát eða pramma, er geti borið skip-
rúmlestir. verja. Bátur (prammi) þessi skal hafa árar í öll ræði, ræði bundin
við bátinn eða tvo háí fyrir hvert ræði, stýri með sveif eða stýriár,
neglu og skjólu eða austurtrog.

43

20. nóv.

82. gr.

Skipið skal hafa bjargbelti og bjarghringa á vel aðgengum stað, Bjargbelti
eitt bjargbelti á mann, og eigi færri en tvo bjarghringa. Þó skulu og bjarg-
bjarghringar aldrei færri en bjargbátar. hringar.

Á strandaskipum þarf eigi nema einn bjarghring, sjeu eigi fleiri
en 4 menn á skipinu. Um gerð og búnað bjargbelta og bjarghringa,
sjerstaklega efni þeirra og fleytimagn, sjá 16. gr.

83. gr.

Skipið skal hafa akkeri, keðjur og strengi, sem segir í 17. gr. Legufæri.

84. gr.

Um kompása gilda ákvæði 18. gr. Kompásar.

85. gr.

Skipið skal hafa nauðsynleg leiðartæki, varahluti og önnur Leiðartæki
áhöld, eftir stærð sinni og förum þeim, sem því er ætlað í að vera. o. fl.
Það skal hafa þjóðfána, nauðsynleg sjókort, vitaskrá, sjómannaalma-
nak, svo og sökku og tæki til að marka stefnu, ennfremur að minsta
kosti 50 kg. af jurta- eða dýraolíu til að lægja hafrót, skriðmæli,
djúpsökku, sjónauka, skipsklukku, loftvog og hæfileg varasegl.

Hafskip skulu auk þess hafa vegmæli, sjóúr, sextung, alþjóða-
merkjabók með merkiveifum þeim, er fylgja eiga.

Nú er skip minna en 30 rúmlestir, og skal það þá hafa tvær búkk-
árar.

86. gr.

Skipið skal hafa fyrirskipuð ljósmerki, hljóðmerki og háska- Ljós- hljóð-
merki, sbr. 149. gr. og háska-
merki.

Hafskip skulu hafa eigi færri en 12 eldflaugar eða 12 púður-
skessur. Í stað eldflauganna má hafa sprengjur, er neistum strá, og
fyrir púðurskessurnar fallbyssu með nægum skotfærum til merki-
skota, og sje alt þetta í góðu lagi.

Sje skipið meira en 20 rúmlestir, skal það hafa venjuleg hliðar-
ljóskei til vara, sbr. 149. gr.

87. gr.

Skipið skal hafa eitt eintak af alþjóðlegum siglingareglum og Siglingaregl-
reglum um háskamerki m. m., ennfremur eitt eintak af lögum um ur og aðrar
eftirlit með öryggi skipa og báta og tilskipunum, sem að þeim lúta. tilskipanir.

Í hafskipum skal festa á augljósan stað spjald með leiðarvísi um
skiftingu skipshafnar í bátana.

88. gr.

Vistarverur Vistarverur skipshafnar skulu vera í góðu lagi. Reglur þær um 20 nðv. svefnklefa, sem standa í 70. og 71. gr., gilda og fyrir seglskip á fiski-veiðum, en fyrir vöruflutningaskip reglurnar í 25. gr.

89. gr.

Salerni. Sje skip meira en 100 rúmlestir, skal það hafa salerni, bjart, hreint og vel loftræst.

90. gr.

Meðalakista. Hvert skip, sem er meira en 20 rúmlestir, skal hafa meðalakistu samkvæmt gildandi reglum.

IV.

Opnir bátar.

91. gr.

Opnir bátar og búnaður þeirra. Þegar skoðaðir eru opnir bátar, fjórrónir eða meir, skal þess gætt, að báturinn sje vatnsheldur og traustur, að stýrið sje traust og svo um það búíð, að það geti ekki hrokkið upp af, þótt öldugangur sje, að bátnum fylgi traustar árar og að minsta kosti tvær varaárar, að ræðin eða háirnir sjeu traust og hentug og sömu-leiðis sigla og segl, sje það haft. Þó að báturinn hafi nægileg segl til siglingar, skal hann samt hafa að minsta kosti tvær traustar árar.

Hver bátur skal hafa nægilega mörg austurtrog eftir stærð sinni; ennfremur góðan kompás, ljósker, bárufleyg, stjóra og streng og vatnskút hæfilega stóran.

V.

Vjela- og rafbúnaður í skipum.

A.

Eimvjarlar.

92. gr.

Traustleiki og öryggi vjela. Aðalvjarlar og aukavjarlar í skipum skulu vera fulltraustar og svo um þær búíð samkvæmt nánari ákvæðum eftirfarandi greina, að notkun þeirra sje hættulaus lífi og heilsu skipverja, ef þær njóta hæfilegrar umhirðu, og að ekki geti slys af þeim hlotist fyrir vjel-gæslumenn eða aðra, sem þar eru á ferð, nema sjálfskaparvíti sje.

43

20. nív.

93. gr.

Hitaflötur eimketilsins, þ. e. ketilhylkið, hol eða pípur, sem eldur eða reykur leikur um, skal allur hulinn vatni, og skal minsta vatnshæð vera eigi neðar en 10 cm. — ef þvermál eimketils er minna en 2 m., þá eigi neðar en 7,5 cm. — fyrir ofan efsta hluta hitaflatar, og það þótt skipið hallist 6°.

Hitaflötur
ketilsins

Þessi ákvæði ná þó eigi til:

1) Yfirhitara, sem eigi eru hlutar af katlinum sjálfum.
2) Þeirra hluta af hitaflötum plötukatla, sem aldrei geta glóhitnað, hvernig sem kynt er, vegna smæðar sinnar og legu, eða af því að þeir eru varðir fyrir hita; eigi getur talist hætt á glóhitun, sje hitaflötur sá, sem hulinn er vatni, 20 sinnum stærri en ristarfleturinn, og dragsúgur hafður, eða 40 sinnum stærri en ristarfleturinn, og vjelsúgur hafður.

3) Pípukatla, sjeu pípurar alt að 10 cm. að innanþvermáli, og hringrás vatnsins svo sterk, að þeir hlutar hitaflatar, sem eru ofan við minstu vatnshæð, geti aldrei glóhitnað, hvernig sem kynt er.

Hvergi í hitafleti ketils má vera steypujárn eða kopar. Undanskildar eru þó ketilpípur, sem eru ekki meira en 10 cm. að innanþvermáli; mega þær vera úr kopar.

Þegar reiknuð er stærð hitaflatar, skal í plötuköttlum taka utanþvermál pípnanna, en í pípuköttlum innanþvermál.

Eigi má hafa plötukatla með soðnum plötum, er eimþrýstingur mæðir á að innan, nema suðan reynist fullþjett við þrýstiraun (sbr. 173. gr.), og engin varanleg aflögun komi þá fram; traustastuðull á soðnum plötum í ketilhylkinu, má ekki vera hærri en 70%.

Soðnar
plötur.

94. gr.

Málmvísir og greinilegt málmmerki á katlinum sjálfum skal sýna vanalega vatnshæð í katlinum, og skal það vera sýnilegt, þótt ketilinn annars sje varinn.

Vanaleg
vatnshæð.

Í 93. gr. er bilið milli minstu vatnshæðar og efsta hluta hitaflatar ákveðið; vanaleg vatnshæð skal vera meiri, einkum í hafskipum. Merki og vísi vanalegrar vatnshæðar skal miða við lárjetta hleðslulínu skipsins; ef rannsaka þarf, hvort þau sjeu á rjettum stað, má fylla ketilinn vatni upp að vanalegri vatnshæð og mæla svo fjarlægðina að efsta hluta hitaflatar. Skoðunarmenn skulu gæta þess, að vatnshæðarglasið sje svo langt, að vatnshæðina megí athuga þótt skipið hallist eða taki dýfur í öldugangi, eða þótt skipið sje hliðhalt eða stafnhalt. Í síðastnefndu tilfelli er rjettara að hafa tvo vísa fyrir vanalega vatnshæð, annan fyrir mesta og hinn fyrir minsta stafnhalla.

Í eftirlitsbókinni skal geta þess við hvern stafnhalla vatnshæð er miðuð.

43
20. nív.

95. gr.

Vatnshæðar
glös og
reynilásar.

Til þess að hægt sje að athuga vatnshæðina í katlinum, skal vera á honum vatnshæðarglas og tveir reynilásar eða reynilokar. Á pípukötlum og plötukötlum með glóðhol í báða enda og plötukötlum, sem eru meira en 3 m. að þvermáli, skulu tvö vatnshæðarglös sett tvíhverfis sem næst miðlínu ketilsins, þó svo, að athuga megi bilið milli vanalegrar vatnshæðar og efsta hluta hitaflatar þó öldugangur sje.

Á plötukötlum skal vatnshæðarglösunum svo fyrir komið, að vatnið aðeins sjáist í þeim þegar það er fullum 5 cm. fyrir ofan efsta hluta hitaflatar. Neðri reynilás má ekki vera neðar en 7,5 fyrir ofan efsta hluta hitaflatar.

Á almennum skipskötlum, sem aðeins þurfa að hafa eitt vatnshæðarglas, skal því komið fyrir á miðþriðjungi vatnshæðarlínunnar; verði því eigi við komið, er rjettara að hafa tvö vatnshæðarglös.

Vatnshæðarglösín skulu búin nauðsynlegum stíflum eða blásturslásum (eða -lokum) úr eir, og einnig hlífum, sje háþrýstingur í katlinum. Bestar eru glerhlífar með ísteyptu vírneti. Sjeu vatnshæðarglös „Klingers“ höfð, þarf eigi hlífar.

Reynilásar og glasalásar skulu þannig gerðir, að hægt sje að reka beint í gegn um þá til þess að ná burtu ketilsteini og öðrum óhreindum. Sjeu þeir á sameiginlegri standpípu, skal hún vera úr mjög traustu efni (kopar eða stáli); sje standpípan eigi á katlinum sjálfum, skal víddin á rásinni milli hennar og vatnsholsins í katlinum eigi vera minni en 5 cm., en að minsta kosti 4 cm., sje þvermál ketilsins minna en 2 m.; bæði þessi rás og rásin til eimholsins í katlinum skulu vera með stíflum á sjálfum katlinum, enda skulu op þeirra vera á kyrrum stað í vatns- og eimholi. Rennilás skal vera neðst á rásinni til vatnsholsins.

Tækjum þeim, sem að framan eru nefnd, skal vera svo fyrir komið, að sá, sem gætir vatnshæðarinnar, geti hæfilega athugað þau og sint þeim. Loki glasalásarnir sjer eigi sjálfir og verði þeim eigi greiðlega lokað frá kyndistöðvum eða palli, skal vera taug í þá, er þeim verði lokað með.

96. gr.

Veititæki.

Eimketill hver skal vera í sambandi við eigi færri en tvö hvort öðru óháð veititæki og geti hvort þeirra um sig hækkað vatnið í katlinum þótt fullur eimþrýstingur sje í honum og fullur krafturá; annað

43 20. nív. veititækið skal mega hreifa með handafli. Sjeu aðalkatlar notaðir til að hreifa aukavjelar og þvíumlíkt, þegar skipið heldur kyrru fyrir, eru veitidælur hreifðar af aðalvjel eigi taldar annað veititækið.

Leyfilegt er að láta fleiri en einn ketil vera saman um veititæki, ef það er þess megnugt að veita bæði hverjum katli fyrir sig og öllum kötlunum í einu nægilegt vatn, án þess hitt veititækið komi til.

Frá veititækjunum skulu liggja tvær hvor annari óháðar veitipípur í hvorn ketil, og skulu þær á katlinum sjálfum hafa veitiloka, er lokast af sjálfu sjer og afstýra því, að vatnið renni úr katlinum gegnum veitipípunar; milli veitiloka og ketils skal ennfremur vera stífla (lås eða loki); bæði stíflan og veitilokinn skulu vera úr mjög traustu efni og þannig fyrir komið, að auðvelt sje að komast að þeim. Á stíflunni skal vera lítill rennilás, svo að hægt sje að athuga heldni hennar. Sje annað veititækið veitidæla hreifð af aðalvjel, skal vera öryggisloki á lokahúsi veitidællunnar.

Sje skipið í förum milli landa og hafi katla með háþrýstingi, skal eitt af veititækjunum geta dælt eimsvalavatninu á katlana beint frá utankula eimsvalanum.

97. gr.

Á eimkatli hverjum skal vera að minsta kosti einn öryggisloki, **Öryggislokar** en tveir, ef ristarflötur ketilsins er meiri en 0,45 m². Fargið á lokana skal vera af fjöðrum, sem þrýsta á þá, annað hvort beint eða með vogarstöngum.

Fargið má eigi vera meira en svo, að gufan fari að opna lokana þegar afl hennar nemur meiru en ketilþrýsting, þ. e. mesta þrýsting, sem í katlinum má vera samkvæmt prófun skoðunarmanna, sbr. 173. gr., og eigi má auka fargið úr því með því að spenna fjöðrina meira. Stillir skal vera á fjöðrunum, svo að spenna þeirra geti ekki aukist. Ein varafjöður skal vera fyrir hverjar tvær. Fjaðrirnar skulu vera við hæfi.

Að öðru leyti skulu öryggislokarnir þannig gerðir, að eimurinn geti aldrei kastað þeim af, jafnvel þó fargið brestir.

Lokahúsin, lokarnir sjálfir, sæti þeirra og pollar skulu vera úr mjög traustu efni. Lokahúsin skulu vera á sjálfum katlinum, svo að hálsinn milli húss og stjettar verði sem stýstur; þau skulu búin rásam fyrir eimvatnið; í þessum rásam mega ekki vera stíflur.

Á öryggislokunum skulu vera ljettitæki, er náð verði til frá kyndistað eða vjelarúmi. Hafi skipið meira en eitt þilfar, skal að minsta kosti einn öryggisloki á hverjum aðalkatli hafa ljettitæki, sem náð verði til frá efsta þilfari. Ljettitækin mega ekki þrýsta ofan á

lokana svo að farg þeirra aukist við. Hægt skal vera að lyfta öryggislokum aukakatlanna frá kyndistöðvum þeirra.

43
20. nóv.

Á öllum kötlum skulu ljósop öryggislokanna öll til samans vera svo stór, að þrýstingurinn í katlinum fari ekki meira en 10% fram úr ketilþrýstingunni, þó að kynt sje í 20 mínútur við þann súg, sem völ er á, að lokuðum öllum stíflulokum og við rjetta vatnshæð.

Þegar kynt er undir kötlum við dragsúg, er þessu ákvæði fullnægt svo fremi samanlögð ljósop öryggislokanna eða samlagt flatarmál þeirra lokaopa, sem eimur á útkvæmt um þegar öllum öryggislokum er lyft samtímis, er eigi minna en segir í töflu þeirri, er hjer fylgir, en hún sýnir í fermillimetrum samanlagt ljósop lokanna á hvern fermeter ristaflatar, er svarar til ketilþrýstingsins í kg/cm² auk loftþyngdar.

T A F L A.

Yfirþrýsting í katlinum í kg/cm ²	Flatmál öryggislokanna í mm ² á hvern m ² ristarflatar.
2	6000
3	4515
4	3600
5	3010
6	2590
7	2270
8	2015
9	1810
10	1650
11	1520
12	1410
13	1320
14	1235
15	1155
16	1085
17	1025
18	970
19	915
20	865
21	820
22	780
23	740
24	710
25	685
26	668

43
20. nóv.

Yfirþrýsting í katlinum
í kg/cm²

Flatmál öryggislokanna í mm² á
hvern m² ristarflatar.

27	655
28	646
29	641
30 og þar yfir	639

Sje ketillinn gerður fyrir vjelsúg, skal samanlagt ljósop öryggislokanna aukast að sama skapi sem eimmagnið verður þá meira en við dragsúg.

Sje ketillinn gerður fyrir fljótandi eldsneyti eingöngu, reiknast samanlagt ljósop öryggislokanna eftir ristarfleti, sem er 1¼ sinnum sá, sem ketillinn mundi hafa ef honum væri ætlað að brenna kolum.

Enginn öryggisloki á eimkatli má vera minni en 4 cm. að þvermáli.

Rásirnar fyrir eiminn frá katli til öryggisloka og frá þeim og út mega hvergi hafa minni þverskurðarflöt en samanlagt ljósop öryggislokanna.

Eimhylki og yfirhitarar og þvíumlíkt, sem hægt er að loka úr sambandi við ketilinn og undirorpnir eru beinni áverkan elds eða reykjar, skulu hafa sjerstaka öryggisloka og brunahlífar þar sem þeirra er þörf.

98. gr.

Á kötlum með flötum eða íhvolfdum hliðum eða botnum skulu Loftlokar. vera loftlokar, ef þeir hlutar katlanna eru eigi svo traustir eftir stærð sinni, að þeir þoli loftþrýstinginn.

99. gr.

Á eimkatli hverjum skal vera að minsta kosti einn sæmilegur Prýsti-
þrýstimælir og á kötlum með háþrýstingi eða eldhólf í báðum endum mælur.
að minsta kosti tveir, sem fulltreysta má, þegar þrýstingur nemur ketilþrýsting. Öðrum þrýstimælinum skal svo fyrir komið, að hann verði athugaður frá kyndistöð. Mæla þessa skal mega loka úr sambandi við ketilinn með lás. Á mælunum skal vera skýrt rautt stryk við ketilþrýsting, en kvarðinn skal ná það lengra sem 25% ketilþrýstingsins nemur. Á þrýstimælispípunni skal vera vatnsbogi.

Nái kyndistöðin ekki alveg að vjelarúmi, skal í því vera þrýstimælir, er sýni þrýstinginn í kötlunum.

100. gr.

Sæti fyrir mæla skoðunarmanna. Á eimkatli hverjum skal vera lás með lóðrjettri málmstjett 4,75 mm. á þykkt og 38 mm. að þvermáli, svo að á hann megi festa þrýstimæli skoðunarmanna. Stjettir af þessari stærð má setja á reynilása. Ofan á ketilhylkinu eða ofan á eimhylkinu, ef til er, skal vera lás með ½ þml. pípuskrúfu á endanum til sambands við þrýstidælu skoðunarmanna.

101. gr.

Mannsmugur Katlar, eimhylki og þvíumlíkt skulu vera með þeim mannsmugum, er þarf til að skoða þau innan. Aðgeng skulu þau og vera til að skoða þau að utan, sbr. 172. gr. Sjeu þau af þeirri gerð eða stærð, að ekki verði komist inn í þau, skulu vera á þeim svo mörg ræstiop, að athuga megi þau innan, utan frá. Smuguhlerar og aðrir slíkir mega ekki vera úr steypujárni.

102. gr.

Stíflur á pípum frá ketilinn kötlum Í pípu hverri, sem liggur úr eimkatli, skal vera stífla rjett við ketilinn.

103. gr.

Á hverjum eimkatli sjálfum skal vera stífluloki til þess að loka fyrir eimsambandið við aðalvjelina. Loki þessi skal vera úr mjög traustu efni og skal honum á þilskipum vera auðlokað bæði frá kyndistöð eða vjelarúmi og efsta þilfari, sbr. 104. gr.

104. gr.

**Hraðstíflu-
lokar.** Í nýfengnum eimskipum, þar sem háþrýstingur er í kötlum og vjelarúm innilukt, og í eimskipum, þar sem aðalvjelar fá aðalviðgerð, skulu vera lokar til hraðslita eimsambandsins milli katla og aðalvjela; þessir lokar skulu vera sem næst kötlunum og sje þeim annaðhvort sjálflokað, eða hægt að loka þeim bæði frá vjelarúmi og ketilrúmi og frá efsta þilfari.

Sjeu lokar þeir, er heimtaðir eru í 103. gr., hraðlokandi stíflu-
lokar og verði hraðstíflað með þeim bæði frá vjelarúmi og ketilrúmi og efsta þilfari, er skilyrðum 103. gr. og þessarar fullnægt.

105. gr.

Botnlásar og fleytilásar. Hver plötuketill skal búinn botnlási (eða loka), til að hleypa burt vatni af ketilbotninum, og fleytilási (eða loka) til að fleyta ofan af vatninu í katlinum niður að 5 cm. fyrir ofan efsta hluta hitaflatar; báðir lásarnir skulu vera á katlinum sjálfum og úr traustu

43 efni. Vatnspípukatlar og aukakatlar skulu hafa annaðhvort botnlás 20. nív. eða fleytilás.

Botnlásinn og aðrir meiri háttar lásar á katlinum skulu vera svo gerðir, að innanþrýstingur ketilsins geti ekki ýtt þollinum út, þótt skrúfnaglar þjettihringsins eða þvíumlíkt bili.

106. gr.

Á hvern eimketil sjálfan skal traustlega og svo að við blasi setja **Merki á ketilþrýstinginn**, smíðjumerki og raðtölu ketilsins eða annað merki, er **katlinum**. sjálfkenni hann efunarlaust, svo og smíðaárið.

107. gr.

Aukakatla skal búa sem aðalkatla, sbr. þó 97. og 105. gr. **Aukakatlar.**

108. gr.

Forkatlar, eimar, bætivatnstæki og þvíumlíkt, þar sem vatn er **Forkatlar, hitað og eimt við þrýsting**, skulu hvort sem þau eru hituð með eldi **eimar o.fl.** við, eimi eða á annan hátt, fullnægja þeim kröfum, sem gerðar eru til gufukatla um styrkleik og öryggisloka, eftir því sem gerð þeirra leyfir.

Samsvarandi kröfur eru gerðar til kælivjela og álíka hylkja, sem innanþrýstingi mæta.

109. gr.

Eimpípurnar skulu vera svo gerðar og þeim svo fyrirkomið í **Eimpípur**. skipinu, að þær geti þanist og dregist saman, án þess að hætta stafi af; á þeim skulu því vera sterkar stjettir og stórar bugður eða þjettihólkar, með þannig löguðum öryggishöldum, að eimþrýstingurinn geti eigi dregið pípurarnar úr þeim.

Eimpípurnar mega ekki vera úr steypujárni; þó er leyfilegt að hafa stutt T-löguð stykki úr steypujárni á eimpípum, sem ekki eru meira en 10 cm. að þvermáli.

Í nýfengnum skipum, eða skipum, sem fá aðalviðgerð á vjelunum, skulu eimpípur úr eiri, sem eru meira en 10 cm. að þvermáli, vafðar stálböndum eða þvíumlíku, þegar þrýstingurinn er hár. Þessi ákvörðun gildir einnig um flokkuð skip, þó að í reglum flokkunar-fjelagsins sje eigi heimtað að hafa pípurarnar vafðar.

Gæta skal þess, að mikið vatn geti eigi safnast fyrir í eimpípunum, og að á þeim sjeu rásir, til þess að veita burtu eimvatninu.

110. gr.

Sambönd katla með mismunandi þrýsting. Sje ketilþrýstingur ekki sami í aðalkötlum og aukakötlum, en 20. nóv. pípum svo skipað, að eimur með hærri þrýstingi geti af vangá leiðst inn í ketil með lægri þrýstingi, skal setja sjálfloka í pípuna, er gengur til ketilsins með lægri þrýstingnum; ennfremur skal sá ketill hafa varaloka (lítinn öryggisloka), svo að eimurinn streymi út í vjelarúmið eða ketilrúmið, þegar þrýstingurinn í pípunni er orðinn hærri en lægri ketilþrýstingurinn.

111. gr.

Aukavjelar gerðar fyrir lægri þrýsting. Sje eimur með lægri þrýsting en ketilþrýstingi leiddur gegnum loka, lása, þrýstiljetta eða þvíumlíkt til vjela, strokks, ofns, eimstóar eða þvíumlíks, og ef hylki það, sem við eiminum tekur, er eigi nógu traust til að þola fullan ketilþrýsting, þá skal vera á því öryggisloki, sem hleypir út öllum þeim eimi, sem að streymir, jafnskjótt og hæsta leyfilegum þrýstingi er náð.

112. gr.

Sjólokar frá vjelunum. Allar pípur, er frá vjelum ganga, og hafa afrás á skipshlið eða skipsbotni við lægstu vatnslínu eða undir henni, skulu liggja að sjólokum, (lokum eða lásam), sem greiður aðgangur er að, á sjálfri skipshliðinni, skipsbotninum eða á nægilega sterkri treystu úr haldgóðu efni, er sje rígnegld á hann. Handföng eða handhjól á sjólokunum skulu ná jafnhátt gólfi, eða hægt að komast að þeim um op á því.

113. gr.

Stíflur í pípum frá sjó eða kötlum. Sje pípum þannig skipað, að sjór eða ketilvatn geti runnið í lestina, ef af vangá væri skilið við opna stíflu, skulu annaðhvort í pípum þessum vera tvær stíflur, hvor annari óháðar, eða ein stífla í sambandi við sjálfloka; undanskilin er þó ösku-slökkvipípan, sem liggur frá sjóloku og nær upp fyrir gólflötturnar.

Hlífar á pípum um kolarúm og farmrúm. Pípur, sem liggja um kolarúm og farmrúm, skulu trygðar gegn skemdum með hlífum eða á annan hátt.

114. gr.

Reglur um öryggi vjelaliðs. Aðalvjelar og aukavjelar skulu svo gerðar, að á hvern hluta þeirra reyni eigi meira en óhætt er, og það þótt vjelarnar gangi með fullum krafti. Skal vera auðvelt að komast að þeim, til þess að hirða þær og líta eftir þeim, og sjeu þær svo búnar verjum, að vjelalið sje óhult fyrir ganghlutum þeirra, þótt í hafróti sje.

43

20. nív.

115. gr.

Ganghlutir, er skaga fram, svo sem tengsli, naglahausar, rær, **Hlífir á ganghlutum**.
fleygar og þvíumlíkt, skulu verjaðir á öruggan hátt.

Ganghjól, er hreyfa vindur, eða önnur hraðgeng tæki, svo og aðrir hreyfihlutar, skulu, þar sem þörf gerist, búin hlífum eða öðrum verjum við hæfi.

116. gr.

Hafi aðalvjel í farþegaskipum meira en 400 hestöfl, skal henni Eimræsir.
fylgja eimræsir.

117. gr.

Í hafskipum skulu meðfram veggjum vjelarúms og í ásgöngum **Almennar reglur um vjela- og ketilrúm.**
vera handrið, grindur eða þvíumlíkt, sem vjelaliðið geti stuðst við, þegar vont er í sjóinn.

Loftrás skal vera góð í vjelarúmi og ketilrúmi. Uppganga skal vera greið úr rúmum þessum. Sjeu vjelarúm og ketilrúm aðskilin eða snúi kyndistöð frá vjelarúmi, skal vera sín uppganga úr hvoru. Hafi aðalvjel meira en 400 hestöfl, skulu vera tvær uppgöngur úr vjela- og ketilrúmum.

Aðaleimpípur mega helst ekki liggja rjett yfir uppgöngum. Nú hagar svo til, að ekki verður hjá því komist, og skulu þá vera utanum þær sterkar verjupípur eða hlífar, svo fyrirkomið yfir uppgöngum, að þótt pípa rifni, geti eimurinn streymt til hliðar, án þess að varna mönnum uppgöngu.

118. gr.

Í litlum inniklefum má ekki hafa smiðjuafli nje aðra opna kol- **Smiðjuafli.**
eða kokselda, nema reyknur sje búin hæfileg útrás.

119. gr.

Kaðallinn eða hlekkjafestinn, sem höfð er til að draga upp ösk- **Öskuskjóla**
una, skal vera traust og tryggilega við skjóluna fest; á vinduásnum **og festar.**
skal hamla grípa hömluhjól.

Nýfengnar hlekkjafestar á farmvindum skal reyna með tvöföld- **Farmvindu-**
um þunga við þann, sem þeim er ætlað að þola. Við og við skal gló- **festar.**
hita þær og athuga; skal jafnan geta þess í eftirlitsbókinni hvenær það er gert.

120. gr.

Um vjela og katla skal svo búið, að eigi geti hreifst langskipa **Vjela- og**
eða þverskipa. **katlaskorður**

121. gr.

Öryggis- Í eimskipum, sem flytja steinolíu, og skipum, sem brenna fljót- 20. nív.
reglur í andi eldsneyti, skal fylgja þeim reglum um varnir gegn eldshættu
skipum, er og gassprengingu, sem gefnar eru af atvinnumálaráðuneytinu, hinu
hafa eða enska Board of Trade eða einhverju þeirra flokkunarfjelaga, sem
flytja fljót- andi elds- nefnd eru í 150. gr.
neyti.

122. gr.

Lausamunir. Aðalvjelum skulu fylgja allir nauðsynlegir lausamunir, vara-
hlutar og verkfæri; hve mikið slíkt er, fer eftir eðli og lengd farar-
innar, sbr. reglur fjelaga þeirra, sem getið er í 150. gr.

123. gr.

Túrbínu- Reglurnar hjer að framan gilda og um túrbínustöðvar að svo
stöðvar miklu leyti sem þær eiga þar við, að öðru leyti skal farið eftir regl-
um er atvinnumálaráðuneytið setur.

124. gr.

Aðrar Um þær eimvjeljar skips, sem ekki eru gangvjeljar þess, gilda
vjeljar. ákvæðin hjer að framan, að svo miklu leyti sem þau geta átt við
gerð vjelanna og starfsháttu.

B.

Hreiflar.

125. gr.

Almenn Þegar haft er á skipum annað afl en eimur, hvort heldur er til
ákvæði að knýja skipið áfram eða til annara þarfa, gilda ákvæðin í A hjer
að framan um slíkar aflvjeljar, að svo miklu leyti sem þau samrýmast
gerð vjelanna og starfsháttum.

126. gr.

Almennar Hreifill skal svo gerður og settur, að hann með hæfilegri hirð-
reglur ingu geti gengið, lífi og heilsu skipverja að hættulausu, og að þeir,
um gerð sem gæta hans eða koma nálægt honum, geti eigi hlotið slys af, nema
og setning sjálfskaparviti sje. Hann skal svo smíðaður, að eigi reyni um hóf
hreifla. fram á einstaka hluti hans, þótt hann gangi af fullum krafti; skal
vera auðvelt að komast að honum til gæslu og eftirlits; skal setja
hann svo og búa hlífum, að ganghlutar rekist ekki í menn, jafnvel
þótt í hafróti sje.

- 43** Hreifill skal svo gerður, að ræsa megi hann hættulaust; sje **Ræsing**
 20. nów. handsveif notuð, skal hún vera sjálflosa, eða frá henni gengið á **hreifils.**
 annan öruggan hátt.
- Hreiflar, sem knýja skip, skulu hafa áreiðanlegan gangskifti **Gang-**
 fyrir skrúfuna og smyril fyrir núningsfleti. Ákvæðið um gangskifti **skiftir.**
 nær þó eigi til hreifla, er hafa minna en 5 hestöfl, og skipið flytur
 ekki farþega.
- Ganghlutar hreifils, sem skaga fram, svo sem ganghjól, tengsli, **Hlífir á**
 naglahausar, rær, fleygar og því um líkt, skulu búnir hlífum eða **gang-**
 öðrum hæfilegum verjum, er sje svo fyrir komið, að hættulaust sje **hlutum.**
 að smyrja og hirða hreifilinn.
- Rásir fyrir svalavatn að vatnskápum strokkanna skulu hafa **Svalavatns-**
 stíflur við endann í kjölsúðinni og skulu á þeim vera nauðsynleg **rásir.**
 rennitæki til að nota þegar frost er; þessi ákvæði gilda og um afrásir
 svalavatns, ef þær enda í kjölsúð; knýi hreifillinn svalavatnsdæluna,
 skal svo umbúið, að ekki verði sprenging þótt hreifillinn sje ræstur
 af vangá áður en stíflur afrásarinnar eru opnaðar.
- Strympan skal þar sem nauðsyn krefur klædd efni, sem leiðir **Strympa.**
 illa hita, og skulu stjettir hennar þjettaðar asbesti eða öðru jafngóðu
 efni. Liggi strympan nálægt trje, skal hún mjög vandlega klædd.
- Þegar hreifill stendur sjer í opnum bát og er ekki varinn með **Hreiflar**
 öðrum hætti, skal um hann vera hetta, er eigi sje til fyrirstöðu auð- **í opnum**
 veldri og góðri gæslu. Auðvelt skal vera að taka hettuna af; skulu **bátum.**
 á henni vera op eftir þörfum, búin lokum eða hlemmum.
- Sje rafkveikja höfð, skal fara eftir ákvæðum 135.—145. gr. að **Raf-**
 svo miklu leyti sem þau geta samrýmst gerð og eðli kveikiferisins. **kveikja.**
- Noti hreifillinn bensín eða því um líkt, sbr. 132. gr., má aðeins
 hafa rafkveikju.
- Hreifli skal fylgja hæfilega mikið af varahlutum eftir stærð
 hans og gerð.
- Fyrir skip sem eru meira en 50 rúmlestir gilda enn fremur eftir-
 farandi ákvæði:
- Aðalhreifill skal vera fljótstöðvaður frá þilfari yfir vjelarúmi, **Sjerstök**
 svo og báðir aðalhreiflar í tvískrúfuskípum. Girt skal fyrir að elds- **ákvæði**
 neyti frá aðalhreifli geti runnið inn í farmrúmið. **um skip**
yfir 50
rúmlestir.
- Verði aðalhreifill ekki ræstur fljótt og örugt með handafli af
 þeim mönnum, er vörð hafa á þilfari og í vjelarúmi, skal vera unt
 að ræsa hann með þjöppuðu lofti. Það skal geymt í traustu og nægi-
 lega stóru lofthylki, og sje hylkið tryggilega fest. Það skal varið gegn
 bráðri eyðingu og búið öryggisloka, botnrás og þrýstimæli með rauðu
 stryki fyrir málþrýstingsmark.

Loftrásirnar skulu vera vel vandaðar og heldar og skal stíflum í þeim svo fyrirkomið, að auðnád sje til þeirra frá stjórnstöð. 43
20. nóv.

Á loftkatlinum skal vera skrúfugat fyrir hálfþumlungs pípu-skrúfu, til þess að setja þrýstidælu skoðunarmanna á hann. Að öðrum kosti sje í skipinu búnaður, með slíkum skrúfugötum, er skrúfa megí á ketilinn.

Sje hið þjappaða loft, er þarf til að ræsa aðalhreifil, framleitt af honum sjálfum eða þrýstidælu, sem hann knýr, skal önnur þrýstidæla vera í hreifilstöðinni. Sú dæla skal á alt að tveim klukkustundum geta þjappað lofti því, er þarf til þess að ræsa aðalhreifil (í tvískrúfuskipum annan aðalhreifil) fjórum sinnum.

Eigi má ræsa með þjöppuðu súrefni.

127. gr.

Almennar reglur um vjararúm.

Ef hreifillinn er í lokuðu vjararúmi, skal það mjög vel loftræst, svo að gastegundir fari út og hreint loft inn.

Í þessu rúmi má ekki vera stó; ljósker þau, er þarf til að lýsa upp rúmið, skulu vera lokuð og tryggilega uppfest. Smíðjuafli eða aðra opna kol- eða kókselda má eigi hafa í vjararúminu nema nægilega vel sje sjeð fyrir afrás reyksins. Gólfíð í vjararúminu skal vera úr blýi, skorajárni eða þvílíku.

Um hreifilinn má ekki safnast mikið af feiti, smyrslaolíu, steinolíu eða þvílíku.

Makaður tvistur skal geymdur í lokuðu jarnláti, svo að eigi stafi hætta af, þó í honum kvikni.

Á hafskipum skal vera handrið með veggjum fram þar sem þörf gerist, svo að vjarlamenn geti stuðst við í hafróti.

Í trjeskipum skulu veggir vjararúmsins að minsta kosti 1 m. frá gólf og þilfarið að neðan, yfir og nærri aðalhreifli klætt blikkþöktum asbestplötum eða varið á annan öruggan hátt.

Í öllum skipum skal alt það trjávirki, sem er í grend við strympu, hljóðdeyfi eða aðra heita hluti hreifilstöðvarinnar, varið á líkan hátt, en alt óvarið trjávirki í vjararúmi skal málað og lakkað.

Tvær loftrásir skulu liggja að vjararúmi. Getur önnur verið niður við gólf til loftræsingar vjararúms að neðan, en hin veitt hreinu lofti um hið efra.

Nú er vjararúm svo lítið, að varla verði tveim loftrásum fyrir komið, og má þá veita hreinu lofti inn á annan hátt, en altaf skal vera afrás fyrir óhreint loft.

Vjararúm skal lýsa með lokuðum steinolíuljóskerum eða öðru jafngóðu og sjeu hliðarrúður þeirra sterkar og af bestu gerð og efni, og byðurnar úr látúni eða blikki. Ofan og neðan á ljóskerunum skulu

43 vera pípur eða göt, svo loftrás verði næg. Skulu þau sett hátt á vegg
20. nív. vjelarúms og varin áföllum og sterkum hita.

Við eftirlitsvinnu og í vjelarúmum þar sem ekki er höfð stöðug gát á aðalhreifli má nota skriðljós með sterkri látúns- eða blikkbyðu og hjálmi úr sterku gleri (blýgleri) og alvarið vírneti.

Krókar skulu vera í vjelarúmi til þess að hengja skriðljósin á.

128. gr.

Í hreifilskipum með lokuðu vjelarúmi skal vera fullnægjandi **Slökkvitól**.
slökkvitól, er nota megí samstundis, t. d. froðusnakkur eða kolsýru-
snakkur með nauðsynlegum varahlöðum (að minsta kosti 2) sbr.
62. gr.

Í lokuðum hreiflum og hylkjum og þvíumlíku, þar sem tundur-
eimur getur myndast, má ekki hafa bert ljós eða eldspýtur, þegar
opnað er til eftirlits.

Í vjelarúmi, nærri hinu fyrirskipaða slökkvitæki, skal fest upp á-
minning um gætilega meðferð elds og ljósa.

Fyrir skip, sem eru meira en 50 rúmlestir, gilda ennfreður eft-
irfarandi ákvæði:

Vjelknúin austurdæla skal geta dælt beint frá lægsta stað vjela- **Sjerstök**
rúms undir gólfi. **ákvæði um**

Ef lekaolía o. s. frv. ekki safnast saman í lekabyttur eða þvíum- **skip yfir 50**
líkt, skal svo um búíð, að hún renni beint í síu austurdællunnar og **rúmlestir.**
geti ekki safnast fyrir undir gólfi.

Blístra sú, eða gúfa, sem fyrirskipuð er til hljóðmerkja, skal
jafnan vera hljóðbúin, þegar aðalhreifill gengur eða á að ræsa hann.

129. gr.

Um hreifla, sem notaðir eru við vindur eða til annars en knýja **Vindur.**
skipið, gilda ákvæðin hjer að framan, að svo miklu leyti, sem þau
samrýmast gerð og starfsháttum hreifilsins.

130. gr.

Pípa hver, sem veitir hreiflinum eldsneyti eða liggur milli **Eldsneytis-**
hylkja, ef fleiri eru, skal vera vel vönduð og held. Í veitipípunni skal **pípur.**
vera stífla (lás eða loki) við sjálft hylkið, og bugða á henni, svo að
hún geti látið nægilega undan.

Í þilskipum, sem hafa meira en 20 hestafla hreifil, skal og vera
stífla í pípunni, þar sem hún liggur um í vjelarúmið; að minsta kosti
annari stíflunni skal vera hægt að loka frá þilfari.

Allir lásar, lokar og þvíumlíkt, skulu vera traustir.

Harðgúm má ekki hafa til þjettis í eldsneytisþípum.

131. gr.

43

Hylki fyrir eldsneyti með háu logamarki. Sje eldsneyti hreifilsins steinolía, sólarolía eða aðrir vökvar með 20. nív. hærra logamarki en steinolía og sje í skipinu meira en 100 kg. af því, skal geyma það í hylkjum, gerðum úr plötum, negldum eða soðnum saman svo að held sjeu; þau skulu vera vel föst, hafa öryggisloka eða afrás með öryggisneti fyrir gastegundir. Sje eldsneytinu rent beint úr hylkjunum sjálfum, skal koma þeim þar fyrir, sem nógu bjart er af dagsljósi eða fastalömpum skipsins, svo að ekki þurfi að bera að óvarið ljós, er hætta kynni að stafa af, þegar eldsneytinu er rent úr hylkinu.

Um gerð þeirra aðalhylkja, botnhylkja og háhylkja, sem ætluð eru til eldsneytisgeymslu og sambygð eru skipinu, skal fara eftir reglum einhvers hinna viðurkendu flokkunarfjelaga, sbr. 150. gr.

Neysluhylki það, sem komið er fyrir í vjelarúmi trjeskips, eða bæði saman, ef tvö eru, mega ekki taka meira en hjer segir af steinolíu, sólar-olíu eða öðru eldsneyti, er hærra logamark hefir en steinolía:

75 kg. ef hestöfl aðalhreifils (í tvískrúfuskipum beggja aðalhreifla)	
eru ekki yfir	50
150 kg. ef þau eru	50–100
225 — — — —	100–150
300 — — — —	yfir 150

Í járnskipum má neysluhylkið, eða hvort þeirra, ef tvö eru, taka sem svarar til 12 stunda neyslu af slíku eldsneyti.

Sje ekki hægt að tæma neysluhylkin, hvort sem er í trje- eða járnskipum, beint í sjóinn, eða í eitt af botnhylkjum skipsins, mega þau ekki taka nema tvo þriðju af eldsneytisþunga þeim, sem ákveðinn er hjer að framan.

Fyllirás. Ef hylkin eru undir þilfari, þá skulu þau hafa fyllirás, og hafi þau hæðarglas, skal það varið og hægt að stífla það. Á hylkinu skal vera pípa eða lás með $\frac{1}{2}$ þuml. pípuskrúfu, svo að setja megí þrýsti-dælu skoðunarmanna á það.

Sláttu af steinolíu má geyma í traustum brúsum, tunnum eða þvíuml. Þessum ílátum skal koma fyrir á svo svölum stað, sem unt er, og skal vera hægt að binda þau svo eða festa á annan hátt, að eigi haggist í hafróti.

132. gr.

Hylki fyrir eldsneyti með lágu logamarki. Sje eldsneyti hreifilsins bensín, gasolín, mótornafta eða aðrir þvílíkir vökvar með lágu logamarki, og sje í skipinu meira en 50 kg. af því, skal geyma það í hylkjum, er fullnægja kröfum 131. gr.; þó mega ekki vera á þeim afrásir fyrir gastegundir, nje hæðar-

43 glös, og skulu öryggislokarnir á þeim hafa afrás með ör-
20. nóv. yggisneti.

Í þilskipum skulu hylkin vera í sjerstökum rúmum, sem búin eru út til þess. Rúmin skulu vera vel loftræst, en aflukt með öllu frá öðrum rúmum. Í farþegaskipum með bensínhreffli eða þ. u. l. skulu hylkin vera aðskilin frá öðrum hlutum skipsins með vatnsheldri skilju. Vökvum þessum má aðeins veita til hreifilsins um pípur, og skulu á þeim vera báðar stíflur þær, sem nefndar eru í 130. gr.

Neysluhylkið má ekki taka meira en 20 kg. af bensíni.

Neysluhylkinu (neysluhylkjunum) skal koma fyrir á aðgengum og auðskoðuðum stað, svo langt frá heitum hlutum hreifilsins og lömpum vjelarúms, sem kostur er á.

Undir neysluhylkinu skal vera olíuheld lekabytta.

Neysluhylkið með pípurásum sínum og öðrum búnaði, skal vera traust og vandað og halda vel. Sje hæðarglas á því, skal það vera vel varið, og stíflu þess við hylkið auðlokað.

Slatta af vökvum þessum má geyma í traustum brúsum, sem komið er fyrir á þann hátt, er segir í niðurlagi 131. gr.

133. gr.

Rjett er í skipum, þar sem eldsneyti hreifilsins er bensín, gas-
olín, mótornafta eða aðrir þvílíkir vökvar með lágu logamarki, að fara eftir reglum þeim, sem hjer segir:

Nánari
ákvæði um
bensín-
hrefla.

Hylki skal gert úr traustum eirplötum, látúnsplötum eða sink-
uðum járnplötum, og skulu samskeytin bæði vera negld og kveikt eða soðin. Það skal traustlega fest við skipið og skvamphömlur í því. Hylki skal vera í sjerstöku rúmi, helst í stafni, og rúminu lokað að aftan, með vatnsheldri skilju. Til þess að minna geti safnast af hættulegum gastegundum, skal laga hylkið eftir rúminu. Sje rúmið herra en hylkið, skal setja vatnsheldan pall undir það.

Í trjeskipum skal verja loftið í rúminu og vatnshelda pallinn með plötum úr blýi, eir eða járn. Á rúminu skal vera afrás til að hleyppa vökvum útbyrðis, ef leki skyldi koma að hylkinu. Verði þessu ekki við komið, skal hafa dælu til þess að ausa rúmið.

Samskeyti hylkis og fyllirásar og hylkis og rásarinnar til hreifilsins verða að vera fullheld og hylkishliðarnar styrktar með plötum við stjettir þessara pípa. Pípan frá hylki til hreifils skal gerð úr glóðeigðum eir, helst úr einni lengju; sjeu lengjurnar fleiri en ein, skal brasa þær saman. Í pípunum skulu vera tvær stíflur, önnur við hylkið, og hin við blöndung hreifilsins. Liggi pípan gegnum vistarverur, skal vera önnur pípa utan um hana, opin í báða enda.

Undir blöndungnum skal vera lekabytta og á henni afrás með 43
lás til þess að veita burtu eldsneytinu þegar blöndungurinn er skoð- 20 nív.
aður eða hreinsaður.

Í trjeskipum er talið hentugt að veita öllu eða nokkrum hluta af svalavatni vatnskápunnar til strypunnar, eða hafa pípurar sammiðja, hvora innan í annari. Sje hljóðdeyfirinn hafður fast við hreifilinn, má koma í veg fyrir að strympan hitni hættulega, með svalabúnaði á hljóðdeyfinum.

Kveikineistinn má ekki hrökkva nema inn í sprengihol strokksins, svo að eigi kvikni í gastegundum, sem myndast kynnu við leka á pípunni og blöndungnum. Á þessu ríður einkum þar sem strokkar eru fleiri en einn, og nauðsynlegt er að líta eftir einum meðan hinir starfa.

Raftaugar skal einangra mjög vandlega og leggja í blýpípur; þær mega ekki vera nærri eldsneytispípunni til hreifilsins.

Hörgar eða rafvirki skulu vera á vel aðgengum og loftræstum stöðum. Hafa skal þær tegundir sem venjulega eru notaðar í skipum.

Af slökkvitólum þeim, sem nefnd eru í 128. gr., skal helst hafa froðusnakka í þeim skipum, sem þessi grein ræðir um.

134. gr.

**Diesel-
hreiflar.** Um Dieselhreifla og aðra hreifla af sjerstakri gerð gilda einnig reglurnar í 126. til 133. gr. að svo miklu leyti, sem þeim verður við komið. En að öðru leyti sje farið eftir þeim reglum, er atvinnumálaráðuneytið setur.

C.

Rafbúnaður.

135. gr.

Málsþenna. Venjulega skal hafa rakstraum, og skal venjuleg vjelsþenna ekki vera hærri en 120 volt, sbr. þó 142.—144. gr.

**Setning og
mörkun
rafala og
rafhreifla.** Rafala og rafhreifla má ekki setja þar sem eldfimar lofttegundir geta myndast eða eldfim efni eru geymd. Þráðvefjur allar skal einangra vel, og skulu allir óstraumfara hlutar úr jární eða öðrum málum vera vel straumtengdir skipinu.

Á rafalana skal festa auðsæ spjöld, er á sje mörkuð spennu, málstraumur og snúningshraði þeirra. Á rafhreiflum skal marka spennu, kilowattatölu og snúningshraða.

43

136. gr.

20. nív.

Aðalgreinispjöldin skulu vera úr góðu eldtraustu einangrunar-**Aðalgreini-**
efni og svo fyrirkomið, að unt sje að líta eftir þeim og dytta að, **spjöld.**
án þess að hrófla þeim. Verði því ekki við komið, skal kveikja saman
allar raftaugar aftan á spjaldinu.

Í hverri stöð skulu vera mælar fyrir straum og spennu, og eiga **Mælitæki**
þeir helst að vera annaðhvort á aðalgreinispjaldinu eða rjett við það, **straums og**
en altaf í nánd við rafalinn. **spennu.**

137. gr.

Allar raftaugar, sem liggja frá rafalnum til mótorá, lampa og **Raftaugar.**
annara raftækja, skulu vera úr tinuðum eir, og leiðni þeirra svo
mikil, að 57 m. langur og 1 mm² gildur vír veiti ekki meira en 1
ohms viðnám við 15° C.

Raftaugar skal einangra með harðgúmi eða öðru jafngóðu efni
og auk þess verja þær með rakatraustu sívafi. Sjeu lagnirnar í mikl-
um raka, skulu þær auk þess vafðar blýi eða trygðar á annan ör-
uggan hátt. Harðgúmið skal svo gert, að þó að taugarnar hafi legið
24 stundir í vatni, þá þoli þær í hálf tíma 2000 volta riðstraum milli
vírs og vatns, sem eigi má vera heitara en 25° C.

Hæsta straumraun, sem leyfileg er á eirtaugar, er sem hjer
segir:

Gildleiki mm ²	Mesta leyfileg straumraun í amp.	Málstraumur markaður á bræðivar í amp.
0,75	9	6
1,	11	6
1,5	14	10
2,5	20	15
4	25	20
6	31	25
10	43	35
16	75	60
25	100	80
35	125	100
50	160	125
70	200	160
95	240	190
120	280	225
150	325	260
185	380	300

Gildleiki mm ²	Mesta leyfileg straumraun í amp.	Málstraumur markaður á bræðivar í amp.
240	450	360
310	540	430
400	640	500
500	760	600
625	880	700
800	1050	850
1000	1250	1000

Bæði fastar og lausar taugar skulu vera að minsta kosti 1 mm² að gildleika. Þó má vírinn á og í ljósfærum og í hengिताugum vera 0,75 mm² að gildleika.

Tvítanga- Allar lagnir skulu vera tvítanga, þ. e. a. s. að skip eða vatn
lagnir. má eigi nota í taugar stað. Taugarnar skulu vera svo aðgengar sem unt er.

Taugarnar má ekki festa með kengjum, heldur hespum, sem eru skrúfaðar á, og skal vera trje eða annað svipað einangrunarefni milli þeirra og taugarinnar, ef hún er ekki varin járn eða blýi. Ójárnvarðar taugar má ekki festa á járn, án þess að hafa trje eða annað svipað einangrunarefni á milli.

Taugar mega hvergi vera óklæddar nema rjett við aðalgreini-spjaldið og rafalinn. Blývarðar taugar, sem ekki eru járnvarðar, þarf ekki að klæða, þar sem áverkahætta er engin. Járnvarðar taugar þarf ekki að klæða. Annars eiga taugarnar að liggja í pípum úr kopar, járn eða þvíumlíku eða vera klæddar trje, þar sem ekki er of mikill hiti.

Sjeu taugarnar klæddar trje, skal því svo fyrir komið, að auðvelt sje að taka það burtu. Það skal fest með skrúfum, en ekki nöglum, og svo um búið, að vatn geti ekki safnast um taugarnar.

Ef taugarnar liggja í svo traustum járnþípum, að ekki er hætt á að naglar eða þvíumlíkt rekist í gegnum þær, mega tveggja skauta taugar liggja í sömu pípu. En sjeu pípunar veikari, mega tveggja skauta taugar til greinar með meira en 10 amp. ekki vera í sömu pípu. Þar sem pípur kvíslast, skulu vera kvísladósir. Pípunar skulu liggja þannig, að vatn geti ekki safnast í þær.

Efra enda pípná skal loka, svo lofthelt sje.

Þar sem ójárnvarðar taugar liggja gegnum skiljur, járnbita eða þvíumlíkt, skal til hlífðar setja utan um þær hólka úr trje eða öðru föstu einangrunarefni. Þar sem taugar liggja gegnum vatnsheldar skiljur, skal hafa stúkur úr látúni, en liggi þær gegnum þilfar, skulu þær vera í látúns- eða járnþípum, er sjeu vel festar í þilfarið og nái

43 svo hátt upp úr því, að vatn standi ekki hærra. Pípunum skal loka
 20. nóv. með því að bræða raflakk í opið eða gera þær vatnsheldar á annan hátt. Þar sem taugar þverast og sjeu þær hvorki varðar jární nje blýi, skal festa trje eða annað einangrunarefni milli þeirra, svo að þær geti ekki snortist.

Þar sem taugarnar liggja gegnum farmrúm eða kolarúm, skulu þær vera í járnþípum eða varðar sjerstökum járnhlífum. Í farmrúmum, þar sem eigi er hætt við hnjaski, skulu þær járnvarðar.

Taugar skulu skrúfaðar traustlega saman í greinidósum eða kveiktar vandlega; kveikinguna skal einangra og helst svo vel, að eigi sje miður en taugarnar annarsstaðar.

Í blýstrengjalögnum skal brætt fyrir allar greinidósir, straum-rofa, inntök í lampa og þ. u. l. með raflakki eða gera þau á annan hátt vatnsheld, þegar þau eru á saggastöðum.

Í steinolíuskipum skulu taugar, er ganga um lestarúmin, varðar blýi og stálvaðar eða stálstímaðar.

138. gr.

Alstaðar, þar, sem grennri taugar eru skeyttar við gildari, skulu **Bræðivör.** vera tvíþóla bræðivör. Þó þarf þessa ekki, þar sem bræðivarið á gildari tauginni tryggir mjórri taugina. Bræðivörin skal festa á eld-traust einangrunarefni. Nú er þeim komið fyrir á aðalgreinispjaldi, og skal þá vera hylki úr látúni eða öðru óbrennandi efni utan um þau, enda skulu þau sett þar, sem auðvelt er að komast að þeim. Í kolarúmum, steinolíusáum og öðrum rúmum, þar sem eldfimar lofttegundir geta myndast, má ekki setja bræðivar.

Í farmrúmum mega aðeins vera bræðivör fyrir þær taugar, sem liggja til ljósfæra, sem þar eru notuð; þeim skal svo fyrir komið, að farmur hylji þau ekki, og sjeu þau í lokuðum, traustum kassa úr jární eða látúni.

Bræðivar taugar má eigi vera stærri en taflan í 137. gr. tiltekur. Á bræðivörin skal marka þann málstraum, sem þau eru gerð fyrir, og skal svo um búíð, að ekki sje unt að setja stærri vör í án sjerstakra breytinga, nema á aðalgreinispjaldi. Þar sem fastar og beygj-anlegar taugar eru tengdar saman, skal það gert með föstum tengi-stykkjum. Sje um lausataug að ræða (tengill), skal fasta tengistykkið hafa var.

Eitt bræðivar má eigi hafa fyrir stærri lampagrein en svo, að málstraumurinn sje 10 amp.

139. gr.

43

20. nóv.

**Straumrof-
ar og
straum-
snarar.**

Straumrofar og straumsnarar skulu þannig gerðir, að hitni ekki í þeim, enda skal festa þá á eldtraust einangrunarefni, en utanum þá skal vera hylki úr látúni eða öðru óbrennandi efni, sje þeim komið fyrir utan aðalgreinispjalds. Tækin skulu svo gerð, að handföngin staðnæmist eigi fyr en komið er alla leið og straumurinn annaðhvort rofinn eða tengdur. Undanþiggja má þó straumrofa og snara á aðalgreinispjöldum.

Straumrofa, straumsnara, tengla, forspyrnur m. m., má ekki setja í þau rúm, þar sem hætt er við eldfimum lofttegundum. Forspyrnur — til þeirra teljast ekki raftundur — ræsispyrnur, hitunartæki m. m., skulu vera þannig gerð, að þau hitni ekki utan meira en 150° C., við vanalega notkun. Þau skulu klædd að utan með óbrennandi efni.

**Straumrof-
ar og bræði-
vör fyrir
skipsljós.**

Straumrofa fyrir skipsljóskerin skal svo gera og setja, að vörðurinn eða aðrir, sem þar eru yfir settir, geti auðveldlega komist að þeim, en öðrum sje meinað að eiga við þá. Tvíþóla var skal vera fyrir hverju fyrirskipuðu ljóskeri, og má það ekki tryggja aðra lampa.

140. gr.

Boglampar.

Boglampa má ekki nota þar sem hætt er við að eldfimar lofttegundir geti myndast, eða þar sem eldfim efni eru geymd. Slíka lampa má ekki hengja í taugarnar, þeir skulu vera einangraðir frá járninu í skipinu og á þeim skulu vera hjálmar með vírneti eða ker utan um þá, lokuð að neðan svo að glóðaragnir geti ekki dottið niður.

Glólampar.

Utan um glólampa, sem hafðir eru í sömu rúmum og eldfim efni, skulu vera glerskjól eða vírnet svo að þeir geti ekki komið að efnunum.

Ekki má hengja nema einn glólampa í taugarnar.

Í hörgarúminu, kolarúmunum eða því um líku, þar sem hætt er við að eldfimar lofttegundir myndist, má aðeins nota loftlausu glólampa með heldu glerskjóli.

141. gr.

**Einangurs-
viðnám.**

Straumlekinn má ekki vera meiri en 1 milliamp., miðað við málspennuna, hvorki í taug, milli tveggja vara, eftir síðasta var, nje milli tauga. Einangursspyrnan milli taugar og vatns eða milli tauga skal því vera að minsta kosti 1000 ohm sinnum sú tala, er greinir málspennuna; svo skal t. d. spyrnan vera 120000 ohm þegar spennan er 120 volt.

Um taugar undir beru lofti eða í rúmum, sem að jafnaði eru rök, gildir þetta þó því aðeins að mælt sje í þurviðri eða rúmið sje ekki rakt.

- 43** Mæla skal þannig, að afturskaut sje tengt við taugina, og er
20. nóv. mælt með málspennunni er hún hefir verið að minsta kosti 2 mínútur á tauginni.

142. gr.

Raftæki og raflagnir, sem truflað geta kompásana eða sjóúrin, **Truflun kompása.** skal setja nægilega langt frá þeim. Taugar, er flytja sama straum fram og aftur, skulu liggja fast hvor við aðra. Í skipum með loft-skeytataekjum, skal háspennutaugum utan stöðvarklefa svo fyrir-komið, að engin hætta sje á, að skipverjar snerti þær. Þar sem hætta gæti stafað af þeim, skulu sett spjöld með greinilegum varúðar-merkjum.

143. gr.

Nauðsynlegustu varahlutar og efni til minni háttar viðgerða á **Varahlutar.** rafstöðinni skulu vera til í skipinu.

144. gr.

Ef vikavjalar eru knúðar af rafhreiflum, má spennan vera alt **Málspenna** að 250 volt, sje þess gætt, er segir í næstu grein. **fyrir vikavjalar.**

145. gr.

Um þá hluta rafveitu í skipum, sem hafa má 120—250 volta **Reglur um spennu á, samkvæmt ákvæðum 144. gr., gilda þessar reglur: lagnir með**

Veita með meiri spennu en 120 volta má ekki vera í straumsam- **120—250** bandi við veitu með lægri spennu, og eigi notast til ljósa. **volta málspennu.**

Allir spennufara járn og látúnshlutar, sem ekki eru einangraðir, skulu þannig varðir, að ekki verði við þá komið í ógáti. Þetta ákvæði nær ekki til rafalarúms og þess hluta af vjalarúmi, sem rafall er í.

Allir járn- og látúnshlutar, sem ekki eru straumfara, en hætt við snertingu, skulu vera vel straumtengdir skipinu. Tæki, sem ekki eru á aðalgreinisþjaldi, má ekki setja á sama spjald og tæki með lægri spennu, heldur skulu þau sett á sjerstök spjöld, og sýna greini-lega hvaða spenna þeim heyrir.

Af reiðigögnum, hreiflum, ræsum og öðrum slíkum áhöldum skal mega taka spennuna meðan litið er eftir þeim eða gert við þau.

Í stöðinni skal vera ohmmælir eða annað mælitæki svo að hægt sje að mæla einangursspyrnuna milli veitunnar og skipsins.

Bræðivör, sem ekki er unt að taka spennuna af, skal búa svo að skifta megum um þau hættulaust, þótt spennan sje á, að minsta kosti með sjerstököm tækjum.

Fastataugar skal einangra með harðgúmi, draga blýi og járn-vefja. Taugar með alt að 13 mm. blý-þvermáli má vefja sinkuðum járnvír, er eigi sje minni en 1,8 mm. að þvermáli.

Járnvaf tauganna skal vera í góðu straumsambandi við skipið. **43**
 Taugar má aðeins tengja eða greina í stykkjum, sem sjerstaklega **20. nív.**
 eru til þess gerð, og liggja í vatnsheldri járn- eða látúnsdós, sem er
 í góðu straumsambandi við skipið.

Í farmrúmi, kolarúmi og öðrum stöðum, þar sem greinidósun-
 um er hætt við hnjaski, skulu þær ennfremur hafa sterka járn- eða
 látúnsskýlu til hlífðar. Lausataugar skulu vera einangraðar með
 harðgúmi og varðar skemdum með sveigjanlegu slíðri.

Við sprettvinnu er leyfilegt að hækka straumraunina um stund-
 arsakir fram yfir það, sem greinir í töflunni í 137. gr., svo fremi
 af því leiði eigi meiri hita en við sívinnuna samkvæmt töflunni.

VI.

Segulskekkjubækur og eftirlitsbækur, skírteini fyrir skipsljósker og leiðartæki. Flokkuð skip.

A.

Segulskekkjubækur og eftirlitsbækur.

146. gr.

**Segul-
skekkju-
bækur.** Í öllum hafskipum nema fiskiskipum, skal vera segulskekkjubók.
 Hún skal vera gegndregin, með blaðsíðutölum og löggilt af lögreglu-
 stjóra. Segulskekkjubók heldur skipstjóri eða stýrimaður með hans
 umsjón og ábyrgð.

Á titilblaði bókarinnar skal standa tegund, nafn og heimilisfang
 skipsins og nafn skipstjóra.

Fremst í bókinni skal síðan greina tegund aðalkompássins og
 stað hans í skipinu, hvaða leiðrjettingartæki eru höfð og hvaða breyt-
 ingar á fyrirkomulagi þeirra eru gerðar á ferðinni; jafnframt er
 skýrt frá öllu, er áhrif hefir á segulskekkju aðalkompássins.

Bókin er í tveim hlutum. Í fyrra hlutanum skal rita þær segul-
 skekkjutöflur, stýritöflur eða segulskekkjulínur aðalkompáss, sem
 koma í ljós við fullkomna segulskekkjurannsókn (snúning skipsins).
 Ennfremur skal tilgreina ár og dag, þegar rannsóknin fer fram, og
 hver hana gerði. Sje rafstöð í skipinu skal gera rannsókn bæði meðan
 hún starfar og starfar ekki. Athugasemdir um það skal skrifa í
 bókina.

Í annan hluta bókarinnar skal rita allar þær athuganir, sem
 gerðar eru án sjerstaks snúnings, til þess að rannsaka eða hafa eftir-

43 lit með segulskekkjunni á ýmsum stefnum. Við hverja athugun skal
 20. nív. tilgreina ár, mánaðardag, stund og stað, svo og hliðhalla og stafnhalla ef auðið er, kompásstefnu og segulskekkju, og annars svo mörg atriði, að hægt sje að reikna segulskekkjuna eftir þeim.

147. gr.

Í öllum öðrum skipum, sem eru meira en 12 rúmlestir, má hafa **Dagbók sem** dagbókina fyrir segulskekkjubók, ef slík bók er ekki til. Eigi að síður **segul-** skal fara eftir reglunum í 146. gr., þannig að í dagbókina sje rituð **skekkjubók.** niðurstaðan af eftirlitsathugunum með öðrum daglegum skýrslum.

148. gr.

Hvert skip eða far, sem þessi tilskipun nær til, skal hafa eftir- **Eftirlits-** litsbók. **bækur.**

Fjórar eru tegundir eftirlitsbókar, ein handa öllum eimskipum, önnur handa seglskipum með hjálparvjel, þriðja handa seglskipum og fjórða handa opnum bátum.

Eftirlitsbókin skal vera gegndregin og með blaðsíðutölum og löggilt af lögreglustjóra.

Pegar eftirlitsbók er á enda eða ónýtist, skal skipstjóri útvega nýja bók og láta löggilda hana. Skal þess getið í gömlu bókinni, að ný bók hafi verið löggilt og hvenær það sje gert. Sje ekki hægt að léggja gömlu bókina fram, skal geta ástæðunnar til þess í nýju bókinni. Þegar skift er um eftirlitsbók, skal lögreglustjóri líta eftir hvort gamla bókin hafi verið haldin samkvæmt reglunum, og sje svo eigi, skal hann sjá um að skipstjóri og jafnvel vjelstjóri sje víttur fyrir það.

Í bókina skal rita skipulega og greinilega og blað má ekki úr henni rífa. Skrifað standi, og má hvorki skafa það út, stryka yfir það nje gera það á annan hátt ólesandi; sje leiðrjetting nauðsynleg, skal bæta henni við í athugasemd.

Á titilblaðinu skal standa nafn og tegund skipsins og aðrar greinargerðir samkvæmt formi bókarinnar.

Þá skal fremst í bókinni koma svo nákvæm greinargerð, sem auðið er, fyrir gerð og búnaði skips og vjela o. s. frv., alt formi bókarinnar samkvæmt.

Mál og vog skal reikna eftir metrakerfinu.

Þegar nýtt skip er skoðað í fyrsta sinn, eða eftir að hreifill hefir verið settur í eða eftir aðalviðgerð bols eða vjela, skulu skoðunarmenn hjálpa skipstjóra og vjelstjóra til þess að ganga frá greinargerð þeirri, sem nauðsynleg er samkvæmt því, sem að framan er sagt.

Í eftirlitsbókina skal skipstjóri, með aðstoð og samábyrgð vjel- 43
stjóra um vjelarnar, í nákvæmri tímaröð rita stund og árangur allra 20. nív.
þeirra skoðana, sem skipstjóra annaðhvort er skylt að gera samkvæmt
þessari tilskipun eða hann sjálfur á upptök að, t. d. skoðana á skips-
botni, stýri, austurtækjum, slökkvitækjum og bjargtækjum, eim-
kötlum, skrúfuásum og legum þeirra og sjólokum. Enn skal þar rita
aðrar rannsóknir og aðgerðir, sem gerðar hafa verið á skipinu og
vjelunum, þó aðeins um þann búnað, sem getið er í lögunum um
öryggi skipa og báta. Geta skal þess og, hver skoðunina og rannsókn-
ina hafi framið. Enn skal þess getið, hvenær gert hafi verið við helstu
galla, sem komið hafa í ljós. Skipstjóri staðfestir með undirskrift
sinni, að rjett sje það, sem bókað hefir verið um þessi atriði, og
vjelstjóri um vjelarnar.

Aðalniðurstöður skoðana þeirra, yfirskoðana o. þ. u. l., sem
lögin um öryggi skipa og báta greina, svo og skoðanir þær og þrýsti-
raunir o. s. frv., sem gerðar eru af skoðunarmönnum þeim, er lögin
skipa, skulu þeir rita í eftirlitsbókina og rita nöfn sín undir til stað-
festu að rjett sje.

Undanþágur eða sjerstakar reglur, er skipi kynnu að vera gefn-
ar, skal rita í eftirlitsbók þess og staðfesta af skoðunarmanni og lög-
reglustjóra.

B.

Skírteini fyrir skipsljóske og kompása.

149. gr.

Ljóske og kompásar. Ljóske og kompásar skulu hafa skírteini frá viðurkendri próf-
stöð, t. d. „Orlogsværftets Prövekammer“ í Kaupmannahöfn, „Board
of Trade“, „Deutsche Seewarte“, „Kew's“ prófstöð eða öðrum próf-
stöðvum, sem atvinnumálaráðuneytið viðurkennir. Ákvæði þessi gilda
þó ekki um ljóske þau og kompása, sem sett hafa verið í skip fyrir
1. jan. 1923.

C.

Flokkuð skip.

150. gr.

Flokkuð skip. Svo skal líta á sem skip og bátar, sem flokkuð eru í flokkunar-
fjelögum þeim, sem hjer greinir, viðurkendum af atvinnumálaráðu-
neytinu:

43
20. nóv.

Lloyds Register of British and Foreign Shipping,
British Corporation for the Survey and Registry of Shipping,
Bureau Veritas,
Norsk Veritas og
Germanischer Lloyd,

hafi, meðan þau halda flokki, fullnægt kröfum þessarar tilskipunar um styrkleik bols og vjela, hæð, styrkleik og heldni skiljanna, vara-hluti og verkfæri, sem heyra til bol skipsins með því sem honum fylgir. Um legufæri skal farið eftir fyrirmælum 17. gr.

VII.

Reglur um skoðun skipa.

A.

Eimskip.

151. gr.

Samkvæmt lögunum um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, skal hvert skip, er þau ná yfir, skoðað af lögskipuðum skoð-unarmönnum, sbr. 6. gr. laganna.

Skoðun má fara fram hvar á landinu sem er, sjeu hæfir skoðunar- Beiðni um
menn viðstaddir. Beiðni um skoðun sendist lögreglustjóra eða skips- skoðun.
skoðunarmönnum, og skal skoðun þá fara fram svo fljótt sem auðið er, svo að skipið tefjist ekki að þarflausu.

Farþegaskip og önnur skip, sem eru stærri en 60 rúmlestir, skal Tala skoðun-
skoða af 3 skoðunarmönnum. Skal 1 þeirra vera vjelfróður, einn armanna.
siglingafróður, en einn hafa þekkingu á skipasmíði.

Skip, sem eru minna en 60 rúmlestir, skal skoða af 2 skoðunar-mönnum. Skal annar vera vjelfróður, en hinn hafa þekkingu á skipasmíði.

Enginn má taka þátt í skoðun á því skipi, sem hann að einhverju leyti er riðinn við.

Skoðunargerðir á skipum eru tvennskonar: aðalskoðun og auka-skoðun.

I. *Aðalskoðun* fer fram:

- a) Áður en skip leggur úr höfn hjer á landi í fyrsta sinn, er smíðað hefir verið hjer á landi eða breytt hefir verið svo mjög, að mæla þurfi það af nýju, eða fengið er frá öðrum löndum, hvort heldur nýsmíðað eða notað, til skrásetningar undir íslenskan fána eða til útgerðar hjer á landi.

- b) Á öllum farþegaskipum einusinni á ári.
c) Á öllum öðrum skipum annað hvert ár.

Aukaskoðanir á skipum eru tvennskónar, almennar og sjerstakar.

II. Almenn aukaskoðun skal gerð einu sinni á ári á skipum þeim, er ræðir um í I. C., það ár sem aðalskoðun eigi er gerð á þeim.

III. Sjerstök aukaskoðun skal gerð í þessum tilfellum :

- a) Þegar skip hefir sætt meiri háttar viðgerð, hvort heldur er á bol eða vjel, eða ný aðalvjel hefir verið í það sett, en eigi kveður samt svo mikið að viðgerðinni, að aðalskoðun skyldi gerð samkvæmt I. C.
b) Þegar annars þykir ástæða til að rannsaka öryggi ákveðinna hluta skips eða búnaðar þess.

Milli skoðana mega ekki líða meira en 15 mánuðir.

Þegar skip er skoðað í fyrsta sinn eftir að það er fengið eða aðalviðgerð hefir farið fram á bolnum, skal leggja fram miðbandsuppdrátt þess og lýsingu með nákvæmri greinargerð fyrir stærð og efni ýmsra hluta þess o. s. frv. Ennfremur skal á nýfengnum skipum eða eftir að aðalviðgerð hefir farið fram á vjelunum leggja fram við fyrstu skoðun uppdrátti og lýsingu vjelanna, sem skoðunarmönnum þurfa þykir, sbr. þó 162. gr.

Við fyrstu skoðun á nýfengnu skipi eða eftir aðalviðgerð á bolnum skal færa sönnur á það fyrir skoðunarmönnum, að skiljur þær, sem talað er um í 3. gr., hafi reynst vatnsheldar.

Á hafskipum skal ennfremur færa sönnur á það fyrir skoðunarmönnum, að akkeri og hlekkjafestar eða stálkaðlar hafi verið reynt á prófstöð, viðurkendri af atvinnumálaráðuneytinu, Board of Trade eða af einhverju þeirra flokkunarfjelaga, sem nefnd eru í 150. gr.

Leyni skipið, vjelar þess eða annar útbúnaður, sem lög um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra ná til, einhverjum göllum, sem skipstjóra eða vjelstjóra er kunnugt um, eru þeir skyldir til að skýra skoðunarmönnum frá þeim, þegar þeir eru spurðir um það við skoðunina.

Við skoðun er skoðunarmönnum heimilt að heimta aðgang hvar sem er í skipinu, og þygi þeim þurfa, að heimta aukinn eimþrýsting og að aðalvjel sje látin ganga alt að tveim stundum, þannig að skipstjóri meðan á skoðuninni stendur láti beita hana öllum þeim stjórntökum, sem krafist verður með sanngirni.

152. gr.

Nánari reglur um skoðun. Við skoðunina skulu skoðunarmenn ennfremur reyna og athuga hvort fyrirmælum tilskipunar þessarar um gerð og búnað o. s. frv. skips og vjela sje fullnægt og ákveða,

- 43 a) hvort skipið er hæft til farþegaflutnings og í hverjum förum
20. nív. það megi vera;
b) mesta farþegafjölda, sem það má flytja, og
c) fjölda stórgripa, sem það má flytja, og hvar þeir megi vera í skipinu.

Farþegafjölda og stórgripafjölda er leyfilegt að ákveða mismunandi eftir förum þeim, sem skipið er í.

153. gr.

Á öllum skipum skal ennfremur ganga úr skugga um það við **Skoðun** skoðunina, að eimkatlarnir og þeir hlutar vjela og bols, sem gang.katla, vjela magn og fleytimagn skipsins einkum er undir komið, sje í og bols. góðu lagi.

Einu sinni á ári skal skoða katlana utan og innan, sbr. 172. gr., sömuleiðis skipsbotn að utan, stýri og stýrisjárn, skrúfuásana og leg þeirra og allar neðansjávar sjólokur. Hafi endar skutpípnanna olíuheldar þjettidósir og sjeu skrúfuásarnir á ári hverju dregnir aftur og athugaðir eftir föngum, þarf eigi fullkomin skoðun að fara fram oftan en þriðja hvert ár, hafi ásarnir reynst í lagi.

Nú er skip í viðurkendu flokkunarfjelagi, sbr. 150. gr., og skal þá skoðuninni að þessu leyti talið fullnægt, ef lögd er fram gild sönnun á því, að skipið hafi haldið flokki.

Skoðanir þessar skal gera áður en eða um leið og skýrsla er gefin, annaðhvort af lögskipuðum skoðunarmönnum eða af sjerstökum skoðunarmönnum, sem atvinnumálaráðuneytið, eða rjett yfirvöld erlendis telja áreiðanlega og sjerfróða. Ef í eftirlitsbókina er ritað fullnægjandi vottorð um niðurstöðu slíkrar skoðunar, sbr. 148. gr., þurfa skoðunarmenn ekki að gera hana.

154. gr.

Um þrýstiraunir, sbr. 173. gr., eru þessar reglur:

Þrýstiraunir
eimkatla.

Með þrýstingi skal reyna katla, sem nýir eru eða hlotið hafa aðalviðgerð, áður en þeir eru látnir í skipið, eða áður en þeir eru klæddir. Auk þess skal reyna með þrýstingi hvern ketil fjórða hvert ár, þangað til tólf ár eru liðin frá því hann var látinn í skipið, og þaðan af annaðhvert ár, sbr. þó 150. gr., um flokkuð skip.

Ef ekki er unt að skoða ketilinn utan og innan, skal reyna hann með þrýstingi við hverja skoðun. Eins skal gera þrýstiraun ef skoðunarmönnum virðist ketillinn vera í því ástandi, að hætta geti stafað af að nota hann áfram.

Nýjar aðaleimpípur og nýjar aukaempípur skal reyna með **Eimpípur.** þrýstingi, áður en þær eru vafðar, hinar síðarnefndu þó því aðeins, að þær sjeu gerðar fyrir háþrýsting og sjeu meira en 75 mm. að

þvermáli; auk þess skal reyna þær fjórða hvert ár. Þá skal og reyna á sama hátt hverja eimpípu, þegar skoðunarmenn telja það nauðsynlegt. Skoðunarmenn hafa rjett til að krefjast þess, að tekið sje utan af pípunum, þar sem þeim þykir það nauðsynlegt vegna skoðunarinnar.

Hylki fyrir fljótandi eldsneyti.

Hylki til þess að geyma í fljótandi eldsneyti, fyllirás þeirra og frárás, sbr. 176. gr., skal reyna með þrýstingi, áður en farið er að nota þau. Sjeu fleiri en eitt hylki og rásir milli þeirra, skal reyna þau og rásirnar með þrýstingi, eftir að þeim hefir verið komið fyrir í skipinu. Síðan er ekki nauðsynlegt að reyna hylkin með þrýstingi, nema skoðunarmönnum virðist þau vera í því ástandi, að þeir telji hættulegt að nota þau áfram.

Lofthylki.

Lofthylki og rásir þeirra skal athuga vandlega í hvert sinn, sem skipið er skoðað. Auk þess skal þrýstireyna þau fjórða hvert ár og sömuleiðis, ef það kemur í ljós við skoðunina, að það geti verið hættulegt að nota þau áfram.

Raunþrýstingur fyrir lofthylki er $1\frac{1}{2}$ sinnum hylkisþrýstingurinn, þegar hylkin eru gerð úr hnoðnegldum plötum. Fyrir önnur lofthylki og loftrásirnar er raunþrýstingur hylkisþrýstingurinn tvöfaldaður.

Um þrýstiraunir aðalhylkja og neysluhylkja o.s.frv. gilda ákvæðin í 176. gr. Þrýstiraunum neysluhylkja og eldsneytisrása má þó sleppa, þegar skoðunarmenn telja þær þarfleysu.

Fyrir skip, sem eru meira en 50 rúmlestir, gilda ennfreður eftirfarandi ákvæði.

Ákvæði um skip meira en 50 rúml.

Áður en skipið fer í för, skulu skoðunarmenn eiga kost á að vera viðstaddir og gera raunir og rannsóknir um það, er hjer greinir:

- a) gang aðalhreifils með fullu, minkuðu og minstu afli,
- b) stjórn tök frá fullu afli fram til fulls afli aftur eða til stöðvunar, og á hinn veginn; rannsaka skal hve langan tíma tekur að stöðva skipið, þegar fullur skriður er á;
- c) hina sjerstöku loftþjöppunardælu á sínum stað,
- d) loftrásir og lýsingu, og hefjist sú rannsókn þegar skoðunarmenn koma á skipsfjöl. Hágluggum og opum skal loka sem í stormi. Kveikt skal á ljóskerum vjalarúms og loftrásir opnaðar. Raunir þær og rannsóknir, sem getur í a til c, skulu gerðar. Með hitamælum skoðunarmanna skal í upphafi og enda rannsóknarinnar mæla hitastig í vjalarúmi að ofan og neðan, einnig við stjórnstað og neysluhylki og ennfreður hitastig svalavatns við útrásina og hitastig sjávar og lofts í skugga. Athuga skal gæði ljóskera, loft-ræsingu vjalarúms, hve langan tíma tekur að ausa það og hve vel hreifilstöðin í heild sinni samsvarar reglum þessum.

43
20. nóv.

Loftræsingar- og lýsingarraunin skal venjulega standa tvær klukkustundir, en hreifillinn þarf ekki að ganga með fullu afli allan þann tíma, og sje fast lag komið á að $1\frac{1}{2}$ stund liðinni, þarf raunin ekki að standa lengur.

Sje stöðinni ábótavant, skal bætt úr göllunum svo að við sje unandi.

155. gr.

Annanhvern mánuð skulu skipstjórar, með hjálp skipshafnar, Vatnsheldar skoða allar vatnsheldar hurðir og hlera, stíflulása og stífluloka og hurðir og hlerar. umbúnað þeirra, austurtæki, dælur, báta og búnað þeirra, og bjargfleka. Um leið og þessi skoðun fer fram, skal lyfta bátum fyrir borð og rannsaka, hvort þeir eru heldir, og greitt að setja þá á flot. Skipshöfninni skal skift niður í bátana; skal festa skrá yfir þá skiftingu á augljósan stað, og skipshöfninni vera hún kunn.

Nú hindra sjerstakar ástæður einhverja af þessum skoðunum, t. d. að lyfta bátunum fyrir borð, og skal þá greina í eftirlitsbókinni, hversvegna skoðunin hefir dregist.

Bjargbelti og bjarghringa skal athuga nákvæmlega, eigi sjaldnar en einusinni á ári.

Úr öllum göllum, sem koma í ljós við þessar skoðanir, skal bæta svo fljótt sem unt er, og geta þess í eftirlitsbókinni, hvenær skoðunin fór fram, og hvenær bætt var úr göllunum.

156. gr.

Útgerðarstjóri beiðist skoðunar þegar hún á að fara fram. Sje Skoðunar- ekki um hana beiðin í tæka tíð, skal útgerðarstjóri skipsins greiða beiðnir og sekt, samkvæmt lögum, í ríkissjóð. Skoðunin skal þó gerð samkvæmt sektir fyrir skipun lögreglustjóra af löggiltum skoðunarmönnum, og fá þeir hið vanræksln.

157. gr.

Ef útgerðarstjóri eða skipstjóri krefst yfirskoðunar á skipi, Yfirskoðun. nefnir lögreglustjóri í þá skoðun tvöfalda tölu sjerfróðra manna; fá þeir hver eitt eintak af tilskipun þessari, um leið og þeir eru nefndir. Staðfesti yfirskoðunarmenn eigi hina fyrri skoðun í öllum greinum, skulu þeir skýra frá, hver atriði hennar þeir fallist á og hverjum þeir breyta.

Yfirskoðunarmenn skulu láta rjettu yfirvaldi í tje skýrslu um skoðunina.

Rjett yfirvald getur og krafist yfirskoðunar þegar því þykir ástæða til.

158. gr.

Sjerstök
skoðun.

Þegar sjerstök ástæða er til, er rjettu yfirvaldi heimilt að láta gera skoðun á skipi; þó skal áður gefa út úrskurð um það, og tilgreina þar þær bráðabirgðaathuganir, sem grunsemdirnar styðjast við, og skal framkvæmd slíks úrskurðar eigi tefjast, þótt kært sje til æðri yfirvalda.

159. gr.

Eftirlitsbók.

Eftirlitsbók á að vera til í hverju skoðunarskyldu skipi. Við hverja skoðun, sem um getur í 151. gr., skal þessi eftirlitsbók og skýrsla um síðustu skoðun, sbr. 160 gr., sýnd skoðunarmönnum, og skulu þeir gæta að, hvort skýrslur um þær skoðanir, sem um getur í 153. gr., hafi verið ritaðar í eftirlitsbókina, og hvort þeir gallar, sem hafa komið í ljós, hafi verið bættir í tæka tíð. Ef vanræksla í þessu verður uppvís, skulu skoðunarmenn tilkynna það sjerstaklega lögreglustjóra, þar sem skipið er skoðað.

Skýrslu um aðalniðurstöðu skoðunarinnar skulu skoðunarmenn rita í eftirlitsbókina, og staðfesta með undirskrift sinni.

160. gr.

Skoðunar-
skýrslur.

Skoðunarmenn skulu að skoðun lokinni gefa fullkomna skýrslu — skoðunarskýrslu — um skoðunina, raunir þær og rannsóknir, sem gerðar hafa verið og galla þá, sem komið hafa í ljós. Af skoðunarskýrslunni skulu vera tvö eintök; telst annað þeirra aðaleintak og geymist af rjettu yfirvaldi, en hitt, áritað af yfirvaldi, skal fá útgerðarstjóra í hendur og geyma í skipinu.

Skoðunarskýrslan skal rituð á eyðublöð, sem atvinnumálaráðuneytið gefur til þess.

161. gr.

Frekari
reglur um
skoðun.

Skoðunarmenn skulu gera kröfur um traustleik bolsins, hæð og traustleik skiljanna, fjölda akkeranna, tegund þeirra og þyngd, og um tölu gildleik og lengd hlekkjafestanna eða stálkaðlanna, samkvæmt þágildandi reglum þeirra flokkunarfjelaga, sem nú segir, sbr. þó 17, gr.:

Lloyds Register of British and Foreign Shipping,
British Corporation for the Survey and Registry of Shipping,
Bureau Veritas,
Norsk Veritas og
Germanischer Lloyd.

Um traustleik katlanna og lausamuni, varahluti og áhöld, er aðalvjelum eiga að fylgja, skulu skoðunarmenn annaðhvort gera

- 43 kröfur samkvæmt þágildandi reglum framanskráðra flokkunar-
20. nív. laga, eða hins enska Board of Trade.

Útgerðarstjóri má velja um, hvorum af þessum reglum hann vilji heldur láta fylgja.

162. gr.

Skip og bátar, sem flokkuð eru af fjelögunum, sem nefnd voru í 161. gr. og halda flokki, eru talin fullnægja kröfum þessarar tilskipunar um traustleik bols og vjela, hæð, traustleik og heldni skiljanna. Ef færðar eru sönnur á það fyrir skoðunarmönnum, að skipið hafi verið flokkað og haldi flokki, þurfa þeir eigi að gera skoðun um þau atriði, sem nú hafa verið nefnd, nje láta sýna sjer miðbandsupphráttinn og upphrátt vjelarinnar með skýringum.

Flokkuð skip.

163. gr.

Skoðunarmenn skulu ganga úr skugga um, að skipið hafi meðalakistu samkvæmt gildandi reglum og eitt eintak af viðurkendum „Leiðarvísi um hjálp í viðlögum“ eða af viðurkendri lækningabók fyrir farmenn. Skoðunarmenn skulu og líta eftir því, að fullnægjandi vottorð læknis eða lyfsala um stærð og innihald meðalakistunnar fylgi henni. Skal þessa getið í eftirlitsbókinni.

B.

Seglskip með hjálparvjel.

164. gr.

Skoðun seglskipa með hjálparvjel fer fram eftir sömu reglum og teknar eru fram í 151.—163. gr. um eimskip, að því leyti, sem þær eiga við. Ennfremur skulu skoðunarmenn ganga úr skugga um, að reiði og segl sjeu í lagi, samkvæmt fyrirmælum 55. gr.

165. gr.

Fiskiveiðaeftirlitinu er jafnan heimilt að ganga úr skugga um, að slík skip sjeu í góðu lagi og skoða eftirlitsbók þeirra.

C.

Seglskip.

43

20. nóv.

166. gr.

Skoðun seglskipa fer fram eftir sömu reglum og teknar eru fram í 164.—165. gr., að svo miklu leyti, sem þær eiga við.

D.

Opnir bátar.

167. gr.

Hver bátur, sem lögin um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra ná til, skal skoðaður af lögskipuðum skoðunarmanni, er fróður sje um skipasmíði:

- a) Þegar hann er nýfenginn eða aðalviðgerð hefir farið fram á bolnum, áður en farið er að nota hann;
- b) einusinni á ári, áður en fiskveiðar byrja.

Skoðunarmaður skal reyna og athuga, hvort gefnum reglum um gerð bátsins og búnað o. s. frv. sje fullnægt.

168. gr.

Þegar ekki er beðið um skoðunina í tæka tíð, sbr. 156. gr., ber útgerðarstjóra bátsins að greiða sekt, samkvæmt lögum, í ríkissjóð. Skoðunin skal þá gerð samkvæmt skipun lögreglustjóra af löggiltum skoðunarmanni, og fær hann hið ákveðna gjald fyrir starf sitt.

E.

Aðrar fleytur.

169. gr.

Skoðun á fleytum. Gröfuskip, byrður, eimvingla og aðrar fleytur, sem eigi ganga fyrir eimi nje öðru vjelafli, skal skoða:

- a) Þegar þær eru nýfengnar eða aðalviðgerð hefir farið fram á bol eða vjelum, og áður en farið er að nota þær;
- b) annaðhvert ár.

Reyna skal eimkatla með þrýstingi, þegar skoðun fer fram, samkvæmt reglunum í 154. gr.

Þau ár, sem skoðun á eigi að fara fram, skulu útgerðarstjórar fleytnanna, að ári liðnu frá síðustu skoðun, sýna lögreglustjóra

- 43 vottorð tveggja lögskipaðra eftirlitsmanna, ritað í eftirlitsbókina,
20. nóv. er sanni, að vjelarnar og það, sem þeim tilheyrir — að meðtöldum eimkötllum, sjólokum o. s. frv. — sje vel vinnufært og að öðru leyti sje fleytan, vjelar hennar og búnaður alt í lagi. Sje þessu eigi fullnægt, skal skoðun fara fram.

F.

Skoðun og þrýstiraun eimkatla, eimpípna og eldsneytishylkja í öllum skipum.

170. gr.

Hvenær sem eimketill er fyrst reyndur hjer á landi, skal sá, er **Skoðun og skoðunar beiðist, áður senda skoðunarmönnum uppdrátt og lýsingu þrýstiraun ketilsins í tveimur eintökum. Ef þess er kostur, skal uppdrátturinn gerður og undirritaður af smiðnum, og skal bæði uppdráttur og lýsing gera skýra grein fyrir gerð ketilsins, máli hans á alla vegu, efni og samskeyting, stærð ristarfatar og hitaflatar í m², vanalegri vatnshæð, stærð hitaflatar fyrir ofan lægstu vatnshæð, ketilþrýsting í kg./cm² eða í loftþyngdum (loftþyngd = 1 kg./cm²) svo og hvaða ár ketillinn er smíðaður.**

Geri uppdráttur ekki nægilega grein fyrir því er þarf til að fá vitneskju um traustleik einstakra hluta ketilsins, stærð ristarfatar og hitaflatar o. s. frv., mega skoðunarmenn krefjast þess að hann sje leiðrjettur, eða nýr og rjettur uppdráttur fenginn þeim í hendur.

Lýsinguna og uppdráttinn skulu skoðunarmenn fá til afnota við starf sitt og staðfesta með áritan sinni, að þeim hafi verið sýnd þau. Skulu þau fest við hin tvö eintök skoðunarskýrslunnar (sbr. 160. gr.). Við hverja skoðun, sem síðan er gerð, skal eintak útgerðarstjóra af síðustu skoðunarskýrslu með viðfestri lýsingu og uppdrætti ketilsins lögð fram. Sje katlinum breytt, skal leiðrjetta uppdráttinn og lýsinguna, eða gera nýjan uppdrátt og lýsingu í tveim eintökum, og afhenda skoðunarmönnum hvorttveggja við fyrstu skoðun eftir breytinguna svo sem áður segir.

Þegar nýir öryggislokar eru mældir í fyrsta sinn, geta skoðunarmenn ennfremur krafist þess að fá í hendur sjer til leiðbeiningar fullnákvæman uppdrátt af þeim, staðfestan af smiðnum. **Öryggislokar.**

171. gr.

Eftir máli því, er uppdrátturinn greinir, á stærð og þykt helstu hluta ketilsins, reikna skoðunarmenn, samkvæmt reglum þeim, er **Ákvörðun um ketilþrýsting.** þar að lúta, styrkleik ketilsins, er samsvari þeim ketilþrýstingi, sem tilgreindur er, sbr. 161. gr.

Sjeu einhverjir hlutar ketilsins eigi svo traustir sem krafist er **43**
í reglunum í 161. gr., skal lækka ketilþrýstinginn svo, að hann reyni **20. nóv.**
ekki á þá um hóf fram.

Skoðunarmenn skulu fara eins að, ef það kemur í ljós við skoðunina á katlinum, að styrkleiki aðalparta hans hefir minnað á einum stað eða fleirum, sbr. 172. gr.

172. gr.

Skoðun eim- Alla katla skipsins með eimhyllkjum þeirra, yfirhiturum o. s. frv.
hyllkja og skal skoða innan og utan á þeim tímum, er getur í 153. gr., eftir að
yfirhitara. hreinsun þeirra er lokið. Ef eigi er unt að skoða ketilbotn í skipum,
sem byrjað hefir verið að smíða eftir 1. jan. 1923, skal lyfta katlinum
eigi sjaldnar en 6. hvert ár svo að skoða megi botninn.

Skoðun ket- Þegar skoðun fer fram utan og innan skal athuga ytra og innra
ils að utan borð ketilsins og skorður hans, hvort þær sjeu holar, ryð og aðra
og innan. eyðing, aðgæta öll samskeyti og athuga vandlega hvort dalir, bóllur
eða þvíuml. eru á þeim hluta ketilsins, sem eldur eða reykur leika
um. Þótt ketillinn sje skoðaður að utan, þarf ekki að taka utan af
honum, nema þar sem grunur er að leki um samskeyti eða annarstaðar. Komi veruleg eyðing eða önnur veila í ljós, skal bora göt á
ketilinn til þess að mæla þyktina; þau mál skal færa inn í eftirlitsbókina. Leiði skoðunin í ljós, að eigi sje örugt að nota ketilinn með
þeim ketilþrýstingi, sem verið hefir, skal reikna á ný styrkleik ketilsins, sbr. 161. gr., og færa ketilþrýstinginn niður eftir því sem
reikningurinn sýnir að nauðsynlegt sje, sbr. 171. gr.

173. gr.

Þrýsti- Alla katla skipsins með búnaði þeirra, eimhyllkjum, yfirhiturum
raunir. o. s. frv. skulu skoðunarmenn reyna með þrýstingi á þeim tíma sem
getur í 154. gr.

Þegar þrýstiraun fer fram, skal svo sem frekast er unt blása loftinu úr katlinum, svo að hann sje fullur af vatni; skal þá athuga, hvort ketillinn við reyniþrýsting þann, er síðar segir, reynist lekur til muna eða aflagast svo að hættulegt geti verið að nota hann með þeim ketilþrýstingi, sem hafður hefir verið eða reiknaður. Lekinn er talinn til muna, þegar vatn vætlar út við þrýstiraunina, öðru vísi en í úða eða dropatali.

Nú hefir ketillinn aflagast til muna eða verulegur leki komið í ljós, svo að óleyfilegt þykir að nota hann áfram við þrýsting þann, sem hafður hefir verið eða reiknaður, og skal þá hætta við þrýstiraunina og gera aðra nýja, eftir að gert hefir verið við gallana, eða — ef útgerðarstjóri kys heldur — færa ketilþrýstinginn svo niður,

- 43** að ekki komi fram verulegur leki eða ketillinn aflagist að mun, þegar
20. nóv. þrýstiraun síðan fer fram.

Sje ketillinn reyndur erlendis, skal ákveða ketilþrýstinginn eftir styrkleik ketilsins, sbr. 171. gr., og eftir niðurstöðu þrýstiraunarinnar, sbr. 174. gr., og reyniþrýstingi þeim, er síðar segir.

Um leið og þrýstiraunin fer fram, skal rannsaka hvort öryggislokarnir og farg þeirra er í samræmi við ketilþrýstinginn samkvæmt þrýstimæli skoðunarmanna og markinu á þrýstimæli ketilsins.

Fari þrýstiraunin fram á landi, má láta þann hluta hennar, sem lýtur að rannsókninni á fargi öryggislokanna, bíða, þangað til ketillinn er kominn á sinn stað í skipinu.

Í fyrsta sinn sem ketill er reyndur með þrýstingi, skal stimpla öryggislokana og aðalhluta þeirra, og mæla tæki þau, sem höfð eru til að takmarka fargið; málin skal rita í skoðunarskýrsluna.

Reyniþrýstingur á nýjum kötlum skal vera tvöfaldur ketilþrýstingur; við síðari þrýstiraunir skal hann vera $1\frac{1}{2}$ sinnum ketilþrýstingurinn.

Niðurstöðurnar af skoðun ketilsins, rannsóknnum og þrýstiraunum skal rita í eftirlitsbókina.

174. gr.

Þegar skoðaðir eru nýir katlar, smíðaðir í öðru landi, má **Katlar,** sleppa þrýstiraun, ef fullar sönnur eru færðar á, að þrýstiraun hafi **smíðaðir í** verið gerð að þess lands lögum og að niðurstaðan hafi verið fullnægjandi; þó skal vottorðið greina þau atriði, sem þarf til þess að ganga **öðrum löndum.** úr skugga um, hvort katlarnir svara þeim fyrirmælum, sem hjer gilda.

175. gr.

Í nýjum skipum og skipum, þar sem aðalviðgerð á vjelunum **Þrýstiraun** hefir farið fram, skal rannsaka eimpípurnar vandlega, og á kveiktum **eimpípna.** og samsoðnum pípum sjerstaklega kveikinguna og suðuna.

Með þrýstingi skal reyna aðaleimpípur og aukaeimpípur, sem eru meira en 75 mm. að þvermáli og ætlaðar eru fyrir háþrýsting. Skál raun þessi gerð á þeim fresti, er segir í 154. gr.

Í nýjum eimpípum skal reyniþrýstingurinn vera tvöfaldur ketilþrýstingur; við síðari þrýstiraunir $1\frac{1}{2}$ sinnum ketilþrýstingurinn.

Niðurstöðuna af rannsóknnum og þrýstiraunum eimpípnanna skal rita í eftirlitsbókina.

176. gr.

Hylki fyrir fljótandi eldsneyti og fyllirásir þeirra og aðrásir **Þrýstiraun** til hreifilsins skal reyna með þrýstingi samkvæmt reglunum. Reyni- **hulkja.**

Þrýstingurinn er 0,2 kg/cm² í hylkjum, sem taka meira en 50 kg. af steinolíu eða þvíuml., sbr. 131. gr. og 0,4 kg/cm² í hylkjum, sem taka meira en 25 kg. af bensíni eða þvíuml., sbr. 132. gr. Taki hylki alt að 50 kg. af steinolíu, eða alt að 25 kg. af bensíni, þarf ekki að reyna það með þrýstingi, ef skoðunarmönnum þykir ekki ástæða til þess. 43
20. nóv.

Þrýstiraun skal gerð af skoðunarmönnum, eða að minsta kosti að þeim viðstöddum.

Niðurstöðu þrýstiraunarinnar skal rita í eftirlitsbókina.

G.

Undanþága.

177. gr.

Atvinnumálaráðuneytinu skal vera heimilt að gera vægari kröfur, heldur en reglurnar alment gera, til skipa, sem eru íslensk eign eða í smíðum fyrir íslenskan reikning fyrir 1. júlí 1922, þó ekki um haffærni skipsins, ferðbúnað þess nje lífsöryggi manna. Heimilt er og í einstöku tilfellum, ef bráð nauðsyn krefur, að veita slíkar undanþágur fyrir skip, sem keypt eru frá útlöndum.

Gefið á Amalíuborg 20. nóvember 1922.

Undir vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

43
20. nóv.

Orðasafn.

aðalgreinispjald, hovedstrømfordelings-tavle, main switch board.

aðalviðgerð, hovedreparation, general repairs.

aðalvjel, hovedmaskine, main engine.

aðgengur, tilgængelig, accessible.

afkast, ydeevne, efficiency.

aflögun (ketils), formforandring, deformation.

afrás, afræsi, aflöbsrör, discharge pipe.

afturskaut, negativ pol, negative pole.

ásgöng (flt.), akselgang, tunnel.

aukavjel, hjálpemaskine, auxiliary engine.

austurop, spygat, scupper.

bálhol, forbrændingskammer, combustion chamber.

bárufleygur, oljedæmper, oil-bag.

bátsugla, baad-david, boat davit.

bjarg-bátur, redningsbaad, life-boat;

-belti, redningsbælte, life-belt;

-fleki, rednings-flaade, life-raft;

reip, redningsline; -tæki, rednings-midler; -vesti, redningsvest.

blásturslás (-loki), gennemblæsningsshane (-ventil), blow-through cock (valve).

blysfæri, blusapparat, flare-lamp.

blöndungur (hreifils), tilsætter, carburettor.

boglampi, buelampe, arc lamp.

bolur, skrog, body.

botnlás (-loki), bundhane(-ventil), blow-off cock.

bræðivar, smeltesikring, (safety) fuse.

bunupípa, straalerör, jet pipe.

burðarmagn, bæreevne, capacity.

byða, beholder, sjá olfubyða.

byrða, lægter, lighter.

bætivatnstæki, spædevandsapparat, make-up-feed-apparatus.

deild, kvotient, quotient.

djúpsakka, dybde-lod, deep-sea-lead.

dragald, drivanker, driving anchor.

dragsúgur, naturlig træk, natural draught.

dýpa, pejle, sound.

dýpill, pejlestok, sounding rod.

dýpípípa, pejlör, sounding pipe.

eftirlitsbók, tilsynsbog.

eima, lade fordampe, evaporate.

eimhol (í katli), damprum, steam space.

eimhylki, dampbeholder, steam drum.

eimir, fordamper, evaporator.

eimræsir, dampigangsetningsapparat, steam starting gear.

eimstó, dampkogeapparat, steam boiling apparatus.

eimsvali, kondensator, condenser; sjá utankula.

eimvatn, fortætningsvand, condensed water.

eimvingull, dampkran, steam crane.

einangursspyrna, isolationsmodstand.

eldflaug, raket, rocket.

eldhólf = glóðhol.

eykt = 3 klukkustundir.

feldur, kravelbygget, carvel built.

fleygur, kile, key, wedge.

fleyta, flydemiddel; fartöj, vessel.

fleyti-belti, opdriftsbælte.

fleytigagn, flydemiddel.

fleytilás (-loki), skumhane (-ventil), scum-blow-off-pipe.

fleytimagn, opdriftsevne, buoyancy.

fleytitæki = fleytigagn.
 flokka, klassificere, class.
 flokkunarfjelag, klassifikationsselskab.
 flokkur, klasse, class; (skip) heldur flokki, opretholder klassen.
 flotmagn, flydeevne, power of flotation.
 forketill, forvarmer, steam heater.
 forspyrna, forlagsmodstand.
 froðusnakkur, skumslukker.
 fullur, massiv.
 fyllirás, paafyldningsrör.
 gangbúinn, klar til brug.
 ganghjól, drivhjúl, driving wheel.
 ganghlutur (vjarlar), bevægende del.
 gangskiftir, gangskiftningsapparat, reversal gear.
 glasalás, vandstandshane, water gauge cock.
 glerskjól, beskyttelsesglas.
 glódeigja, udgløde, anneal.
 glóðhol, fyrkanal, furnace.
 glóhita = glódeigja.
 glóhitna, blive glødende.
 glólampi, glödelampe, glow lamp.
 gólf, dörk, floor (plates).
 greinidós, forgreningskasse, branching box.
 grunnsakka, lod, lead.
 gröfuskip, uddybningsfartøj, hopper dredger.
 gúfa, sirene, sirene.
 gulmálmur, gulmetal.
 hafskip, sjá inng.
 hágluggi, skylight.
 hamla, pal, pawl.
 handreip, haandpert, hand becket.
 hár (flt. háir), aaretol, thole pin.
 harðgúm, vulkaniseret gummi, vulcanized rubber.
 háskamerki, nödsignal, distress signal.
 háþrýstingur, höjtryk, high pressure.
 heldni, tæthed, tightness.

hempa, kalfatre, caulk.
 hengitaug, pendelledning.
 hetta (á hreifli, vjelum, reyksháfum), kappe.
 hitaflötur, hedeblade, heating surface.
 hjólald, talje, tackle.
 hleðslulína, ladelinje, load line.
 hleypisúð, bátur með h., klapbaad, collapsible boat.
 hliðhalli, slagside, lapside, list.
 hliðhallur, med slagside.
 hljóðdeyfir (á hreifli), lyddæmper, silencer.
 hljóðmerki, lydsignal, sound signal.
 hnökkareipi, nokpert, flemish horse.
 hreifihlutur = ganghlutur.
 hreifill (hreifli, hreifils, flt. hreiflar), motor.
 hylki, tank.
 hæðarglas, vandstandsglas, gauge glass.
 hömluhjól, palhjúl, ratchet-wheel.
 hörgur, akkumulator, storage battery.
 jöfnunartæki, kompensationsmidler.
 ketilhylki, kedelvæg, boiler shell.
 ketilsteinn, kedelsten, boiler sediments.
 ketilþrýstingur, kedeltryk, boiler pressure.
 kolsýrusnakkur, kulsyresprøjte.
 kompásstefna, devieret styret kurs.
 kveikimark, antændelsespunkt, point of ignition.
 kveikineisti, tændgnist, ignition spark.
 kvísladós, forbindelseskasse, function box.
 kyndistaður = kyndistöð.
 kyndistöð, fyrplads, stoke hold.
 lampagrein, lampeggruppe.
 landbrú, landgang, gang-board.
 lás, hane, cock.
 lausabrá, löbebro, gangway.
 leiðarabók, logbog, log-book.
 leiðartæki, redskaber til navigering.

43
20. nóv. leiðni, ledningsevne, conductivity.
leiðrjettingartæki = jöfnunartæki.
leiðsöguveifa, lodsflag, pilot flag.
ljettitæki, letteapparat.
ljóragler, lysningsglas, sidelight.
ljórahleri, stormklap, dead-cover.
ljóri, koöje, scuttle.
ljósmerki, lyssignal, light signal.
ljósop (öryggisloka), lysaabning, clear space.
loftkassi, luftkasse.
loftloki, luftventil, air valve.
loftrás, loftræsi, luftrör, air pipe.
loftræsa, ventilere, ventilate.
logamark, flammepunkt, flashing point.
lokahús, ventilhus, valve box.
loki, ventil, valve.
lyfting, promenadedæk.
lögn, (elektr.) ledning, line.
málmstjett, metalflange, metal flange.
málspenna, driftsspænding.
málstraumur, normalström, normal load current.
málþrýstingur, maksimaltryk,
mannfermi, personbelastning.
mannsmuga, mandehul, manhole.
margfald, produkt.
merkiskot, signalskud, signal gun.
miðbandsuppráttur, middelspanteplan, midship section.
mötuskáli, messe, mess room.
neysluhylki, forbrugstank.
olíubyða (lampa), petroleumsbeholder.
olíuhylki, olietank, oil-tank.
óstraumfara (ób. lo.), ikke strömförende.
pípuketill, vandrörskedel, water tube boiler.
pípuskrúfa, rörsnit, gas thread, fine thread.
prófstofa, prófstöð, prøveammer.
púðurskessa, kanonslag, puff-ball.
raðtala, löbenummer.

rafall, dynamo.
ráfesti, toplent, topping lift.
rafhreifill, elektromotor, electro-motor.
rafkveikja (hreifla), elektrisk tænding, electric ignition.
raftundur, elektriske tændingsmidler.
rafvirki, elektriske batterier.
rakstraumur, jævnström, continuous current.
rás (slökkvitækja), ledning, conduit of pipes.
rásarstútur, paaskruningssted.
raunþrýstingur, prövetryk, testing pressure.
reiðigagn, brugsgenstand.
reisn, overbygning, deck erection.
renna (vatni), aftappe.
rennilás, aftapningsshane, drain cock.
rennitæki, aftapningsmiddel.
reykháfskápa, skorstenskappe, funnel casing.
reynilás (-loki), prövehane (ventil), test cock.
riðstraumur, veksellström, alternating current.
ríghyrgja, skalke, batten down.
rígnegla, fastbolte, bolt.
ristarflötur, risteflade, grate surface.
ró (flt. rær), mötrik, nut.
rúmlest, ton.
rúmtak, kubikindhold, volume.
ræði, aaregaffel, row-lock.
ræsa, sætte i gang, start.
ræsisspyrnur, igangsætningsmodstande.
ræstiop, rensehul, sludge hole.
sammiðja (ób. lo.), koncentrisk.
saumfarslína, spundingslinje.
segulskekkja, deviation.
segultrufun, magnetisk paavirkning.
sextungur, sekstant.
sía, brusekasse, strum-box.
sinkaður, galvaniseret, zinked.

sívinna, stadig belastning.
 sjálfkenna, identificere.
 sjálfkveikjuefni, selvantændeligt stof.
 sjálfloki, selvluukkende ventil, self-closing valve.
 sjálflosa (ób. lo.), selvudløselig.
 sjólokur (flt.), søforbindelser, sea connections.
 skilja, skod, bulkhead.
 skipshöfn, skibsmandskab, crew.
 skipverjar, (alle) ombordværende, (all) onboard.
 skjóla, pös, bucket.
 skjólborð, skanseklædning, bulwark.
 skorajárn, riflede jærnplader.
 skriðljós, lygte, lantern,
 skriðmælir, log.
 skrófuás, skrueaksel, propeller shaft.
 skutgafl, með s-i, bredgattet.
 skutpípa, stævnör, stern tube.
 skutskilja, agterskod, after (steerage) bulkhead.
 skvamphömlur (flt.), skvalpeplader.
 smiðjumerki, fabrikmærke.
 smuguhleri, mandedör, manhole door.
 smyrill, smöreapparat, lubricator.
 snúningur (skips), svajning, swing.
 snyrting, toilet(rum), lavatory.
 sográs, sugeledning, suction pipe.
 spennufara (ób. lo.), under spænding.
 sprengihol, explosionskammer.
 sprengja, bombe, bomb.
 sprettvinna, intermitterende drift.
 stafnhalli, styrlastighed, trim of a vessel.
 stafnrúm, forreste rum, fore-peak.
 stafnskilja, kollisionsskod, collision bulkhead.
 stálstímaður, armeret, steel braid-armoured.
 stefna, kurs, course.
 stefnutæki, midler til at sætte kurs.

steinolúsár, petroleumstank.
 stífla, afspærringsmiddel, afspærrings-
 ventil, stop-valve.
 stífluloki, stopventil, stop valve.
 stigreip, fodpert, foot-rope.
 stillir (á öryggisloka), stopper, (valve) guard.
 stillispeldi (í hurð), regulærbar ventil
 (i dör), regulable air-hole.
 stjett, flange.
 stjórnök, manövre.
 stjórnvölur, rorpind, rudder tiller.
 strandaskip, sjá inng.
 straumleki, strömtab, leakage of current.
 straumraun, strömbelastning, current load.
 straumrofi, strömafbryder, switch.
 straumsnari, strömskifter, throw-over switch.
 strympa (á hreifli), udblæsningsrör, exhaust pipe.
 stúka, stopbösning, stuffing box gland.
 stýriár, styreaare.
 stýritöflur, styretabeller.
 svalavatn, kölevand, cooling water.
 sýnd hestöfl, indicerede hestekræfter,
 indicated horse powers.
 tengill, stikkontakt, plug switch.
 tengsl, kobling, coupling.
 traustastuðull, styrkefaktor.
 treysta (kvk.), mellemstykke.
 tundureimur, antændelig damp.
 tvíhverfis, symmetrisk.
 tvípóla, dobbeltpolet.
 tvístöfnungur, baad af hvalbaadform.
 umfar, plankegang, strake.
 utankula eimsvali, overfladekondensator, surface condenser.
 vanaleg vatnshæð, normal vandstand,
 normal water level.

43 vatnsbogi, vandsæk, water pocket.
 20 nów. vatnshol (í katli), vandrum, water space.
 vatnshæð, vandstand, water level.
 vatnshápa, vandtröje, water jacket.
 var, sikring, fuse.
 varahlað (slökkvitóls), reserveladning.
 varahleðsla = varahlað.
 varinn, klædt.
 varpakkeri, dræg, grapnel.
 varpflötur, projektion.
 vegmælir, patentlog.
 veita (katli), föde, feed.
 veitidæla, födepumpe, feed pump.
 veitiloki, födeventil, feed valve.
 veitipípa, föderör, feed-pipe.
 veititæki, födemiddel, feeding apparatus.
 vergur (lo.), brutto.
 verjaður, dækket.
 verjupípa, beskyttelsesrör, protection pipe.
 vikabátur, jolle, jolly boat.
 vikavjel, hjælpemaskine.
 vinduás, tromleaksel, spilaksel, winch-shaft.
 virki (á þilfari), opbygning.
 virkur (virk hestöfl), effektiv, effective.
 vistarvera, opholdsrum.
 vjelaf, maskinkraft, engine-power.

vjelsími, maskintelegraf, engine room telegraph.
 vjelskilja, maskinskod, engine room bulkhead.
 vjelspenna, driftspænding.
 vjelsúgur, kunstig træk, artificial draught.
 yfirhitari, overheder, superheater.
 yfirþrýstingur, overtryk, effective pressure.
 þjappa, sammenpresse, komprimere, compress.
 þjettidós, pakdaase, stuffing box.
 þjettihólkur = þjettidós.
 þjettihringur, stopbøsning, (sjá stúka).
 þollur (í loka), spindel, spindle.
 þráðvefja, traadbevikling.
 þrýstidæla, trykpumpe, forcing pump.
 þrýstiljetti, trykformindsker, reducing-valve.
 þrýstimælir, trykmaaler, pressure gauge.
 þrýstiraun, trykpröve, pressure test.
 þverast (um raftaugar), krydses.
 ætandi (vörur), ætsende, etching.
 öldustokkur, lönning, main-rail.
 öryggishalda, sikringsstopper.
 öryggisloki, sikkerhedsventil, safety valve.
 öskuslökkvipípa, askeslukningsrör.
 öskustó, askegrav, ash-pit.

Konungsbrjef

44
13. des.

um

setning Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem forsætisráðherra
Vorum umboð til þess í Voru nafni að setja Alþingi, er koma á saman til
reglulegs fundar fimtudaginn 15. febrúar 1923.

Gefið á Amaliuborg, 13. desember 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

44
13. des.

Opið brjef,

er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar 15. febrúar 1923.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 18. gr. í stjórnarskrá konungsríkisins Íslands 18. maí 1920 allramildilegast höfum ákveðið að láta Alþingi koma saman til reglulegs fundar fimtudaginn 15. febrúar 1923.

Um leið og Vjer birtum þetta, bjóðum Vjer öllum þeim, sem setu eiga að hafa á tjeðu Alþingi, að koma nefndan dag til Reykjavíkur, og verður þar þá sett Alþingi eftir að guðsþjónustugjörð hefir farið fram í dómkirkjunni.

Gefið á Amaliuborg, 13. desember 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Sig. Eggerz.

Bráðabirgðalög

45
2. okt.

um

skiftimynt úr eirnikkel.

Vjer Crhistian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Fjármálaráðherrann hefur tjáð Oss, að vegna þess að um langan tína hefur verið mjög tilfinnanleg þurð á nauðsynlegri skiftimynt á Íslandi, sjerstaklega 10-eyringum og 25-eyringum, svo vandræði hafa orðið í daglegum viðskiftum, virðist óhjákvæmilegt að slá sjerstaka íslenska 10-eyringa og 25-eyringa nú þegar, áður en reglulegt Alþingi kemur saman; enda skoraði síðasta Alþingi á stjórnina, að gera ráðstafanir í þessa átt. Fyrir því teljum Vjer brýna nauðsyn til að gefa út bráðabirgðalög um þetta efni, samkvæmt 23. gr. stjórnskrárinnar 18. maí 1920.

Því bjóðum Vjer og skipum þannig:

1. gr.

Slegnir skulu 10-eyringar og 25-eyringar úr eirnikkel.

2. gr.

Eirnikkelpeningar þessir skulu að stærð, þunga og málmblöndun vera sem hjer segir:

	Þvermál millimetrar	Þyngd brúttó gröm	Málmblöndun
Peningur, sem gildi 25 aura,	17	2,4	} 75 hlutar að þyngd af eiri 25 hlutar að þyngd af nikkel.
Peningur, sem gildi 10 aura,	15	1,5	

3. gr.

Peningarnir skulu vera kringlóttir og gáróttir í röndinni.

4. gr.

Peningar þessir skulu vera löglegur gjaldeyrir í ríkissjóð og manna í milli, fyrir alt að 5 króna upphæð í einu, þar til þeir eru orðnir mjög mikið, eða ólöglega skaddaðir. Gagnvart ríkissjóði eru þeir eigi lengur löglegur gjaldeyrir er þeir eru orðnir svo slitnir, að ekki verður sjeð, fyrir reikning hvaða ríkis

- 45** þeir eru slegnir, en gagnvart öllum öðrum hætta þeir að vera löglegur gjald-
 2. okt. eyrir, þegar mótunin er svo mád, að hún er orðin ógreinileg.

5. gr.

Stjórninni er heimilt að banna flutning mynta þeirra, er ræðir um í lögum þessum, úr landi.

Brot á slíku banni varðar sektum frá 10—10,000 krónum.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 2. október 1922.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Kl. Jónsson.

46
 28. des.

Auglýsing

um

samning milli Danmerkur og Íslands um að hvort ríkjanna skuli veita nauðstöddum sjómönnum hins hjálp í einstökum tilfellum.

Í ráðuneyti utanríkismálanna hefur 9. október þ. á. verið ritað undir svofeldan samning:

Parsem stjórn Danmerkur og stjórn Íslands óska að setja ákvæði um hjálp þá, sem veita ber í vissum tilfellum nauðstöddum sjómönnum frá hvoru landinu um sig, þá hafa undirritaðir, að þar til fengnu kon-

Da den danske Regering og den islandske Regering ønsker at træffe Bestemmelse om den Understøttelse, som i visse Tilfælde skal ydes nødlidende Sømænd fra de respektive Lande, er undertegnede efter dertil

unglegu umboði, gert svofeldan samning:

Þá er sjómaður úr öðru samningsríkinu, hefir haft þjónustu á skipi frá hinu samningsríkinu, og verður síðan eftir hjálparlaus fyrir skipbrot eða aðrar orsakir í einhverju landi öðru en ríkjum þessum, eður í nýlendum þess, eður í landi þess ríkis, er skipið hefir fána sinn frá, þá er stjórnin í þessu síðastnefnda ríki skyld til þess að liðsinna sjómanni þessum, þangað til hann ræður sig á skip aftur eður fær aðra atvinnu eður kemur aftur til föðurlands síns eða deyr.

Þó er ráð fyrir því gert, að sjómaður sá, er svo er ástatt fyrir, sem áður er sagt, eigi að nota fyrsta tækifæri, er býðst, til þess að færa sönnur á um neyð sína og orsakir, er valdið hafa, fyrir hlutaðeigandi yfirvaldi í ríki því, er styrks er leit að hjá, og á hann auk þess að sýna fram á, að neyð hans eigi eðlilega rót sína í því, að þjónustu hans á skipinu var lokið. Að öðrum kosti missir sjómaðurinn það tilkall, er hann átti til liðsinnis.

Þessa liðsinniskröfu á hann heldur eigi, þá er hann hefir strokið frá skipi eða verið rekinn frá því fyrir glæp eða afbrot, eður þá er hann hefir verið skilinn eftir vegna þess, að hann hefir verið óhæfur til þjónustu fyrir sjúkdóm eða meiðsl, er hann hefir bakað sjer sjálfur.

Styrkurinn nær til viðurværis, fatnaðar, læknishjálpar, lyfja og ferðakostnaðar, og greftrunar-kostnaðar, ef hann deyr.

Ef Færeyingur á í hlut skal hann

meddelt kongelig Bemyndigelse kom- 46
men overens om følgende: 28. des.

Naar en Sömand fra en af de kontraherende Stater, efter at have gjort Tjeneste ombord paa et Fartøj, tilhørende den anden Stat, formedelst Skibbrud eller af andre Aarsager bliver efterladt i hjælpeløs Forfatning i en tredje Stat eller dennes Kolonier, eller i den Stats Territorium, hvis Flag Fartøjet fører, skal sidstnævnte Stats Regering være forpligtet til at understøtte Sömanden, indtil han faar ny Hyre eller anden Beskæftigelse, eller indtil han ankommer til den Stat, hvor han hører hjemme, eller indtil han dør.

Herved forudsættes imidlertid, at en Sömand, som er i det i foregaaende Afsnit omhandlede Tilfælde, benytter den første Lejlighed, som tilbyder sig til for vedkommende Tjenestemand i den Stat, af hvilken Understøttelsen begæres, at godtgøre sin trængende Forfatning og de Aarsager, som har hidført den, hvorhos han maa paavise, at hans Hjælpeløshed er den naturlige Følge af, at hans Tjeneste paa Fartøjet er ophørt. I Mangel deraf ophører Sömandens Ret til Understøttelse.

Saadan Ret har Sömanden heller ikke, naar han er römt eller er afskediget fra Skibet paa Grund af en Forbrydelse eller Forseelse, eller naar han er efterladt paa Grund af Tjenesteudygtighed, forvoldt ved selvforskyldt Sygdom eller Beskædigelse.

Understøttelsen omfatter Underholdning, Beklædning, Lægehjælp, Medicin og Rejseudgifter, og i Til-

46 sendur til Færeyja; aðrir Danir
28. des. skulu sendir til annara hluta Dan-
merkur.

Samningur þessi öðlast gildi 1. janúar 1923, og heldur áfram að vera í gildi, þangað til annarhvor semjanda með ársuppsagnarfresti lætur hinn semjandann vita, að það sje ósk hans, að hann skuli úr gildi falla.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir ritað undir samning þenna, og sett á hann innsigli sín.

Gefið út í Kaupmannahöfn í tvennu lagi 9. október 1922.

Harald Scavenius.

(L. S.)

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

fælde af Dødsfald, Begravelsesomkostninger.

Hjemsendelsen sker for Færingers Vedkommende til Færøerne og for andre Danskes Vedkommende til det øvrige Danmark.

Nærværende Overenskomst skal træde i Kraft den 1. Januar 1923 og forblive gældende, indtil en af de kontraherende Parter med et Aars Varsel for den anden Part maatte forkynde sin Hensigt at lade den træde ud af Kraft.

Til Bekræftelse heraf har undertegnede underskrevet nærværende Overenskomst og forsynet den med deres Segl.

Udfærdiget in duplo i København den 9. Oktober 1922.

Harald Scavenius.

(L. S.)

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Þetta gjörist hjermeð öllum kunnugt.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 28. desember 1922.

Kl. Jónsson.

Vigfús Einarsson.